

Izdevums
latviešu valodā

Informācija un paziņojumi

57. sējums

2014. gada 15. aprīlis

Saturs

I Rezolūcijas, ieteikumi un atzinumi

REZOLŪCIJAS

Reģionu komiteja

104. plenārsesija 2013. gada 28. un 29. novembrī

2014/C 114/01	Reģionu komitejas rezolūcija "Reģionu komitejas politiskās prioritātes 2014. gadam, pamatojoties uz Eiropas komisijas likumdošanas un darba programmu"	1
---------------	--	---

ATZINUMI

Reģionu komiteja

104. plenārsesija 2013. gada 28. un 29. novembrī

2014/C 114/02	Reģionu komitejas atzinums "2013. gada ziņojums par ES pilsonību"	6
2014/C 114/03	Reģionu komitejas atzinums "ES pamatnostādnes par valsts atbalstu lidostām un aviokompānijām"	11
2014/C 114/04	Reģionu komitejas atzinums "Makroreģionu stratēģiju pievienotā vērtība".	18
2014/C 114/05	Reģionu komitejas atzinums "Rīcības plāns konkurētspējīgai un ilgtspējīgai tērauda rūpniecībai Eiropā"	23
2014/C 114/06	Reģionu komitejas atzinums "Sports atpūtai un invaliditāte".	27
2014/C 114/07	Reģionu komitejas atzinums "Valsts atbalsts zivsaimniecībai un akvakultūrai"	33
2014/C 114/08	Reģionu komitejas atzinums "Stratēģiskās vadlīnijas ES akvakultūras ilgtspējīgai attīstībai"	37

III *Sagatavošanā esoši tiesību akti*

REĢIONU KOMITEJA

104. plenārsesija 2013. gada 28. un 29. novembrī

2014/C 114/09	Reģionu komitejas atzinums "Pētnieki, studenti, brīvprātīgie un citas trešo valstu pilsoņu grupas".	42
2014/C 114/10	Reģionu komitejas atzinums "Eiropas Savienības Solidaritātes fonds".	48
2014/C 114/11	Reģionu komitejas atzinums "ES turpmākās ostu politikas satvars".	57
2014/C 114/12	Reģionu komitejas atzinums "Romu integrācijas stratēģijas".	73
2014/C 114/13	Reģionu komitejas atzinums "Direktīva par e-rēķiniem un pilnīgu e-iekirkumu".	79
2014/C 114/14	Reģionu komitejas atzinums "Ciešāka sadarbība starp valstu nodarbinātības dienestiem".	85
2014/C 114/15	Reģionu komitejas atzinums "Viedrobežu tiesību aktu kopums".	90
2014/C 114/16	Reģionu komitejas atzinums "Regula par oficiālajām kontrolēm".	96

I

(Rezolūcijas, ieteikumi un atzinumi)

REZOLŪCIJAS

REĢIONU KOMITEJA

104. PLENĀRSESIJA 2013. GADA 28. UN 29. NOVEMBRĪ

Reģionu komitejas rezolūcija “Reģionu komitejas politiskās prioritātes 2014. gadam, pamatojoties uz Eiropas komisijas likumdošanas un darba programmu”

(2014/C 114/01)

REĢIONU KOMITEJA,

- ņemot vērā Eiropas Komisijas paziņojumu par Komisijas darba programmu 2014. gadam ⁽¹⁾,
- ņemot vērā 2013. gada 4. jūlija rezolūciju “Reģionu komitejas prioritātes 2014. gadam attiecībā uz Eiropas Komisijas darba programmu” ⁽²⁾,
- ņemot vērā 2012. gada 16. februārī parakstīto Eiropas Komisijas un Reģionu komitejas sadarbības protokolu,

Galvenās politiskās prioritātes 2014. gadam

1. par svarīgākajiem Eiropas Savienības uzdevumiem uzskata ilgtspējīgas izaugsmes radīšanu, sociālās, ekonomiskās un teritoriālās kohēzijas nodrošināšanu un iedzīvotāju ticības stiprināšanu Eiropas projektam;
2. lai palīdzētu mazināt dalībvalstu konkurētspējas atšķirības, aicina stingrāk koordinēt ekonomikas un sociālo politiku; atgādina, ka steidzami jārisina jauniesu bezdarba problēma un jāpievēršas ģeogrāfiskajai nevienlīdzībai starp Eiropas Savienības reģioniem, lai apturētu cilvēkkapitāla zudumu;
3. aicina 2014. gadā veikt rūpīgu stratēģijas “Eiropa 2020” starpposma pārskatīšanu šādos aspektos: 1) teritoriālā dimensija, kas ļauj izvirzīt pašvaldību līmeņa mērķuzdevumus saskaņā ar katra reģiona īpatnībām; 2) pārvaldība, kurā vietējās un reģionālās pašvaldības iesaistītas mērķuzdevumu noteikšanā un stratēģijas īstenošanā; 3) pienācīgs finansējums ilgtermiņa ieguldījumiem, kurus nedrīkst upurēt fiskālās konsolidācijas mērķu vārdā;
4. saistībā ar 2014. gada vēlēšanām uzsver demokrātiskā procesa izšķirīgo nozīmi Eiropas Savienībā un aicina pilnveidot savu ieguldījumu pastāvīgajās debatēs par Savienības nākotni, tādējādi stiprinot vietējo un reģionālo pašvaldību nozīmi integrācijas procesā; RK stimulēs ikvienu diskusiju par Līguma reformu, šajā nolūkā organizējot politiskas debates un skaidrāk profilējot subsidiaritātes principu un daudzlīmeņu pārvaldības koncepciju – ietekmīgus šo mērķu sasniegšanas instrumentus;
5. ņemot vērā subsidiaritātes principu, kas ir atzīts līdzeklis, lai nodrošinātu politisko lēmumu pieņemšanu iedzīvotājiem iespējami vistuvākajā līmenī, aicina Eiropas Komisiju tiesību aktu priekšlikumos labāk apliecināt ES rīcības pievienoto vērtību; norāda uz ieguldījumu, ko tā veiks, uzraugot subsidiaritāti attiecībā uz tām ES iniciatīvām, kuras ietvertas Komisijas 2014. gada darba programmā un kurām ir reģionālā dimensija;

⁽¹⁾ COM(2013) 739 final.

⁽²⁾ CdR 4044/2013.

6. atzinīgi vērtē Komisijas orientēšanos uz rezultātiem un uz īstenošanu, un atbalsta palīdzēt stiprināt ietekmes novērtējuma teritoriālo dimensiju;

Ekonomiskā un monetārā savienība

7. uzsver, ka ir stingrāk jākoordinē ekonomikas politika, un tāpēc uzskata, ka dalībvalstu līmenī Eiropas pusgada procesos jāiesaista reģionālās un vietējās pašvaldības; aicina ES iestāžu līmenī iesaistīt arī Reģionu komiteju;

8. ir gandarīta par to, ka nepieciešamība stiprināt EMS sociālo dimensiju ir guvusi atzinību, it īpaši Komisijas ierosinājumā izstrādāt rezultātu pārskatu par galvenajiem nodarbinātības un sociālajiem rādītājiem, kas iekļaujami makroekonomiskās nelīdzsvarotības novēršanas procedūrā (MIP); sagaida, ka Komisija arī turpmāk pievērsīs uzmanību publisko izdevumu kvalitātei;

9. ar nepacietību gaida steidzami nepieciešamos Komisijas priekšlikumus, lai sagatavotu banku savienību, izmantojot tādu Eiropas banku nozares reformu, kuras mērķis būtu uzlabot korporatīvo pārvaldību un kura nodrošinātu efektīvu banku sanācību un noregulējumu, nostiprinātu banku kapitālu, novirzītu finansējumu uz reālo ekonomiku un noteiktu banku pakalpojumu privātpersonām obligātu nošķiršanu no ieguldījumu darbībām;

10. atbalsta visus centienus pabeigt banku savienības izveidi, ņemot vērā tās vietējo un reģionālo dimensiju un reģionālo banku svarīgo nozīmi kapitāla nodrošināšanā maziem un vidējiem uzņēmumiem un publiskā sektora ieguldījuma projektiem;

Izaugsme, nodarbinātība un integrācija

11. ir vienprātīgs ar Eiropas Komisiju, ka pašreizējais bezdarba – sevišķi jauniešu bezdarba – līmenis ekonomiski un sociāli nav ilgtspējīgs. Reģionu komiteja aicina Komisiju savos priekšlikumos par jauniešu nodarbinātības veicināšanu iekļaut un ņemt vērā vietējo un reģionālo pašvaldību paraugpraksi; atzinīgi vērtē to, ka jauniešu bezdarba – kas reāli apdraud Eiropas sociālo modeli – apkarošana izvirzīta par vienu no galvenajām prioritātēm; par svarīgu uzskata jauniešu garantiju shēmu, kas ir līdzeklis, lai jauniešiem darba tirgū nodrošinātu vienlīdzīgas iespējas;

12. atzinīgi vērtē Komisijas paziņojumu, ka tā nāks klajā ar darbaspēka mobilitātes tiesību aktu kopumu, kas būs vērsti uz dalībvalstu sociālā nodrošinājuma sistēmu labāku saskaņošanu; taču uzskata, ka priekšnosacījums tam ir panākt, lai tiktu piemērota Direktīva 96/71/EK par darba ņēmēju norīkošanu darbā⁽³⁾, kuru šobrīd nepiemēro. Šajā nolūkā var būt nepieciešams pārskatīt krāpniecības apkarošanas pasākumus, piemēram, pārtraukt A1 veidlapas atzīšanu. Komiteja arī vēlētos, lai plānotajā dokumentu kopumā tiktu iekļauts gan tiesību akta priekšlikums par darba ņēmēju informēšanu un apspriešanos ar tiem saistībā ar sagatavošanos pārstrukturēšanai un tās norisi, gan arī priekšlikumi, kā uzlabot darba akreditācijas koordināciju;

13. atbalsta Eiropas Parlamenta centienus pārskatīt trijotnes sistēmu, lai nodrošinātu demokrātisku kontroli un tās pārskatītābību;

14. mudina Eiropas Komisiju un dalībvalstis izmantot jaunās daudzgadu finanšu shēmas programmas, lai risinātu demogrāfiskos problēmjautājumus, palīdzētu labāk apvienot profesionālo un ģimenes dzīvi un veicinātu sociālo kohēziju;

15. atzinīgi vērtē valsts atbalsta politikas modernizēšanu, lai to vairāk pielāgotu stratēģijai "Eiropa 2020" un mazinātu birokrātiju, paturot prātā, ka prioritāram mērķim jābūt uzlabot mazāk attīstītu reģionu konkurētspēju rūpniecības un uzņēmējdarbības jomā un mazināt lielo bezdarbu. Tomēr atkārtoti aicina Eiropas Komisiju oficiāli apspriesties ar Reģionu komiteju par topošajām ES valsts atbalsta noteikumu pamatnostādņēm, sevišķi par tām, kuras saistītas ar infrastruktūru un patlaban tiek izstrādātas;

16. atzinīgi vērtē gaidāmo Eiropas Pieejamības aktu un uzsver, ka preču un pakalpojumu pieejamība ir galvenais faktors, no kura atkarīga dzīves kvalitāte cilvēkiem ar invaliditāti;

⁽³⁾ Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai, kas attiecas uz to, kā izpildīt Direktīvu 96/71/EK par darba ņēmēju norīkošanu darbā pakalpojumu sniegšanas jomā, COM(2012) 131 final.

Kohēzijas politika

17. aicina Eiropas Komisiju veicināt un uzraudzīt vietējo un reģionālo pašvaldību iesaistīšanu partnerības līgumu un attiecīgo darbības programmu galīgajā izstrādē, pamatojoties uz piemērojamajām regulām un rīcības kodeksu, un 2014. gada februārī vēlas iepazīties ar ziņojumu par šo jautājumu. Gan stratēģijas "Eiropa 2020" īstenošanā, gan ikvienā izaugsmei un nodarbinātībai velūtā Eiropas stratēģijā partnerības līgumiem jāklūst par būtiski svarīgu daudzlīmeņu pārvaldības elementu;

18. norāda, ka pilsētu attīstības jomā arvien biežāk vērojamas dažādas nekoordinētas ES iniciatīvas; aicina izstrādāt balto grāmatu par integrētu pilsētvides attīstības plānu Eiropas Savienībā un vēlas tikt iesaistīta tās sagatavošanā;

19. apņemas stingri uzraudzīt, kā tiek īstenoti pasākumi, kas attiecas uz reformētās kopējās lauksaimniecības politikas sadaļu "Lauku attīstība" – īpaši saistībā ar lauku rajonu saimnieciskās darbības dažādošanu un modernizāciju –, un atbalstīt ciešu sadarbību, ko lauku un pilsētu pašvaldības īsteno ar funkcionālas teritoriālās partnerības palīdzību;

20. mudina dalībvalstis un Komisiju izvērtēt ikvienas jaunas makroreģionālās stratēģijas attīstību, ņemot vērā attiecīgā ģeogrāfiskā apvidus kopīgās problēmas un iespējas, kā arī Eiropas nozīmes pievienoto vērtību; uzsver, ka ir svarīgi saskaņot pašreizējās pārvaldības struktūras un stiprināt daudzlīmeņu pārvaldības principa piemērošanu;

ES budžets

21. atkārtoti aicina reformēt pašreizējo pašu resursu sistēmu, kā noteikts Līgumā, jo tādējādi varētu samazināt dalībvalstu tiešās iemaksas ES budžetā, palielināt pārredzamību un garantēt ES finanšu ilgtspēju; tāpēc sagaida, ka saistībā ar DFS starpposma pārskatīšanu augsta līmeņa grupai pašu resursu jautājumā tiks dotas pilnvaras nākt klajā ar reformas priekšlikumiem;

22. apņemas sagatavot atzinumu par ES budžeta izpildi, horizontālā plāksnē un no vietējo un reģionālo pašvaldību viedokļa aplūkojot ES līdzekļu izlietojumu;

23. norāda, ka trūkst kopīga redzējuma attiecībā uz stratēģijas "Eiropa 2020" atbalstam pieejamajiem budžeta līdzekļiem, atgādina, ka, lai sasniegtu izvirzītos mērķus, būtiska nozīme ir ES, valstu un pašvaldību budžetu sinerģijai, pauž bažas par krīzes ietekmi uz ilgtermiņa ieguldījumiem nepieciešamo finanšu resursu pieejamību un aicina Eiropas Komisiju aplūkot šo faktoru saistībā ar stratēģijas "Eiropa 2020" starpposma pārskatīšanu;

Lauksaimniecība un jūrlietu politika

24. aicina Eiropas Komisiju pārskatīt Direktīvu 2004/18/EK par to, kā koordinēt valsts līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūru, lai tāds rādītājs kā "vietējais ražojums" varētu kļūt par vienu no standarta atlases kritērijiem uzaicinājumos uz konkursu par pārtikas piegādi, piemēram, mācību iestādēm, aprūpes un publiskajām iestādēm⁽⁴⁾;

25. aicina rūpīgi izvērtēt teritoriālo ietekmi ikvienam priekšlikumam, kas paredz atcelt tirgus regulēšanas mehānismus lauksaimniecībā, tostarp divpusējiem tirdzniecības nolīgumiem un asociācijas nolīgumiem, un pārbaudīt, vai minētie priekšlikumi nav pretrunā Lisabonas līgumā noteiktajam teritoriālās kohēzijas mērķim;

Transports

26. prasa Eiropas Komisijai uzraudzīt reģionu un vietējo pašvaldību iesaisti transporta pamattīkla prioritāro koridoru pārvaldības platformās un atbalstīt minēto pašvaldību līdzdalību tādu projektu sagatavošanā, kuriem ir ietekme to teritorijā vai kuriem ir pārrobežu dimensija.

27. Komiteja aktīvi piedalīsies ar transporta jomu saistītajās Eiropas Komisijas iniciatīvās, kas sekmē efektīvu multimodālu tīklu izmantošanu un palīdz nostiprināt Eiropas vienoto dzelzceļa telpu un Eiropas vienoto gaisa telpu;

⁽⁴⁾ Sk. CdR 341/2010 fin.

Vide, klimata pārmaiņas un enerģētika

28. aicina Eiropas Komisiju laikposmam līdz 2030. gadam sagatavot jaunu, vērienīgu klimata un enerģētikas politikas ietvaru, kurā būtu juridiski saistoši mērķuzdevumi attiecībā uz siltumnīcefekta gāzēm, energoefektivitāti un atjaunojamiem energoresursiem;

29. norāda, ka ir vajadzīgs stabils ES tiesiskais regulējums, kas reglamentētu iespēju griezties tiesu iestādēs saistībā ar vides jautājumiem un augsnes aizsardzību;

30. pauž cerību, ka Eiropas Komisijas iniciatīvā par resursu izmantošanas efektivitāti un atkritumiem būs definēti ne tikai resursu izmantošanas efektivitātes rādītāji, bet arī uz tiem balstīti mērķuzdevumi;

31. aicina Eiropas Komisiju nodrošināt, ka 2014. gadā, pārskatot tiesību aktus atkritumu jomā un pašreizējos mērķus attiecībā uz atkritumu rašanās novēršanu, atkārtotu izmantošanu, pārstrādi, reģenerāciju un novirzīšanu no atkritumu poligoniem, kā paredzēts Komisijas iniciatīvā par resursu izmantošanas efektivitāti un atkritumiem, tiek ņemts vērā Eiropas Komisijas pieprasītais un Komitejas izstrādātais perspektīvas atzinums par šo tematu; ar minēto pārskatīšanu ir jāsasniedz "Ceļvedī par resursu efektīvu izmantošanu" izvirzītie orientējošie mērķi, kas bruģē ceļu uz tādu ekonomiku, kuras pamatā ir atkārtota izmantošana un pārstrāde; saistībā ar 2014. gadā plānoto pārskatīšanu rosina īpašu uzmanību veltīt plastmasas atkritumu problēmai, pienācīgi ņemot vērā Komitejas atzinumu par minēto tematu;

32. aicina Eiropas Komisiju nākt klajā ar vērienīgu rīcības plānu pilnīgi integrēta un uz konkurenci orientēta iekšējā enerģijas tirgus izveidei; mudina Eiropas Komisiju izvērst pasākumus, kas atvieglo enerģijas maza mēroga ražošanas izplatību un šādi iegūtas enerģijas ievadīšanu sadales tīklos, kā arī šajā procesā gādāt, lai mazumtirdzniecības tirgū patērētājiem būtu pieejama enerģija par pieņemamu cenu un lai ilgtspējīgus vietējā un reģionālā līmeņa ieguldījumus enerģētikā stimulētu modernizēti valsts atbalsta noteikumi attiecībā uz enerģiju; pēc Grieķijas prezidentūras pieprasījuma izklāstīs priekšlikumus par ES stratēģiju par visiem iedzīvotājiem cenas ziņā pieejamu enerģiju;

33. aicina Eiropas Komisiju raudzīties, lai enerģētikas nozarē valstu līmeņa tiesiskais regulējums arī turpmāk būtu stabils un atbilstu stratēģijā "Eiropa 2020" izvirzītajiem mērķiem;

34. ar nepacietību gaida Eiropas Komisijas priekšlikumus tiesību aktiem par slānekļa gāzi/gāzi no blīviem iežiem, kuri netradicionālu ogļūdeņražu izpētei Eiropas Savienībā garantētu drošību un ilgtspēju;

Pētniecība un inovācija

35. ar interesi gaida Komisijas iniciatīvu "Pētniecība un inovācija – jauni izaugsmes avoti" un vērtējumu par to, kā uz inovāciju orientēta ekonomika sekmē konkurētspēju un nodrošina faktu bāzi, kas ļauj noteikt no programmas "Apvārsnis 2020" līdzekļiem līdzfinansējamus prioritāros ieguldījumus;

36. turpinās aktīvi iesaistīties Pārdomātas specializācijas forumā un ar to saistītos reģionālos projektos, kā arī uzraudzīs pārdomātas specializācijas reģionālo stratēģiju izstrādes un īstenošanas nākamo posmu;

IKT

37. atzinīgi vērtē lielākas uzmanības pievēršanu digitālajai ekonomikai, inovācijai un pakalpojumiem un aicina Padomi un Komisiju turpināt strādāt ar minētajiem jautājumiem, lai stimulētu ieguldījumus šai jomā, līdz 2015. gadam pabeigt digitālā vienotā tirgus izveidi un izstrādāt pasākumus, kuru mērķis būtu pilnveidot prasmes un mazināt digitālo plaisu starp dalībvalstu reģioniem. Aņņemas veicināt vietējo un reģionālo pārvaldības iestāžu modernizāciju tādu pakalpojumu nodrošināšanai kā e-pārvalde, e-veselība, e-rēķini un e-iepirkums;

Izglītība, kultūra un tūrisms

38. par ļoti svarīgu uzskata gādāt, lai jaunā programma "Erasmus+" nodrošinātu pienācīgu atbalstu un vienlīdzīgas iespējas visām iepriekšējo programmu mērķgrupām, un turpinās sekot līdzi finansējuma sadales un programmas pārvaldības jautājumiem. RK atbalstīs jauniešu nodarbināmības veicināšanas pasākumus, piemēram, priekšlikumu par stažēšanās kvalitātes sistēmu un iniciatīvas, kuru mērķis ir modernizēt skolu politiku un pasniedzēju profesijas; gaida Eiropas Komisijas priekšlikumus par reāli funkcionējošas Eiropas prasmju un kvalifikāciju telpas izveidi;

39. atkārtoti aicina sagatavot paziņojumu par ilgtspējīgu un konkurētspējīgu kultūras tūrismu Eiropas Savienībā un uzsver, ka skaidrs stratēģiskais satvars šai jomā ļoti sekmētu mazo un vidējo uzņēmumu attīstību, daudzveidīgā Eiropas mantojuma popularizēšanu un saglabāšanu, kā arī Eiropas iedzīvotāju integrāciju;

Brīvības, drošības un tiesiskuma telpa un pilsoņu tiesības

40. ar interesi gaida Eiropas Komisijas atbildi uz pirmajām veiksmīgajām pilsoņu iniciatīvām un atkārtoti norāda, ka ir gatava gan palīdzēt Eiropas Komisijai tās izvērtēt, gan piedalīties Eiropas Parlamentā rīkotajās sabiedriskajās apspriešanās;

41. gaida Eiropas Komisijas priekšlikumus par pasākumiem pēc Stokholmas programmas un apņemas formulēt savas vēlmes attiecībā uz brīvības, drošības un tiesiskuma telpas attīstību;

42. aicina izstrādāt vispusīgas ES migrācijas, mobilitātes un patvēruma politikas, kuru pamatā būtu cilvēka pamattiesību un brīvību ievērošana un kuras dotu iespēju aizsargāt ES robežas, pastiprināt cīņu pret cilvēku tirdzniecību un nelikumīgu imigrāciju, aktivizēt sadarbību ar trešām izcelsmes un tranzīta valstīm un nodibināt patiesu solidaritāti gan starp ES dalībvalstīm, gan vietējām un reģionālajām pašvaldībām; īpaši aicina pārskatīt Dublinas II regulu, lai nodrošinātu patvēruma meklētāju taisnīgu sadalījumu dalībvalstīs; šie apsvērumi būtu jāņem vērā arī gaidāmajā ES jūras drošības stratēģijā;

43. plāno iesaistīties Eiropadomes pieprasītajā prioritāro darbību noteikšanā, kuras mērķis ir pastiprināt Eiropas migrācijas un migrantu integrācijas stratēģiju; šajā saistībā uzskata, ka migrācijas plūsmu pārvaldība, īpaši Vidusjūras reģionā, jāveido vispusīgāka, tādējādi rosinot ilgtspējīgus risinājumus, kuros būtu iesaistītas visas ieinteresētās personas, proti, trešās valstis, ES dalībvalstis un vietējās un reģionālās pašvaldības;

Eiropa pasaules arēnā

44. turpinās stiprināt kandidātvalstu un potenciālo kandidātvalstu vietējo un reģionālo pašvaldību nozīmi pievienošanās procesā; vērs uzmanību uz Eiropas un Vidusjūras reģiona valstu reģionālo un vietējo pašvaldību asamblejas (ARLEM) un Austrumu partnerības valstu un ES valstu reģionālo un vietējo pašvaldību konferences (CORLEAP) paveikto darbu un pavērtajām iespējām demokrātijas stiprināšanā ar Eiropas kaimiņvalstu ekonomiskās, sociālās un teritoriālās sadarbības palīdzību;

45. atzinīgi vērtē Komisijas atkārtoti pausto apņemšanos atbalstīt demokrātiskās pārejas procesu Vidusjūras partnervalstīs un atgādina, ka sekmīga pāreja ir iespējama vienīgi ar visu līmeņu līdzdalību; ir gatava atbalstīt decentralizācijas centienus kā līdzekli, kas dod iespēju vietējā un reģionālā līmenī definēt un īstenot ekonomiskās izaugsmes palielināšanas, sociālo un teritoriālās kohēzijas politiku;

46. atbalsta priekšlikumu un lēmumu 2015. gadu noteikt par Eiropas Attīstības gadu, lai nodrošinātu tūkstošgades attīstības mērķu izpildes pārraudzību un izvērstu jaunu, starptautisku ilgtspējīgas attīstības plānu; atgādina, ka vietējās un reģionālās pašvaldības pilnībā jāiesaista gan vēlākā darba plāna īstenošanā pēc 2015. gada, gan Eiropas Attīstības gada pasākumos 2015. gada laikā; tāpēc vēlreiz aicina budžetā nodrošināt pienācīgu finansiālu atbalstu vietējo un reģionālo pašvaldību iniciatīvām.

Briselē, 2013. gada 29. novembrī

*Reģionu komitejas
priekšsēdētājs*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

ATZINUMI

REĢIONU KOMITEJA

104. PLENĀRSESIJA 2013. GADA 28. UN 29. NOVEMBRĪ

Reģionu komitejas atzinums “2013. gada ziņojums par ES pilsonību”

(2014/C 114/02)

I. IETEIKUMI POLITIKAS JOMĀ

REĢIONU KOMITEJA

1. atgādina, ka, neraugoties uz valsts pilsonības piešķiršanas kārtību, Savienības pilsonība ne vien dod iespēju Eiropas Savienībā līdzāspastāvēt dažādām nacionālajām identitātēm un pilsoņiem iesaistīties Eiropas integrācijas procesos, bet arī veicina Eiropas demokrātijas nostiprināšanos;
2. uzsver, ka pārvietošanās brīvība ir ES turpmākās saimnieciskās un politiskās attīstības stūrakmens, tā ES pilsoņiem paver profesionālās un mācību iespējas, ļauj veidot ciešākas saiknes starp eiropiešiem un tādējādi ir viens no Savienības pilsonības pamatelementiem;
3. uzsver, ka pastiprināta uzmanība jāpievērš arī ekonomikas dimensijai, lai Eiropa būtu ekonomiski spēcīga un varētu stiprināt ES pilsonības sociālo dimensiju, ņemot vērā arvien smagāko parāda krīzi un bezdarba pieaugumu, kas skar arvien vairāk ES pilsoņu un īpaši jauniešus;
4. ņem vērā daudzu Eiropas pilsoņu ievēroto plaisu, kas tos šķir no lēmumu pieņemšanas procesa Eiropas līmenī, un atgādina, ka lēmumi ir jāpieņem tik atklāti, cik vien iespējams un pēc iespējas tuvāk pilsoņiem;
5. apzinās, ka vietējās un reģionālās pašvaldības ir pietuvinātas pilsoņiem, tāpēc tām ir vislabākās iespējas, lai palīdzētu izprast, ko nozīmē Savienības pilsonība, popularizēt šo pilsonību un konkrētās priekšrocības, ko tā dod katram pilsonim;
6. uzsver, ka laikā, kad ekonomiskā un monetārā savienība tiek padziļināta un vienlaikus notiek pārrunas, kuru mērķis ir, izmantojot līgumu pārskatīšanas iespēju, stiprināt politisko savienību, ir nepieciešams gan pastiprināt integrāciju, gan palielināt demokrātisko legimitāti;

Savienības pilsonības politiskie un juridiskie aspekti

7. atgādina, ka būtisks un ļoti simbolisks Eiropas identitātes un demokrātijas veidošanas posms tika pabeigts, ar Māstrihtas līgumu ieviešot Savienības pilsonības jēdzienu, kas ir piešķirta visiem jebkuras Eiropas Savienības dalībvalsts pilsoņiem. Ar Amsterdamas līgumu tā tika noteikta par valsts pilsonību papildinošu;
8. uzsver arī, ka jaunie noteikumi, kas ieviesti ar Lisabonas līgumu, stiprina Savienības pilsonību, kas tagad ir pieskaitāma valsts pilsonībai, nevis vienkārši to papildina. Taču ES pilsonība valsts pilsonību arī neaizstāj. Eiropas pilsonība nav veidota kā iepriekšpastāvošu saikņu izteiksme, kas aptver politisku vienību, bet kā noteikumu kopums, kas tiesības brīvi pārvietoties no vienas valsts uz otru transformē par elementu, kurš nodrošina tiesības, nevis izslēdz;

9. norāda, ka divdesmit gadus pēc tam, kad ar Māstrihtas līgumu ieviestas ES pilsoņu tiesības, tās vēl joprojām nav viņu ikdienas realitāte. ES pilsoņi to ir apstiprinājuši plašā sabiedrības aptaujā par Eiropas pilsonību, kuras laikā 12 000 cilvēki minēja tādas birokrātisku šķēršļu piemērus, ar kuriem viņi ir saskārušies, īstenojot tādas tiesības kā personu brīva pārvietošanās⁽¹⁾. Nepieciešamību paplašināt darbību šajā jomā ir apstiprinājušas Eiropas Komisijas aptaujas par pilsoņu tiesībām⁽²⁾ un par vēlēšanu tiesībām⁽³⁾, virkne tiešu dialogu, kas tikuši rīkoti starp pilsoņiem un atbildīgiem valsts un Eiropas līmeņa politiķiem, kā arī daudzie jautājumi, ko dažādi sabiedrības locekļi iesnieguši informācijas dienestam *Europe Direct* par Eiropas tiesībām;

10. uzsver, ka ziņojumā minētās tiesības ir ES līgumos garantētās Eiropas Savienības pilsoņu tiesības, bet daudzas no tām ir pamattiesības, kas attiecas arī uz trešo valstu valstspiederīgajiem;

11. norāda, ka Savienības pilsonības saikne ar dalībvalstu pilsonību joprojām nav nepārprotama. No vienas puses, tā ir tieši atkarīga no valstu tiesību aktos noteiktās dalībvalstu pilsonības, kas ir vienīgais ES pilsonības iegūšanas priekšnosacījums. Šis Eiropas pilsonības aspekts nosaka to, ka tā ir papildu tiesību avots tikai dalībvalstu pilsoņiem. Tajā pašā laikā ar to pilsonības jēdziens tiek atdalīts no nācijvalsts un uzsvars vairs nav likts uz indivīda integrāciju pilsoņu kopienā, bet gan uz dzīvesvietu, uz individuālo, politisko un sociālo tiesību vienlīdzību un uz Eiropas pilsoņa pārvietošanās brīvību;

12. konstatē, ka dalībvalsts pilsonības un līdz ar to ES pilsonības iegūšana var būt būtisks mehānisms trešo valstu pilsoņu integrācijai Eiropas sabiedrībā, tāpēc tai jābūt pietiekami pieejamai imigrantiem, kas ilgu laiku likumīgi uzturējušies ES. Pilsonības piešķiršana šiem imigrantiem ir svarīgs instruments viņu integrācijai sabiedrībā Eiropas valstīs;

13. norāda, ka kopš 2010. gada atzinuma, kas bija veltīts Savienības pilsonībai, Komiteja ir aicinājusi ES padarīt savas politikas jomas un lēmumu pieņemšanas instances demokrātiskākas un pārredzamākas. Komiteja ir aicinājusi arī pieņemt tādas mehānismus, kas varētu veicināt abpusēju dialogu un līdzdalības demokrātijas principa ieviešanu praksē;

14. atzīmē, ka Komisija savā ziņojumā sniedz pārskatu par pasākumiem, kas veikti līdz šim, un apliecina centienus pildīt solījumus stiprināt ES pilsonību, ierosinot divpadsmit pamatdarbības;

15. tomēr aicina pievērst uzmanību tam, ka ziņojumā ir iekļauti priekšlikumi, kas attiecas uz ES ekonomisko dimensiju un kas tikai netieši skar Eiropas integrācijas politisko un sociālo dimensiju. Piemēram, tajā nav neviena reāla un konkrēta priekšlikuma par slimnieku tiesību stiprināšanu vai par pārrobežu veselības aprūpes pakalpojumu sniegšanu, par kultūru daudzveidības veicināšanu, aktīvāku atbalstu sociālai Eiropai, izmantojot, piemēram, nabadzības vai sociālās atstumtības apkarošanu, vai par pakāpenisku Eiropas identitātes veidošanu;

16. konstatē, ka Komisijas ziņojumā ietvertās darbības visumā šķiet atbilstošas subsidiaritātes un proporcionalitātes principiem. Tomēr ir svarīgi, lai Eiropas Komisija sniedz detalizētu pamatojumu katrai konkrētai darbībai, ko tā oficiāli piedāvās, jo dažu šo darbību īstenošanai (piemēram, fakultatīvu vienotu Eiropas dokumentu izsniegšanai) varētu būt nepieciešama padziļināta izpēte. Turklāt šīs paredzētās darbības nedrīkst izraisīt pārmērīgu administratīvo un finansiālo slodzi attiecīgajām valsts, reģionālās un vietējās pārvaldes iestādēm;

17. norāda, ka 2014. gadā gaidāmo Eiropas vēlēšanu perspektīvā šis ziņojums jāsaista arī ar neseno Eiropas Komisijas paziņojumu un ar to saistīto ieteikumu⁽⁴⁾. Šo dokumentu mērķis ir Eiropas Savienībā stiprināt demokrātiskos procesus un līdzdalības demokrātiju, aicinot pilsoņus piedalīties Eiropas vēlēšanās;

⁽¹⁾ http://ec.europa.eu/justice/citizen/files/eu-citizen-brochure_lv.pdf.

⁽²⁾ http://ec.europa.eu/public_opinion/flash/fl_365_fr.pdf.

⁽³⁾ http://ec.europa.eu/public_opinion/flash/fl_364_en.pdf (tikai angļu valodā).

⁽⁴⁾ COM(2013) 126 final, Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai "Gatavošanās Eiropas Parlamenta 2014. gada vēlēšanām: priekšlikumi vēlēšanu demokrātiskai un efektīvai norisei" un C(2013) 1303 final, Komisijas ieteikums par Eiropas Parlamenta vēlēšanu demokrātiskas un efektīvas norises veicināšanu.

18. atgādina, ka RK bija cieši iesaistīta ziņojuma sagatavošanā un ka tajā ņemti vērā rezultāti un ieteikumi, ko sniedzis pēc RK pasūtījuma izstrādātais pētījums par vietējo un reģionālo pašvaldību lomu Eiropas pilsonības un Eiropas pilsoņu tiesību veicināšanā ⁽⁵⁾;

Priekšnosacījumi efektīvai pilsonībai

19. ierosina veikt pasākumus, kas nodrošinātu apmācību un izglītību pilsonības jomā, pilsoņu sagatavošanu apzinātai un brīvai tiesību izmantošanai un pienākumu pildīšanai, arvien asākas ekonomikas krīzes apstākļos stiprinātu pilsonības sociālo dimensiju, kā arī novērstu šķēršļus, kas ierobežo Eiropas pilsoņu brīvu pārvietošanos;

20. uzsver, ka pasaulē pieaugot mobilitātei, ļoti svarīgi ir veidot reālu brīvības, drošības un tiesiskuma telpu, kas kalpotu pilsoņiem ⁽⁶⁾, un norāda, ka ir būtiski nodrošināt, lai ES pilsoņi brīvas pārvietošanās un uzturēšanās tiesības varētu netraucēti izmantot, jo tās ir ES līgumā noteiktās tiesības, kuras pilsoņi vērtē visaugstāk un uzskata par svarīgāko ES integrācijas sasniegumu. Šajā kontekstā ar tiesību noteikšanu vien ir par maz. Tikpat svarīgi ir garantēt visu pārvaldības līmeņu kopīgu darbu, lai nodrošinātu, ka šo tiesību turētāji var tās brīvi izmantot;

Vietējo un reģionālo iestāžu nozīme

21. uzsver, ka viens no svarīgākajiem 2010. gada ziņojuma secinājumiem liecina, ka grūtības, ar kurām ES pilsoņi saskaras savu tiesību īstenošanā, rodas ne tik daudz ES tiesību aktu trūkuma dēļ, bet gan tādu faktoru dēļ, kas saistīti ar tiesību aktu transponēšanu un īstenošanu valsts līmenī. Ņemot vērā iepriekšminētos apsvērumus, Komiteja uzskata, ka Komisijas ziņojumā nav padziļināti skatīts reģionālo un vietējo pašvaldību ieguldījums Eiropas pilsonības efektīvā un kvalitatīvā īstenošanā;

22. norāda, ka vietējām un reģionālajām iestādēm ir ļoti liela nozīme līdzdalības procesos, kas jāievieš, lai varētu īstenot patiesi augšupēju pieeju no pašiem pamatiem, ļaujot pilsoņiem dot būtisku ieguldījumu tās ES politikas definēšanā, ar kuru tiek īstenotas viņu tiesības;

23. uzsver vietējo un reģionālo pašvaldību iespējas ietekmēt ar Savienības pilsoņu pārvietošanos un uzturēšanos saistītu problēmu risināšanu, kā arī tos jautājumus, kas saistīti ar migrantu uzņemšanu. Komiteja atzīst pašvaldību iespējas vērsties pie grupām, piemēram, pie jauniešiem un migrantiem, kuru politiskās līdzdalības līmenis bieži vien ir ļoti zems;

24. atzinīgi vērtē Eiropas Komisijas priekšlikumu izveidot vietējām pašvaldībām paredzētu tiešsaistes apmācības instrumentu, lai šo pašvaldību darbiniekus pietiekami informētu par Eiropas pilsoņu tiesībām, jo neinformētība bieži vien ir cēlonis kļūdainas informācijas izplatīšanai ieinteresētajām personām un tāpēc ir grūtāk īstenot šīs tiesības. Tā kā Komitejas locekļiem ir labas iespējas būt informētiem par viņu izcelsmes reģionu vietējo ierēdņu vajadzībām un spējām, Reģionu komiteja ir gatava aktīvi sadarboties ar Eiropas Komisiju, lai šādu instrumentu izstrādātu un to popularizētu dalībvalstīs;

25. Komiteja atzinīgi vērtē Komisijas jaunās iniciatīvas, kuru mērķis ir likvidēt šķēršļus, kas traucē reāli īstenot ar Savienības pilsonību saistītās tiesības, tomēr vienlaikus norāda, ka dalībvalstīs joprojām vērojama neatbilstība starp piemērojamajām tiesību normām un pilsoņu ikdienas dzīves realitāti, sevišķi pārobežu situācijās. Komisijai vajadzētu tam pievērst vairāk uzmanības;

Eiropas pilsonības dimensijas ⁽⁷⁾

Aktīva pilsonība

26. uzskata, ka Savienības pilsonību ir iespējams stiprināt, pamatojoties uz atbalstu pilsoņu aktīvai līdzdalībai vietējo kopienu dzīvē un īpaši uz jauniešu līdzdalību, jo viņu mobilitāte Eiropas teritorijā ir daudz lielāka;

⁽⁵⁾ Reģionu komitejas pētījums "Vietējo un reģionālo pašvaldību loma ES pilsonības un pilsoņu tiesību veicināšanā" (2012). Pārskats par pētījumu pieejams šeit: <http://cor.europa.eu/lv/events/forums/Pages/ey2013-toolkit.aspx>.

⁽⁶⁾ CdR 201/2009.

⁽⁷⁾ Šāds dalījums ierosināts RK atzinumā "2010. gada ziņojums par ES pilsonību. Likvidējot šķēršļus ES pilsoņu tiesību īstenošanai" (ziņotājs: Roberto Pella, Itālija, PPE), CdR 355/2010 fin, un izmantots šajā atzinuma priekšlikumā.

Sociāla pilsonība

27. uzskata, ka ir svarīgi Eiropas līmenī stimulēt iniciatīvas, kuru mērķis ir stiprināt sociālo pilsonību, jo iespējas izmantot sociālās tiesības dažos gadījumos ir saistītas ar dalībvalstu noteiktiem kritērijiem un prasībām. Šāds stāvoklis veicina dažādus diskriminācijas veidus un ir pretrunā līdztiesības un vienlīdzīgas attieksmes principam, kas noteikts ES tiesību aktos;

28. atzīst, ka Eiropas Komisijas ziņojumā ir ietverti daži pasākumi sociālas pilsonības stiprināšanai – viens no piemēriem ir pozitīvi vērtējams pasākums ar mērķi ieviest stažēšanās kvalitātes sistēmu – un principā tos var saukt par jēgpilniem;

29. pilnīgi noteikti pozitīvi vērtē pārvietošanās brīvības efektīvu stiprināšanu. Īpaši tas attiecas uz jauniešu mobilitāti, ņemot vērā nepārtraukti augošo bezdarba līmeni dalībvalstīs;

Civilpilsonība

30. norāda, ka šajā jomā vēl būtu jāveic pasākumi. Saskaņā ar īpašajiem Eurobarometra rezultātiem⁽⁸⁾ aptaujas dalībnieki tikai daļēji bija informēti par Eiropas ombuda eksistenci un viņa pilnvarām. Viņi bija vāji informēti arī par tiesībām iesniegt lūgumrakstu Eiropas Parlamentam⁽⁹⁾;

31. šajā saistībā ierosina, lai vietējās un reģionālās pašvaldības ar attiecīgo Eiropas fondu atbalstu rīko speciālus efektīvus pasākumus Eiropas pilsoņu informētības palielināšanai par Eiropas ombudu un par tiesībām iesniegt lūgumrakstu Eiropas Parlamentam;

Politiska pilsonība

32. konstatē, ka līdzdalības līmenis Eiropas vēlēšanās kopš 1979. gada nepārtraukti samazinās, 2009. gadā sasniedzot 43 %⁽¹⁰⁾, turklāt šī tendence apstiprina secinājumu, ka, pēc Eiropas pilsoņu domām, viņu viedoklis Eiropas līmeņa lēmumpieņemšanas procesā netiek ņemts vērā. Saskaņā ar Eurobarometra datiem šādu viedokli paūž 68 % vēlētāju;

33. aicina pievērst uzmanību labai praksei⁽¹¹⁾, kuru ievērojot vietējās un reģionālās pašvaldības var ar atbilstošu Eiropas resursu palīdzību veidot programmas un rīkot kampaņas informētības palielināšanai vietējā un reģionālā līmenī un informēt savu reģionu iedzīvotājus par viņu balsošanas tiesībām, kā arī par tiesībām kandidēt Eiropas vēlēšanās. Reģionu komiteja uzsver arī to svarīgo lomu, ko vietējās un reģionālās pašvaldības var pildīt skolēnu un studentu informēšanas un informētības palielināšanas jomā, viņus sagatavojot aktīvai savu vēlēšanu tiesību īstenošanai;

34. aicina pievērst uzmanību, ka arī turpmāk ir jāstiprina trešo valstu pilsoņu politiskās tiesības, un mudina dalībvalstis nepiemērot pārmērīgi ierobežojošus noteikumus trešo valstu pilsoņiem attiecīgās valsts pilsonības ieguvei. Iepriekšējos atzinumos Reģionu Komiteja ir secinājusi, ka, pirmkārt, imigranti, kuri dalībvalstīs uzturas likumīgi, vēlas iegūt ES pilsonību, un, otrkārt, ka likumīgo imigrantu līdzdalība politiskajā dzīvē ir ļoti svarīgs faktors, kas veicina viņu integrāciju vietējā sabiedrībā;

35. aicina visas dalībvalstis bez izņēmuma atvieglot saviem pilsoņiem iespējas īstenot tiesības balsot un balotēties valsts vēlēšanās neatkarīgi no tā, vai viņi dzīvo/uzturas valsts teritorijā vai nē. Fakts, ka persona izmanto savas tiesības uz mobilitāti Eiropas Savienībā, nedrīkst mazināt viņas politiskās prerogatīvas;

36. uzskata, ka patlaban ir izveidojušies vajadzīgie apstākļi, lai izveidotu vai padziļinātu, ja tas jau pastāv, dialogu par ES pilsoņu balsstiesību paplašināšanu, tās attiecinot arī uz viņu dzīvesvietas valsts reģionālā un valsts līmeņa vēlēšanām, vienlaikus jebkurā gadījumā saglabājot katras dalībvalsts suverenitāti (*jus domicili*);

⁽⁸⁾ Reģionu komitejas pētījums "Vietējo un reģionālo pašvaldību loma ES pilsonības un pilsoņu tiesību veicināšanā" (2012). Pārskats par pētījumu ir pieejams šeit: <http://cor.europa.eu/en/events/forums/Pages/ey2013-toolkit.aspx>, 12. lpp.

⁽⁹⁾ Sk. Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 27. pantu.

⁽¹⁰⁾ Reģionu komitejas pētījums "Vietējo un reģionālo pašvaldību loma ES pilsonības un pilsoņu tiesību veicināšanā" (2012), 10. lpp.

⁽¹¹⁾ Turpat, 11. lpp.

37. uzsver, ka Eiropas pilsonības jēdziens var pastiprināt ES paplašināšanās procesa dinamiku, jo šis process nenozīmē tikai ekonomikas un likumdošanas pielāgošanu *acquis communautaire*, bet arī nosaka nepieciešamību īstenot politiskus pasākumus valstīs, kas gatavojas pievienoties ES, lai stiprinātu demokrātiskās struktūras un tiesiskumu. Eiropas pilsonības perspektīva var izcelt šo pasākumu nozīmi;

Administratīva pilsonība

38. atgādina, ka ir nepieciešamas vietējā un reģionālā līmenī īstenot administrācijas vienkāršošanas pasākumus, lai nodrošinātu Eiropas Savienības pilsoņu tiesību īstenošanas un īpaši pārvietošanās brīvības efektivitāti, kā arī lai novērstu visas atturošās darbības un citus pastāvošos diskriminācijas veidus, kuri saistīti ar atšķirīgu attieksmi pret Eiropas pilsoņiem, īpaši uzturēšanās tiesību piešķiršanas jomā. Turklāt, balsoties uz to problēmu virkni, kas tās skar, vietējām un reģionālajām pašvaldībām vajadzētu būt spējīgām piemērot atbilstošus risinājumus;

39. atzīst, ka Komisijas iecerētie pasākumi ļaus gūt zināmus panākumus šajā jomā. Tā kā viena no darbības jomām ietver aktīvu vietējo pašvaldību iesaisti⁽¹²⁾, ir nepieciešams veikt gan ietekmes novērtējumu, gan paredzēt finansējumu no Eiropas fondiem;

40. atzinīgi vērtē Eiropas Komisijas priekšlikumu sekmēt automobiļu tehniskās apskates apliecību pārrobežu atzīšanas atvieglošanu Eiropas Savienībā, kā arī ierosinājumu saskaņot automobiļu tehniskā stāvokļa kontroles standartus; minētās iniciatīvas būtu jāīsteno pēc iespējas ātrāk un nodrošinot, ka pilsoņi var vieglāk izmantot brīvas pārvietošanās tiesības, tostarp pārreģistrēt automobili citā valstī;

Pilsonības kultūra

41. iesaka stiprināt sadarbības iniciatīvas, piemēram, pilsētu sadraudzības, pārrobežu sadarbības iniciatīvas u.c., ar mērķi uzlabot pilsoņu informētību par viņu tiesībām brīvi pārvietoties;

42. atgādina⁽¹³⁾, ka, gatavojoties 2014. gadā gaidāmajām Eiropas Parlamenta vēlēšanām, ir ļoti svarīgi visus Savienības pilsoņus vairāk informēt par tiesībām, sevišķi vēlēšanu tiesībām, kuras tiem ir viņu dzīvesvietas dalībvalstī, kā arī atvieglot šo tiesību izmantošanu;

Darbību finansēšanas līdzekļi, tīklu veidošanas iespējas un partnerības

43. jaunās daudzgadu finanšu shēmas (2014–2020) perspektīvā uzsver to būtisko stimulu, ko programma "Pamattiesības un pilsonība" un "Eiropa pilsoņiem" var dot Eiropas pilsonības stiprināšanā un to pasākumu atbalstā, kuru mērķis ir veicināt informētību par Eiropas tiesību aktiem un politikas nostādņiem, kā arī to piemērošanu dalībvalstīs;

44. iesaka ar Eiropas pilsonību saistītu pasākumu finansēšanas jomā izvēlēties vienkāršāku un efektīvāku pieeju, skaidrāk nosakot prioritātes atbilstoši politiskajiem lēmumiem, kā arī īpašu uzmanību veltīt tam, lai darbību rezultāti tiktu izplatīti, stiprinot to reputāciju, un tiktu sasniegti stratēģiskie un politiskie mērķi. Lai to īstenotu, ir svarīgi vietējās un reģionālās pašvaldības iesaistīt šo pasākumu plānošanā, īpaši apmācībā un gada darba programmu sagatavošanā.

Brišēlē, 2013. gada 28. novembrī

*Reģionu komitejas
priekšsēdētājs*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

⁽¹²⁾ Precīzāk: ir paredzēts uzlabot piekļuvi mērķorientētiem un pieejamiem datiem par Eiropas Savienību, nodrošinot vietējām pašvaldībām mācību līdzekļus internetā un sniedzot pilsoņiem ērti pieejamu informāciju, lai palīdzētu viņiem risināt problēmas.

⁽¹³⁾ Sk. atzinumu par pilsonības nostiprināšanu, 2013.

Reģionu komitejas atzinums “ES pamatnostādnes par valsts atbalstu lidostām un aviokompānijām”

(2014/C 114/03)

I. IETEIKUMI POLITIKAS JOMĀ

REĢIONU KOMITEJA

Vispārīgas piezīmes

1. norāda, ka valsts atbalsta noteikumu plašajā modernizācijas procesā, kuru Eiropas Komisija uzsāka 2012. gadā ⁽¹⁾, gaisa satiksme bija viena no pirmajām nozarēm, kurā tika uzskatīts par nepieciešamu aktualizēt tiesību aktus, ar kuriem regulē publisko finansējumu attiecībā uz infrastruktūru un darbības atbalstu lidostām, kā arī atbalstu darbības uzsākšanai aviosabiedrībām ⁽²⁾;
2. atgādina, ka Eiropas Komisija pirmos noteikumus par valsts atbalstu civilās aviācijas nozarē ieviesa 1994. gadā ⁽³⁾ pēc tam, kad bija pakāpeniski pilnveidota gaisa satiksmes nozares liberalizācijas programma, kura būtiski stimulēja konkurenci, tādējādi padarot nepieciešamus regulējošus pasākumus, kas ļautu konkurencei attīstīties vienlīdzīgos apstākļos;
3. uzsver, ka gaisa satiksmes liberalizācijas konsolidācija 2005. gadā ⁽⁴⁾ vienlaikus ar strauju attīstību nozarē, kurā turpmākajos gados, balstoties uz mazajām lidostām, pārliecinoši ienāca jaunais zemo cenu (*Low Cost*) aviosabiedrību uzņēmējdarbības modelis, radīja nepieciešamību pielāgot esošo tiesisko regulējumu, izmantojot Eiropas Komisijas jaunas vadlīnijas par publisko finansējumu lidostām un aviosabiedrībām, kas veic lidojumus no reģionālām lidostām;
4. konstatē, ka Eiropas tirgus norises pēc tikai 8 gadiem ir novedušas pie radikālām pārmaiņām gaisa pārvadājumu apmērā, it īpaši, pateicoties eksponenciālam pirkspējas pieaugumam zemo cenu aviosabiedrību tirgū, kura uzņēmējdarbības modelis pamatā ir balstīts uz mazām reģionālām lidostām ārpus centra, nevis tradicionālajām valstu lidostām un lieliem centriem;
5. piekrīt Eiropas Komisijai, ka steidzami jāgroza tiesību akti, ar kuriem regulē publiskā sektora pasākumus lidostu nozares atbalstam; tas jāveic saskaņoti ar modernizācijas programmas mērķi 2014.–2020. gada periodā nodrošināt dalībvalstīm aktualizētu, elastīgu un efektīvu noteikumu kopumu par konkurences un vienotā tirgus aizsardzību; šajā saistībā Komiteja atgādina savus ieteikumus, ko tā jau paudusi atzinumā par valsts atbalsta modernizāciju ⁽⁵⁾;
6. atzinīgi vērtē Eiropas Komisijas uzsākto sabiedrisko apspriešanu divos posmos: pirmo posmu 2011. gada 6. jūnijā un otro, šobrīd notiekošo, 2013. gada 3. jūlijā, lai apkopotu visu ieinteresēto pušu viedokļus par spēkā esošā regulējuma pārskatīšanu un par priekšlikumu jaunām pamatnostādņēm; atbalsta Eiropas Komisijas pieeju, kuras mērķis ir dažādajiem Eiropas gaisa satiksmes nozares dalībniekiem radīt līdzvērtīgus konkurences apstākļus neatkarīgi no to uzņēmējdarbības modeļa, lai Eiropas gaisa satiksmes nozare kļūtu sekmīga un konkurētspējīga;
7. tomēr pauž nožēlu, ka Eiropas tiesību veidošanas process konkurences nozarē, kas ir Eiropas Komisijas ekskluzīvā kompetencē, kopā ar pārmērīgu ieteikuma tiesību (*soft law*) apjomu neļauj vietējām un reģionālajām pašvaldībām dot būtisku ieguldījumu dažās nozarēs, kas ir izšķirīgas vietējai un reģionālajai attīstībai, piemēram, reģionālajās lidostās un reģionālās attīstības atbalsta pasākumos;

⁽¹⁾ COM(2012) 209 final.⁽²⁾ Sabiedriskā apspriešana, kas norisinājās no 2011. gada 7. aprīļa līdz 2011. gada 7. jūnijam.⁽³⁾ 94/C 350/07.⁽⁴⁾ 2005/C 312/01.⁽⁵⁾ CdR 1528/2012.

8. aicina Komisiju pievērst uzmanību lidostu situācijas dažādībai Eiropas teritorijā, īpaši nomaļos reģionos, kuru noskirtība un attālinātība neļauj tajos esošajām lidostām, neraugoties uz sasniegto pasažieru plūsmu, būt finansiāli dzīvotspējīgām vai konkurēt ar citām ES lidostām, vai, vēl jo mazāk, apdraudēt citus – sauszemes ceļu vai dzelzceļa – alternatīva transporta veidus;

9. atgādina, ka šādās nozarēs vietējās un reģionālās pašvaldības ir galvenās, kas īsteno teritoriju attīstības un izaugsmes politiku, arī izmantojot valsts atbalstu, un tām ir padziļinātas zināšanas par vietējo ekonomiku, pateicoties ciešajai saiknei ar ekonomikas un sociālās jomas dalībniekiem, kurus Eiropas regulējumā nedrīkst ignorēt, ja tas tiešām paredzēts, lai atbalstītu reģionus un veicinātu to integrāciju vienotajā tirgū un veidotu teritoriālo kohēziju visā ES;

10. atgādina, ko tā jau paudusi atzinumā “Valsts reģionālā atbalsta pamatnostādnes 2014.–2020. gadam”⁽⁶⁾, tādējādi cerot, ka, ierosinot valsts atbalsta noteikumus, Eiropas Komisija laikus un sistemātiski apspriedīsies ar Reģionu komiteju (RK)⁽⁷⁾, lai apkopotu ietekmes novērtējumam nepieciešamos elementus, ievērojot daudzlīmeņu pārvaldības principu⁽⁸⁾;

Publisko iestāžu loma infrastruktūras finansēšanā

11. pievienojas Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai⁽⁹⁾, lai Eiropas Komisijai atgādinātu, ka reģionālās lidostas Eiropas aviācijas nozarē ieņem centrālu vietu: 2010. gadā aptuveni 60 % ES lidostu apkalpoja mazāk par vienu miljonu pasažieru. Tāpēc Komiteja uzskata, ka minētā centrālā vieta jāņem vērā arī jaunajās pamatnostādnēs;

12. uzsver reģionālo lidostu nozīmi vietējās attīstības sekmēšanā un pieejamības uzlabošanā, tādējādi veicinot virzību uz teritoriālās kohēzijas, teritoriju ekonomikas izaugsmes un nodarbinātības mērķiem. Pieejamībai (piemēram, atbilstošiem gaisa satiksmes savienojumiem) ir ļoti būtiska nozīme, lai arī retāk apdzīvoti un tālākie Savienības reģioni (kā arī reģioni, kas ir pilnībā atkarīgi no gaisa transporta) varētu aktīvi darboties vienotajā tirgū;

13. uzskata, ka šī loma ir sevišķi nozīmīga un stratēģiska it īpaši pašreizējā vēsturiskajā brīdī, kad Savienība cenšas izkļūt no ekonomikas krīzes. Pašreizējā krīze kopš tās pirmajām izpausmēm 2008. gadā ir radījusi nepieciešamību pēc Eiropas un valstu publisko iestāžu veiktas pārliecinošas un efektīvas rīcības ar anticiklisku funkciju ekonomikas jomā, ko atzinusi un attaisnojuši pati Eiropas Komisija, ļaujot plaši piemērot Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. panta 3. punkta b) apakšpunktā noteikto atkāpi⁽¹⁰⁾. Tāpēc ekonomisko grūtību laikā īpaši svarīgas ir iespējas veicināt un uzlabot visu tirgus reģionu pieejamību;

14. ņemot vērā Komisijas paziņojumu par Eiropas lidostu politiku, uzsver reģionālo lidostu nozīmi⁽¹¹⁾, jo tās ļauj ievērojami samazināt aizvien lielāko noslogojumu lielos transporta mezglos, kas ievērojami apgrūtina apkārtnes iedzīvotājus un vidi, un vienlaikus veicina tūrismu Eiropas Savienībā un MVU piekļūvi tirgiem, uzlabojot to konkurētspēju⁽¹²⁾;

15. tāpēc uzskata, ka Savienības gaisa satiksmes ilgtspēja un efektivitāte ir lielā mērā atkarīga no atbilstīga mazo lidostu infrastruktūras tīkla esamības;

16. pievienojas Eiropas Komisijas paustajām bažām⁽¹³⁾ par to, ka saistībā ar augošo nepieciešamību pēc infrastruktūras, īstenojot stratēģiju “Eiropa 2020”, būs vajadzīga modernu, atbilstīgu un elastīgu tīklu infrastruktūra, kas var veicināt Eiropas pāreju uz ekonomiku ar augstu zināšanu līmeni, zemām oglekļa emisijām un augstu konkurētspēju;

⁽⁶⁾ CdR 2232/2012.

⁽⁷⁾ CdR 76/2005, 1. punkts.

⁽⁸⁾ Sk. CdR 2232/2012, 18.–20. punkts.

⁽⁹⁾ 2012/C 299/10.

⁽¹⁰⁾ Sk. Eiropas Komisijas kopš 2008. gada apstiprinātos pasākumus, reaģējot uz ekonomikas un finanšu krīzi: http://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/temporary.html

⁽¹¹⁾ COM(2011) 823 final.

⁽¹²⁾ COM(2006) 819 final.

⁽¹³⁾ SEC(2011) 391 final.

17. piekrīt arī uzskatam, ka tirgus ne vienmēr spēj nodrošināt Eiropai vajadzīgo infrastruktūru un bez publiska atbalsta daudzi Eiropas stratēģijas mērķu īstenošanai nepieciešamie ieguldījumi netiktu veikti vai tiktu atlikti uz laikposmu pēc 2020. gada;

18. atzinīgi vērtē Komisijas aicinājumu palielināt ieguldījumus Savienības infrastruktūrā; tiek lēsts, ka 2010.–2020. gada laikposmā būs vajadzīgi vairāk nekā 1,5 triljoni euro, lai apmierinātu pašreizējo pieprasījumu pēc transporta; Komisija norāda uz spēcīgo korelāciju starp teritoriju ģeogrāfisko pieejamību un to ekonomikas izaugsmi;

19. pieņem zināšanai Tiesas judikatūras izstrādātos principus *Leipzig/Halle* ⁽¹⁴⁾ lietā, taču uzsver to izcelsmes specifisko konkrēto kontekstu; tāpēc aicina Komisiju, izstrādājot pamatnostādnes, ņemt vērā infrastruktūras atbalsta jomā veikto publiskās intervences pasākumu lielo daudzveidību. Publiskā sektora līdzdalība papildus privātajam kapitālam bieži ir ļoti nozīmīgs aspekts, lai nodrošinātu lielāku infrastruktūras projektu, piemēram, lidostu, sekmīgu īstenošanu neatkarīgi no tā, vai šādu projektu galīgā izmantošana paredzēta komerciālām vajadzībām vai ne;

20. norāda, ka absolūtais pasažieru skaits tikai vispārīgi varētu būt piemērots kritērijs, lai novērtētu lidostu kā infrastruktūras iespējamo ekonomisko dzīvotspēju un tās iedalītu kategorijās. Tāpēc Komiteja aicina šajā punktā atbilstības noteikumus veidot elastīgāk, lai dotu iespējas ņemt vērā konkrētu gadījumu īpatnības;

21. mudina ņemt vērā arī to, ka pašreizējā krīzes pārvarēšanas situācijā būtu ļoti piemērots brīdis prioritāri izvērtēt infrastruktūrai piešķirtā publiskā finansējuma pozitīvo ietekmi uz kohēziju, izaugsmi un nodarbinātību; un novērtēšanas procesā attiecīgi jāņem vērā konkurences noteikumi;

22. pieņem zināšanai tirgus ekonomikas dalībnieka principu, ko Komisija izmanto par kritēriju, tomēr pauž dziļas bažas par šā principa piemērošanas ietekmi uz infrastruktūras nozarēm, kurās valsts loma ir vēsturiski un institucionāli neaizstājama: ņemot vērā nepieciešamo ieguldījumu apjomu un to, ka ieguldījumu izmaksu atgūšanu nav iespējams pilnībā novēlēt uz infrastruktūras izmantotājiem, liela ieguldījumu daļa infrastruktūrā privātam investoram pamatā nav iespējama. Pieņēmums, ka valsti var pielīdzināt privātam operatoram, un abstrahēšanās no jebkādiem sociāliem, reģionālās politikas un nozaru jautājumiem ir attālināti no realitātes un sabiedrībai bīstami, ja to piemēro intervences pasākumiem teritoriju infrastruktūras jomā, jo teritorijas pilda sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas uzdevuma būtisku daļu;

23. aicina Komisiju ņemt vērā, ka publiskās intervences pasākumi infrastruktūras izbūves un paplašināšanas atbalstam ⁽¹⁵⁾ un pasākumi, ar ko iedzīvotājiem kompensē apgrūtināto piekļuvi, bieži ir faktiski vispārēji ekonomikas politikas pasākumi, kas nav valsts atbalsts, bet gan vispārējas nozīmes pakalpojumi. Tāpēc Komiteja mudina Komisiju turpināt modernizēt noteikumus valsts atbalsta jomā, ņemot vērā galvenos principus, kas ir publiskās politikas un valsts institucionālās lomas pamatā; norāda, ka lidostas – tāpat kā autoceļi un dzelzceļi – pilda sabiedriskas infrastruktūras funkcijas;

Mazas un ļoti mazas lidostas, uz ko neattiecas valsts atbalsta noteikumi

24. mudina Komisiju turpināt modernizēt noteikumus, lai panāktu reālu vienkāršošanu, koncentrējot pūliņus uz situācijām un gadījumiem, kuri visvairāk kropļo konkurenci un patiešām apdraud iekšējā tirgus integritāti;

25. piekrīt, ka ir vajadzīgi noteikumi, ar ko Eiropas ekonomikas zonā tiek nodrošināti līdzvērtīgi konkurences apstākļi visiem uzņēmumiem, kuri darbojas gaisa satiksmes jomā, līdz minimumam samazinot kropļojošus publiskas intervences pasākumus attiecīgajos tirgos, un tiek novērstas subsīdiju sacensības dalībvalstu starpā;

⁽¹⁴⁾ Eiropas Savienības Tiesas 2012. gada 19. decembra nolēmums lietā *Mitteldeutsche Flughafen AG, Flughafen Leipzig/Halle GmbH* / Eiropas Komisija, Vācijas Federatīvā Republika, *Arbeitsgemeinschaft Deutscher Verkehrsflughäfen* ev.

⁽¹⁵⁾ 94/C 350/07, 1. lpp.

26. tomēr uzskata, ka Komisijai jākoncentrē centieni uz lielajām lidostām un ka atbalsta pasākumi mazām lidostām, kas gadā vidēji apkalpo mazāk par 300 000 pasažieru, nav iekļaujami valsts atbalsta noteikumu piemērošanas jomā, jo tie nevar ietekmēt tirdzniecību starp dalībvalstīm, un šādas lidostas nav strukturāli spējīgas segt darbības un ieguldījumu izmaksas. Komiteja uzsver, ka Komisija ar 2011. gada 20. decembra Lēmumu par Līguma par Eiropas Savienības darbību 106. panta 2. punkta piemērošanu valsts atbalstam attiecībā uz kompensāciju par sabiedriskajiem pakalpojumiem dažiem uzņēmumiem, kuriem uzticēts sniegt vispārējas tautsaimnieciskas nozīmes pakalpojumus, 300 000 pasažieru robežvērtību jau ir atzinusi par atbilstīgu, tomēr attiecinot to tikai uz gaisa satiksmi ar salām vai ostām, kā arī nosakot zemāku robežvērtību ar lidostām saistītiem VTNP. Tāpēc Komiteja aicina Komisiju saskaņotākā un vienkāršotākā veidā attiekties pret robežvērtībām dažādos juridiskajos noteikumos un attiecīgi grozīt jauno pamatnostādņu priekšlikumu, konkrētāk, tā 80. punkta 1. apakšpunktu un 80. punkta 2. apakšpunktu attiecībā uz lidostu klasifikāciju, 92. punktu par atbalsta intensitāti, kurā vajadzētu paredzēt izveidot lidostu kategoriju ar mazāk nekā 300 000 pasažieru, kā arī minētā Lēmuma 2. panta 1. punkta e) apakšpunktu;

27. atzinīgi vērtē to, ka Komisija nolēmusi vēltīt uzmanību to lidostu kategorijai, kuru jauda, ņemot vērā pasažieru plūsmu gadā, ir ļoti ierobežota, un atzinusi šo lidostu, kā arī lidostu, kas apkalpo līdz pieciem miljoniem pasažieru gadā, strukturālo nespēju segt ieguldījumu un darbības izmaksas bez publiskā sektora atbalsta. Komiteja vienlaikus tomēr pauž nožēlu, ka līdzvērtīgi un konsekventi apsvērumi nav ņemti vērā attiecībā uz šīm lidostām sniedzamā atbalsta saderīguma kritērijiem ⁽¹⁶⁾;

28. īpaši uzsver, ka šīm lidostām ir raksturīgs:

— ierobežots pasažieru skaits,

— slikta piekļuve reģionam, kurā tās atrodas, attāluma vai orogrāfisku iemeslu dēļ, vai tādēļ, ka nav infrastruktūras alternatīviem savienojumiem ar apkārt esošo teritoriju,

— maza izmantošanas zona un notā izrietošās ierobežotas attīstības perspektīvas;

minētās iezīmes tās padara stingri lokālas un starptautiski nepievilcīgas;

29. norāda, ka lielā daļā gadījumu runa ir par mazām lidostām, kuras, ņemot vērā transporta jaudu, būtu grūti vai pat neiespējami aizstāt ar alternatīvām lidostām vai citiem sabiedriskā transporta veidiem: iespējamā mazo lidostu pasažieru pārdale nemaz neietekmētu alternatīvo lidostu satiksmes apjomu;

30. tāpēc uzskata, ka minēto lidostu finansējums nav uzskatāms par valsts atbalstu Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. panta 1. punkta izpratnē, jo tas nespēj kropļot konkurenci un mainīt tirdzniecību starp dalībvalstīm, tāpēc šādu finansējumu nevajadzētu iekļaut jauno pamatnostādņu piemērošanas jomā;

31. ierosina ⁽¹⁷⁾, ka pārejas periodu līdz 10 gadiem, kura laikā Eiropas Komisija nosaka, ka valsts atbalsts ir saderīgs ar lidostu darbību, piemēro vienīgi tām lidostām, kuru plūsma pārsniedz 1 miljonu pasažieru gadā. Ierosinātajam aizliegumam nevajadzētu izraisīt mazāko lidostu plaša mēroga slēgšanu. Tāpat ierosina, ka tabulā, kurā norādīta maksimālā ieguldījumu atbalsta intensitāte, to lidostu kategorija, kuru plūsma ir mazāk nekā 1 miljons pasažieru gadā, būtu jāpārdēvē par lidostām ar plūsmu no 300 000 līdz 1 miljonam pasažieru gadā;

32. piekrīt Eiropas Komisijai, ka jāizvairās no nerentablu lidostu skaita palielināšanās un liekas jaudas radīšanas, taču uzskata: tā kā nav juridiska pamata, lai finansējumu uzskatītu par valsts atbalstu (tāpat kā attiecībā uz mazajām vietējas nozīmes lidostām), noteikumi par valsts atbalstu nebūtu jāattiecina uz šiem ieteikumiem, kuru mērķis ir vienotā tirgus integritātes labad nepieļaut dalībvalstu savstarpējās konkurences kropļošanu, nevis novērtēt valdību publiskā sektora izdevumu kvalitāti;

⁽¹⁶⁾ Sk. Komisijas paziņojuma projekta "ES pamatnostādnes par valsts atbalstu lidostām un aviokompānijām" (2013) 80. punkta 1. apakšpunktu un 92. punktu.

⁽¹⁷⁾ Turpat, 102. punkts.

Vispārējās tautsaimnieciskas nozīmes pakalpojumi

33. pieņem zināšanai, ka Komisija lidostu izveidi un uzturēšanu uzskata par tādu gadījumu grupu, kuriem var piešķirt kompensāciju par tautsaimnieciskas nozīmes pakalpojumu sniegšanu, taču uzskata, ka piemērošanas joma viennozīmīgi ir pārāk šaura;
34. uzskata, ka jāapsver lidostu saglabāšana arī nomaļos apgabalos, kuri bez šīs lidostas būtu nošķirti no pārējās ES tik lielā mērā, ka tas ietekmētu sociālo un ekonomikas attīstību;
35. norāda, ka dalībvalstu un reģionālo un vietējo pašvaldību kompetencē ir noteikt vispārējās tautsaimnieciskas nozīmes uzdevumus un Komisija var pārbaudīt tikai acīmredzamas kļūdas;
36. uzskata, ka lidostu izveide un uzturēšana īpaši atbilst sabiedrības interesēm, ja tā uzlabo infrastruktūru neattīstītā reģionā, tādējādi šim reģionam paverot perspektīvu ekonomiski attīstīties;
37. uzskata, ka ir jāisteno Eiropas pārrobežu reģionu sadarbības politika to reģionālo lidostu koordinēšanai un/vai izveidei, kuras apkalpo reģionus, kas ietver vairāk nekā vienu dalībvalsti;

Atbalsts tādu lidostu darbībai, kas apkalpo no 300 000 līdz 1 miljonam pasažieru gadā

38. konstatē, ka Eiropas Komisija ir atzinusi: atbalsts mazo reģionālo lidostu darbībai lielā mērā atkarīgs no to nespējas segt savas darbības izmaksas. Komisija arī uzskata, ka ne ilgāk kā desmit gadu laikā šādas lidostas izdosies pārorientēt uz tādām pārvaldības metodēm, kas vērstas uz tirgu, ļaujot atgūt pietiekami daudz resursu, lai segtu darbības izmaksas;
39. pauž lielas šaubas, ka, ņemot vērā mazo reģionālo lidostu tirgus īpatnības, šāda pāreja var īstenoties, pirms lidostas apkalpoto pasažieru skaits pārsniedzis 1 miljonu gadā, ne tikai Komisijas paredzēto 10 gadu laikā;
40. principā piekrīt Eiropas Komisijas pieejai, kas vērsta uz tirgu un publisko resursu piešķiršanu efektīviem lidostu modeļiem, lai izvairītos no neefektīvu lidostu skaita palielināšanās un aizsargātu konkurenci lidostu un gaisa satiksmes uzņēmumu starpā;
41. tomēr uzskata, ka metode, ar kuras palīdzību Komisija iecerējusi sasniegt minētos mērķus, ir nepiemērota, jo tajā ignorēts fakts, ka atkarībā no lidostu lieluma un iezīmēm tirgus dinamika ir ļoti atšķirīga un līdz ar to lidostu pārvaldības uzņēmumi tikai šķietami darbojas vienā un tajā pašā tirgū;
42. norāda: Starptautiskā Lidostu padome (ACI) nesēn veiktā analizē⁽¹⁸⁾ uzsvērusi, ka 80 % no lidostas izmaksām ir nemainīgās izmaksas, kas nav atkarīgas no pasažieru skaita un ir saistītas gan ar infrastruktūru, gan ar darbības izmaksām, kuras lielā mērā izriet no drošības prasībām: tas sadārdzina viena pasažiera izmaksas, padarot tās daudz augstākas nekā lielā lidostā, kur nemainīgās izmaksas iespējams sadalīt uz lielāku skaitu pasažieru, un mazajām lidostām ievērojami apgrūtina ienākumu un izdevumu līdzsvara panākšanu;
43. uzsver arī, ka mazajām lidostām ir raksturīgi strukturāli konkurences trūkumi, kas tām neļauj kompensēt nemainīgās izmaksas ne ar komercieņēmumiem, kas ir cieši saistīti ar tranzīta pasažieru apjomu, ne ar gaisa satiksmes uzņēmumu lidostu nodevu paaugstināšanu, kas padarītu vēl nepievilcīgāku ielidošanu šajās lidostās, kuras jau tāpat atrodas neizdevīgā situācijā to ierobežotās izmantošanas zonas un nepietiekamo savienojumu dēļ, tādējādi liekot gaisa satiksmes uzņēmumiem pievērsties lielākām lidostām;
44. norāda arī, ka lielai daļai mazo lidostu, kas apkalpo no 300 000 līdz 1 miljonam pasažieru gadā, ir tendence arī turpmāk palikt mazām, ņemot vērā nelabvēlīgos apstākļus teritorijās, kurās tās atrodas (salas, kalni, atrašanās tālu no centra, infrastruktūras neesamība, nepietiekami intermodālie savienojumi utt.). Tomēr to īpatsvars galvenajā un vispārējā TEN-T tīklā ir aptuveni 20 %⁽¹⁹⁾; tādējādi tām ir būtiska loma Eiropas mēroga tīklu nākotnē un stratēģijā "Eiropa 2020" noteikto savienojamības mērķu sasniegšanā;

⁽¹⁸⁾ *Airports and State Aid: How To Protect Both Growth and Competition* (Lidostas un valsts atbalsts: kā aizsargāt gan izaugsmi, gan konkurenci), ACI, 2013.

⁽¹⁹⁾ Turpat.

45. uzsver, ka nesen veikta analīze⁽²⁰⁾ liecina: salīdzinājumā ar kopējiem zaudējumiem, kas radušies lidostām ar mazāk nekā 1 miljonu pasažieru gadā, proti, 445 miljoni euro gadā, minēto lidostu ieguldījums ES IKP pieauguma jomā ir 16,15 miljardi euro gadā un 265 000 darbvietu;
46. tāpēc uzskata, ka ar jaunajām pamatnostādņēm – arī pēc maksimālā 10 gadu perioda beigām – nevajadzētu aizliegt atbalstu to lidostu darbībai, kuras apkalpo mazāk nekā 1 miljonu pasažieru gadā, kā arī atbalstu tālāko reģionu lidostām: šāds atbalsts ir vienīgais instruments, lai izlīdzinātu iepriekš minēto strukturālo trūkumu radītos kropļojumus, un tā radītās labvēlīgās ārējās ietekmes dēļ šis atbalsts ir pilnībā pamatots;
47. aicina Komisiju atzīt, ka labumam, ko mazajām reģionālajām lidostām piešķirtais valsts atbalsts rada Savienības iedzīvotājiem, jābūt prioritāram salīdzinājumā ar tikai finansiāla un saimnieciska rakstura apsvērumiem;
48. atgādina Komisijai galvenos pozitīvās ietekmes veidus, ko rada plašs un diferencēts mazo reģionālo lidostu piedāvājums: mobilitātes palielināšanās ne tikai valsts iekšienē, bet it īpaši arī Eiropas mērogā, pateicoties lielākam konkurences spiedienam uz gaisa satiksmes tarifiem un izmaksu samazināšanai; kā arī Savienības sociālās, kultūras un teritoriālās kohēzijas nostiprināšana;
49. piekrīt nepieciešamībai uzraudzīt, lai publiskais atbalsts mazajām lidostām netiktu izmantots citu saņēmēju, nevis lidostas infrastruktūru šķērssubsidēšanai;
50. aicina pārejas perioda beigas uzskatīt par termiņa vidusposma pārskatu, kas neizslēdz iespēju arī pēc pārejas perioda beigām turpināt piešķirt darbības atbalstu, ja turpina pastāvēt attiecīgi priekšnoteikumi. Turklāt Komiteja ierosina, lai, līdzīgi kā tas paredzēts ieguldījumu atbalstam, atbalsts darbībai tiktu pielāgots proporcionāli lidostas lielumam un iespējamai tās pārvaldības efektivitātes palielināšanai; šis atbalsts nevar un nedrīkst būt stingri noteikts 10 % apmērā gadā visām lidostām bez izšķirības;
51. uzskata, ka maksimālais 24 mēnešu laikposms, kas paredzēts jaunu maršrutu izveidošanai, būtu jāsaprot arī kā 24 mēneši, kuri nav secīgi, jo mazajās lidostās ir īpaši izplatīts bieži vien ar tūrismu saistīto sezonālo lidojumu uzņēmējdarbības modelis;

Ieguldījumu atbalsts lidostām

52. pauž bažas, ka Komisijas ierosinātās no lieluma atkarīgās stingrās finansēšanas kvotas ieguldījumu izmaksu segšanai noteiktas, neņemot vērā dažādu gadījumu specifiku, tāpēc aicina Komisiju, pamatojoties uz tās līdzšinējo lēmumu pieņemšanas praksi, atbalstu piešķirt elastīgi, ja lidosta kalpo kopējam mērķim (galvenokārt transporta savienojumi, reģiona attīstība), ja ir sagaidāms, ka tās darbība ilgtermiņā būs rentabla, ņemot vērā satiksmes prognozes un uzņēmējdarbības plānu, un ja pasažieriem un aviosabiedrībām ir nodrošināta nediskriminējoša piekļuve; uzskata par neatbilstīgu priekšlikumu noteikt valsts atbalsta lielumu atkarībā no ieguldījumiem šādās lidostās, kurām ieguldījumu sekmīga rezultāta gadījumā ir tiesības uz atbalsta maksājumu, augstākais, 25 % apmērā; ierosina noteikt, ka 25 % likme nav pilnībā saistīta ar atmaksājamo avansa maksājumu;
53. norāda uz nozares analīzes rezultātiem⁽²¹⁾, kas liecina, ka lidostām izdodas sasniegt konkurētspējīgus apjomradītus ietaupījumus tikai tad, ja gadā ir sasniegts 5 miljonu pasažieru sliekšnis: Eiropas Komisija pati atzinusi, ka lidostām kuras apkalpo 3–5 miljonus pasažieru gadā, ne vienmēr izdodas segt visas savas izmaksas;

Lidostu intermodalitātes finansēšana

54. mudina atbalstīt plānus par lidostu esošo infrastruktūru pārveidošanu reģionālajos centros, kuri būtu saskaņoti ar reģionālā transporta intermodalitātes attīstību; piekrīt, ka Savienībai, kā atzīts jau 2011. gada Baltajā grāmatā par transporta politiku⁽²²⁾, steidzami jāveic pasākumi visu transporta veidu integrācijai, jo sevišķi dzelzceļa un gaisa satiksmes modālai integrācijai, un aicina Komisiju turpināt valsts atbalsta modernizāciju, lai jaunie noteikumi atvieglotu publiskās intervences pasākumus ar mērķi novērst minētos gaisa transporta sistēmas infrastruktūras bīstamos trūkumus un modālo sadrumstalotību, uzskatot tos par publiskās politikas neatņemamu sastāvdaļu Eiropas iedzīvotāju mobilitātes atbalstam;

⁽²⁰⁾ Turpat.

⁽²¹⁾ Turpat.

⁽²²⁾ COM(2011) 144 final

Globālās konkurences izaicinājumi

55. atgādina, ka Eiropas ekonomikā aviācija ir būtiski svarīga gan Savienības iedzīvotājiem, gan uzņēmumiem; tā ir radījusi vairāk nekā 5 miljonus darbvieta, un tās devums Eiropas IKP ir 365 miljardi euro jeb 2,4 %. Tas ir nozīmīgs ieguldījums ekonomikas izaugsmē, nodarbinātībā, tūrismā, cilvēku savstarpējos kontaktos, kā arī Savienības reģionālajā un sociālajā kohēzijā, un aviācijai joprojām ir ļoti svarīga loma, lai savienotu Eiropu ar pārējo pasauli;

56. piekrīt, ka ar negodīgu praksi nedrīkst kropļot konkurenci ne ES iekšienē, ne ārpus tās. Komiteja aicina Komisiju nodrošināt, ka centieni īstenot iekšējo tirgu neierobežo Savienības spēju sastapties ar izaicinājumiem globālajā konkurencē ar valstīm, kas šobrīd ir mūsu galvenās konkurentes un salīdzinājumā ar kurām pati Komisija ir novērojusi satraucošu un pieaugošu Eiropas aviācijas konkurētspējas zudumu ⁽²³⁾;

57. uzskata, ka konkurence attiecībā uz jauniem maršrutiem neaprobežojas ar Eiropu, bet ir globāla. Ja nomaļie reģioni vēlas saglabāt konkurētspēju vai kļūt saimnieciski konkurētspējīgi, ir vajadzīgs atbalsts savienojamības uzlabošanai, lai mazinātu risku, kas raksturīgs jaunu maršrutu ekspluatācijas uzsākšanai. Šādi savienojumi ar galamērķiem ārpus ES teritorijas kļūst aizvien nozīmīgāki, lai uzturētu un attīstītu savienojumus ar jau esošiem un jauniem tirgiem un tiešo saimniecisko labumu, ko tie var sniegt, un ar zināmiem nosacījumiem varētu atbalstīt arī šādus maršrutus un savienojumus;

58. atgādina, ka Savienības stingrā kontroles sistēma valsts atbalsta jomā pasaulē ir unikāla un ka Eiropas aviācija nevar konkurēt globālā līmenī, ja tiek ignorēts milzīgais publiskais finansējums, ko lidostu infrastruktūrā un gaisa satiksmes uzņēmumos turpina ieguldīt ASV, Āzijā un Vidējos Austrumos. Tas bīstami ietekmē ES konkurētspēju: modernizācijā šo scenāriju nedrīkst ignorēt, un Savienība šobrīd nevar atļauties saglabāt ierobežojošu pieeju, it īpaši attiecībā uz publisko atbalstu infrastruktūrai, tādējādi riskējot vēl vairāk apdraudēt Eiropas aviācijas nozares un visas ES ekonomikas konkurētspēju.

Briselē, 2013. gada 28. novembrī

*Reģionu komitejas
priekšsēdētājs*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

⁽²³⁾ COM(2012) 556 final.

Reģionu komitejas atzinums “Makroreģionu stratēģiju pievienotā vērtība”

(2014/C 114/04)

I. IETEIKUMI POLITIKAS JOMĀ

REĢIONU KOMITEJA

1. atzinīgi vērtē Komisijas 2013. gada 27. jūnija paziņojumu un novērtējumus, kuru pamatā ir divas makroreģionu stratēģijas (Donavas reģionam un Baltijas jūras reģionam), kas pašreiz tiek īstenotas. Komiteja arī atzinīgi vērtē Komisijas priekšlikumus precizēt makroreģionu stratēģiju koncepciju, kā arī ieteikumus turpmākajiem pasākumiem, ņemot vērā pastāvīgo darbu saistībā ar pašreizējām makroreģionu stratēģijām un rīcības plānu Atlantijas jūras reģionam, stratēģiju, kuru šobrīd izstrādā Adrijas un Jonijas reģionam, makroreģionālo stratēģiju Alpu reģionam, kā arī jebkuru citu nākotnē izstrādātu stratēģiju;
2. atzinīgi vērtē Padomes 2013. gada 22. oktobra secinājumus par makroreģionu stratēģiju pievienoto vērtību, kuros uzsvēta to nozīme pastāvošajos makroreģionos un ieteikts Komisijai un dalībvalstīm, kad tas ir atbilstoši, izmantot makroreģionālās pieejas labāko praksi arī mazāka mēroga un intensitātes sadarbībā;
3. piekrīt Komisijai, ka makroreģionālās un jūras baseinu stratēģiskās pieejas izstrādā, vadoties no līdzīgiem uzdevumiem, jo to pamatā ir viena un tā pati filozofija, tām ir vienādi mērķi, tajās izmanto vienādu pasākumu klāstu attiecīgajās teritorijās un tās iekļaujas vienā un tai pašā Eiropas Savienības politikas jomā. Abu veidu stratēģijas ļauj īstenot daudznozaru sadarbību un daudzlīmeņu pārvaldību. RK aicina Komisiju noskaidrot, kādā veidā, turpmāk īstenojot abas pieejas, iespējams savstarpēji mācīties;
4. pauž gandarījumu par Komisijas ziņojuma saistībā ar jauno plānošanas periodu 2014.–2020. gadam laicīgu sagatavošanu un atgādina, ka RK jau savā atzinumā “Stratēģija Ziemeļjūras un Lamanša reģionam” (CdR 99/2010 fin) ir aicinājusi izstrādāt Zaļo grāmatu, kurā Komisija precīzāk izpētītu un izklāstītu makroreģionu lomu un funkcijas;
5. atkārtoti pauž atbalstu makroreģionu stratēģiju izstrādei un īstenošanai, kā arī uzsver politisko un stratēģisko nozīmīgumu līdz šim paveiktajam darbam, kas saistīts ar Baltijas jūras reģiona un Donavas reģiona stratēģijām un sekmē sadarbību šajos makroreģionos gan starp ES valstīm, gan ar valstīm ārpus ES. Minētās stratēģijas var uzskatīt par piemēru, kā izmantot jaunas pieejas sadarbībā un virzīt Eiropas integrāciju;
6. norāda, ka makroreģionu stratēģiju izstrādes pamatprincipi iekļauj sadarbības radīto sinerģiju, kura rodas, meklējot risinājumus problēmām, kas skar konkrētu ģeogrāfisku teritoriju, vai ierosmes attiecīgās teritorijas potenciāla īstenošanā. Svarīga ir arī pieejamo resursu koordinācija un esošo iestāžu sadarbības veicināšana, jo sevišķi, ņemot vērā reģionālo un vietējo pašvaldību lomu un neradot papildu administratīvo līmeni;
7. uzsver ES pievienoto vērtību makroreģionu stratēģiju izstrādē un īstenošanā un norāda Eiropas Komisijas nozīmi; Komisija arī turpmāk būs dalībvalstu sadarbības galvenā stratēģiskā koordinatore makroreģionu stratēģiju izstrādē un īstenošanā;
8. norāda, ka Komisija izteikusi būtisku ierosinājumu, proti, ka jautājumi saistībā ar makroreģionu stratēģijām būtu regulāri jāapspriež attiecīgajās nozaru padomēs. Apstiprinot un atbalstot stratēģiju, Eiropas Komisijai un Eiropas Parlamentam ir būtiska nozīme;
9. aicina Eiropas Komisiju un dalībvalstis atbalstīt inovatīvu pārvaldes pieeju izstrādi, kā arī reģionus, pašvaldības un Eiropas struktūras, sevišķi ETSG un citus teritoriālās sadarbības instrumentus, piemēram, darba kopienas, iesaistīt patiesi kopīgā lēmumu pieņemšanas procesā, īpaši, izstrādājot un īstenojot makroreģionālās stratēģijas. Reģionu komiteja uzsver, ka vēl vairāk varētu palielināt pievienoto vērtību, ko ETSG un citi teritoriālās sadarbības instrumenti sniedz makroreģionālu stratēģiju jomā;

10. uzskata, ka ir jāsekmē vietējo un reģionālo pašvaldību sadarbība, un tā jāpaplašina, ietverot dažādas Savienības politikas jomas, lai to varētu īstenot dažādās nozarēs. Makroreģionu stratēģijas būtu jāizmanto kā sadarbības instrumenti starp vietējo un reģionālo līmeni, dalībvalstīm un ES, lai atbalstītu šos mērķus;

Ar makroreģionu stratēģiju saistītas pieejas efektīva izmantošana: ziņojuma rezultāti

11. pieņem zināšanai Komisijas ziņojumā iekļautos svarīgākos novērojumus par makroreģionos līdz šim paveikto stratēģiju izstrādes jomā; tiek veltīta lielāka uzmanība pieejamajiem resursiem, lai sasniegtu kopīgos mērķus, sekmēta starpnozarju pieeja, piemēram, vides jautājumiem un reģionu konkurētspējas paaugstināšanai, un sekmēta sadarbība starp iesaistītajām valstīm un starp dažādām valsts līmeņa iesaistītajām pusēm;

12. balstoties uz ziņojumā sniegto informāciju, norāda, ka pieeja makroreģionu stratēģijām sniegusi konkrētu pievienoto vērtību, lai veicinātu sociālo, ekonomisko un reģionālo kohēziju Eiropā;

13. norāda, ka pašreizējās makroreģionu stratēģijās plaši un daudzveidīgi uzsvērtas prioritātes, kuru īstenošanai vajadzīga cieša sadarbība. Pārskatītajā Baltijas jūras reģiona stratēģijā pavisam ir 17 prioritāšu jomas un pieci horizontāli pasākumi, savukārt Donavas reģiona stratēģijā ir 11 prioritāšu jomas. Tematikā iekļauti tādi jautājumi kā nepieciešamība sadarboties transporta jomā, vide, uzņēmējdarbība un ekonomika, kvalifikācija un kultūra, kā arī labklājība. Rīcības plānā Baltijas jūras reģiona stratēģijas īstenošanai norādītas vairāk nekā 100 pamatiniciatīvas, savukārt Donavas reģiona stratēģijā iekļauti vairāk nekā 400 sadarbības projekti, no kuriem 150 jau tiek īstenoti;

14. norāda, cik svarīga ir iespēja īstenošanas gaitā atkārtoti izvērtēt makroreģionālo stratēģiju prioritātes, ja būtiski mainās apstākļi vai ja to liek darīt gūtā pieredze. Tādējādi īstenošanas procesā resursi tiks novirzīti mērķtiecīgi;

15. norāda, ka ir svarīgi makroreģionu stratēģijas balstīt uz skaidri definētiem reāliem mērķiem ar makroreģionāliem aspektiem; būtu jāveic nepārtraukta šo mērķu īstenošanas uzraudzība un vērtēšana, kurā iesaistīti visi attiecīgie dalībnieki;

16. uzsver praktisko sadarbības projektu būtisko lomu, jo tie makroreģionu stratēģijām rada īstu pievienoto vērtību. Praktiskās īstenošanas posmā būtu jāvēlta vairāk uzmanības iespējām radīt jaunus un inovatīvus projektus, kas tieši atbilst makroreģionu stratēģijas izvirzītajiem mērķiem. Šobrīd sadarbību projektu īstenošanā lielākoties nosaka ar finanšu instrumentiem saistīti noteikumi, un inovācijai ir ļoti maz iespēju. Tā nav visatbilstošākā pieeja, lai sekmētu makroreģionālo stratēģiju īstenošanu. Turpmāk būs vajadzīga elastīga pieeja atsevišķu finanšu instrumentu izmantošanā, kā arī jāuzlabo dažādu finanšu instrumentu koordinēšanas iespējas. Vairāk jācenšas vienkāršot arī noteikumus, kas attiecas uz finanšu instrumentiem. Komiteja uzsver, ka īpaši svarīga nozīme ir programmai *INTERREG B*, kuras mērķis ir laikposmā no 2014. līdz 2020. gadam īstenot sadarbības projektus makroreģionos;

17. uzsver, ka turpmāk būtu jāizmanto stratēģiskāka pieeja projektu izstrādē, kas atbilst stratēģijai "Eiropa 2020", Kopienas vadlīnijām 2014.–2020. gada plānošanas periodā, kā arī valstu un reģionu stratēģijām un programmām. To projektu izstrādē, kas atbalsta makroreģionu stratēģiju īstenošanu, ir svarīgi sekmēt sadarbību nozarēs un prioritāšu jomās, kā arī izmantot pietiekami elastīgu pieeju un reaģēt, lai izmantotu jaunas iespējas un risinātu jaunas problēmas;

18. uzsver nepieciešamību sekmēt jaunus sadarbības veidus un jaunu projektu iniciatīvas, un kā piemēru norāda sākuma kapitāla nodrošināšanu jaunu sadarbības kopuzņēmumu veidošanai. Pirmajā pieteikumu kārtā par Baltijas jūras reģiona stratēģiju, izmantojot *Seed Money Facility*, tika piešķirts finansējums 14 sagatavošanas projektiem, lai izstrādātu sadarbības projektus stratēģijas īstenošanas atbalstam. Arī saistībā ar Donavas reģiona stratēģiju veiksmīgi tika sniegts atbalsts līdzīgā projektu sagatavošanas darbā;

19. aicina makroreģionālajās stratēģijās iesaistītās dalībvalstis un Eiropas Komisiju, izstrādājot ES daudzgadu finanšu shēmu 2014.–2020. gadam, kopīgi apsvērt, kā vislabāk sekmēt starptautiskus projektus kā valsts un reģionālo programmu daļu. Dalībvalstīm, pamatojoties uz Komisijas vadlīnijām, nepārprotami jāapliecina dažādu ES finansēšanas programmu un makroreģionālo stratēģiju īstenošanas saikne un, ja iespējams, jānorāda valsts finanšu instrumenti, kurus varētu izmantot šim nolūkam;

20. uzsver prioritāšu jomu un horizontālo pasākumu koordinatoru sadarbības būtisko nozīmi Baltijas jūras reģiona un Donavas reģiona stratēģiju īstenošanā, kā arī reģionālā un vietējā līmeņa sadarbību tādu jaunu projektu izstrādē, kas sekmē makroreģionu stratēģijās izvirzīto mērķu sasniegšanu. Šiem dalībniekiem būtu jānodrošina arī atbilstoši darbības apstākļi. Eiropas Komisija un attiecīgie dalībnieki tiek aicināti izvērtēt visas iespējas, lai nodrošinātu nozīmīgāko jomu koordinatoriem un horizontālo pasākumu īstenošanai vienkārtīgu pieejamu un uzticamu finansiālu atbalstu;

21. norāda: lai gan Komisija ir precizējusi pārvaldības struktūras Baltijas jūras reģiona un Donavas reģiona stratēģijām, kā arī noteikusi uzdevumus un atbildību dažādām iesaistītajām pusēm (valstu kontaktpunkti, prioritāšu jomu koordinatori, horizontālo pasākumu vadītāji un pamatprojektu virzītāji), saskaņā ar Komisijas veikto aptauju pārvaldība vēl aizvien uzskatāma par problemātisku jautājumu. Reģionu komiteja aicina Komisiju un dalībvalstis apsvērt pašreizējo pārvaldības struktūru saskaņošanas iespējas. Būtu jāturpina vietējā un reģionālā līmeņa lomas stiprināšana;

22. uzsver, ka ir svarīgi sniegt informāciju par makroreģionālo stratēģiju mērķiem un īstenot pastāvīgu sadarbību, iesaistot iespējami lielāku skaitu ieinteresēto pušu, lai veidotu izpratni par Eiropas sadarbību un sekmētu stingru apņemšanos īstenot stratēģijas. Komiteja uzskata, ka būtu jāizstrādā pamatnostādnes gan makroreģionu, gan valstu līmenī, lai atbalstītu saziņu un ieinteresēto pušu pasākumus. Plašāk būtu jāizmanto digitālās informācijas platformu iespējas, lai apmainītos ar pieredzi un izmantotu labākās prakses piemērus, īstenojot projektus:

Vadība

23. norāda, ka augsta līmeņa politiķiem ir jāapliecina stingra apņemšanās un jāuzņemas vadošā loma, lai visās iesaistītajās valstīs panāktu progresu stratēģijas īstenošanā. Jānodrošina saistību izpilde dalībvalstu līmenī, lai iespējami labāk atbalstītu vietējā un reģionālā līmeņa centienus stratēģijas īstenošanā;

24. atzinīgi vērtē atsevišķo pārskatu par vadības stiprināšanu pašreizējās stratēģijās, kas jāveic saistībā ar ikgadējiem stratēģiju forumiem 2014. gadā;

Daudzlīmeņu pārvaldība: būtisks īstenošanas aspekts

25. vērš uzmanību uz iepriekšējiem atzinumiem par pārskatīto Baltijas jūras reģiona stratēģiju (2012. gadā), Donavas reģiona stratēģiju (2011. gadā), Adrijas–Jonijas jūras makroreģiona teritoriālo sadarbību Vidusjūras reģionā (2011. gadā) un uz stratēģiju Ziemeļjūras un Lamanša reģionam (2010. gadā). Komiteja šajos atzinumos stingri uzsvēra daudzlīmeņu pārvaldības nozīmīgumu stratēģiju īstenošanā. Visu ieinteresēto pušu konsekventa un stabila iesaistīšana ir ļoti svarīga, lai sasniegtu stratēģijā izvirzītos mērķus un to veiksmīgi īstenotu;

26. uzskata, ka būtu jāņem vērā Komisijas priekšlikums par sabiedrisko un citu ES institucionālo forumu iespējamu iekļaušanu stratēģiju pārvaldībā, un ierosina izskatīt organizāciju iesaistīšanas veidus. Dažādas organizācijas un sadarbības platformas var vēl efektīvāk darboties kā instrumenti, ar kuru palīdzību iesaistīt dalībniekus makroreģionu stratēģijas īstenošanā. Komiteja no savas puses ir gatava sadarboties dažādos ekspertu forumos;

27. norāda, ka Komisijas veiktajā aptaujā trešdaļa respondentu atbildējuši, ka daudzlīmeņu pārvaldības princips pilnībā netika atspoguļots dalībvalstu vai projektu īstenošanas līmeņa politikas pamatnostādņēs vai lēmumos par projektu īstenošanu. Komiteja uzskata, ka būtu vairāk jāuzsver daudzlīmeņu pārvaldības principu stiprināšana, īpaši stratēģijas īstenošanā. Šim nolūkam sadarbībā ar Komisiju būs jāizstrādā pasākumi, īpaši stratēģijā iesaistītajās dalībvalstīs;

28. norāda, ka būtu jāpastiprina ne tikai vietējo un reģionālo pašvaldību, bet arī pilsoniskās sabiedrības pārstāvju iespējas iesaistīties makroreģionu stratēģiju īstenošanā saskaņā ar partnerības un caurskatāmības principiem. Visos makroreģionu stratēģiju īstenošanas pārvaldības līmeņos jāiekļauj regulāras konsultācijas ar vietējām pašvaldībām un pilsoniskās sabiedrības pārstāvjiem;

Jaunas stratēģijas

29. norāda, ka Adrijas un Jonijas reģiona stratēģijas izstrādē būtu jāņem vērā pozitīvā pieredze saistībā ar pašreizējo Baltijas jūras reģiona un Donavas reģiona stratēģiju īstenošanu, un īpaši šajā gadījumā ierosina ciešāku sadarbību starp dažādām makroreģionu stratēģijām;

30. atgādina, ka vienbalsīgi pieņemtajā atzinumā "Stratēģija Ziemeļjūras un Lamanša reģionam" (CdR 99/2010 fin) RK aicināja izveidot makroreģionālo stratēģiju Ziemeļjūras un Lamanša reģionam, ņemot vērā šajā reģionā esošās problēmas, un pauž nožēlu, ka Komisija līdz šim nav nākusi klajā ar paziņojumu par integrētās jūrniecības politikas īstenošanu paplašinātajā Ziemeļjūras reģionā;

31. tāpat atzīnīgi vērtētu, ja pirms turpmāku jūras baseinu stratēģiju izstrādes tiktu novērtēta jūras baseinu stratēģiju efektivitāte un tā tiktu salīdzināta ar līdzšinējās makroreģionu stratēģijās gūto pieredzi;

32. atkārtoti pauž iepriekšējos RK atzinumos izteikto viedokli par dažādu dalībnieku iespējamo iesaisti makroreģionu stratēģiju īstenošanā. Lēmumu pieņemšanai jābūt pārredzamai, informācijas apmaiņai – visaptverošai, un ir jāizstrādā kopīgi darbības principi visos līmeņos;

33. aicina Eiropas Komisiju un Padomi atbalstīt turpmāko makroreģionālo stratēģiju un ar tām saistīto rīcības plānu izstrādi ciešā sadarbībā ar attiecīgajām ieinteresētajām pusēm. Tam būtu jānodrošina arī inovatīvas pārvaldības sistēmas, kas vietējām un reģionālajām pašvaldībām piešķirtu reālu lomu koplēmumu pieņemšanā, kad veido un īsteno minētās stratēģijas;

34. uzsver, ka makroreģionu stratēģijās jāpievēršas tām reģionālajām problēmām, kuras atsevišķas dalībvalstis savā reģionā nevar atrisināt vai saskaras ar nopietnām grūtībām to risināšanā, vai arī tās ir tik raksturīgas konkrētajam makroreģionam, ka jārisina plašākā ES politikas kontekstā. Tāpēc makroreģionu stratēģijām jābūt vērstām ne tikai uz kopējām reģionu interesēm, bet arī jāpievērš konkrēti pielāgoti risinājumi īpašām reģionālajām problēmām. Efektīvi transporta sakari makroreģionā ir viens no sadarbības pamatnosacījumiem, un Komiteja uzskata, ka tas būtu jāņem vērā jaunu stratēģiju izstrādē. Vēl viens būtiski nozīmīgs jautājums daudzu ES teritoriju nākotnei ir demogrāfiskais stāvoklis: ar to saistītās specifiskās problēmas atbilst makroreģionu ģeogrāfiskajam aspektam;

35. atbalsta Komisijas viedokli par nepieciešamību meklēt atbilstošus veidus sadarbības un reģionālās integrācijas sekmēšanai, kā arī turpināt atbalstīt esošos sadarbības veidus, kas ir bijuši lietderīgi un efektīvi, un makroreģionu stratēģijas ir viena no iespējām;

36. aicina dalībvalstis novērtēt jauno makroreģionālo stratēģiju izstrādi, ņemot vērā kopīgās problēmas un iespējas attiecīgajā ģeogrāfiskajā teritorijā, kā arī sociālās, ekonomiskās un teritoriālās kohēzijas principus un tādēļ īpašu uzmanību veltot lauku apvidiem, apvidiem, kurus skar rūpniecības restrukturizācija, kā arī reģioniem, kuros ir būtiska vai pastāvīga ekonomiska vai demogrāfiska atpalicība, piemēram, galējiem ziemeļu reģioniem ar mazu iedzīvotāju blīvumu, kā arī salām un pārrobežu un kalnu reģioniem. Izvirzot stratēģijas mērķus, diskusijā savlaicīgi būtu jāiesaista vietējais un reģionālais līmenis, kā tas bija Baltijas jūras reģiona stratēģijas izstrādes gadījumā. Turklāt nedrīkst aizmirst šajā procesā iesaistīt pilsonisko sabiedrību. Vietējā un reģionālā līmeņa un pilsoniskās sabiedrības izpratne par reģiona vajadzībām un potenciālu, kā arī esošie vietējās sadarbības tīkli nodrošina stabilu pamatu stratēģijas izstrādē un īstenošanā;

Trešās valstis un makroreģionu stratēģiju īstenošana

37. norāda, ka Padome, ierosinot turpināt darbu, lai optimāli izmantotu Ziemeļu dimensiju un tās partnerības Baltijas jūras reģiona stratēģijas īstenošanā, ņēma vērā viedokli, kas pausts Komitejas atzinumā par pārskatīto ES stratēģiju Baltijas jūras reģionam (CdR1272/2012 fin). Donavas reģiona stratēģija ir ļoti svarīga, lai sekmētu sadarbību 14 valstīs, tostarp ES valstīs un trešās valstīs;

38. uzsver, ka makroreģionu stratēģijām būtu jāstiprina ES un konkrēta makroreģiona pozīcijas, kā arī sadarbība reģionu ietvaros un ar reģioniem ārpus ES. Lai gan tās ir ES stratēģijas, bez sadarbības ar trešām partnervalstīm vai vienošanās par prioritātēm nebūs iespējams sasniegt daudzus tajās izvirzītos mērķus. Sadarbība ar reģioniem ārpus ES ir ļoti svarīga gan Baltijas jūras reģiona, gan Donavas reģiona stratēģijas īstenošanā ne tikai saistībā ar makroreģionu saimnieciskās konkurētspējas un kohēzijas sekmēšanu, bet arī ES ārējo sakaru stiprināšanā. Tāpat trešo valstu iesaistīšana, kas skar gan kaimiņattiecību politiku, gan paplašināšanās politiku, jau no sākuma var būt būtisks elements, kurš ietekmē turpmāko makroreģionālo stratēģiju sekmīgu īstenošanu.

Secinājumi

39. uzsver, ka līdz šim saistībā ar stratēģiju izstrādi vēl nevar izdarīt tālejošus secinājumus par to, kā izmantotā pieeja ietekmē ES horizontālo un integrēto mērķu īstenošanu;

40. norāda, ka ES jaunajā finanšu plānā (no 2014. gada) ir daudzsološas iespējas efektīvākam un ražīgākam darbam stratēģiju izstrādes jomā. Komiteja aicina īstenot mērķtiecīgu sadarbību starp dažādām dalībvalstīm un finansēšanas iestādēm gan ES līmenī, gan valstu attīstības centienu jomā;

41. ierosina Komisijai arī turpmāk pastāvīgi uzraudzīt gan makroreģionu stratēģiju, gan jūras baseinu stratēģiju īstenošanu un novērtēt to pievienoto vērtību Eiropai kopumā, ne tikai atsevišķām makroreģionu stratēģijām.

Briselē, 2013. gada 28. novembrī

*Reģionu komitejas
priekšsēdētājs*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Reģionu komitejas atzinums “Rīcības plāns konkurētspējīgai un ilgtspējīgai tērauda rūpniecībai Eiropā”

(2014/C 114/05)

I. IETEIKUMI POLITIKAS JOMĀ

REĢIONU KOMITEJA

1. uzskata, ka tērauda rūpniecībai ir svarīga loma Eiropas Savienības ekonomikā kopumā un tā ir nozīmīga stratēģiska nozare, kura tieši ietekmē ekonomikas, sociālo un vides attīstību visās Eiropas Savienības dalībvalstīs;
2. pēc Komitejas domām, Eiropas tērauda rūpniecības turpmākajai attīstībai ir tieša ietekme uz reģionālo un vietējo attīstību un ka konkurētspējīga un ilgtspējīga tērauda rūpniecība vienlaikus ir gan ekonomikas atveseļošanas nosacījums, gan rādītājs daudzos ES reģionos;
3. uzskata, ka neatkarīgas Eiropas tērauda rūpniecības atbalsta politika ir obligāts priekšnoteikums, lai ilgtermiņā nodrošinātu apgādes drošību Eiropas Savienībā. Lai saglabātu neatkarību, tērauda rūpniecībai jāparāda, ka tā, ieviešot inovācijas un vidi saudzējošu pieeju, ir gatava nākotnes izaicinājumiem. Potenciālais ES atbalsts var tikai paātrināt pārmaiņu procesu, kas jāīsteno pašai tērauda rūpniecībai;
4. norāda uz grūto ekonomisko situāciju, kas skar Eiropas Savienību, kuras kopējā ražošanas jauda pārsniedz 217 miljonus tonnu tērauda gadā un faktiskais produkcijas apjoms veido aptuveni 11 % no pasaules produkcijas kopapjoma, – šīs situācijas dēļ tai nākas risināt problēmas, ko starptautiskajā mērogā radījis jaudas pārpalikums un zems tirgus pieprasījums;
5. tā kā “pieprasījums pēc tērauda ir atkarīgs no dažu galveno tēraudu izmantojošo nozaru ekonomiskā un finansiālā stāvokļa – piemēram, būvniecības un autobūves nozares”⁽¹⁾, vēlas atsaukties uz Komitejas atzinumiem par rūpniecības politiku⁽²⁾ un atzinumu “CARS 2020: rīcības plāns konkurētspējīgai un ilgtspējīgai Eiropas autobūves nozarei”⁽³⁾;
6. uzskata, ka celtniecība ir viena no galvenajām nozarēm, kurā izmanto tēraudu, un ka ilgtspējībai un energoefektivitātei ir jābūt prioritātei šāda veida celtniecībā. Tas jo īpaši attiecas uz publiskām struktūrām piederošu ēku renovāciju, ko varētu īstenot, piemēram, saistībā ar Eiropas sociālo mājokļu programmu, kuru vairākkārt pieprasījusi gan RK, gan Eiropas Parlaments;
7. atgādina, ka pēdējos gados rūpnieciskās darbības palēnināšanās dēļ aptuveni 500 ražošanas uzņēmumos 23 dalībvalstīs būtiski samazināts ražošanas apjoms, daļa uzņēmumu likvidēti, un tā rezultātā, diemžēl, zaudētas aptuveni 40 000 darba vietas;
8. norāda, ka šī sarežģītā ekonomiskā situācija ir negatīvi ietekmējusi sociālo un ekonomisko kohēziju attiecīgajos reģionos;
9. piekrīt, ka ir vajadzīga ES stratēģija tērauda rūpniecības turpmākai attīstībai;
10. uzskata, ka šajā procesā tieši jāiesaista vietējās un reģionālās pašvaldības, ievērojot teritoriālās īpatnības un specializāciju un ņemot vērā, ka minētās pašvaldības spēj vislabāk izvērtēt ekonomiskās un sociālās problēmas un to turpmāko investīciju nepieciešamību un dzīvotspēju, kas vajadzīgas darba vietu radīšanai vai saglabāšanai, kā arī vislabāk spēj apzināt šādu investīciju iespējamus resursus. Turklāt tās arī labāk pārzina vides ietekmes novērtējuma jomu;
11. uzskata, ka centieni uzlabot ES konkurētspēju jābalsta uz pārredzamības un uzņēmējdarbībai labvēlīgas vides principiem. Piemēram, prasmes, inovācijas spēja un kvalitāte palielinās Eiropas tērauda rūpniecības konkurētspēju salīdzinājumā ar tās konkurentiem;

⁽¹⁾ COM(2013) 407 final.

⁽²⁾ RK 2013. gada 11. aprīļa atzinums “Spēcīgāka Eiropas rūpniecība izaugsmei un ekonomikas atveseļošanai”, ziņotājs: *Claude Gewerc* (PSE/F), CDR2255-2012_00_00_TRA_AC.

⁽³⁾ RK atzinuma projekts (ziņotājs: *Christian Buchmann* (PPE/AT)), CDR1997-2013_00_00_TRA_PA.

12. atbalsta stingru rūpniecības politiku, kas virzīta uz ES tērauda rūpniecības konkurētspējas palielināšanu un, ja iespējams, uz jau esošo ražošanas uzņēmumu un darba vietu saglabāšanu vai paplašināšanu, tostarp plašāk izmantojot pārstrādi un otrreizēju pārstrādi, lai nozare nezaudētu darbinieku gadu desmitos iegūtās metalurģijas nozares prasmes un zināšanas;
13. tāpēc prasa ieviest profesionālās tālākizglītības programmas darba ņēmējiem, kas pašlaik strādā uzņēmumos, kurus varētu skart pārstrukturēšana, lai tādējādi uzlabotu viņu profesionālās prasmes tērauda ražošanas nozarē;
14. otrkārt, aicina izstrādāt papildu pārkvalificēšanas pasākumus darba ņēmējiem, kurus skārusi uzņēmumu likvidēšana vai pārstrukturēšana, paplašinot struktūrfondu izmantošanas iespējas ar Eiropas Globalizācijas pielāgošanās fonda (EGF) līdzekļu sadales pārskatīšanas palīdzību, un piedāvājot individuālajām vajadzībām un teritorijas īpatnībām pielāgotas programmas, vienlaikus saglabājot un uzlabojot viņu prasmes šajā nozarē;
15. aicina izveidot finansiālas palīdzības sistēmu teritorijām, kurās notikusi pārstrukturēšana vai likvidēti ražošanas uzņēmumi; šī sistēma jāvirza uz darba ņēmēju profesionālo pārkvalificēšanu un ekonomikas dažādošanu un jābalsta uz publisko un privāto ekonomikas dalībnieku resursiem;
16. uzsver, ka tērauda ražošanas nozares pārstrukturēšanas pasākumu izstrādē un īstenošanā ir vajadzīga visu publisko iestāžu saskaņota pieeja;
17. pauž gandarījumu par tērauda ražošanas nozares augsta līmeņa grupas izveidi ES līmenī, taču izsaka nožēlu, ka tai paredzēta tikai viena sanāksme gadā. Ierosina iekļaut šajā grupā vienu Reģionu komitejas pārstāvi un vietējo un reģionālo pašvaldību pārstāvjus, lai veicinātu sadarbību, informācijas un paraugprakses apmaiņu starp galvenajām ES dalībvalstu iesaistītajām pusēm;
18. uzskata, ka ir jāparedz rīcības plāna izvērtēšana 12 mēnešu laikā pēc tā pieņemšanas;
19. prasa uzsākt pastiprinātu sociālo dialogu krīzes pārvarēšanai, kā arī tieši un cieši iesaistīt sociālos partnerus rūpniecības politikā plašākā nozīmē un, konkrēti, tērauda ražošanas nozares atbalsta politikā;
20. atzīmē, ka visaptverošs rūpniecības modelis, kas balstīts uz inovāciju un apjomīgiem ieguldījumiem jaunajās tehnoloģijās, ir priekšnoteikums ilgtspējīgai izaugsmei Eiropas Savienībā;
21. atzīmē, ka Eiropas tērauda rūpniecībai jāspēj piedāvāt kvalitatīvu inovatīvu produkciju, kas atbilst tirgus pieprasījumam un ar kuru Eiropas tērauda rūpniecība atšķirsies no tās konkurentiem; tomēr šāda pieeja prasa būtiskus ieguldījumus dārgos ražošanas vai pārstrādes veidos, kā arī izstrādē un pētniecībā;
22. uzskata, ka atbalsts inovācijai ir jāattiecinā uz visām ar tērauda rūpniecību saistītām nozarēm. Arī programmā "Apvārsnis 2020" ir jāiekļauj EIB finanšu mehānismi, lai sekmētu sadarbību pētniecības, attīstības un inovācijas jomā starp tērauda rūpniecības uzņēmumiem un reģioniem, kuros tie atrodas, un lai veicinātu ilgtspējību un saimniecisko darbību;
23. atkārtoti aicina veikt ieguldījumus profesionālajās prasmēs un apmācībā ar mērķi sekmēt dažādošanu, specializāciju un inovāciju dzelzs un tērauda ražošanas nozarē, lai nākotnē tā kļūtu konkurētspējīgāka;
24. atbalsta Komisijas centienus veicināt pasākumus prasmju pilnveidošanai, kā arī pasākumus, kas virzīti uz jauniešu nodarbinātību tērauda ražošanas nozarē; taču pauž nožēlu, ka Komisijas paziņojumā nav ierosināts neviens pasākums, kas veicinātu prasmju nodošanu uzņēmumos;
25. pauž gandarījumu, ka rīcības plānā īpaša uzmanība pievērsta inovācijas veicināšanai ar mērķi izstrādāt tīrākas, resursu un enerģijas ziņā efektīvākas tehnoloģijas, lai tādējādi samazinātu izmaksas un ievērotu ES klimata politikas vadlīnijas laikposmam līdz 2030. gadam;
26. aicina Komisiju Eiropas līmenī priekšroku dot tērauda ražošanai elektriskā loka krāsnīs, kuru CO2 emisijas līmenis ir daudz zemāks nekā primārajā tērauda ražošanā no dzelzsrūdas;

27. vēlreiz apstiprina savu atbalstu rūpniecības ekoloģijas pieejai, kura koncentrēta uz materiālu pārstrādi un energopatēriņa kontroli;
28. šajā sakarā uzsver, ka tēraudu var pārstrādāt vairākas reizes un ka tērauda ražošana, neapstrādātas rūdas vietā izmantojot metāllūžņus, samazina enerģijas patēriņu par aptuveni 75 %, bet izejvielu ietaupījums sasniedz 90 %;
29. vēlreiz pauž atbalstu ieguldījumiem inovācijā, kā arī piekļuves nosacījumu uzlabošanai attiecībā uz tirgu, kapitālu, cilvēkresursiem un prasmēm, jo tas ir pamats, lai veidotu spēcīgāku rūpniecības politiku;
30. mudina Komisiju turpināt izvērtēt izmaksas, ko tērauda rūpniecībai rada ES regulējums, kā arī izmaksu ietekmi uz konkurētspēju;
31. atbalsta Komisijas centienus uzsākt apspriešanu par ražošanas izmaksu samazināšanu Eiropas tērauda rūpniecībā. Apspriešana jāorientē uz inovāciju, energoefektivitāti un vides faktoriem;
32. īpaši uzsver nepieciešamību dot iespēju uzņēmumiem, kuri intensīvi patērē elektroenerģiju, slēgt ilgtermiņa piegādes līgumus, t. i., vismaz uz desmit gadiem un iekļaut tajos pietiekami stingrus pārskatīšanas nosacījumus, lai nodrošinātu regulāru piegādi ilglaicīgu līgumattiecību ietvaros, kā arī izmaksu kontroli, nodrošinot tādējādi nozares uzņēmumu konkurētspēju;
33. uzskata, ka ir jāsekmē preču transporta tīklu attīstība, kas reģioniem ir ļoti būtiski, īpaši tālāko un pārrobežu reģionu gadījumā;
34. atzinīgi vērtē Komisijas priekšlikumu atbalstīt Eiropas Savienībā ražota tērauda pieprasījumu gan ES, gan arī ārpus tās, piemēram, īstenojot mērķtiecīgus pasākumus, lai palielinātu pieprasījumu autobūves un ilgtspējīgas būvniecības nozarēs;
35. aicina Komisiju sekmēt tērauda rūpniecības dažādošanu, lai mazinātu atkarību no pieprasījuma un, cik vien iespējams, ierobežotu ar to saistīto risku;
36. atbalsta centienus izstrādāt ES līmenī ilgtspējīgas ražošanas standartus tērauda produkcijai, ko izmanto būvniecībā, un ieviest kvalitātes sertifikātu ("SustSteel"), kas varētu palielināt ES ražotās produkcijas pievienoto vērtību un konkurētspēju;
37. norāda: lai panāktu ekonomisko un sociālo kohēziju Eiropas Savienībā un ES uzņēmumu konkurētspēju pasaules tirgū, ir svarīgi aizsargāt Eiropas standartus sociālās politikas, vides, klimata aizsardzības, darba drošības un darba apstākļu jomā;
38. atbalsta Komisijas centienus rīkoties kopā ar trešām valstīm, lai cīnītos ar negodīgu tirdzniecības praksi un cita starpā sekmētu vienlīdzīgu attieksmi;
39. uzskata, ka ilgtermiņā ir svarīgi, lai nozarei tiktu nodrošināta brīva un atvērta tirdzniecība ar tēraudu un tērauda izstrādājumiem, un konstatē, ka, neraugoties uz Komisijas darbu, lai liberalizētu starptautisko tirdzniecību PTO ietvaros, nozares prognozes balstītas uz pieņēmumu, ka aptuveni 65 % pasaules tērauda tirgus joprojām pakļauts dažādiem protekcionistiskiem šķēršļiem;
40. piekrīt Komisijai, ka divpusējās sarunas par tirdzniecības nolīgumiem, īpaši par brīvās tirdzniecības nolīgumiem (BTN) ir svarīgs instruments, lai radītu godīgus nosacījumus ES uzņēmumiem;
41. aicina Komisiju gan divpusējās, gan PTO līmeņa sarunās par nolīgumiem vadīties pēc standartu savstarpīguma principa;
42. mudina Komisiju nešaubīties un, ja nepieciešams, stingri un pārliecinoši piemērot sankcijas pret trešo valstu negodīgu tirdzniecības politiku un pakāpeniski modernizēt ES tirdzniecības aizsardzības instrumentus;

43. aicina Komisiju rūpīgi pārbaudīt, vai "Surveillance 2" sistēma nodrošina vismaz tādas pašas uzraudzības un kontroles garantijas pret negodīgu subsīdiju un dempinga praksi kā Regulā (ES) Nr. 1241/2009 noteiktā iepriekšējās uzraudzības sistēma, ko piemēro atsevišķu tērauda izstrādājumu importam;
44. vienlaikus pauž bažas par ilgo termiņu – vidēji diviem gadiem, kas Eiropas Komisijai ir vajadzīgs, lai pieņemtu antidempinga pasākumus, bet ASV tie ir tikai seši mēneši, un aicina Komisiju šo termiņu saīsināt;
45. atbalsta Komisijas apņemšanos darīt visu iespējamo, lai garantētu brīvu piekļuvi primāro un sekundāro izejvielu tirgum, tostarp dzelzs rūdas, koksa ogļu un pārstrādājamo materiālu tirgum, un uzskata, ka šāda brīva piekļuve ir obligāts priekšnoteikums, lai nodrošinātu ES tērauda ražošanas nozares konkurētspēju pasaulē;
46. uzskata, ka produktivitātes paaugstināšana, ieguldījumiem labvēlīga vide un inovācija ir svarīgi priekšnosacījumi, lai tērauda rūpniecība varētu attīstīties un Eiropas Savienībā ilgtermiņā izdzīvot. Energoefektivitātes paaugstināšana arī būtu labs risinājums enerģijas izmaksu samazināšanai, turklāt tas varētu veicināt konkurētspējas uzlabošanu;
47. norāda, ka Komisijas paziņojumā nav norādītas loģistikas izmaksas, īpaši saistībā ar jūras transportu, izejmateriālu piegādi, piegādes drošību un ekonomikas attīstību, kas saistīta ar ostu darbību;
48. atbalsta Komisijas ieceri uzlabot vispārīgos faktorus, kas nosaka tērauda rūpniecības izaugsmes potenciālu Eiropas Savienībā, to skaitā energoapgādes drošību un konkurētspējīgas energoresursu cenas, kā arī veicināt resursu ziņā efektīvāku ražošanu ar zemāku CO₂ emisiju līmeni;
49. atbalsta jebkādu iniciatīvu, kuras mērķis ir uzraudzīt un kontrolēt izejvielu tirgus, to skaitā metāllūžņu tirgu, lai novērstu metāllūžņu nelegālu eksportu;
50. aicina Komisiju ņemt vērā Eiropas tērauda rūpniecības atbalstam ierosināto pasākumu izmaksu un ieguvumu analīzi un garantēt, lai minētie pasākumi nebūtu pretrunā citām ES politikām, īpaši vides un klimata aizsardzības un ilgtspējīgas attīstības politikai;
51. uzskata, ka rīcības plānā ierosinātie pasākumi konkurētspējīgai un ilgtspējīgai tērauda rūpniecībai Eiropā nav pašmērķis, tāpēc papildus šiem pasākumiem ir obligāti vajadzīgi arī nozares pasākumi ieguldījumu veicināšanai un darba vietu radīšanai Eiropas ražošanas uzņēmumos;
52. norāda, ka rīcības plāns tā pašreizējā redakcijā nepārkāpj subsidiaritātes un proporcionalitātes principus un atbilst LESD 173. pantam, kurā atzīta ES kompetence rūpniecības politikas atbalstam;
53. aicina Komisiju saskaņā ar LESD 173. pantu izmantot visas Lisabonas līgumā paredzētās iespējas rūpniecības politikas jomā, piemēram, nākot klajā ar lietišķiem ierosinājumiem, lai veicinātu rūpniecības politikas koordinēšanu starp dalībvalstīm, nosakot pamatnostādnes un rādītājus, organizējot paraugprakses apmaiņu un sagatavojot nepieciešamos faktorus periodiskai apsekošanai un izvērtēšanai.

Briselē, 2013. gada 28. novembrī

*Reģionu komitejas
priekšsēdētājs*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Reģionu komitejas atzinums “Sports atpūtai un invaliditāte”

(2014/C 114/06)

I. IETEIKUMI POLITIKAS JOMĀ

REĢIONU KOMITEJA

Konteksta klasifikācija

1. vērš uzmanību uz faktu, ka pēc aplēsēm Eiropas Savienībā ir ap 80 miljoniem cilvēku ar invaliditāti, tātad aptuveni 15 % no visiem iedzīvotājiem. Tiek lēsts, ka vairāk nekā 40 % no iedzīvotājiem ir cilvēki ar kustību traucējumiem;
2. uzsver, ka cilvēku ar invaliditāti skaits var pieaugt, jo vecāka gadagājuma ļaudīm pieaug invaliditātes risks un arī kopumā paaugstinās saslimstība ar hroniskām slimībām. Tātad nākotnē Eiropas reģioniem būs jārisina papildu problēmas;
3. vērš uzmanību uz to, ka Eiropas Savienībā invaliditāti definē dažādi, turklāt par šī jēdziena juridisko definīciju bijušas daudzas diskusijas un atšķirīgas tā nozīmes interpretācijas. Invaliditāte ir kompleksa parādība ar daudzveidīgām izpausmēm; tā atspoguļo mijiedarbību starp personas fiziskajām un intelektuālajām iezīmēm un to sabiedrību, kurā šī persona dzīvo. Tādēļ ir jāievieš jēdziens “personas ar invaliditāti”;
4. norāda uz nepietiekamajām zināšanām un uz mītiem par invaliditātes reālajām sekām un uzsver, ka ir jākoncentrējas nevis uz nespēju, bet gan uz iespējām, kuras skaidri demonstrē sasniegumi sportā;
5. atzīst nozīmi un vērtību, kāda fiziskajai aktivitātei un sportam ir cilvēku ar invaliditāti dzīvē, un norāda, ka fiziskā aktivitāte un sports dod reālu ieguldījumu ES stratēģisko mērķu – tostarp stratēģijas “Eiropa 2020” mērķu – sasniegšanā. Eiropā pēdējos gados panākts būtisks progress pielāgotajā sportā un īpašajos sporta veidos, kas paredzēti cilvēkiem ar invaliditāti. Visnesenākais piemērs ir paraolimpiskās spēles 2012. gadā Londonā, kad plašsaziņas līdzekļi ļoti plaši atspoguļoja paraolimpisko kustību un tās popularizēšanu.
6. vērš uzmanību uz to, ka sportam piemīt neapšaubāma vērtība cilvēku vispārējās labklājības nodrošināšanā, sniedzot iespējas cilvēku ar invaliditāti rehabilitācijai un spēju stiprināšanai, un ka iespēja nodarboties ar sportu pirmām kārtām ir viena no cilvēka pamattiesībām;
7. uzsver, ka “sports cilvēkiem ar invaliditāti” ir ļoti plaša kategorija, kurā var ietvert gan profesionālo (elītes) sportu, gan sportošanu atpūtas nolūkos, gan adaptētu fizisko audzināšanu, gan sportu rehabilitācijas mērķiem; nodarbjū klāsta daudzveidīguma dēļ šo jēdzienu definēt ir tikpat grūti kā paša sporta jēdzienu, ja ne vēl grūtāk. Tas ir viens no iemesliem, kāpēc dažādos Eiropas reģionos izpratne par to ir atšķirīga. Jēdzienam “fiziskā aktivitāte” saistībā ar sportu ir vairākas nianšes, tas nozīmē, ka fiziskā aktivitāte var būt saistīta ar sporta nodarbībām, atpūtu, veselīgu dzīvesveidu utt. Jebkurā gadījumā to, kāpēc cilvēks sporto, izlemj katrs individuāli, lai gan neapšaubāmi sporta nodarbības parasti uzlabo gan fizisko, gan garīgo veselību ikvienam;
8. norāda, ka uz šo jomu attiecināmie un tās dalībnieku izmantotie dažādie termini un koncepcijas ir temats plašām diskusijām. Šajā atzinumā izmantots termins “sports cilvēkiem ar invaliditāti”, kurš ietver uz cilvēku orientētu pieeju un kura nozīmē ietverts universālums;

9. uzsver nepieciešamību pilnībā respektēt subsidiaritātes principu un sporta pārvaldības struktūru, arī brīvo sporta organizāciju, autonomiju. Šajā atzinumā paustie Komitejas ierosinājumi paredzēti kā katalizators, kas padziļinās dalībvalstu un vietējo un reģionālo pašvaldību īstenoto pasākumu ietekmi un palīdzēs mainīt cilvēku ar invaliditāti attieksmi pret savām spējām sabiedrībā kā tādā;

Politiskais pamatojums

10. pauž gandarījumu un atbalsta to, ka sports cilvēkiem ar invaliditāti tiek atzīts vairākās ES politikas jomās; uz to ir norādes arī invaliditātes stratēģijā 2010.–2020. gadam ⁽¹⁾, Komisijas paziņojumā "Attīstīt Eiropas dimensiju sportā" ⁽²⁾ un Komisijas Baltajā grāmatā par sportu ⁽³⁾;

11. tomēr pauž nožēlu, ka Eiropas Komisijas sākotnējā priekšlikumā par "Erasmus+" – jauno ES programmu "Izglītība, apmācība, jaunatne un sports 2014.-2020." – nav nekādas norādes uz cilvēkiem ar invaliditāti; tāpēc aicina jaunajā programmā, ko pašreiz apspriež, iekļaut skaidru norādi uz nepieciešamību veicināt ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi, cilvēkiem ar invaliditāti atvieglot piekļuvi sporta aktivitātēm;

12. piekrīt, ka nacionālās valdības, reģionālās un vietējās pašvaldības katra savas kompetences un finansiālo iespēju ietvaros var ievērojami attīstīt cilvēkiem ar invaliditāti domātā sporta jomu, tostarp to popularizējot un veicinot ieguldījumus sporta infrastruktūrā un ar sportu saistītos ilgtermiņa pasākumos un uzsver, ka jānodrošina finansējums projektiem tajos reģionos, kur skolu un citu izglītības iestāžu infrastruktūra nav pietiekami attīstīta un bērniem ar invaliditāti nav iespēju sportot vai arī šādas iespējas ir ierobežotas;

13. attiecībā uz publiskās lietošanas objektu izmantošanu publiskajām iestādēm ir pienācīgi jāņem vērā invalīdu sporta vajadzības, lai tiktu nodrošināti līdzvērtīgi dzīves apstākļi cilvēkiem ar invaliditāti. Šajā sakarā būtisks faktors ir piekļuves iespējas;

14. apliecina īpašo lomu, kāda ir ieinteresētajām personām, kuras darbojas cilvēku ar invaliditāti sporta jomā, jo šāda veida sports var veicināt sociālo iekļaušanu, integrāciju un iespēju vienlīdzību;

15. vērš uzmanību uz to, ka sportu cilvēkiem ar invaliditāti nereti šķiet pieminam tikai konkrētā kontekstā, proti, saistībā ar sociālo iekļaušanu. Ir nepieciešams plašāks skatījums, un ir jānošķir dažādie veidi, kādos var izpausties sports cilvēkiem ar invaliditāti: tas var būt profesionālais (elites) sports, sportošana kā vaļasprieks, fiziskā audzināšana, sporta nodrošinātās izglītības un apmācības iespējas, adaptētas fiziskās aktivitātes, rehabilitācija ar sporta palīdzību vai sports ar konkrētu ārstniecisku mērķi;

16. aicina plašāk atzīt attiecīgos nozares pārstāvjus visos vispārējā sporta attīstības un izvērtēšanas pasākumos, kurus atbalsta ES iestādes. Būtu jāapsver iespējas piešķirt īpašus resursus, lai šāda iesaiste būtu iespējama, kā arī īpašas apmācības sporta nozarē iesaistītajam profesionālajam tehniskajam personālam;

17. aicina sagatavot vispusīgu stratēģijas dokumentu, kura pamatā būtu pašreizējās politikas jomas un kurš būtu īpaši veltīts cilvēku ar invaliditāti sportam, tādējādi nosakot prioritātes šīs jomas svarīgākajiem jautājumiem;

Konkrēti problēmjaudājumi. Sportošana

18. norāda: lai gan pieaug politiskā ieinteresētība mudināt cilvēkus ar invaliditāti iesaistīties sporta pasākumos, līdzdalība joprojām ir pārāk zema. Viens no iemesliem ir ierobežotā piekļuve tādi sporta infrastruktūrai, kas pielāgota cilvēkiem ar invaliditāti;

⁽¹⁾ COM(2010) 636 final

⁽²⁾ COM(2011) 12 final

⁽³⁾ COM(2007) 391 final

19. norāda, ka līdzās fiziskiem un sociālekonomiskiem, kā arī saziņas šķēršļiem sportošanu kavē arī ar kultūru saistīti ierobežojumi un psiholoģiski faktori, tostarp attieksme, ar kādu pret invaliditāti izturas vispārējā sporta pasākumu organizatori un iesaistītās puses. Šāda attieksme rodas zināšanu un resursu trūkuma dēļ, saskaroties ar atšķirīgu situāciju. Būtu jāorganizē informācijas kampaņas un apmācību kursi, lai sekmētu cilvēku ar invaliditāti iekļaušanu sporta pasākumos. Pirms ikviena sporta pieejamības uzlabošanas pasākuma būtu rūpīgi jāapsprīžas ar šīs jomas ieinteresētajām personām, jo dažādām grupām var būt vajadzīgs dažāda veida atbalsts;

20. piekļuves iespēju pilnveidošana, attiecinot to uz fizisku piekļuvi sporta infrastruktūrai un labāku saziņu, ir izšķirošs sākuma punkts, lai paaugstinātu līdzdalības rādītājus;

21. aicina rīkot koordinētas kampaņas, kas veicinātu izpratni par esošajām sportošanas iespējām. Kampaņas var organizēt Eiropas līmenī, taču to adresātam jābūt vietējai un reģionālajai kopienai, kurai domāts konkrētais ierosinātais piedāvājums. Ir tieši jāuzrunā un jāinformē paši cilvēki ar invaliditāti. Ideālā gadījumā minētajām kampaņām būtu jāsaņem atbalsts no vispārējā sporta pārvaldības struktūrām, no nacionālo sporta veidu organizācijām, no cilvēku ar invaliditāti sporta organizācijām un no cilvēku ar invaliditāti organizācijām (apvienībām); turklāt ir svarīgi organizēt informācijas kampaņas ne tikai cilvēkiem ar invaliditāti, bet arī plašai sabiedrībai, lai palīdzētu saprast, akceptēt, integrēt cilvēkus ar invaliditāti un mācīties, kā viņiem palīdzēt. Ir maksimāli jāsekmē cilvēku ar invaliditāti autonomija, kā arī jāmudina un jāpalīdz viņiem ierosināt, popularizēt un organizēt šādus pasākumus;

22. uzsver, ka katrai mērķa grupai var būt nepieciešama individuāla pieeja atbilstīgi grupas specifiskajām iespējām, vecuma kategorijai un sociālajam stāvoklim; sevišķa uzmanība un atbalsts vajadzīgs jauniešiem. Jāņem vērā arī sporta infrastruktūra katrā dalībvalstī, kā arī vietējās un reģionālās īpatnības. Būtu jāatbalsta kvalitatīvas, pieejamas un regulāri atjaunojamas informācijas nodrošināšana, lai dažādas mērķa grupas varētu pastāvīgi saņemt informāciju par pieejamajām sportošanas iespējām. Šādas informācijas izplatīšanu un pieejamību var veicināt, rosinot un atbalstot attiecīgas organizētas kustības plašāku izvērsanu vietējā līmenī;

23. vietējā un reģionālajā līmenī jābūt pieejamam īpaši pielāgotam transporta tīklam, lai cilvēkiem ar invaliditāti dotu iespēju nokļūt sporta iestādēs un nodarboties ar sportu gan kā amatieriem, gan profesionāliem sportistiem;

24. uzsver, ka ļoti liela nozīme ir vecākiem, jo viņi palīdz jauniešiem iesaistīties sporta pasākumos, savukārt nozares mugurkauls ir brīvprātīgie. Tāpēc ir jāuzlabo informētība par brīvprātīgo darba nozīmi, un ir jādomā par tādu struktūru veidošanu, kuras atlasītu un apmācītu brīvprātīgos, kā arī jānodrošina viņu ieguldījuma atzīšana un apbalvošana;

25. iesaka izveidot informatīvu platformu par ES sporta objektiem, kā arī pilnīgi pieejamu tīmekļa vietni, kurā cilvēki ar invaliditāti varētu uzzināt par sporta infrastruktūru, tehniskajām iespējām utt. savā dzīvesvietā;

26. vērš uzmanību uz to, ka atsevišķas iedzīvotāju grupas saskaras ar divkāršu un pat trīskāršu diskrimināciju, ja šie cilvēki ir ne tikai ar vienu, bet ar vairāku veidu invaliditāti, ir imigranti, pieder kādai minoritātei vai cieš no sociālas atstumtības, kuras saknes ir homofobija vai ar dzimumu saistīti aizspriedumi. Atbalsts un vienlīdzīga piekļuve sporta pasākumiem ir jānodrošina visiem;

27. norāda, ka sports cilvēkiem ar invaliditāti nedrīkst palikt vispārējās sporta sistēmas nomalē un ka tā iekļaušanās vispārējā sporta sistēmā, kas izpaužas kā atbildības par sportu cilvēkiem ar invaliditāti pārvirzīšana uz vispārējās sporta sistēmas organizācijām, šķiet, jau ir kļuvusi par svarīgu politikas mērķi. Tāpēc ir jāpanāk, ka cilvēku ar invaliditāti sporta iekļaušana vispārējā sporta sistēmā progresē un ka dažādus organizēšanas veidus, modeļus un struktūras var izmantot paralēli atbilstoši cilvēku ar invaliditāti faktiskajām spējām un viņu iekļaušanas nolūkā;

28. attiecīgajām sporta federācijām būtu jāveicina cilvēku ar invaliditāti iesaistīšanās sporta nodarbībās, veidojot saikni un ņemot vērā nozīmi, kāda ir sporta federācijām, kuras galvenokārt organizē sporta pasākumus cilvēkiem ar invaliditāti un kuras jāatbalsta, lai tās veiktu savu uzdevumu attiecībā uz cilvēkiem ar invaliditāti;

29. sporta federācijām būtu jānodrošina sporta organizācijas piedalīties to pilnsapulcēs bez balsstiesībām arī tad, ja minētās organizācijas nav šādu federāciju locekles, bet to mērķis ir cilvēkiem ar invaliditāti paredzētu sporta pasākumu sekmēšana;

30. pamatojoties uz apzinātajiem piemēriem, konstatē, ka tūrisma sasaiste ar amatieru sporta plašo iespēju klāstu ir labs paņēmieni, kā panākt, lai cilvēki ar invaliditāti sāktu iepazīt sportu un lai tādējādi paaugstinātos gan līdzdalības līmenis, gan sabiedrības izpratne par cilvēku ar invaliditāti spējām;

31. sporta tūrisma reklāmā iekļaut kvalitatīvu, aktualizētu informāciju par sporta pasākumiem cilvēkiem ar invaliditāti, kā arī informāciju par transportu un īpašu piekļuvi sporta infrastruktūrai;

Konkrēti problēmjaucājumi. Izglītība

32. atzīst: lai sports cilvēkiem ar invaliditāti varētu pienācīgi attīstīties, ir vajadzīgi speciālisti ar attiecīga līmeņa izglītību vai apmācību;

33. uzskata: pat tad, ja pret cilvēkiem ar invaliditāti netiek vērsti aizspriedumi, viņi tomēr var tikt atstumti, jo liela daļa sabiedrības nezina, kā pret viņiem izturēties un kā viņus iesaistīt sporta pasākumos un struktūrās. Ir vajadzīga saskaņota informēšana, piemēram, izglītības un apmācības iniciatīvas, kas būtu vērstas ne vien uz personām, kas tieši saistītas ar sporta dzīves organizēšanu, bet galvenokārt uz visu sabiedrību; šim nolūkam var izmantot apmācības rīkus, kas viegli pieejami tiešsaistē. Tālab līdztekus ir jāpalielina izpratne par cilvēku ar invaliditāti tiesībām, vajadzībām un spējām;

34. uzsver, ka fiziskajai audzināšanai un sportam jābūt pieejamam ikvienam skolēnam un ka invaliditāte nedrīkst būt par šķērslī skolēna iekļaušanai skolas sporta programmās. Nereti tieši skolas sporta nodarbībās jaunieši iemīl sportu un sāk veidoties par aizrautīgiem sportotājiem; tieši tas pats sakāms par jauniešiem ar invaliditāti. Turklāt sportiska gaisotne skolā – tā ir iespēja izglītot arī veselos skolēnus un iemācīt viņiem izprast klasesbiedru spējas. Šajā ziņā būtu īpaši jāstimulē tādu programmu izstrāde, kuru mērķis būtu visiem pieejams sports. Labs piemērs, kas palīdz mainīt attieksmi pret cilvēku ar invaliditāti spējām, ir ideja par “pretvirziena integrāciju”, proti, jauno sportistu un sievieti, kam nav invaliditātes, iesaistīšana cilvēkiem ar invaliditāti domātajā sportā. Ir jāatbalsta un jāattīsta arī tādas iniciatīvas kā, piemēram, “Sportojam kopā”. Lai šādu mērķi sasniegtu, būtiski ir nodrošināt speciālu izglītību un apmācību izglītības iestāžu skolotājiem, pievēršot īpašu uzmanību fiziskās audzināšanas skolotājiem, kā arī nodrošināt bērnu ar invaliditāti vecākiem piekļuvi informācijai par dažādām pieejamajām sporta nodarbībām;

35. norāda, ka daudzkārt netiek pietiekami izmantotas treneru zināšanas un pieredze, jo trūkst komunikācijas un koordinācijas starp sporta jomu, kas paredzēta cilvēkiem ar invaliditāti, un vispārējā sporta jomas ieinteresētajām personām. Būtu jāizvērs kopīgas, uz šīm organizācijām vērstas un uz sadarbību orientētas apmācību iniciatīvas, ko atbalstītu izglītības struktūras un publiskās iestādes;

36. lai nepieļautu cilvēku ar invaliditāti atstumšanu, iesaka pielāgošanas procesos ciešāk iesaistīt augstākās izglītības pārstāvjus. Šīs iesaistīšanas mērķis būtu rosināt pārmaiņas topošo sporta pedagogu apmācībā, lai viņi varētu gūt skaidrāku priekšstatu par dažādajām veselības problēmām, ar kurām saskaras viņu audzēkņi;

37. uzskata, ka ir jāuzlabo sporta cilvēkiem ar invaliditāti tēls. Jāatbalsta profesionālais (elites) sports cilvēkiem ar invaliditāti un jāatzīst, ka viņu sasniegumi ir pielīdzināmi tiem, kurus guvuši elites līmeņa sportisti bez invaliditātes. Ir vispārēji atzīts, ka attieksmes maiņu noteikti var sekmēt informētība par sportistu ar invaliditāti sasniegumiem profesionālajā (elites) sportā. Tāpēc ļoti svarīga ir komunikācijas stratēģija par īpašajām olimpiskajām un paralimpiskajām spēlēm;

38. atzīst, ka sports cilvēkiem ar invaliditāti ir ļoti atkarīgs no brīvprātīgajiem. Kvalitatīvai brīvprātīgo apmācībai arī turpmāk ir vajadzīgs atbalsts. Zināmā mērā tā ir jāpielāgo ieinteresēto personu vajadzībām. Turklāt arvien svarīgāka kļūst brīvprātīgo darba pārvaldība. Organizācijām, kas darbojas sportā cilvēkiem ar invaliditāti, ir jāpilnveido sava darbība, ieviešot kvalitatīvus cilvēkresursu pārvaldības un attīstības instrumentus. Lai uzlabotu kvalitāti, ir jāapmāca profesionāļi. Viņiem ir svarīga nozīme vēl jo vairāk tāpēc, ka darbība virzīta uz īpašu mērķauditoriju. Jāpanāk, lai struktūras būtu profesionālas;

39. pauž nožēlu, ka nereti netiek pietiekami novērtēts cilvēku ar invaliditāti potenciāls. Cilvēkiem ar invaliditāti sporta nodarbības var palīdzēt stiprināt personības attīstību un tādējādi sniegt arī svarīgu ieguldījumu sekmīgai profesionālajai integrācijai;

40. atbalsta ES pamatnostādnes par sportistu dubultkarjeru⁽⁴⁾, kurās uzsvērts, ka gan vispārējā sportā, gan sportā cilvēkiem ar invaliditāti liels panākums būtu, ja dubultkarjeras atbalsta pasākumi tiktu līdzvērtīgi vērsti uz visiem sportistiem. RK pilnībā atbalsta vadlīnijās izteikto viedokli: tā kā daudzas sporta disciplīnas cilvēkiem ar invaliditāti ir integrētas vispārējās sporta organizācijās, šai grupai pievēršama īpaša uzmanība, garantējot vienlīdzīgu attieksmi un īpašu specialitātes novirzienu izstrādi tad, ja nevar izmantot veselo sportistu specialitātes novirzienus;

41. norāda, ka nozarei jau patlaban jācenšas stiprināt savu jauno sportistu un sportistu-sieviešu spējas un iespējas, atbalstot viņu personisko izaugsmi. Šajā saistībā būtu jāsniedz atbalsts īpašām izglītības iniciatīvām, ko jaunajiem sportistiem un sievietēm piedāvā sporta pasākumos;

Konkrēti problēmjautājumi. Veselība

42. atzīst sporta lielo nozīmi veselības uzlabošanā un attiecīgajā audzināšanā un uzsver īpašo saikni starp pielāgotām fiziskajām nodarbībām un cilvēku ar invaliditāti rehabilitāciju gan viņu fiziskās, gan garīgās veselības aspektā;

43. atbalsta ES ekspertu grupas "Sports, veselība un dalība" veikto darbu – šo grupu apstiprināja Padome, lai tā ierosinātu pasākumus, kas veicina veselību uzlabojošas fiziskas aktivitātes un līdzdalību vietējā līmeņa sporta pasākumos, un līdz 2013. gada vidum noteiktu attiecīgos pasākumus; RK stingri aicina nepārprotami atzīt un atbalstīt sporta un fiziskās aktivitātes ārstniecisko nozīmi cilvēku ar invaliditāti dzīvē;

44. pieņem zināšanai ES ekspertu grupas "Antidopings" paveikto – šai grupai Padome uzdeva sagatavot ES nostāju par Pasaules Antidopinga aģentūras (WADA) izstrādātā pasaules antidopinga rīcības kodeksa pārskatīšanu – un atzīst labas sporta pārvaldības nozīmi. RK iesaka ~~tajā~~ vairāk iesaistīt arī paralimpiskās kustības ieinteresētās personas;

45. uzskata, ka visos daudzgadu finanšu shēmas finansēšanas instrumentos jāiekļauj jautājums par pieejamību cilvēkiem ar invaliditāti;

Konkrēti problēmjautājumi. Finansiāls un strukturāls atbalsts

46. atzīmē sportam veltītas budžeta pozīcijas izveidi programmas "Erasmus+" priekšlikumā, ko pašreiz apspriež. Tomēr aicina Eiropas Komisiju "Erasmus+" programmas vadlīnijās izmantotajiem skaidri norādīt uz sportu cilvēkiem ar invaliditāti un minētās grupas sportu atzīt par vienu no prioritātēm programmas pasākumos, kas veltīti sportam;

47. iesaka Komisijai veicināt konkrētus pasākumus tādu vietējā un reģionālā līmeņa projektu sekmēšanai, kuri stimulētu sportu cilvēkiem ar invaliditāti;

48. uzskata, ka nozarē vērojama zināma sadrumstalotība starp dažādiem ES instrumentiem, kuriem ir līdzīgi mērķi. Ļoti vēlama būtu gan lielāka saskaņotība, gan ilgtermiņa finansēšanas saistības vismaz galvenajiem nozares pārstāvjiem Eiropas līmenī;

49. lai vietējā un reģionālā līmenī attīstītu visiem pieejamas sporta infrastruktūras izveidi, aicina izmantot struktūrfondus. Turklāt ir būtiski, izmantojot programmu "Apvārsnis 2020", finansēt pētījumus par tehnoloģijām, kas saistītas ar sportu cilvēkiem ar invaliditāti. Ļoti svarīgi ir ieguldījumi pētniecībā un inovācijā, īpaši ar augstskolu un nozares uzņēmumu starpniecību. Daudzi profesionāļi minētajā jomā patlaban izstrādā doktora disertācijas. Īpaša uzmanība jāpievērš sportam kā terapijas līdzeklim, piemēram, reitterapijai;

50. aicina ES iestādes turpināt ilgtermiņā atbalstīt tādus sporta pasākumus, kas būtu pieejami visiem – īpaši jauniešiem ar invaliditāti;

Vietējo un reģionālo pašvaldību loma

51. uzskata, ka vietējām un reģionālajām pašvaldībām savu institucionālo pilnvaru ietvaros ir ievērojama nozīme Eiropas dimensijas attīstīšanā sportā cilvēkiem ar invaliditāti;

⁽⁴⁾ <http://ec.europa.eu/sport/library/documents/c3/dual-career-guidelines-final.pdf>

52. uzsver, ka ir jāpaplašina vietējo un reģionālo pašvaldību līdzdalība, pamatojoties uz kopīgi ar Eiropas Komisiju, Padomi un valstu pārvaldes iestādēm, kas atbild par sportu, cilvēkiem ar invaliditāti un viņiem domātajiem sporta pasākumiem, izstrādāto programmu, un iekļaut viņus vispārējā sporta sistēmā. Pašvaldībām ir iespējas tuvināt Eiropas Savienību un vietējo līmeni, jo tām sasniedzamas ir gan klubu, gan skolu, gan vecāku iniciatīvas;

53. atzīst, ka it īpaši vietējā un reģionālajā līmenī ir uzkrāta pieredze un izveidotas strukturālas partnerības, ar kurām var veicināt cilvēkiem ar invaliditāti domāta sporta attīstību un cilvēku ar invaliditāti līdzdalību tajā. Komiteja aicina apmainīties ar šo pozitīvo pieredzi un ar attiecīgu ES iestāžu un ieinteresēto personu atbalstu ir gatava to popularizēt. Viens no problemātiskākajiem uzdevumiem ir savāktā materiāla tulkošana, kas būtu jāatbalsta. Būtu jāizskata iespēja izveidot sistēmu, kā apbalvot izcilus risinājumus;

54. atzinīgi vērtē sistēmu, kas paredz, ka reģionos ir personas, kuras atbild par cilvēkiem ar invaliditāti domātā sporta attīstību. Minētās personas varētu nodrošināt labas prakses apmaiņas un īstenošanas kontaktpunktus – piemēram, ar IT rīku palīdzību –, kā arī saikni starp Eiropas politiku un reālo dzīvi reģionos. Eiropas projektu izstrāde un īstenošana paraugprakses apmaiņas nolūkā dos iespēju rast konkrētus risinājumus kopējām problēmām, kā arī uzzināt par citu reģionu un valstu vajadzībām;

Papildu secinājumi

55. pieņem zināšanai pirmās iniciatīvas par Eiropas Sporta nedēļas iedibināšanu un uzsver nepieciešamību iekļaut konkrētus sporta veidus, kas piemēroti cilvēkiem ar invaliditāti, visiem pieejamos sporta pasākumos. Komiteja uzsver, ka būtu jāizveido arī "Eiropas Sporta diena cilvēkiem ar invaliditāti", kas notiktu katru gadu;

56. norāda, ka trūkst salīdzināmas informācijas par nozares stāvokli reģionos, un aicina izveidot procedūras ticamu datu vākšanai. Šajā nolūkā varētu, piemēram, pasūtīt īpašu Eurobarometra pētījumu par sportu cilvēkiem ar invaliditāti vai vismaz ar specifiskākiem, šim tematam vērtīgiem jautājumiem papildināt nākamās aptaujas, ko Eurobarometrs veiks sporta un/vai invaliditātes jomā;

57. stingri iesaka izveidot Eiropas ekspertu grupu "Sports cilvēkiem ar invaliditāti", kura ņemtu vērā šīs jomas specifiskos mērķus un pievērstos ieguldījumam, ko var dot plašs attiecīgo ieinteresēto personu loks. Minētā Eiropas ekspertu grupa varētu rezultatīvi darboties šādos virzienos:

— semantiskā līmenī

— lai veicinātu izpratni, ierosināt kopīgas definīcijas tādiem jēdzieniem kā, piemēram, 'sports cilvēkiem ar fizisku invaliditāti', 'sports cilvēkiem ar garīgiem traucējumiem' un 'sports cilvēkiem ar nevienlīdzīgu spēju līmeni',

— tehniskā līmenī

— vākt un apkopot raksturīgāko reģionālā un vietējā līmeņa pieredzi, lai veicinātu tās modelēšanu un izplatīšanu.

— nodrošināt politiskajā līmenī izpratnes veicināšanai vajadzīgos tehniskos līdzekļus un dot iespēju Reģionu komitejai būt par mobilizējošu virzītājspēku šajā jomā, kurā reģionālajām un vietējām pašvaldībām ir noteicošā loma.

Brisele, 2013. gada 29. novembrī

*Reģionu komitejas
priekšsēdētājs*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Reģionu komitejas atzinums “Valsts atbalsts zivsaimniecībai un akvakultūrai”

(2014/C 114/07)

I. IETEIKUMI POLITIKAS JOMĀ

REĢIONU KOMITEJA

1. atzinīgi vērtē noteikumu, kas attiecas uz valsts atbalstu zivsaimniecībai un akvakultūrai, pārskatīšanu un Eiropas Komisijas nesēn šajā sakarā rīkoto apspriešanos;
2. uzsver, ka noteikumu pārskatīšana ir jāvērtē saistībā ar 1) kopējās zivsaimniecības politikas (KZP) reformu, 2) sarunām par Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu (EJZF), citiem Eiropas struktūrfondu un ieguldījumu fondu un citām nozīmīgām ES finansēšanas programmām zivsaimniecības un akvakultūras nozarei un 3) valsts atbalsta plašākas modernizācijas programmu, kas ir Konkurences ĢD pārziņā;
3. pauž stingru atbalstu KZP reformas vispārējam mērķim, proti, virzībai uz ilgtspējīgu zvejniecību un atzinīgi vērtē ES Padomes prezidentvalsts Īrijas vadībā panākto politisko vienošanos par šo jautājumu;
4. vēlreiz norāda, ka zivsaimniecībai un akvakultūrai paredzētā valsts atbalsta regulējums ir jāreformē, ievērojot būtisku pamatprincipu, proti, tam ir jāsekmē un jāatvieglo KZP reformas īstenošana; arī sarunās par Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu (EJZF) ir jānodrošina, ka šo fondu izmanto, lai sasniegtu KZP mērķus;
5. uzsver, ka zivsaimniecības nozares ilgtspēja nozīmē, ka jānodrošina ES ūdeņos sastopamo zivju krājumu ilgtermiņa dzīvotspēja un ilgmūžība, kā arī ES zvejnieku kopienu sociālā un ekonomiskā nākotne, un jāpanāk abu aspektu attīstības līdzsvars;
6. norāda uz paradoksu, ar ko saskaras ES, proti, no vienas puses, tā ir ļoti atkarīga no zivsaimniecības un akvakultūras produktu importa (aptuveni 60 % no kopējā patēriņa), lai apmierinātu ES patērētāju prasības un vēlmes, no otras puses, Eiropas Savienībai noteikti ir jāatjauno ES zivju krājumu maksimāli iespējamais ilgtspējīgais daudzums un tas jāsauglabā, lai nodrošinātu to pieejamību nākamajām paaudzēm; šajā sakarā atgādina, ka akvakultūra, izmantojot ilgtspējīgas metodes un neapdraudot zivju krājumu saglabāšanu, palīdz nodrošināt produktus, kas ir ekvivalenti jūras zvejas produktiem; akvakultūra nodrošina arī augstu nodarbinātības līmeni, faktiski pildot sociālā amortizatora funkciju krīzes periodos;
7. uzsver, ka efektīvi un mērķtiecīgi jāpieskir atbalsts mazapjoma zvejas flotēm, kas kuģu skaita ziņā veido ES flotes lielāko daļu. Tām būtu jāsaņem tāda KZP un EJZF līdzekļu daļa, kas atbilst to skaitliskajai pārstāvībai, ar nosacījumu, ka to zvejas darbība ir balstīta uz ilgtspējas principiem;
8. uzsver: lai panāktu zivsaimniecībai pieskirtu publisko subsīdiju ilgtspējīgāku izlietošanu, vajadzīga liela politiskā griba un rīcība visos ES pārvaldes līmeņos, jo KZP reformas, ko veica 2002. gadā, ekoloģiskos, sociālos un ekonomiskos mērķus nav izdevies sasniegt, proti, tikai 22 % zivju krājumu atbilst maksimālajam ilgtspējīgas ieguves apjomam, 35 % zivju krājumu ir pārmērīgi izmantoti un 43 % zivju krājumu ir mazāki par bioloģiski drošu robežvērtību (avots: Eiropas Vides politikas institūta (IEEP) pētījums, kas 2011. gadā veikts pēc Eiropas Parlamenta pasūtījuma);
9. atzīmē: Eiropas Revīzijas palātas īpašajā ziņojumā Nr. 12/2011 norādīts, ka pārāk lielā zvejas flote joprojām ir viens no būtiskākajiem iemesliem, kādēļ kopējai zivsaimniecības politikai neizdodas nodrošināt ilgtspējīgu zveju;
10. atzīmē: lai šo ilgtspējas mērķi sasniegtu, zivsaimniecības nozarē ir vajadzīga strukturāla pārmaiņas un dažādošana, un uzsver, ka valsts atbalsta noteikumiem un pasākumiem šīs pārmaiņas ir jāveicina, īpašu uzmanību pievēršot piekrastes ekonomikas attīstībai (pārstrādes rūpniecībai, ilgtspējīgai akvakultūrai, vietējiem zivju tirgiem, jauniem produktiem, vietējās piegādes ķēdēm utt.), jauniem un ilgtspējīgiem zvejas veidiem, kurus var izmantot Eiropas jūrās un okeānos (uzsverot arī mazu piekrastes zvejas flotu un čaulgliemju vākšanas nozīmi, kā arī īpašu uzmanību veltot selektivitātes, energoefektivitātes un citu rādītāju uzlabojumiem citos flotes segmentos, kas Eiropas Savienībā palīdz nodrošināt apgādi ar zivsaimniecības produktiem, īpaši cilvēku pārtikai) un jūras un akvakultūras ekonomikai kopumā. Valsts nedrīkst atbalstīt zvejas praksi, kas nav ilgtspējīga;

11. atzīst zivsaimniecības nozares vērtību un nozīmību Eiropas Savienībā un norāda, ka noteiktās teritorijās un reģionos šajā nozarē ir nodarbināti daudzi cilvēki un zivsaimniecības nozares pārstrukturēšana tieši ietekmēs šīs kopienas;
12. uzskata, ka lauksaimnieku, piekrastes un zvejnieku kopienas saskaras ar īpašām grūtībām tieši pašlaik, kad Eiropā vērojama sociālekonomiskā krīze, un tādēļ mērķtiecīgam atbalstam teritoriālajā līmenī ir īpaša nozīme, lai nodrošinātu šādu kopienu labklājību un stabilitāti ilgākā termiņā;
13. atzīmē, ka zivsaimniecības nozare – līdzīgi kā daudzas citas nozares – saņem lielas subsīdijas un tā ir būtiska problēma, jo nozare ir pārāk atkarīga no publiskā finansējuma, taču šī problēma paver arī iespējas, jo Eiropas Komisija, dalībvalstis un vietējās/reģionālās pašvaldības var izmantot publiskos līdzekļus, lai īstenotu nozīmīgas reformas šajā nozarē;
14. vēlreiz norāda, ka visi pieejamie līdzekļi ir jāizlieto iespējami efektīvi, un rosina, sagatavojot partnerības nolīgumus un turpmākās EĶZF darbības programmas, noteikt stingras prioritātes, lai atbalstītu piekrastes un zvejnieku kopienas, un šajās prioritātēs ievērot, ka reformētajam valsts atbalsta tiesiskajam regulējumam jāatbilst un jāreaģē uz šādu kopienu saimnieciskajām vajadzībām;
15. rosina elastīgi izmantot Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu, lai nodrošinātu līdzekļu novirzīšanu uz lauksaimnieku, piekrastes un zvejnieku kopienām, un lūdz Eiropas Komisiju paust skaidru apņemšanos, ka, pārskatot valsts atbalsta noteikumus, tiks nodrošināts, ka minētie noteikumi patiešām pieļauj elastību un to neierobežo;
16. uzskata: ja šos līdzekļus izlietos efektīvi un lietderīgi, tie pavērs iespēju pārveidot ES zvejniecības un akvakultūras nozari un veicinās virzību uz zivsaimniecības un akvakultūras nozares ilgtspēju, vienlaikus atbalstot plašākā “zilās izaugsmes” stratēģijas mērķa – stiprināt jūras un akvakultūras ekonomiku un tās saikni ar sauszemes ekonomiku – sasniegšanu; īpaši svarīgi ir palielināt zvejas produktu vērtību, attīstot sauszemes ekonomiku un vietējos tirgus, izstrādājot jaunus produktus un palielinot patērētāju informētību (jo sevišķi par tādiem aspektiem kā īsās piegādes ķēdes, produktu sezonālitate un tipiskās īpašības);
17. rosina Eiropas Komisiju, dalībvalstis un citas publiskās iestādes visā Eiropā izmantot iespēju un laiktosmā no 2014. līdz 2020. gadam panākt reālas pārmaiņas;
18. atzīmē, ka *de minimis* regula un grupu atbrīvojuma regula nesniedz pilnīgu priekšstatu par visām subsīdijām zivsaimniecības un akvakultūras nozarei, jo dalībvalstis (iepriekš saņemot Eiropas Komisijas atļauju) var izveidot “pieteiktas” atbalsta shēmas;
19. atzīmē, ka zivsaimniecības nozare priekšrocības gūst arī no degvielas nodokļa atbrīvojumiem, kas nodrošina tiešu labumu, jo samazinās zvejas kuģu ekspluatācijas izmaksas, kuras, kā aprēķināts, Eiropas Savienībā katru gadu sasniedz aptuveni 1,5 miljardus euro; savukārt *de minimis* atbalsta noteikumi paredz, ka var piešķirt subsīdijas kuģu degvielai;
20. norāda uz Jūrlietu un zivsaimniecības ģenerāldirektorāta 2009. gadā pasūtīto pētījumu, kurā aprēķināts, ka saskaņā ar regulu par *de minimis* atbalstu katru gadu iespējams saņemt aptuveni 718 miljonus euro, taču precīzus datus par *de minimis* atbalstu ir grūti iegūt, jo ES līmenī nav nodrošināta efektīva uzraudzība; aprēķināts, ka vēl 8 miljonus euro katru gadu piešķir saskaņā ar grupu atbrīvojuma regulu, kas attiecas uz zivsaimniecības nozari;
21. atzīmē: Jūrlietu un zivsaimniecības ģenerāldirektorāta 2009. gadā pasūtītajā pētījumā norādīts arī uz vairākiem riskiem *de minimis* regulas piemērošanā: 1) iespējama negatīva ietekme uz Eiropas Zivsaimniecības fonda izmantošanu dalībvalstīs, kur prioritāte tika piešķirta *de minimis* atbalstam, 2) *de minimis* atbalsta atšķirīgā piešķiršana dažādās dalībvalstīs varētu kropļot konkurenci un 3) iespēja, ka *de minimis* atbalstu varētu izmantot, lai atbalstītu kuģu ekspluatāciju, kas būtu pretrunā reformas tālejošajiem mērķiem samazināt zvejas flotes lielumu un darbības apjomu;
22. atzinīgi vērtē *de minimis* atbalsta pārredzamības palielināšanu, nosakot, ka attiecīgie dati jāiekļauj attiecīgās dalībvalsts gada ziņojumā par valsts atbalstu, un šāds uzlabojums ir nozīmīgs faktors, lai nodrošinātu atbalsta shēmas pārredzamību;

23. atzīmē, ka Eiropas Komisijai jāpanāk līdzsvars tās centienos samazināt birokrātiju un racionalizēt uzraudzības prasības, vienlaikus nodrošinot pietiekamu pārredzamību un kontroli, un vēlreiz atkārto, ka KZP reformas vispārējie mērķi ir pietiekams iemesls, lai stingri un pārredzami uzraudzītu valsts atbalsta sniegšanu šai nozarei;

24. norāda, ka izskanējuši priekšlikumi paaugstināt pašlaik spēkā esošās *de minimis* atbalsta robežvērtības (30 000 euro vienam uzņēmumam trīs finanšu gadu laikā), lai vietējās un reģionālās pašvaldības varētu rīkoties elastīgāk un atbalstīt intervenci teritoriālajā līmenī, kas ir īpaši svarīgi, jo noteiktos reģionos un kopienās norit ļoti intensīva zvejniecība; atzīmē, ka ikvienas spēkā esošās *de minimis* atbalsta robežvērtības pārskatīšanā būtu jāņem vērā tas, ka jārespektē konkurence un vienotais tirgus;

25. uzskata tomēr, ka *de minimis* atbalsta robežvērtības paaugstināšanai varētu būt negatīva ietekme, jo tā pavērtu iespēju atbalstīt neilgtspējīgu zvejniecības praksi un tādā veidā kavētu sasniegt KZP reformas vispārējo mērķi Eiropas Savienībā nodrošināt ilgtspējīgu zveju; minēto apdraudējumu var novērst īpašos valsts mēroga gadījumos, kad ilgtspējas trūkumu izraisa citi faktori un tā iemesli nav meklējami ražošanas vai ieguves nozarē;

26. tādēļ rosina Eiropas Komisiju pārskatīto tiesību aktu ietekmes novērtējumos un konsultācijās saņemto ierosinājumu vērtējumos sīki analizēt, kāda (saistībā ar KZP reformu īstenošanu) ietekme varētu būt 1) pašlaik spēkā esošās un šai nozarei piemērotās *de minimis* robežvērtības nemainīšanai, 2) *de minimis* robežvērtības paaugstināšanai un 3) *de minimis* robežvērtības pazemināšanai vai atcelšanai vispār;

27. uzskata, ka minētajā ietekmes novērtēšanā uzmanība jāpievērš arī *de minimis* atbalsta pasākumiem kā šajā nozarē īstenotās valsts intervences elementam, īpaši analizējot, kā šie pasākumi mazina nodrošinājuma "trūkumus", kurus nevar novērst jaunais EJZF, vispārējā grupu atbrīvojuma regula, kas attiecas uz zivsaimniecības un akvakultūras nozari, un pieteiktās šīs nozares atbalsta shēmas;

28. uzsver, ka laikposmā no 2014. līdz 2020. gadam EJZF ir jāizmanto efektīvāk nekā līdz šim izmantots Eiropas Zivsaimniecības fonds, jo EJZF ir svarīgs finansēšanas mehānisms, kas var piešķirt atbalstu zivsaimniecības nozarei un akvakultūras nozarei, lai tās varētu sasniegt vispārējos KZP reformas mērķus;

29. uzskata, ka būtu lietderīgi apsvērt, vai *de minimis* regulā/grupu atbrīvojuma regulā, kas attiecas uz šo nozari, paredzēto atbalstu zivsaimniecības un akvakultūras nozares produktu pārstrādei un tirdzniecībai nevarētu iekļaut vispārējā *de minimis* regulā/grupu atbrīvojuma regulā;

30. uzskata, ka šāda maiņa ir loģiska un atbilst Eiropas Komisijas mērķim izveidot tādu zivsaimniecības un akvakultūras nozari, kas orientējas uz peļņas gūšanu un uzņēmējdarbību, un apzināt iespējas, kā palielināt zivsaimniecības produktu vērtību, attīstīt piegādes ķēdes un sauszemes ekonomiku kopumā un izstrādāt jaunus un novatoriskus paņēmienus;

31. norāda, ka zivsaimniecības produktu pārstrādes un ilgtspējīgas akvakultūras nozares darbībai, kas norit uz sauszemes, paredzēto atbalstu iekļaujot vispārējā *de minimis* regulā, uz šiem pasākumiem attiektos minētajā regulā noteiktās augstākās robežvērtības (pašlaik 200 000 euro), un tas palīdzētu pārvarēt šķēršļus, kuri kavē ieguldījumus sauszemes ekonomikā, un sasniegt izvirzīto mērķi iespējami palielināt vietējo zvejnieku kopienu zivsaimniecības produktu "pievienoto vērtību";

32. lūdz Eiropas Komisiju šo ierosmi apsvērt, pārskatot zivsaimniecības un akvakultūras nozarei paredzētā valsts atbalsta regulējumu, un īpaši analizēt saimnieciskās priekšrocības, ko šāda pieeja varētu nodrošināt sauszemes ekonomikā, kā arī novērtēt ar šādu maiņu saistītās neparedzētās sekas, piemēram, neilgtspējīgas zvejniecības prakses izplatīšanos;

33. rosina Eiropas Komisiju pārskatīt grupu atbrīvojuma regulā iekļauto pasākumu sarakstu, lai nodrošinātu to atbilstību kopējās zivsaimniecības politikas reformai un to, ka nedz valsts atbalsta regulējums, nedz arī EJZF nepaver iespēju atbalstīt neilgtspējīgu zvejniecības praksi;

34. uzsver, ka grupu atbrīvojuma regulā paredzēta iespēja atbalstīt ūdens vides un saglabāšanas pasākumus, un rosina Eiropas Komisiju regulā saglabāt un paplašināt šīs iespējas, lai līdzekļi tiktu ieguldīti jūras vides aizsardzībā, saglabāšanā un uzlabošanā un varētu arī atbalstīt jūras un akvakultūras zinātnisko un tehnisko pētniecību, datu vākšanu, kā arī sniegt atbalstu nozarei īpašos valsts mēroga gadījumos, kad ilgtspējas trūkumu izraisa citi faktori un tā iemesli nav meklējami ražošanas vai ieguves nozarē utt.;

35. rosina dalībvalstis, vietējās un reģionālās pašvaldības un citas ieinteresētās personas radoši izmantot minēto regulu (un EJZF) pavērtās iespējas, lai nodrošinātu visu pasākumu, kas uzlabo zivsaimniecības un akvakultūras nozares, jūras vides un piekrastes kopienų ilgtspēju, pēc iespējas augstāku efektivitāti.

Briselē, 2013. gada 29. novembrī

*Reģionu komitejas
priekšsēdētājs*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Reģionu komitejas atzinums “Stratēģiskās vadlīnijas ES akvakultūras ilgtspējīgai attīstībai”

(2014/C 114/08)

I. IETEIKUMI POLITIKAS JOMĀ

REĢIONU KOMITEJA

1. atzinīgi vērtē Eiropas Komisijas paziņojumu “Stratēģiskās vadlīnijas ES akvakultūras ilgtspējīgai attīstībai”, uzsverot, ka akvakultūras produkcija būtu jāuzskata par stratēģisku nozari (tāpat kā citas primārās ražošanas jomas), lai risinātu nākotnē paredzamās problēmas saistībā ar pārtiku, dabas resursiem un teritoriālajiem aspektiem;
2. atkārtoti uzsver “Zilās izaugsmes” lielo nozīmi, turklāt, lai varētu sasniegt nodarbinātības un nozares ražīguma kāpināšanas mērķus atbilstoši stratēģijā “Eiropa 2020” noteiktajiem Eiropas ekonomikas atlabšanas mērķiem, ir absolūti nepieciešama Eiropas līmeņa iniciatīva akvakultūras ilgtspējīgai attīstībai;
3. aicina par vadlīniju galveno mērķi izvirzīt nelegālas, neregistrētas un neregulētas zvejniecības samazināšanu, izmantojot daudzlīmeņu pārvaldības pieeju;
4. atgādina, ka Komiteja jau vairākos iepriekšējos atzinumos ir atbalstījusi akvakultūras jomu, pieprasot šīs politikas atzīšanu, atbilstošu finansējumu un veicināšanu, lai tā varētu kļūt par spēcīgu alternatīvu tradicionālajai zvejai. Tāpēc Komiteja būtu jāatzīst par nozīmīgu partneri šīs politikas veicināšanā;
5. vērš uzmanību uz ANO Pārtikas un lauksaimniecības organizācijas aplēsēm, saskaņā ar ko akvakultūra šobrīd saražo 47 % no cilvēku uzturam paredzētajām zivīm, un pauž nožēlu, ka ES akvakultūras produkti apjoma un vērtības ziņā sasniedz tikai, attiecīgi, 2,3 % un 4 % no produkcijas pasaules mērogā⁽¹⁾;
6. pauž īpašas bažas par to, ka Eiropā, kura līdz šim bija līderis zivju audzēšanas nozarē, tagad ir nepieciešams importēt vairāk nekā 60 % no akvakultūras produktiem, neraugoties uz to, ka ES pati pilnībā varētu ražot šo pārtiku Savienības teritorijā, piedāvājot darba vietas saviem pilsoņiem un ievērojot augstākus standartus;
7. atzīst nepieciešamību attīstīt akvakultūras potenciālu un padarīt šo stagnējošo jomu par plaukstošu ekonomikas nozari;
8. atzinīgi vērtē to, ka atzīta nepieciešamība mazināt starpību starp ES tirgū patērēto zivsaimniecības produktu apjomu un ES nozvejas apjomu, kā arī to, ka ir atzīta akvakultūras nozares lielā nozīme šā mērķa sasniegšanā;
9. uzsver, ka Eiropas līmenī par visu sociāli ekonomiskās izaugsmes pasākumu priekšnoteikumu ir kļuvusi attīstības ilgtspēja, un tā visās nozarēs būtu jāizvirza par politisko saistību un resursu izmantošanas pamatelementu;
10. uzskata, ka, ņemot vērā visu reģionu un vietējo kopienu (ne tikai piejūras) tiešo interesi, kā arī savstarpējo atkarību starp vides politiku, jūras un iekšējo ūdeņu kvalitāti un nozares saimnieciskās darbības sasniegumiem, akvakultūras ilgtspējīgai attīstībai ir stratēģiska nozīme;
11. atgādina, ka Eiropas akvakultūra nav vienveidīga nozare, bet tai ir raksturīgas dažādas audzēšanas metodes – slēgtās un atvērtās sistēmas, ekstsensīvā vai intensīvā audzēšana, tāda, kas notiek uz sauszemes, ezeros, diļķos, ielejās vai baseinos, piekrastēs vai atklātā jūrā – un ka tā ietver saldūdens un jūras zivju un vēzveidīgo audzēšanu un stiepijas no Skandināvijas aukstajiem ūdeņiem līdz Eiropas dienvidu jūru mērenajiem ūdeņiem. Bet, neskatoties uz šīm atšķirībām, Eiropas akvakultūra ir jāatbalsta, lai tā kļūtu par konkurētspējīgu un vērtīgu ekonomikas nozari, kā arī nodarbinātības, zināšanu/prasmju un vietējā lepnuma avotu;

⁽¹⁾ *Facts and Figures on the Common Fisheries Policy 2012* (Fakti un skaitļi par kopējo zivsaimniecības politiku 2012. gadā).

12. atzīst, ka ir nepieciešama informācijas kampaņa, kas veicinātu šādas bagātības un daudzveidības vērtības apzināšanos un nodrošinātu lielāku pārredzamību arī akvakultūras produktu marķējumā, lai varētu atšķirt intensīvā audzēšanā saražoto produkciju no tās, kas iegūta audzētavās, kuras cenšas ievērot dabiskos apstākļus (piemēram, jūrā ierīkote sprosti);
13. pauž viedokli, ka ES jāuzņemas vadošā loma zivju audzēšanas ekoloģisku un ilgtspējīgu metožu attīstībā, lai, pateicoties ES izstrādātajām inovatīvajām ražošanas, barošanas, ikru šķilšanās un zivju ieguves tehnoloģijām, pavērtu ceļu "zilajai revolūcijai";
14. piekrīt bažām par ES akvakultūras produkcijas stagnāciju, kas joprojām neizmanto pietiekami konkurences priekšrocības, ko sniedz Eiropas zivju produktu augstā kvalitāte un pārtikas higiēna;
15. iesaka ES saglabāt visstingrāko kontroli arī pār importētajiem akvakultūras produktiem, kas bieži tiek izmantoti kā izejvielas turpmākai pārstrādei Eiropas uzņēmumos un nodrošināt standartizētu veselības, sanitāro, nodarbinātības un vides noteikumu kopumu gan attiecībā uz importētiem produktiem, gan produktiem ar norādi "ražots Eiropas Savienībā";
16. vērš uzmanību uz potenciālo pozitīvo sociāli ekonomisko ietekmi, ko laika gaitā radītu ilgtspējīga akvakultūras nozares (un ar to saistīto ražošanas ķēžu) izaugsme, tādējādi dodot iespēju apmierināt aizvien pieaugošo iekšzemes pieprasījumu, kas šobrīd tiek nodrošināts ar importu, un veicinot nodarbinātības palielināšanos ES;
17. atzinīgi vērtē Eiropas Komisijas centienus ierosināt brīvprātīgas sadarbības procesu, iesaistot dalībvalstis valstu stratēģisko daudzgadu plānu izstrādē, tomēr norāda, ka progresa vērtējuma rādītāju izstrāde nedrīkst radīt pārmērīgu birokrātisko slogu uzņēmumiem un vietējām pārvaldes iestādēm;
18. pauž nožēlu, ka Komisija nav norādījusi uz lomu, ko akvakultūras ilgtspējīgā attīstībā varētu uzņemt vietējās un reģionālās pašvaldības, piemēram, uzlabojot zināšanas par akvakultūras produktiem ar informatīvām programmām skolās un veicinot vietējo sezonas produktu patēriņu (īsās piegādes ķēdes);
19. iesaka ierosinātajā Akvakultūras konsultatīvajā padomē maksimāli pielietot to reģionu ieguldījumu, kuriem dažās dalībvalstīs ir kompetence ekonomikas attīstības jomā;
20. piekrīt, ka akvakultūras ilgtspējīgā attīstībā varētu būt svarīgi ievērot ES tiesību aktus vides, sabiedrības veselības, patērētāju aizsardzības un vides ilgtspējas jomā, uz kuru pamata saskaņoti jāizvirza valstu stratēģisko daudzgadu plānu kopīgie mērķi;
21. atbalsta arī prasību maksimāli veicināt ES vides tiesību aktu piemērošanu, neradot nevajadzīgu slogu ražošanas ķēdes dalībniekiem; šajā sakarā izšķirošas varētu būt pašu ražotāju un vietējo un reģionālo pašvaldību zināšanas Akvakultūras konsultatīvās padomes ietvaros;
22. uzsver, ka apspriešanās ar ieinteresētajām pusēm bija ļoti svarīga, un cer, ka līdz 2017. gada beigām saistībā ar valstu plānu paredzēto vidusposma novērtēšanu šādas apspriešanās tiks ierosinātas atkārtoti;
23. atbalsta Komisijas noteiktos galvenos uzdevumus un attiecīgās vadlīnijas, kas paredzēti šādu jautājumu risināšanai: a) samazināt administratīvo slogu; b) atvieglot piekļuvi teritorijai un ūdeņiem; c) paaugstināt nozares konkurētspēju un d) palīdzēt nodrošināt līdzvērtīgus konkurences apstākļus, izmantojot ES akvakultūras piedāvātās konkurences priekšrocības;
24. atgādina, ka vairāk nekā 90 % no akvakultūras nozares uzņēmumiem ir MVU, kuru vispārējā rentabilitāte un ilgtspējīga attīstība ir atkarīga no pārredzamības, efektīvām administratīvām procedūrām un prognozējamības. Bez skaidra pamata uzņēmēji nav spējīgi pieņemt pārdomātus lēmumus, proti, investēt un paplašināt savu darbību, radot jaunas darba vietas un palielinot ražošanu;

Administratīvo procedūru vienkāršošana

25. pauž nožēlu par to, ka jau 2002. gada paziņojumā un attiecīgajā Reģionu komitejas atzinumā uzskaitītie šķēršļi jaunu akvakultūras saimniecību radīšanai ne tikai ir saglabājušies, bet kļuvuši vēl lielāki. Nomācošā 2–3 gadus ilgā procedūra jaunas akvakultūras saimniecības izveidošanai (salīdzinājumā ar tikai 6 mēnešiem Norvēģijā, kas ir Eiropas vadošais ražotājs šajā jomā) attur daudzus potenciālos uzņēmējus un nostāda visu ES neizdevīgā pozīcijā salīdzinājumā ar pasaules mēroga konkurentiem. Vairāk nekā jebkad iepriekš patlaban nepieciešams tiesiskais regulējums, kas saīsinātu procedūras vidējo laiku un atšķirības starp dažādām dalībvalstīm;

26. aicina Komisiju stratēģiskajās vadlīnijās ņemt vērā maksimālo ilgtspējīgas ieguves apjomu;

27. piekrīt, ka būtu lietderīgi, ja Komisija, pamatojoties uz dalībvalstu apkopotajiem datiem, sadarbotos ar attiecīgajām iestādēm, lai noteiktu labāko praksi un panāktu uzlabojumus administratīvās efektivitātes jomā; turklāt šāda veida analīze būtu jāattiecinā arī uz procedūrām saistībā ar akvakultūras uzņēmumiem paredzēto Kopienas subsīdiu izsniegšanu;

28. atgādina, ka Eiropā par licences izsniegšanu zivju audzētavām un atbalsta sniegšanu apgabala mazajiem un vidējiem akvakultūras uzņēmumiem bieži vien ir atbildīgas vietējās un reģionālās pašvaldības. Saskaņoties, no vienas puses, ar stingriem vides aizsardzības likumiem, vides aizsardzības NVO spiedienu un tūrisma industriju, un, no otras puses, ar tradicionālās zvejas ekonomisko lejupslīdi un bezdarba palielināšanos, vietējām un reģionālajām pašvaldībām varētu būt tikai izdevīgas skaidras vadlīnijas Eiropas akvakultūras ilgtspējīgai attīstībai;

29. uzsver, ka vietējās un reģionālās iestādes varētu dot būtisku ieguldījumu labas administratīvās prakses popularizēšanā, piemēram, sniedzot informāciju, kas dalībvalstīm jāapkopo līdz 2013. gada beigām;

Akvakultūras ilgtspējīgas attīstības un izaugsmes nodrošināšana, pateicoties saskaņotai telpiskajai plānošanai

30. uzsver, ka akvakultūra parasti ir mazāk aizsargāta pret piesārņojumu nekā zveja un ka ir svarīgi pamudināt dalībvalstis izveidot "riskas kartes" un "ietekmes kartes", kurās būtu atzīmēta iekšzemes teritorija, teritoriālie ūdeņi un piekrastes josla; šīs kartes varētu nosūtīt Eiropas Jūras drošības aģentūrai, un tajās būtu jāiekļauj informācija par infrastruktūru un darbības paņēmieniem, kas var ietekmēt ūdeņu kvalitāti, par piesārņojuma mazināšanas pasākumiem, uzraudzības kampaņām, jauniem lielajiem projektiem utt.;

31. atzīst, ka akvakultūras nozare gūtu labumu no saskaņotas telpiskās plānošanas, kura ir būtiska arī jūrniecības nozarē, lai samazinātu pretrunas starp lietošanas veidiem, kas pārklājas, lai palielinātu to ilgtspēju, lai mazinātu nenoteiktību, sekmētu investīcijas un paātrinātu akvakultūras uzņēmumu attīstību;

32. iesaka teritoriālās plānošanas posmā, cik vien iespējams, iesaistīt piekrastes rīcības grupas (PRG). Šīs grupas var palīdzēt reģionus iesaistīt plānošanā un resursu pārvaldībā un pārstāvēt daudzu vietējo ieinteresēto pušu intereses;

33. uzsver, ka ļoti svarīga ir sadarbība starp akvakultūru un zveju, kuru sinerģiskai attīstībai ir labvēlīga ietekme uz uzņēmumiem, piekrastes un iekšzemes kopienām, ņemot vērā, ka zvejas nozarē atbrīvojušos darbaspēku varētu pārņemt kāda augoša akvakultūras nozare; turklāt sadarbība starp akvakultūru, pārstrādes nozari un komercdarbību, ja tās attīsta sinerģiski, var radīt pievienoto vērtību akvakultūras produktiem;

34. aicina Komisiju pieprasīt, lai dalībvalstis, sagatavojot valstu stratēģiskos daudzgadu plānus, tajos padziļināti analizētu ietekmi uz piekrastes joslā esošiem akvakultūras uzņēmumiem, ietekmes mazināšanas kritērijus un minētajiem uzņēmumiem iespējamās kompensācijas pasākumus;

35. piekrīt, ka ir svarīgi apzināt saldūdens akvakultūrai piemērotākās teritorijas, cerot, ka starp labas prakses piemēriem, kas dalībvalstīm jānosaka, daži būs saistīti ar saldūdens akvakultūru;

36. piekrīt, ka būtu iespējams samazināt administratīvo slogu uzņēmējiem un telpiskās plānošanas procesā lielāku uzmanību pievērst akvakultūras uzņēmumu ietekmei uz vidi;

37. pauž cerību, ka stratēģiskajās vadlīnijās tiks iekļauta norāde uz to, ka saskaņotā piekrastes joslas plānošanā ir svarīgi atzīt iesāļa ūdens apvidu (purvi un lagūnas) vērtību, jo tie var būtiski palīdzēt uzlabot sociālekonomisko situāciju krīzes laikā, kā arī palielināt ES akvakultūras produkciju;

ES akvakultūras konkurētspējas veicināšana

38. piekrīt novērtējumam, ka labākai tirgus organizēšanai un ražotāju organizāciju strukturēšanai būtu pozitīva ietekme uz akvakultūras uzņēmumiem;

39. aicina Komisiju turpināt tiesās konsultācijas ar akvakultūras produktu ražotāju organizācijām ar mērķi noskaidrot galvenos attīstības šķēršļus, ar kuriem saskārušās minētās organizācijas, un iespējamās šo šķēršļu pārvarēšanas mehānismus;

40. atzīst, ka ražotāju organizāciju sagatavotie ražošanas un realizācijas plāni (kopā ar ražošanas ķēžu nolīgumiem, starpnozaru nolīgumiem un preču zīmju politiku) ir svarīgi instrumenti, kas var uzlabot akvakultūras uzņēmumu konkurētspēju un ļaut efektīvi reaģēt uz augošajām patērētāju prasībām saistībā ar kvalitāti un pārtikas produktu dažādību;

41. uzsver vietējo un reģionālo pašvaldību un to aģentūru (kas nodarbojas ar pētniecību un testēšanu) nozīmi uz tirgu orientētas izpētes, inovācijas un zināšanu nodošanas veicināšanā, kā arī palīdzot dalībvalstīm konstatēt un īstenot sinerģiju starp dažādām valsts pētniecības programmām;

42. mudina Komisiju arī turpmāk pievērst uzmanību ļoti nopietnai problēmai, ko ekstensīvajai akvakultūrai un bioloģiskajai daudzveidībai rada zivjēdāju putnu un citu zivjēdāju dzīvnieku sugu (piemēram, Eiropas ūdru) ietekme, un izvērtēt, cik efektīvi ir izņēmuma noteikumi, kurus, iespējams, pieņēmušas dalībvalstis saskaņā ar Putnu aizsardzības direktīvu un Dzīvotņu direktīvu; turklāt būtu steidzami jāizvērtē, vai "problemātisko zivjēdāju dzīvnieku sugu" stingrā aizsardzība noteiktos reģionos joprojām vispār atbilst ES tiesību aktiem, lai varētu viegli pamatot, pamatojoties uz modificētajām klasifikācijām, nepieciešamos izņēmumus dalībvalstīs;

43. uzskata, ka dalībvalstu un vietējo un reģionālo pašvaldību atbalsts akvakultūras tirgus vajadzībām pielāgotām izglītības un profesionālās apmācības programmām un to attīstībai ir ļoti lietderīgs un ka dalībvalstis būtu jāmudina sniegt attiecīgu informāciju par pašreizējo piedāvājumu un īstenoto attīstības politiku;

44. uzskata, ka saistībā ar zināšanu nodošanu, labu praksi un inovāciju Komisija varētu gan izveidot plānoto ES tirgus novērošanas centru, gan mudināt dalībvalstis turpmākajās darbības programmās iekļaut plašāku atbalstu akvakultūras uzņēmumiem (jo īpaši kolektīviem uzņēmumiem), kuri īsteno zināšanu nodošanas un inovācijas projektus;

Veicināt vienlīdzīgu konkurences apstākļus ES uzņēmējiem, izmantojot konkurences priekšrocības

45. atzīst, ka patērētājs ir regulāri jāinformē par visu akvakultūras produktu (gan Eiropas, gan importēto) kvalitāti; precīza informācija tikai stiprinās nozares konkurētspēju;

46. uzskata, ka marķēšanas un brīvprātīgās sertifikācijas sistēmu jomā valstu stratēģiskie daudzgadņu plāni atspoguļo aktualizētu situācijas raksturojumu un visaptverošu novērtējumu, kā arī sekmē vienotu pieeju ES līmenī;

47. cer, ka stratēģiskajās vadlīnijās ES akvakultūras ilgtspējīgai attīstībai tiks uzsvērti ražotāju organizāciju un piekrastes rīcības grupu loma akvakultūras produktu un teritoriju, kur šie produkti tiek ražoti, saskaņotā veicināšanā; tās ir jomas, kurās reģioni var sniegt konkrētu atbalstu;

48. uzskata, ka attiecībā uz produktu izsekojamību un īsām pārtikas piegādes ķēdēm dalībvalstīm un reģioniem būtu jāizmanto lauksaimniecības nozares pozitīvā pieredze un jāveicina tās piemērošana akvakultūras uzņēmumiem, lai palielinātu to konkurētspēju;

49. uzskata, ka būtu jāanalizē vietējie zvejniecības pārvaldības plāni, meklējot iespējas veidot sinerģiju ar akvakultūras nozari, jo minētajos plānos iekļauti tādi jautājumi kā zivju mazuļu audzētavas, produkcijas sezonālitate, piegāde tirgiem, no zivsaimniecības nozares aizgājušais darbaspēks utt.;

50. uzsver, ka ir svarīgi pievērst lielu uzmanību ieguldījumam, ko nozares izaugsmē var sniegt nemitīgi augošais pieprasījums pēc bioloģiskajiem produktiem;

51. piekrīt mērķu sadalījumam (dalībvalstis, Komisija, Akvakultūras konsultatīvā padome); uzskata, ka starp dalībvalstu mērķiem var ierindot arī mērķi labāk izmantot vietējās publiskā un privātā sektora partnerības, kas ir pamatā piekrastes rīcības grupām, kuras var sekmēt akvakultūras nozares ilgtspējīgu attīstību;

Jauna pārvaldība, lai atbalstītu ES akvakultūru

52. atzinīgi vērtē faktu, ka Komisija ir ņēmusi vērā Reģionu komitejas ieteikumu (kas formulēts atzinumā CdR 20/2003) izveidot īpašu Akvakultūras konsultatīvo padomi, kuras uzdevums būtu sniegt informāciju lēmumu pieņēmējiem; atgādina ka Komiteja "pauž gatavību būt par forumu, sabiedrības iesaistīšanās nodrošinātāju un informācijas izplatītāju par akvakultūras jautājumiem, lai kopā ar Komisiju uzlabotu pārvaldību akvakultūras nozarē" ⁽²⁾.

Briselē, 2013. gada 29. novembrī

*Reģionu komitejas
priekšsēdētājs*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

⁽²⁾ OV C 141, 29.5.2010., 37.–44. lpp.

III

(Sagatavošanā esoši tiesību akti)

REĢIONU KOMITEJA

104. PLENĀRSESIJA 2013. GADA 28. UN 29. NOVEMBRĪ

Reģionu komitejas atzinums “Pētnieki, studenti, brīvprātīgie un citas trešo valstu pilsoņu grupas”

(2014/C 114/09)

I. IETEIKUMI POLITIKAS JOMĀ

REĢIONU KOMITEJA

Vispārīga informācija

1. norāda, ka Lisabonas līgumā nostiprināta Eiropas Savienības loma trešo valstu pilsoņu imigrācijas politikā, lai efektīvi pārvaldītu migrācijas plūsmas, nodrošinātu taisnīgu attieksmi pret trešo valstu pilsoņiem, kuri likumīgi uzturas dalībvalstīs, un novērstu nelikumīgu ieceļošanu un cilvēku tirdzniecību. Lai to panāktu, līgumā minēts, ka Eiropas Parlaments un Padome paredz pasākumus, piemēram, saistībā ar ieceļošanas, uzturēšanās un brīvas pārvietošanās nosacījumiem ES teritorijā, un nosaka standartus ilgtermiņa vīzu un uzturēšanās atļauju izsniegšanai ES dalībvalstīs, tostarp noteikumus par ģimenes atkalapvienošanu. Attiecībā uz trešo valstu pilsoņu integrāciju līgumā skaidri norādīts, ka ES var noteikt pasākumus dalībvalstu atbalstam, bet netiek izvirzīts mērķis saskaņot dalībvalstu normatīvos un tiesību aktus;
2. atzīmē, ka par to teritorijā uzņemto trešo valstu imigrantu, kas ierodas darba nolūkā, skaita noteikšanu arī turpmāk atbildēs dalībvalstis. Lai gan imigrantu integrācija lielākajā daļā dalībvalstu parasti ir valsts iestāžu kompetencē, par integrācijas politikas īstenošanu tādās jomās kā izglītība, veselība, mājoklis un darba tirgus galvenokārt ir atbildīgas reģionālās un vietējās pašvaldības;
3. atgādina, ka Stokholmas programmā, kurā izklāstītas Savienības prioritātes 2010.–2014. gadam tiesiskuma, brīvības un drošības jomā, atzīts pozitīvais ieguldījums, kāds labi pārvaldītām migrācijas plūsmām var būt godīgas un uz līdzdalību balstītas sabiedrības un konkurētspējīgas ekonomikas veidošanā; uzsver, ka svarīga ir legālo imigrantu efektīvāka integrācija sociālajā, saimnieciskajā un kultūras aspektā, lai nodrošinātu migrācijas pozitīvo ietekmi gan uz migrantiem, gan uz sabiedrību, kurā viņi tiek uzņemti;
4. vēlreiz atzīmē, ka jaunajā Eiropas programmā trešo valstu pilsoņu integrācijai norādīts, ka imigrācijai ir pozitīva ietekme ES attīstībā, un ierosināti pasākumi efektīvākai migrantu integrācijai. Eiropas Komisija uzskata integrāciju par attīstībā esošu procesu, par kuru kopīgi atbild dažādi pārvaldības līmeņi, turklāt šis process no iesaistītajiem dalībniekiem prasa nemitīgus, konstatējamus norisēm pielāgotus centienus un pastāvīgu sadarbību.
5. uzskata, ka viens no problēmjautājumiem, kas Eiropas Savienībai patlaban jārisina, ir sabiedrības novecošana, kura kopā ar neseno pasaules ekonomikas krīzi rada kvalificēta personāla resursu trūkumu un arī tūlītējās tā sekas, samazinoties Eiropas ekonomikas dinamikai, konkurētspējai, radošumam un inovācijas spējai. Minētajos apstākļos cilvēkkapitāla trūkumu palīdz aizpildīt tādu trešo valstu pilsoņu uzņemšana, kuri ierodas pētniecības, studiju, prakses, brīvprātīgā darba, dalības apmaiņas programmās vai viesaukles darba nolūkā;

6. norāda, ka ES valstīs daudzās nozarēs trūkst darbaspēka un ir vakantas darba vietas, kuras šajās valstīs vai ES mītošie atbilstoši kvalificētie darba ņēmēji nevar aizpildīt, it īpaši dažās konkrētās nozarēs, piemēram, veselības aprūpes, zinātnes un tehnoloģiju nozarē;

7. atkārtoti norāda, ka cilvēkkapitāla stiprināšana ir viens no skaidri noteiktiem politiskiem mērķiem stratēģijā "Eiropa 2020", kuras mērķis ir gudra, ilgtspējīga un iekļaujoša izaugsme ES;

8. uzsver, ka Direktīvā 2005/71/EK paredzēta paātrināta uzņemšanas procedūra trešo valstu pētniekiem, kuri noslēguši uzņemšanas līgumu ar kādā dalībvalstī apstiprinātu pētniecības iestādi. Šādā uzņemšanas līgumā apliecināts, ka kāds pētniecības projekts ir pienācīgi apstiprināts un ka attiecīgajam pētniekam ir gan vajadzīgā zinātniskā kompetence, lai veiksmīgi īstenotu projektu, gan pietiekami līdzekļi un veselības apdrošināšanas polise. Turklāt pētniekiem tiek dota iespēja attiecīgā pētniecības projekta ietvaros uzturēties citas dalībvalsts teritorijā un tur strādāt par pasniedzēju saskaņā ar valsts tiesību normām;

9. atzīmē, ka ar direktīvu 2004/114/EK ieviesti saistoši nosacījumi attiecībā uz trešo valstu studentu uzņemšanu. Tās piemērošana skolēniem, brīvprātīgā darba veicējiem un neatalgotiem stažieriem ir atstāta dalībvalstu ziņā. Ja studenti atbilst noteiktajām prasībām, viņi ir tiesīgi saņemt uzturēšanās atļauju, viņiem ir konkrētas tiesības attiecībā uz nodarbinātību, un studiju nolūkā viņi drīkst pārvietoties no vienas dalībvalsts uz citu;

10. norāda, ka nav direktīvas par atalgotu stažieru vai viesaukles darbā strādājošu personu uzņemšanu un ka ne visās dalībvalstīs ir vienots vai vismaz līdzīgs tiesiskais regulējums, šo personu darba reglamentēšanai. Turklāt vairākums dalībvalstu nav pieņēmušas Starptautiskās Darba organizācijas (ILO) konvenciju par mājsaimniecībā nodarbinātajiem, kura stāsies spēkā 2013. gada septembrī;

11. norāda, ka šis RK atzinums sasaucas ar vairākos agrāk pieņemtajos atzinumos izklāstīto nostāju, un tā mērķis ir paust RK viedokli par to, kā Eiropas Savienības teritorijā vajadzētu reglamentēt tādu trešo valstu pilsoņu uzņemšanu un uzturēšanos, kuri ierodas pētniecības, studiju, skolēnu apmaiņas, prakses vai stažēšanās, saņemot un nesaņemot atalgojumu, vai brīvprātīga darba un viesaukles darba nolūkā. Atzinumā ietverti arī priekšlikumi, kuros ierosināts šā jautājuma risināšanā un direktīvas efektīvā īstenošanā aktīvāk iesaistīt vietējās un reģionālās pašvaldības;

Galvenie principi

12. uzsver, ka trešo valstu pilsoņu uzņemšanas politikas pasākumos jāņem vērā Eiropas pamatvērtības, piemēram, cilvēktiesību un daudzveidības ievērošana, cīņa ar diskrimināciju, kā arī vienlīdzīgu iespēju un tolerances veicināšana. Turklāt šādiem pasākumiem jāatbilst ES pamatpolitikai attiecībā uz kohēziju, nodarbinātību, attīstību, ārējām attiecībām un brīvību, drošību un tiesiskumu;

13. uzskata, ka vienlīdzīgas attieksmes principa piemērošana izšķirīgi nosaka demokrātisko sistēmu kvalitāti, ka tā ir viena no Eiropas Savienības kultūras pamatvērtībām un neatņemama tās sastāvdaļa;

Metode

14. uzskata, ka daudzlīmeņu pārvaldība ir vispiemērotākā metode, lai trešo valstu pilsoņu uzņemšanas un uzturēšanās jomā sasniegtu vislabākos rezultātus. Jānodrošina šādas pieejas atbilstība subsidiaritātes principam, kas ir Eiropas Savienības, dalībvalstu un vietējo un reģionālo pašvaldību sadarbības pamatā;

15. pauz pārliecību, ka konkrētus rezultātus varēs gūt tikai tad, ja ikvienas migrācijas jomā pieņemtās iniciatīvas pamatā būs stratēģiski mērķi un kopīgas saistības ar trešām valstīm. Pasākumi, ar kuriem Eiropas Savienību paredzēts padarīt pievilcīgāku un pieejamāku trešo valstu pilsoņiem, jāīsteno, pamatojoties uz dialogu ar minētajām valstīm un atbilstīgi ES ārējās darbības mērķiem, kā arī pārskatītajā Vispārējā pieejā migrācijai un mobilitātei (VPMM) noteiktajiem politikas mērķiem attiecībā uz migrāciju pāri ES ārējām robežām;

Tiesiskā regulējuma uzlabošana un nepilnību novēršana

16. uzskata, ka ir jānovērš nepilnības spēkā esošajā tiesiskajā regulējumā, lai veicinātu trešo valstu pētnieku un studentu mobilitāti, rosinot viņus izvēlēties Eiropas Savienību. Plašākas migrācijas plūsmas ar augsti kvalificēta darbaspēka potenciālu no trešām valstīm palīdzēs nodrošināt Savienības vajadzības;

17. atbalsta direktīvas priekšlikumu COM(2013) 151, kura mērķis ir uzlabot regulējumu, ko piemēro trešo valstu pilsoņiem, kuri vēlas ieceļot Eiropas Savienībā un uz noteiktu laiku (kas pārsniedz trīs mēnešus) tur uzturēties pētniecības, studiju vai pieredzes gūšanas nolūkā un/vai piedalīties dažādos pasākumos, lai uzlabotu savas zināšanas un prasmes, konkrēti, pētniekiem, studentiem, brīvprātīgajiem, atalgo tiem un neatalgotiem praktikantiem vai stažieriem un viesauklēm;
18. atbalsta pasākumus, ko ES īsteno, lai tā arī turpmāk piesaistītu pētniekus un studentus. Eiropas Savienībai ir ievērojams potenciāls, ņemot vērā lietpratību un infrastruktūru, kas nepieciešama, lai izveidotu starptautiskus izcilības centrus dažādās pētniecības nozarēs un zinību jomās. Tomēr, lai ES saglabātu savu konkurētspēju starptautiskā mērogā, dalībvalstīm jāpaplašina savstarpējā ekonomiskā un zinātniskā sadarbība un vienlaikus jāpieņem kopīgas programmas un mērķi. Turklāt, tā kā arī citi pasaules reģioni arvien vairāk piesaista studentus, pētniekus un augsti kvalificētus migrējošus darba ņēmējus, Eiropas Savienībai efektīvi jānovērš atklātās nepilnības, kas kavē attiecīgo grupu piesaistīšanu Eiropai;
19. uzskata, ka direktīva ir piemērots likumdošanas instruments, lai novērstu pašreizējās sistēmas nepilnības un nodrošinātu saskaņotu tiesisko regulējumu. Ar direktīvu tiks ieviesti kopēji saistoši noteikumi par uzņemšanas nosacījumiem, procedūrām un atļaujām, tomēr dalībvalstīm nodrošināta vajadzīgā rīcības brīvība direktīvas īstenošanai;
20. pauž nožēlu, ka Eiropas Komisija nav tieši norādījusi uz "augšupēja" modeļa pieņemšanu un ka veiktajā ietekmes novērtējumā nav ņemta vērā uzņemšanas un uzturēšanās politikas īpašā ietekme vietējā un reģionālajā līmenī;
21. atzinīgi vērtē vienotas sistēmas izveidi visām izskatāmajām trešo valstu pilsoņu grupām; lai piesaistītu talantīgus migrantus, efektīvi darbosies tāda sistēma, kuras pamatā ir kopēji un vienkāršoti uzņemšanas nosacījumi un prasības;
22. atzīst: lai Savienība kļūtu pievilcīgāka un vieglāk pieejama trešo valstu pilsoņiem, jāizstrādā pārredzams un saskaņots šo valstu pilsoņu uzņemšanas un uzturēšanās nosacījumu tiesiskais regulējums. ES tiesību akti jāattiecinā uz ieceļošanas un uzturēšanās nosacījumiem, vīzām un ilgtermiņa uzturēšanās atļaujām, trešo valstu valstspiederīgo, kas likumīgi uzturas kādā ES dalībvalstī, tiesībām, kā arī nosacījumiem viņu mobilitātei ES robežās;
23. ar gandarījumu secina, ka direktīvas vispārīgie noteikumi tiks piemēroti atalgo tiem stažieriem un viesauklēm, un uzskata, ka juridiska statusa noteikšana abām minētajām grupām nodrošinās vajadzīgās garantijas attiecīgajiem trešo valstu pilsoņiem;
24. atbalsta procesuālo garantiju ieviešanu attiecībā uz uzturēšanās atļaujas piešķiršanu vai atteikumu (29. pants);
25. atzinīgi vērtē pieņemtos pasākumus mobilitātes veicināšanai Savienības robežās visām attiecīgajām grupām, vienlaikus paredzot labvēlīgākus noteikumus ES mobilitātes programmu, piemēram, *Erasmus Mundus* un Marijas Kirī vārdā nosauktās programmas, dalībniekiem (29. pants);
26. atbalsta uzturēšanās atļaujas saņemšanas procedūru vienkāršošanu un pozitīvi vērtē dalībvalstīm noteikto obligāto prasību sniegt informāciju par ieceļošanas un uzturēšanās nosacījumiem (30. pants);
27. atzinīgi vērtē, ka, nosakot maksu par pieteikumu izskatīšanu, tiks piemērots proporcionālātes princips (31. pants);
28. ar gandarījumu secina, ka salīdzinājumā ar uzņemošās valsts pilsoņiem tiesības uz vienlīdzīgu attieksmi attiecībā uz piekļuvi precēm un pakalpojumiem, izņemot procedūras mājokļa iegūšanai, attiecinātas uz visām grupām (21. panta 2. punkts);
29. atbalsta noteikumus, kas studentiem uzņemošajā valstī dod tiesības strādāt vismaz 20 stundas nedēļā, nodrošina pētnieku ģimenes locekļu piekļuvi darba tirgum, bet studentiem pēc studiju pabeigšanas dod iespēju darba meklēšanas nolūkā uzturēties attiecīgajā valstī uz laiku, kas kopumā nepārsniedz divpadsmit mēnešus;

30. atbalsta 32. un 33. panta noteikumus, kuros paredzēts apkopot statistikas datus, lai noteiktu, cik liels skaits trešo valstu pilsoņu saņems uzturēšanās atļaujas, pamatojoties uz jauno direktīvu;

31. uzskata: par svarīgu faktu, ka pētniekiem nepiemēro "vienotās atļaujas" Direktīvā 2011/98/EK paredzētos ierobežojumus sociālā nodrošinājuma jomā.

Priekšlikumi mērķu sasniegšanai

32. uzskata, ka direktīvas, kuras tālejošais mērķis ir starptautiskā mērogā konkurētspējīga ES ekonomika, konkrēto mērķu sasniegšanai ir vajadzīga integrēta pieeja. Centieni piesaistīt trešo valstu cilvēkresursus nedrīkst attiekties tikai uzminēto valstu pilsoņu uzņemšanas un uzturēšanās nosacījumiem, bet tajos jāietver arī atbalsts pasākumiem, kas nepieciešami viņu integrācijai vietējā sabiedrībā un kas var būt saistīti ar daudzām politikas jomām, piemēram, izglītību, nodarbinātību, sabiedrības veselību, kā arī ar ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju un citām jomām;

33. mudina dalībvalstis izstrādāt atbilstošu tiesisko regulējumu, lai garantētu vienlīdzīgu attieksmi pret algotiem praktikantiem un mājkalpotājiem (viesauklēm) un aicina nekavējoties pieņemt SDO Konvenciju par māsaimniecības pakalpojumu jomā nodarbinātajām personām;

34. uzskata, ka daudzlīmeņu pārvaldības piemērošana ir būtisks priekšnosacījums, lai sekmīgi reglamentētu trešo valstu pilsoņu ieceļošanu un uzturēšanos ES teritorijā. Reģionu komiteja īpaši uzsver: lai efektīvi īstenotu talantīgu migrantu piesaistīšanas politiku, direktīvas priekšlikumā minēto personu grupu mobilitātes veicināšanā aktīvi jāiesaista vietējās un reģionālās pašvaldības. Nosacījumu, kas attiecas uz trešo valstu pilsoņu ieceļošanu un uzturēšanos ES, noteikšana un tādat arī viņu uzņemšana un integrācija dalībvalstīs ir svarīga darbības joma un nozīmīgs jautājums vietējām un reģionālajām pašvaldībām. Reģionālajām iestādēm ir noteicošā loma atbilstošu apstākļu radīšanā, lai trešo valstu pilsoņi varētu piekļūt informācijai un pakalpojumiem, kas saistīti ar izglītību, veselības aprūpi, nodarbinātību, mājokli, kā arī citiem publiska rakstura pakalpojumiem;

35. pauž pārliecību, ka saskaņota Eiropas pieeja jāpapildina ar attiecīgu izmaksu analīzi, lai ņemtu vērā finanšu un administratīvo slogu, ko jauno noteikumu ieviešana var radīt dalībvalstīm un vietējām un reģionālajām pašvaldībām, kuras (Komiteja to uzsver vēlreiz) nodrošina saikni, kas dod migrantiem iespēju veidot ciešas un konstruktīvas attiecības ar uzņemošo sabiedrību. Šā uzdevuma izpilde var radīt papildu izdevumus reģioniem un vietējām pašvaldībām, kurām bieži vien nākas risināt integrācijas jautājumus; tas ir ļoti sarežģīts uzdevums, kuru nepieciešams īstenot ekonomikas stagnācijas un stingras budžeta taupības apstākļos.

II. IETEIKUMI GROZĪJUMIEM

1. grozījums

6. apsvērumi

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Direktīvas mērķim vajadzētu būt arī veicināt cilvēku kontaktus un mobilitāti, jo tās ir svarīgas Savienības ārpolitikas sastāvdaļas, jo īpaši attiecībā uz Eiropas kaimiņattiecību politikas valstīm vai Savienības stratēģiskajiem partneriem. Tai būtu jāļauj aktīvāk uzlabot vispārējo pieeju migrācijai un mobilitātei un tās mobilitātes partnerības, kas piedāvā konkrētu ietvaru dalībvalstu un trešo valstu dialogam un sadarbībai, tostarp arī par legālās migrācijas atvieglošanu un organizēšanu.</p>	<p>Direktīvas mērķim vajadzētu būt arī veicināt cilvēku kontaktus un mobilitāti, jo tās ir svarīgas Savienības ārpolitikas sastāvdaļas, jo īpaši attiecībā uz Eiropas kaimiņattiecību politikas valstīm vai Savienības stratēģiskajiem partneriem. Tai būtu jāļauj aktīvāk uzlabot vispārējo pieeju migrācijai un mobilitātei un tās mobilitātes partnerības, kas piedāvā konkrētu ietvaru dalībvalstu un trešo valstu dialogam un sadarbībai, ~~tostarp arī par legālās migrācijas atvieglošanu un organizēšanu. Šāda sadarbība, kurā iesaistītas arī vietējās pašvaldības un pilsoniskās sabiedrības dalībnieki, ir būtisks attīstības faktors un sekmē legālās imigrācijas atvieglošanu un organizēšanu.~~</p>

Pamatojums

Skatīt atzinuma 34. punktu.

2. grozījums

32. apsvēruma

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Savienības imigrācijas noteikumiem un Savienības programmām, kuras ietverti mobilitātes pasākumi, būtu vēl vairāk jāpapildina vienam otrs. Pētniekiem un studentiem, kas ir trešo valstu pilsoņi un uz kuriem attiecas šādas Savienības programmas, vajadzētu būt tiesībām pārvietoties uz paredzētajām dalībvalstīm, pamatojoties uz atļauju, ko izsniegusi pirmā dalībvalsts, ja vien pilnīgs šo dalībvalstu saraksts ir zināms pirms ieceļošanas Savienībā. Šādai atļaujai būtu jānodrošina viņiem iespēja izmantot mobilitāti, nesniedzot nekādu papildu informāciju un neaizpildot citus pieteikumus. Dalībvalstis tiek aicinātas sekmēt brīvprātīgo, kas ir trešo valstu pilsoņi, mobilitāti Savienības iekšienē, ja brīvprātīgā darba programmas aptver vairāk nekā vienu dalībvalsti.</p>	<p>Savienības imigrācijas noteikumiem un Savienības programmām, kuras ietverti mobilitātes pasākumi, būtu vēl vairāk jāpapildina vienam otrs. Pētniekiem un studentiem, kas ir trešo valstu pilsoņi un uz kuriem attiecas šādas Savienības programmas, vajadzētu būt tiesībām pārvietoties uz paredzētajām dalībvalstīm, pamatojoties uz atļauju, ko izsniegusi pirmā dalībvalsts, ja vien pilnīgs šo dalībvalstu saraksts ir zināms pirms ieceļošanas Savienībā. Šādai atļaujai būtu jānodrošina viņiem iespēja izmantot mobilitāti, nesniedzot nekādu papildu informāciju un neaizpildot citus pieteikumus. Dalībvalstis <u>un to publiskās pārvaldes iestādes visos līmeņos</u> tiek aicinātas sekmēt brīvprātīgo, kas ir trešo valstu pilsoņi, mobilitāti Savienības iekšienē, ja brīvprātīgā darba programmas aptver vairāk nekā vienu dalībvalsti.</p>

Pamatojums

Skatīt atzinuma 34. punktu.

3. grozījums

35. apsvēruma

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Šīs direktīvas noteikumi neskar dalībvalstu kompetenci reglamentēt uzņēmšanas apjomu attiecībā uz trešo valstu pilsoņiem, kuri ierodas darba nolūkā.</p>	<p>Šīs direktīvas noteikumi neskar dalībvalstu kompetenci, <u>nemot vērā vietējā un reģionālā darba tirgus apstākļus</u>, reglamentēt uzņēmšanas apjomu attiecībā uz trešo valstu pilsoņiem, kuri ierodas darba nolūkā.</p>

Pamatojums

Skatīt atzinuma 34. punktu.

4. grozījums

14. pants

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p style="text-align: center;">Īpaši noteikumi viesauklēm</p> <p>Trešās valsts pilsonis, kas iesniedz pieteikumu, lai viņu uzņemtu kā viesaukli papildus 6. pantā paredzētajiem nosacījumiem:</p> <p>a) ir vismaz 17, bet ne vairāk kā 30 gadus vecs vai, individuāli pamatotos izņēmuma gadījumos, vairāk nekā 30 gadus vecs;</p> <p>b) sniedz pierādījumus par to, ka viesģimene par viņu uzņemas atbildību, kamēr viņš/viņa uzturas attiecīgās dalībvalsts teritorijā, jo īpaši attiecībā uz iztiku, izmitināšanu, veselības aprūpi, maternitātes vai negadījumu riskiem;</p> <p>c) uzrāda līgumu starp viesaukli un viesģimeni, kurā noteiktas viņa/viņas tiesības un pienākumi, tostarp konkrēta informācija par paredzēto kabatas naudu un nosacījumiem, kas ļauj viņam/viņai apmeklēt kursus, kā arī par dalību ģimenes ikdienas pienākumos.</p>	<p style="text-align: center;">Īpaši noteikumi viesauklēm</p> <p>Trešās valsts pilsonis, kas iesniedz pieteikumu, lai viņu uzņemtu kā viesaukli papildus 6. pantā paredzētajiem nosacījumiem:</p> <p>a) ir vismaz 17, bet ne vairāk kā 30 gadus vecs vai, individuāli pamatotos izņēmuma gadījumos, vairāk nekā 30 gadus vecs;</p> <p>b) sniedz pierādījumus par to, ka viesģimene par viņu uzņemas atbildību, kamēr viņš/viņa uzturas attiecīgās dalībvalsts teritorijā, jo īpaši attiecībā uz iztiku, izmitināšanu, veselības aprūpi, maternitātes vai negadījumu riskiem;</p> <p>c) uzrāda līgumu starp viesaukli un viesģimeni, kurā noteiktas viņa/viņas tiesības un pienākumi, tostarp konkrēta informācija par paredzēto kabatas naudu un nosacījumiem, kas ļauj viņam/viņai apmeklēt kursus, kā arī par dalību ģimenes ikdienas pienākumos.</p> <p>d) <u>līgumā starp viesaukli un viesģimeni paredzēta vismaz viena pilna brīvdiena nedēļā.</u></p>

Pamatojums

Ieteiktā grozījuma mērķis ir attiecībā uz iknedēļas atpūtas laiku viesauklēm garantēt vienlīdzīgu attieksmi salīdzinājumā ar citiem darba ņēmējiem, nodrošinot vismaz vienu pilnu atpūtas dienu nedēļā.

Briselē, 2013. gada 28. novembrī

Reģionu komitejas
priekšsēdētājs

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Reģionu komitejas atzinums “Eiropas Savienības Solidaritātes fonds”

(2014/C 114/10)

I. IETEIKUMI POLITIKAS JOMĀ

REĢIONU KOMITEJA

Vispārīgas piezīmes

1. uzskata, ka Eiropas Savienības Solidaritātes fonds (turpmāk “Fonds”) ir galvenais instruments, ar kura palīdzību Savienība var reaģēt nopietnu katastrofu gadījumā ES dalībvalstīs vai kandidātvalstīs, apliecinot tādējādi solidaritāti ar katastrofas skartajām valstīm, reģioniem un kopienām (atbilstīgi Līguma par Eiropas Savienības darbību 222. pantam);
2. konstatē, ka kopumā pašreizējā Fonda darbība ir efektīva, bet to varētu vēl uzlabot, piemēram, vienkāršojot Fonda izmantošanai vajadzīgās administratīvās procedūras, lai būtiski samazinātu laika periodu no katastrofas līdz palīdzības piešķiršanas brīdim. Fonda darbības noteikumi varētu būt skaidrāki un tā darbība mērķtiecīgāka, lai nodrošinātu katastrofas skarto teritoriju vajadzībām atbilstīgus risinājumus;
3. pauž nožēlu par Eiropas Komisijas ierosinājumu noteikt Fondam tādu maksimālo ikgadējo līdzekļu piešķirumu, kas nav mainīts kopš 2002. gada, proti, 500 miljonus euro (2011. gada cenās); tas apdraud iespējas nekavējoties sniegt palīdzību nopietnas katastrofas gadījumā, jo īpaši tāpēc, ka šādas katastrofas notiek arvien biežāk;

Subsidiaritāte un proporcionalitāte

4. uzskata, ka pašreizējā regula un tajā ierosinātās izmaiņas atbilst subsidiaritātes un proporcionalitātes principiem;

Saistība ar vietējo un reģionālo līmeni

5. norāda, ka lielas dabas katastrofas radītie postījumi vistiešāk skar attiecīgās kopienas un reģionus. Bieži vien katastrofas skartajās teritorijās nopietni bojāta pamatinfrastruktūra un dabas un kultūras vērtības;
6. atgādina, ka bojātā infrastruktūra parasti ir vietējo un reģionālo pašvaldību īpašumā un ka tās ir atbildīgas par šīs infrastruktūras darbības atjaunošanu. Pašvaldības ir arī atbildīgas par glābšanas dienestiem, evakuēto personu pagaidu izmitināšanu un katastrofas skarto teritoriju tīrīšanu;
7. tāpēc uzskata, ka, neraugoties uz to, ka galvenie Fonda atbalsta saņēmēji ir dalībvalstis un kandidātvalstis, šie līdzekļi ļauj finansēt reģionālajā un vietējā līmenī īstenotos pasākumus;
8. uzsver, ka vietējo un reģionālo pašvaldību skatījumā svarīgākie aspekti ir Fonda reaģēšanas ātrums, iespēja mērķtiecīgi virzīt pieejamos resursus uz reālajām vajadzībām;
9. tāpēc ļoti pozitīvi vērtē Komisijas priekšlikumus, ar kuriem paredzēts ātrāk un mērķtiecīgāk piešķirt Fonda atbalstu, un ierosina dažus būtiskus ieteikumus attiecībā uz vietējām un reģionālajām pašvaldībām;
10. vērš uzmanību uz nepieciešamību ņemt vērā to attālāko reģionu īpašo stāvokli, kuri ir mazāk aizsargāti pret ekstremāliem laika apstākļiem;

Fonda darbības joma (2. pants)

11. atzinīgi vērtē, ka skaidrāk noteikta Fonda darbības joma, tādējādi novēršot tiesisko nenoteiktību un nepieļaujot tādu palīdzības pieteikumu iesniegšanu, kuri neatbilst nosacījumiem;

Fonda atbalsta izmantošana ārkārtējas reģionālas katastrofas gadījumā (2. pants)

12. atbalsta Komisijas centienus vienkāršot "reģionālas katastrofas" jēdziena definīciju, ieviešot skaidru kritēriju, kas balstīts uz IKP. Jaunā definīcija vienkāršos pieteikumu izvērtēšanu Eiropas Komisijā un palielinās Fonda pārredzamību un efektivitāti. Potenciālajiem pieteikuma iesniedzējiem jau iepriekš būs vieglāk izvērtēt, vai attiecīgās katastrofas gadījumā viņi ir tiesīgi saņemt palīdzību;

13. ierosina noteikt kritēriju, ar kuru par "reģionālu dabas katastrofu" atzīta katastrofa, kuras radītie zaudējumi NUTS 2 reģionos ir 1,0 % no reģionālā IKP. Komiteja uzskata, ka šāds kritērijs būtu atbilstīgāks mērķim reģionālas katastrofas gadījumā sniegt palīdzību, kuras apjoms būtu mazāk mainīgs;

14. uzskata, ka minētie rādītāji būtu jāpielāgo dabas katastrofu gadījumos NUTS 2 līmeņa arhipelāgu reģionu salās, lai novērstu iespēju, ka kāda izteikti reģionāla rakstura apsvēruma dēļ fonda līdzekļus šādos gadījumos nevarētu izmantot.

Reģionālā kritērija noteikšana Fonda izmantošanai NUTS 3 līmenī (2. pants)

15. norāda, ka arvien biežāk katastrofas skar teritorijas, kas būtiski atšķiras no NUTS 2 līmeņa (dažās dalībvalstīs šīs teritorijas ir noteiktas tikai administratīvi), un ka tās pārsniedz vairāku šādi noteiktu reģionu robežas; ja reģionālajā kritērijā ir ņemti vērā tikai NUTS 2 līmeņa reģioni, tas var būt neobjektīvs;

16. ierosina ieviest kritēriju reģionālajām katastrofām NUTS 3 teritoriju līmenī gadījumos, kad vairāki katastrofas skartie kaimiņos esošie reģioni NUTS 3 līmenī veido teritoriju, kas platības ziņā atbilst NUTS 2 līmenim (kurā ir vismaz 800 000 iedzīvotāju). Šajā gadījumā attiecīgā IKP procentuālā vērtība tiek aprēķināta no dažādu NUTS 3 līmeņa reģionu vidējās svērtās vērtības;

Ārkārtas pārrobežu dabas katastrofas (2. pants)

17. ņemot vērā, ka daudzas katastrofas ir pārrobežu katastrofas, norāda, ka šādos gadījumos ES darbībai būtu liela pievienotā vērtība un tā dotu nepārprotami pozitīvu signālu iedzīvotājiem;

18. lai definētu "ārkārtas pārrobežu dabas katastrofas" jēdzienu, iesaka izmantot iepriekš minēto NUTS 3 līmeņa kritēriju, kas paredz, ka kaimiņos esošie reģioni NUTS 3 līmenī var būt dažādu dalībvalstu reģioni;

Atbilstīgo pasākumu noteikšana (3. pants)

19. atzinīgi vērtē iespēju izmantot Fondu ne tikai "tūlītējiem" pasākumiem, bet arī pasākumiem, kas tieši saistīti ar katastrofu un kuru īstenošanai var būt vajadzīgs ilgāks laika periods;

20. uzsver, ka vietējā un reģionālajā līmenī pēc katastrofām pastāv reāla nepieciešamība atjaunot infrastruktūras darbību, turklāt tādā veidā, lai tā būtu izturīgāka pret turpmākajām katastrofām; atsevišķos gadījumos, iespējams, attiecīgā infrastruktūra jāpārvieto uz atbilstošāku atrašanās vietu;

21. ierosina precizēt Fonda atbalstam atbilstīgus pasākumus, iekļaujot tajos iespēju finansēt ne tikai infrastruktūras atjaunošanu, bet arī tās darbības atjaunošanu tādā veidā, lai tā būtu izturīgāka pret turpmākajām dabas katastrofām. Ierosina iekļaut Fonda atbalstam atbilstīgo pasākumu sarakstā infrastruktūras pārvietošanu no vietas, kuru nākotnē atkārtoti var apdraudēt dabas katastrofas;

Tehniskā palīdzība (3. pants)

22. norāda, ka dažām vietējām un reģionālajām pašvaldībām ārējā tehniskā palīdzība bieži vien ir vajadzīga, lai pārvarētu katastrofas sekas un sekmīgi īstenotu pasākumus saistībā ar skarto teritoriju rehabilitāciju;

23. ierosina ar ārējo tehnisko palīdzību saistītos izdevumus iekļaut Fonda atbilstīgajos izdevumos maksimums 2 % apmērā no Fonda atbalsta kopsummas;

Pieteikumu iesniegšanas termiņi (4. pants)

24. norāda, ka pieteikuma sagatavošana, jo īpaši zaudējumu novērtēšana un pierādījumu apkopošana, lai pamatotu pieteikumu, publiskajām iestādēm aizņem daudz laika; turklāt publiskajām iestādēm, gatavojot šo pieteikumu, vienlaikus jāveic pasākumi katastrofas seku likvidēšanai. Vēl lielākas grūtības ir lēni progresējošu katastrofu, piemēram, sausuma, gadījumā, bet arī saistībā ar tādām dabas parādībām kā plūdi, kas dažkārt var ilgt vairākas nedēļas vai pat mēnešus. Tādā gadījumā zaudējumus var aprēķināt tikai pēc ūdeņu atkāpšanās. Tas nozīmē, ka katastrofas smaguma pakāpi var noteikt tikai vēlāk;

25. tāpēc atbalsta Komisijas priekšlikumu ņemt vērā lēni progresējošu katastrofu īpatnības;

26. norāda, ka attiecībā uz citām dabas katastrofām tiesību akta priekšlikumā saglabāti pašreizējie noteikumi un ka tajā nav atrisinātas problēmas saistībā ar pieteikuma sagatavošanu ilglaicīgu plūdu gadījumā;

27. tādēļ ierosina paredzēt iespēju ilglaicīgu plūdu gadījumā iesniegt pieteikumu desmit nedēļu laikā, sākot no brīža, kad beidzas dabas katastrofas apdraudējums (piemēram, kad ir atcelts dalībvalsts vai reģionālās pašvaldības izziņotais ārkārtas stāvoklis, u. tml.);

Nosacījumi, kas sekmē katastrofu novēršanu (4. pants)

28. Piekrīt Eiropas Komisijas viedoklim, ka dabas katastrofu gadījumā ir jānosaka vajadzīgie preventīvie pasākumi un pastāvīgi jācenšas tos uzlabot;

29. pauž bažas, ka prasība iekļaut pieteikumā informāciju par katastrofas riska mazināšanas pasākumiem var radīt iesniedzējam lielu administratīvu slogu un aizkavēt pieteikumu sagatavošanu un izskatīšanu; tas būtu pretrunā sākotnējam mērķim vienkāršot Fonda izmantošanas administratīvās procedūras;

30. ierosina izvirzīt iesniedzējam prasību pieteikuma izskatīšanas posmā iesniegt īsu pārskatu par ES tiesību aktu īstenošanu (1. panta e) punkts), atceļot prasību iesniegt papildu informāciju (1. panta f) punkts), jo tai jābūt iekļautai ziņojumā par Fonda atbalsta izlietojumu;

Iespēja saņemt avansa maksājumu (4. panta a) punkts)

31. atbalsta Komisijas priekšlikumu paredzēt avansa izmaksāšanas iespēju, ļaujot tādējādi Fondam ātri reaģēt; taču iesaka neiekļaut avansa maksājumu sistēmu daudzgadu finanšu shēmā un konkrēti ierosinātajos struktūrfondos;

Fonda atbalsta izlietojuma termiņa pagarināšana (8. pants)

32. atzinīgi vērtē Komisijas ieceri paātrināt Fonda palīdzības apstiprinājuma administratīvo procedūru, lai palīdzība ātrāk nonāktu katastrofas skartajos reģionos; tomēr šajā saistībā norāda, ka Fonda atbalsta izlietojuma faktiskais termiņš ir īsāks;

33. ierosina pagarināt Fonda līdzekļu izlietojuma termiņu līdz diviem gadiem, galvenokārt ņemot vērā laiku, kas vajadzīgs pamatinfrastruktūras atjaunošanai (prasība nodrošināt nepieciešamos dokumentus un ievērot tiesību aktus publiskā iepirkuma jomā), kā arī pamatpakalpojumu un piegādes atjaunošanai;

Vienkāršošanas instrumentu izmantošana

34. Eiropas Savienības iestādes, valstu, reģionālā un vietējā līmeņa pārvaldības iestādes vairākkārt norādījušas, ka pārvaldība maksimāli jāvienkāršo, lai nodrošinātu uz rezultātiem orientētu darbību ⁽¹⁾. Vienkāršošana ir vēl jo svarīgāka Solidaritātes fonda gadījumā, jo tas darbojas ārkārtējas steidzamības gadījumos un tā pieļaujamās izmaksas ietver neatliekamo personīgo vajadzību apmierināšanai paredzētās. Tāpēc būtu vēlams atļaut vienības izmaksu izmantošanu izdevumiem, kas paredzēti katastrofas skarto iedzīvotāju vajadzību apmierināšanai, nevis infrastruktūras atjaunošanai.

II. IETEIKUMI GROZĪJUMIEM**1. grozījums**

11. apsvēruma

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
Fondam visā atbalsta īstenošanas periodā būtu jāsniedz ieguldījums infrastruktūras atjaunošanai darba kārtībā un katastrofas skarto zonu tīrīšanai, kā arī tādu izmaksu segšanai, kas saistītas ar glābšanas dienestu darbību un pagaidu mītnu nodrošināšanu katastrofas skartajiem cilvēkiem. Būtu jānosaka arī laikposms, kurā to cilvēku izmitināšana, kas katastrofas dēļ zaudējuši mājokli, ir uzskatāma par pagaidu izmitināšanu.	Fondam visā atbalsta īstenošanas periodā būtu jāsniedz ieguldījums infrastruktūras atjaunošanai darba kārtībā <u>vai tādā stāvoklī, lai tā būtu izturīgāka pret dabas katastrofām, kā arī pārvietošanai</u> , un katastrofas skarto zonu tīrīšanai, kā arī tādu izmaksu segšanai, kas saistītas ar glābšanas dienestu darbību un pagaidu mītnu nodrošināšanu katastrofas skartajiem cilvēkiem. Būtu jānosaka arī laikposms, kurā to cilvēku izmitināšana, kas katastrofas dēļ zaudējuši mājokli, ir uzskatāma par pagaidu izmitināšanu.

Pamatojums

Saskaņā ar 7. grozījumu attiecībā uz 3. panta 2. punktu.

2. grozījums

13. apsvēruma

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
Būtu arī jānorāda, ka attiecīgo pasākumu izdevumos nevajadzētu iekļaut tehniskās palīdzības izmaksas.	~~Būtu arī jānorāda, ka attiecīgo pasākumu izdevumos nevajadzētu iekļaut tehniskās palīdzības izmaksas.~~

Pamatojums

Dažām vietējām un reģionālajām pašvaldībām ārējā tehniskā palīdzība bieži vien ir vajadzīga, lai reaģētu uz katastrofu un sekmīgi īstenotu pasākumus katastrofas skarto apgabalu rehabilitācijai. Tāpēc Reģionu komiteja ierosina ārējās tehniskās palīdzības izdevumos iekļaut Fonda atbilstīgajos izdevumos maksimums 2 % apmērā no tā kopējā ieguldījuma. Grozījums, kas ierosināts 3. panta 5. punktā, ir saistīts ar šo grozījumu.

⁽¹⁾ Citstarp Reģionu komitejas atzinums "Ieteikumi labākam līdzekļu izlietojumam". 2013. gada oktobris (CDR 3609-2013_00_00_AC)

3. grozījums

15. apsvēruma

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
Noteikta veida dabas katastrofas, piemēram, sausums, veidojas ilgākā periodā pirms to katastrofālo seku rašanās. Būtu jāparedz īpašs noteikums, kas atļautu izmantot Fonda līdzekļus arī šādos gadījumos.	<u>Attiecībā uz tādām ~~N~~noteikta veida dabas katastrofasām kā: ~~piemēram~~, sausums, kas veidojas ilgākā periodā pirms tādā katastrofālo seku rašanās, vai plūdi, kuri arī ir ilglaicīga katastrofa.</u> Būtu jāparedz īpašs noteikums, kas atļautu izmantot Fonda līdzekļus arī šādos gadījumos.

Pamatojums

Pieteikuma sagatavošana, jo īpaši zaudējumu novērtēšana un pierādījumu apkopošana, lai pamatotu pieteikumu, publiskajām iestādēm aizņem daudz laika; turklāt publiskajām iestādēm, gatavojot šo pieteikumu, vienlaikus jāveic nepieciešamie pasākumi, lai likvidētu katastrofas sekas. Grūtības ir vēl jo lielākas, ja ir jātiek galā ar lēni progresējošām katastrofām, piemēram, sausumu, bet arī tādām parādībām kā plūdi, kas dažkārt var ilgt vairākas nedēļas vai pat mēnešus. Tādā gadījumā zaudējumi var tikt aprēķināti tikai pēc ūdeņu atkāpšanās. Tas nozīmē, ka katastrofas smagumu iepriekš nevar noteikt. Lai arī regulas priekšlikumā ir ņemtas vērā lēni progresējošu katastrofu īpatnības, attiecībā uz citām dabas katastrofām tajā ir saglabāti pašreizējie noteikumi, bet problēmas saistībā ar pieprasījuma sagatavošanu ilglaicīgu plūdu gadījumā nav risinātas. Šajā sakarā ierosinām 4. pantā pievienot jaunu punktu.

4. grozījums

2. panta 3. punkts

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
Šajā regulā "reģionāla dabas katastrofa" ir jebkura dabas katastrofa, kuras dēļ dalībvalsts vai valsts, kas ar Savienību risina pievienošanās sarunas, NUTS 2 līmeņa reģionā tiešie zaudējumi pārsniedz 1,5 % no reģiona iekšzemes kopprodukta (IKP). Ja katastrofa skar vairākus NUTS 2 līmeņa reģionus, robežvērtību piemēro šo reģionu vidējam svērtajam IKP.	Šajā regulā "reģionāla dabas katastrofa" ir jebkura dabas katastrofa, kuras dēļ dalībvalsts vai valsts, kas ar Savienību risina pievienošanās sarunas, NUTS 2 līmeņa reģionā <u>vai vairākos NUTS 3 līmeņa kaimiņreģionos, kuri kopā veido teritoriju, kas atbilst NUTS 2 līmeņa minimālajiem kritērijiem,</u> tiešie zaudējumi pārsniedz ~~1,5 %~~ <u>1 %</u> no reģiona iekšzemes kopprodukta (IKP). Ja katastrofa skar vairākus NUTS 2 <u>vai NUTS 3</u> līmeņa reģionus, robežvērtību piemēro šo reģionu vidējam svērtajam IKP.

Pamatojums

Galvenais iemesls, kāpēc reģionālās dabas katastrofas robežvērtība tika noteikta 1,5 % apmērā, bija vēlme sasniegt gandrīz identiskus rezultātus kā lēmumos, kas bija pieņemti agrāk, pamatojoties uz relatīvi neprecīziem kritērijiem. Tomēr šo kritēriju piemērošana nebūtu ļāvusi sniegt palīdzību divu reģionālo dabas katastrofu gadījumā (runa ir par vulkāna izvirdumu Sicīlijā 2003. gadā; toreiz zaudējumu summa sasniedza 1,36 % no reģiona IKP, kā arī par Ronas deltas plūdiem 2004. gadā, kuri radīja zaudējumus 1,05 % apmērā no IKP), kad pieprasījumi faktiski bija pieņemti. Tik augstas robežvērtības neļaus nodrošināt rezultātus, kurus gaida iedzīvotāji – katastrofu upuri. Tāpēc Komiteja ierosina pazemināt robežvērtību līdz 1,0 % no IKP.

Lai definētu reģionālās dabas katastrofas, regulas priekšlikumā ir izmantota NUTS 2 atsauces vienība. Ņemot vērā faktu, ka arvien biežāk katastrofas skar teritorijas, kas lielā mērā atšķiras no NUTS 2 līmeņa reģioniem (dažās dalībvalstīs šīs teritorijas ir noteiktas tikai administratīvi), un ka tās pārsniedz vairāku šādi noteiktu reģionu robežas, ja reģionālajā kritērijā ir ņemti vērā tikai NUTS 2 līmeņa reģioni, tas var būt neobjektīvs. Tāpēc Komiteja ierosina paplašināt kritēriju, iekļaujot NUTS 3 līmeni, ja vairāki NUTS 3 līmeņa kaimiņreģioni kopā veido teritoriju, kuras raksturiezīmes atbilst vismaz NUTS 2 līmeņa minimālajam kritērijam (vismaz 800 000 iedzīvotāju). Šajā gadījumā attiecīgā IKP procentuālā vērtība tiek aprēķināta no dažādu NUTS 3 līmeņa reģionu vidējās svērtās vērtības.

5. grozījums

2. pantā pēc 3. punkta pievienot jaunu punktu:

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
	<p><u>Šajā regulā “pārrobežu dabas katastrofa” ir jebkura dabas katastrofa, kuras dēļ dalībvalsts vai valsts, kas ar Savienību risina pievienošanās sarunas, NUTS 2 līmeņa reģionā vai vairākos NUTS 3 līmeņa kaimiņreģionos, kuri kopā veido teritoriju, kas atbilst NUTS 2 līmeņa minimālajiem kritērijiem, tiešie zaudējumi pārsniedz 1,0 % no reģiona iekšzemes kopprodukta (IKP) vidējās svērtās vērtības.</u></p>

Pamatojums

Daudzas katastrofas ir pārrobežu katastrofas. Šajā gadījumā ES darbībai būtu liela pievienotā vērtība un tā dotu nepārprotami pozitīvu signālu iedzīvotājiem. Tāpēc Reģionu komiteja vēlas iekļaut jaunu kritēriju, lai definētu “pārrobežu dabas katastrofas”. Šis kritērijs tiktu novērtēts NUTS 3 līmeņa reģionos, kas atrodas dažādās dalībvalstīs vai valstīs, kuras ar ES ved pievienošanās sarunas. Šajā gadījumā katastrofas apjoms tiks novērtēts vairāku NUTS 3 līmeņa kaimiņreģionu mērogā, kuri kopā veido teritoriju, kas atbilst NUTS 2 reģiona kritērijiem (vismaz 800 000 iedzīvotāju). Šajā gadījumā attiecīgā IKP procentuālā vērtība tiek aprēķināta no dažādu NUTS 3 līmeņa reģionu vidējās svērtās vērtības. Fonda līdzekļu saņēmējas būtu dalībvalstis, kuru teritorijā atrodas šādi noteikts reģions.

6. grozījums

2. panta 4. punkts

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>(4) Fonda palīdzību uz atbalstu tiesīgajā valstī var izmantot arī saistībā ar jebkuru lielu dabas katastrofu kaimiņos esošā dalībvalstī vai valstī, kura ar Savienību risina pievienošanās sarunas.</p>	<p>(4) Fonda palīdzību uz atbalstu tiesīgajā valstī var izmantot arī saistībā ar jebkuru lielu dabas katastrofu <u>vai reģionālu dabas katastrofu</u> kaimiņos esošā dalībvalstī vai valstī, kura ar Savienību risina pievienošanās sarunas.</p>

Pamatojums

Iespēja kaimiņos esošajām dalībvalstīm izmantot atbalstu saistībā ar “lielu dabas katastrofu” būtu attiecināma arī uz “reģionālu dabas katastrofu”. Pretējā gadījumā tas būtu pretrunā Eiropas idejai.

7. grozījums

3. panta 2. punkts

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Fonda mērķis ir papildināt katastrofu skarto valstu centienus un segt daļu no valsts izdevumiem, lai palīdzētu uz atbalstu tiesīgajai valstij veikt turpmāk norādītus būtiskus avārijas un atjaunošanas darbus atkarībā no katastrofas veida:</p> <p>a) enerģētikas, ūdens un notekūdeņu, telekomunikāciju, transporta, veselības un izglītības nozares infrastruktūras un uzņēmumu atjaunošana darba kārtībā;</p> <p>b) pagaidu mītņu nodrošināšana un glābšanas dienestu finansēšana, lai apmierinātu katastrofas skarto iedzīvotāju vajadzības;</p> <p>c) aizsardzības infrastruktūru nostiprināšana un pasākumi kultūras mantojuma aizsardzībai;</p> <p>d) katastrofas skarto zonu tīrīšana, tostarp dabas zonu tīrīšana.</p> <p>Šā punkta b) apakšpunktā minētā "pagaidu mītne" ir mītne, kurā katastrofas skartos iedzīvotājus izmitina līdz brīdim, kad tie var atgriezties savos sākotnējos mājokļos pēc to remonta vai atjaunošanas.</p>	<p>Fonda mērķis ir papildināt katastrofu skarto valstu centienus un segt daļu no valsts izdevumiem, lai palīdzētu uz atbalstu tiesīgajai valstij veikt turpmāk norādītus būtiskus avārijas un atjaunošanas darbus atkarībā no katastrofas veida:</p> <p>a) enerģētikas, ūdens un notekūdeņu, telekomunikāciju, transporta, veselības un izglītības nozares infrastruktūras un uzņēmumu atjaunošana darba kārtībā;</p> <p>b) pagaidu mītņu nodrošināšana un glābšanas dienestu finansēšana, lai apmierinātu katastrofas skarto iedzīvotāju vajadzības;</p> <p>c) aizsardzības infrastruktūru nostiprināšana un pasākumi kultūras mantojuma aizsardzībai;</p> <p>d) katastrofas skarto zonu tīrīšana, tostarp dabas zonu tīrīšana.</p> <p><u>Šā punkta a) apakšpunktā minētā "atjaunošana darba kārtībā" nozīmē atjaunošanu tādā veidā, lai infrastruktūra būtu izturīgāka pret dabas katastrofām, tai skaitā tādu infrastruktūras projektu pārvietošanu, kuri atrodas vietā, kur nākotnē acīmredzami pastāv atkārtotas dabas katastrofas risks.</u></p> <p>Šā punkta b) apakšpunktā minētā "pagaidu mītne" ir mītne, kurā katastrofas skartos iedzīvotājus izmitina līdz brīdim, kad tie var atgriezties savos mājokļos pēc to remonta vai atjaunošanas.</p>

Pamatojums

Kopumā Fonds ļauj finansēt bojātas infrastruktūras atjaunošanu darba kārtībā, tādējādi veicinot tās sākotnējā stāvokļa atgūšanu. Reģionu pieredze liecina, ka dažādi infrastruktūras projekti, piemēram, lieli autoceļi vai dzelzceļa līnijas, kurām ir pārreģionāla nozīme, ir jāpārvieta, ņemot vērā jaunās zināšanas par pasākumiem, kas nepieciešami, lai tās pasargātu no katastrofām. Turklāt dažu stipri bojātu infrastruktūras elementu, piemēram, tiltu, labošanai ir vajadzīgi ieguldījumi, lai novērstu bojājumu risku sakarā ar turpmāk iespējamo dabas katastrofu. Tāpēc šādu infrastruktūru vienkārša atjaunošana darba kārtībā ir nepietiekama un neproduktīva.

8. grozījums

3. panta 5. punkts

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Fonda atbalstu nevar piešķirt tehniskās palīdzības pasākumiem, tostarp pārvaldībai, uzraudzībai, informēšanai un saziņai, sūdzību izskatīšanai, kontrolei un revīzijai.</p>	<p>Fonda atbalstu ~~nevar~~ piešķirt <u>ārējās</u> tehniskās palīdzības pasākumiem, tostarp pārvaldībai, uzraudzībai, informēšanai un saziņai, sūdzību izskatīšanai, kontrolei un revīzijai, <u>maksimāli 2 % apmērā no Fonda kopējā ieguldījuma.</u></p>

Pamatojums

Dažām vietējām un reģionālajām pašvaldībām ārējā tehniskā palīdzība bieži vien ir vajadzīga, lai reaģētu uz katastrofu un sekmīgi īstenotu pasākumus katastrofas skarto apgabalu rehabilitācijai. Tāpēc Reģionu komiteja ierosina ārējās tehniskās palīdzības izdevumus iekļaut Fonda atbilstīgajos izdevumos maksimums 2 % apmērā no tā kopējā ieguldījuma.

9. grozījums

4. panta 1. punkts

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Iespējami drīz un ne vēlāk kā desmit nedēļas no dienas, kad dabas katastrofas dēļ radušies pirmie zaudējumi, attiecīgā valsts var iesniegt Komisijai pieteikumu Fonda atbalsta saņemšanai, kurā sniegta visa pieejamā informācija vismaz par:</p> <p>a) kopējiem katastrofas nodarītajiem tiešajiem zaudējumiem un ietekmi uz skartās valsts iedzīvotājiem, ekonomiku un vidi;</p> <p>b) paredzamajām 3. panta 2. punktā minēto darbu izmaksām;</p> <p>c) citiem Savienības finansējuma avotiem;</p> <p>d) citiem valsts vai starptautiska finansējuma avotiem, tostarp valsts vai privātu apdrošināšanu, kas varētu palīdzēt segt postījumu likvidēšanas izmaksas;</p> <p>e) to, kā īstenoti ar attiecīgo katastrofas veidu saistītie Savienības tiesību akti par katastrofu riska novēršanu un pārvaldību;</p> <p>f) jebkādu citu būtisku informāciju par īstenotajiem seku novēršanas un mazināšanas pasākumiem, kas saistīti ar attiecīgās katastrofas veidu.</p>	<p>Iespējami drīz un ne vēlāk kā desmit nedēļas no dienas, kad dabas katastrofas dēļ radušies pirmie zaudējumi, attiecīgā valsts var iesniegt Komisijai pieteikumu Fonda atbalsta saņemšanai, kurā sniegta visa pieejamā informācija vismaz par:</p> <p>a) kopējiem katastrofas nodarītajiem tiešajiem zaudējumiem un ietekmi uz skartās valsts iedzīvotājiem, ekonomiku un vidi;</p> <p>b) paredzamajām 3. panta 2. punktā minēto darbu izmaksām;</p> <p>c) citiem Savienības finansējuma avotiem;</p> <p>d) citiem valsts vai starptautiska finansējuma avotiem, tostarp valsts vai privātu apdrošināšanu, kas varētu palīdzēt segt postījumu likvidēšanas izmaksas;</p> <p>e) <u>īss apraksts par</u> to, kā īstenoti ar attiecīgo katastrofas veidu saistītie Savienības tiesību akti par katastrofu riska novēršanu un pārvaldību;</p> <p>f) ~~jebkādu citu būtisku informāciju par īstenotajiem seku novēršanas un mazināšanas pasākumiem, kas saistīti ar attiecīgās katastrofas veidu.~~</p>

Pamatojums

Prasība iekļaut pieteikumā informāciju par katastrofas riska mazināšanas pasākumiem var būt iesniedzējam liels administratīvs slogs un aizkavēt pieteikumu sagatavošanu un izskatīšanu; tas būtu pretrunā šā instrumenta sākotnējam mērķim, proti, vienkāršot Fonda izmantošanas administratīvās procedūras. Tādēļ Reģionu komiteja iesaka saglabāt 4. panta e) punktu, ierobežojot prasību līdz īsam aprakstam par to, kā tiek īstenoti ES tiesību akti, un svītrot minētā panta f) punktu, jo tāda pati informācija ir jāsniedz ziņojumā par Fonda atbalsta izlietojumu (8. panta 3. punkts).

10. grozījums

4. pantā pēc 1. punkta a) apakšpunkta pievienot jaunu punktu:

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
	<p><u>Attiecībā uz ilglaicīgām katastrofām (piemēram, plūdiem) paredzētais desmit nedēļu termiņš, lai iesniegtu 1. punktā minēto pieteikumu, jāsāk skaitīt no dienas, kad attiecīgās valsts publiskās iestādes oficiāli ir novērsušas ar dabas katastrofu saistīto apdraudējumu (piemēram, kad ir atcelts ārkārtas stāvoklis, ko dalībvalsts vai reģionālā pašvaldība ir izziņojusi u. tml.).</u></p>

Pamatojums

Pieteikuma sagatavošana, jo īpaši zaudējumu novērtēšana un pierādījumu apkopošana, lai pamatotu pieteikumu, publiskajām iestādēm aizņem daudz laika; turklāt publiskajām iestādēm, gatavojot šo pieteikumu, vienlaikus jāveic nepieciešamie pasākumi, lai likvidētu katastrofas sekas. Grūtības ir vēl jo lielākas plūdu gadījumā, jo dažkārt tie var ilgt vairākas nedēļas vai pat mēnešus. Tādā gadījumā zaudējumi var tikt aprēķināti tikai pēc ūdeņu atkāpšanās. Tas nozīmē, ka katastrofas smagumu iepriekš nevar noteikt. Lai arī regulas priekšlikumā ir ņemtas vērā lēni progresējošu katastrofu īpatnības, attiecībā uz citām dabas katastrofām tajā ir saglabāti pašreizējie noteikumi, bet problēmas saistībā ar pieprasījuma sagatavošanu ilglaicīgu plūdu gadījumā nav risinātas.

Tādēļ Komiteja ierosina paredzēt iespēju ilglaicīgu plūdu gadījumā iesniegt pieteikumu desmit nedēļu laikā, sākot no brīža, kad dabas katastrofas apdraudējums beidzas (piemēram, kad ir atcelts ārkārtas stāvoklis, ko dalībvalsts vai reģionālā pašvaldība ir izziņojusi u. tml.).

11. grozījums

8. panta 1. punkts

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
Fonda atbalstu izlieto viena gada laikā no datuma, kurā Komisija piešķirusi visu palīdzības summu. Komisija no saņēmējvalsts atgūst atbalsta daļu, kas pēc šā termiņa beigām palikusi neizlietota vai atzīta par izlietotu neatbilstīgiem pasākumiem.	Fonda atbalstu izlieto ~~viena gada~~ <u>divu gadu</u> laikā no datuma, kurā Komisija piešķirusi visu palīdzības summu. Komisija no saņēmējvalsts atgūst atbalsta daļu, kas pēc šā termiņa beigām palikusi neizlietota vai atzīta par izlietotu neatbilstīgiem pasākumiem.

Pamatojums

Fonda palīdzības apstiprināšanas administratīvās procedūras paātrināšana ļaus katastrofas skartajiem reģioniem ātrāk saņemt atbalstu. Šajā sakarā tomēr jāuzsver, ka Fonda līdzekļu izlietošanas faktiskais termiņš ir īsāks. Tādēļ Reģionu komiteja ierosina pagarināt Fonda līdzekļu izlietošanas termiņu līdz diviem gadiem, ņemot galvenokārt vērā laiku, kas vajadzīgs pamata infrastruktūru rehabilitācijai, un prasību nodrošināt nepieciešamos dokumentus un ievērot tiesību aktus par publisko iepirkumu.

Briselē, 2013. gada 28. novembrī

Reģionu komitejas
priekšsēdētājs

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Reģionu komitejas atzinums “ES turpmākās ostu politikas satvars”

(2014/C 114/11)

I. IETEIKUMI POLITIKAS JOMĀ

REĢIONU KOMITEJA

Ieteikumi politikas jomā

1. ņemot vērā to, ka ES ostās šobrīd tieši vai netieši ir nodarbināti 3 miljoni cilvēku un ka līdz 2030. gadam paredzēts preču apriti ostās palielināt par 50 %, Reģionu komiteja atzinīgi vērtē to, ka Eiropas Komisija strukturē “ostu paketi” saskaņā ar šādām prioritātēm:

- koncentrēt ierosinātos pasākumus uz 319 ostām, kas iekļautas Eiropas transporta tīklā, vienlaikus dodot dalībvalstīm rīcības brīvību piemērot regulas projektu pārējām ostām;
- modernizēt ostu pakalpojumus un piesaistīt ieguldījumus ostām, garantējot tām brīvu piekļuvi tirgum un palielinot ostu pakalpojumu finanšu pārredzamību, vienlaikus respektējot ostu pārvalžu ievērojamo autonomijas pakāpi;
- balstīties uz rezultātiem, kas gūti 2013. gada 19. jūnijā uzsāktajā Eiropas sociālajā dialogā ostu nozarē;
- nodrošināt ostu ekoloģiskās apsaimniekošanas lielāku konsekvensi;
- nodrošināt saskaņu ar ES “zilās zonas” pilotprojektu, kura mērķis ir veicināt jūras transporta vienota tirgus izveidi, kā noteikts II vienotā tirgus aktā;

2. tomēr izsaka šaubas par to, vai Eiropas Komisijai ir holistiska pieeja ostu politikai, ņemot vērā, ka “ostu paketē” nav norādes ne uz stratēģiju “Eiropa 2020”, ne uz “Zilās izaugsmes iniciatīvu”, kā arī nav norādes uz ostām ļoti svarīgo noteikumu par flotes degvielas sēra satura ierobežojumu pārskatīšanu un nav sinhronizācijas ar ostu nozarei piemērojamo valsts atbalsta pamatnostādņu pārskatīšanu;

Metodoloģija

3. atzīmē, ka Eiropas Komisija ir izvēlējusies politiski drosmīgu variantu, lai laistu klajā tādas regulas projektu, kurai vairāki likumdošanas parametri – piemēram, projekts direktīvai par koncesijām, projekts TEN-T regulai un projekts regulai par trešo valstu preču un pakalpojumu piekļuvi Eiropas Savienības publiskā iepirkuma iekšējam tirgum (COM(2012) 124 final) – vēl nav pieņemti un tādēļ joprojām ir “kustīgi mērķi”;

4. atzīst, ka Eiropas Komisija kopš 2011. gada ir veikusi intensīvas konsultācijas ar ieinteresētajām pusēm. Tomēr pauž nožēlu par to, ka ne Reģionu komiteja, ne vietējo un reģionālo pašvaldību pārstāvju apvienības nav tikušas iesaistītas tieši. Izsaka neapmierinātību arī par to, ka, neraugoties uz Komisijas nesenu publicēto darba dokumentu par teritoriālās ietekmes novērtējumu⁽¹⁾, ietekmes novērtējumā nav skaidras norādes uz teritoriālo dimensiju. Tas izraisa vēl lielāku nožēlu, ņemot vērā Eiropas ostu politikas problēmas saistībā ar teritoriālo kohēziju. Minētās problēmas šobrīd saasina t. s. “konteinerizācija” un lielāko ostu iekšzemes savienojumu pārslogdes draudi;

5. uzsver, ka jāņem vērā ES ostu daudzveidība, ko rada to ģeogrāfiskās atrašanās vietas, dažādu veidu saimnieciskā darbība, atšķirīgi ostu darbību reglamentējošie režīmi un atšķirīgas sistēmas ostu politikas piemērošanai katrā valstī. Tāpēc atgādina, ka saskaņā ar Lēmumu Nr. 661/2010/ES par ES pamatnostādņēm Eiropas transporta tīkla attīstībai (12.2. punkts) “ostu pakete” attiecas uz jūras ostām, kas atbilst kādai no šādām A, B vai C kategorijām:

- “A. Starptautiskās ostas: ostas, kuru ikgadējais satiksmes apjoms nav mazāks par 1,5 miljoniem tonnu kravas vai 200 000 pasažieru, kuras, ja vien tas nav neiespējami, ir savienotas ar Eiropas transporta tīkla sauszemes elementiem un tādējādi ieņem svarīgu vietu starptautiskajā jūras transportā;

⁽¹⁾ SWD(2013) 3 final, http://ec.europa.eu/governance/impact/key_docs/docs/cswd_ati_en.pdf

- B. ES ostas: šo ostu ikgadējā apgrozība ir vismaz 0,5 miljoni tonnu kravas vai no 100 000 līdz 199 999 pasažieriem, un tās, ja vien tas nav neiespējami, ir savienotas ar Eiropas transporta tīkla sauszemes elementiem un aprīkotas ar vajadzīgajām pārkraušanas iekārtām īsiem pārvadājumiem pa jūru;
- C. Reģionālās ostas: šīs ostas atrodas uz salām, nošķirtos vai attālos reģionos, savstarpēji savieno šādus reģionus pa jūru un/vai savieno tos ar Savienības centrālajiem reģioniem”;

6. atzinīgi vērtē to, ka sociālie partneri ostu nozarē ir izveidojuši ES līmeņa Sociālā dialoga komiteju, un atgādina, cik svarīgi ir sekmēt sociālo dialogu valsts un vietējā līmenī kā instrumentu, lai uzlabotu dzīves un darba apstākļus, kā arī lai veicinātu nozares konkurētspēju;

Juridiskais pamats, subsidiaritāte un proporcionalitāte

7. piekrīt Eiropas Komisijas argumentācijai attiecībā uz juridiskā pamata (LESD 100. panta 2. punkta) izvēli un subsidiaritātes principa ievērošanu, kā izklāstīts regulas projekta paskaidrojuma rakstā (3.3. punktā). Attiecībā uz proporcionalitātes principu Reģionu komiteja tomēr joprojām nav pārliecināta, vai regula ir labāka nekā direktīva, kā tas ir bijis Eiropas Komisijas agrāk izvirzītajiem priekšlikumiem vai saistītajiem tiesību aktiem (īpaši attiecībā uz koncesijām). Būtu pretrunīgi izvēlēties par juridisko instrumentu regulu, kas uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs, vienlaikus atzīstot ostu infrastruktūras attīstībā iesaistīto dalībvalstu, reģionālo un vietējo varas iestāžu galveno lomu. Turklāt direktīva būtu piemērotāka, lai varētu ņemt vērā ES ostu plašo daudzveidību.

Struktūrfondi un valsts atbalsts

8. uzsver, ka kopš 2000. gada no ES struktūrfondi un Kohēzijas fonda ir bijuši pieejami aptuveni EUR 6,2 miljardi jūras ostu infrastruktūru būves līdzfinansējumam. Turklāt laika posmā no 2007. gada līdz 2012. gadam ostām ir piešķirti 4 % no TEN-T paredzētā finansējuma (EUR 244,6 miljoni);

9. vērš uzmanību uz Revīzijas palātas Īpašo ziņojumu 4/2012 par struktūrfondu un Kohēzijas fonda līdzekļu izmantošanas efektivitāti jūras ostu infrastruktūras līdzfinansēšanā⁽²⁾. Uzsver Revīzijas palātas ieteikumu “noteikt, ka nākamajā programmu posmā Kohēzijas fonda atbalstu piešķirs tikai tad, ja būs izstrādāta uz vajadzību novērtējumu balstīta visaptveroša ilgtermiņa attīstības stratēģija visām attiecīgā reģiona ostām”;

10. atzinīgi vērtē to, ka Eiropas Komisija atzīst⁽³⁾, ka valsts atbalsts vispārējās tautsaimnieciskas nozīmes pakalpojumiem (VTNP), tostarp maksājumi no ERAF, nebūtu jāiekļauj reģionālā atbalsta intensitātes maksimālās robežvērtības aprēķināšanā, ja ir izpildīti 2011. gada 20. decembra lēmumā izklāstītie nosacījumi⁽⁴⁾;

11. atgādina, cik svarīgi ir precizēt valsts atbalsta režīma piemērošanu infrastruktūrai, ņemot vērā problēmas saistībā ar Vispārējās tiesas 2011. gada 24. marta sprieduma lietā *Freistaat Sachsen and Land Sachsen-Anhalt (T-443/08) and Mitteldeutsche Flughafen AG and Flughafen Leipzig-Halle GmbH (T-455/08) v the European Commission* interpretēšanu, kas ir radījusi no struktūrfondi finansētu aptuveni 200 infrastruktūras projektu *ex ante* pārbaudes ievērojamu aizkavēšanos;

12. izsaka nožēlu par to, ka Eiropas Komisija “ostu paketē” nav tieši iekļāvusi priekšlikumus precizēt atbalsta jēdzienu attiecībā uz infrastruktūras, arī ostu nozarē, finansēšanu (Darbība Nr. 5). Tā vietā Eiropas Komisija 2013. gada 3. jūlijā ir izsūtījusi aptaujas anketu par ostu darbību un aplikšanu ar nodokļiem, adresējot to vienīgi visu dalībvalstu pastāvīgajām pārstāvniecībām. Tādēļ pieprasa Eiropas Komisijai tuvākajos mēnešos pieņemt iekļaujošāku pieeju un ar RK starpniecību iesaistīt vietējās un reģionālās pašvaldības to valsts atbalsta noteikumu pārskatīšanā, kas piemērojami infrastruktūrai kopumā un konkrēti ostu infrastruktūrai, īpaši attiecībā uz grupu atbrīvojuma noteikumiem ostu infrastruktūrai, kuri, domājams, tiks izstrādāti līdz 2013. gada beigām;

⁽²⁾ <http://eca.europa.eu/portal/pls/portal/docs/1/14018736.PDF>.

⁽³⁾ Norādījumi par ES valsts atbalsta, publiskā iepirkuma un iekšējā tirgus noteikumu piemērošanu VTNP, SWD(2013)53, 15.2.2013.

⁽⁴⁾ Saskaņā ar 2011. gada 20. decembra lēmumu par LESD 106. panta 2. punkta piemērošanu valsts atbalstam attiecībā uz kompensāciju par sabiedriskajiem pakalpojumiem dažiem uzņēmumiem, kuriem uzticēts sniegt vispārējās tautsaimnieciskas nozīmes pakalpojumus.

Tiesību akta priekšlikums

13. iesaka bagarēšanu, pietauvošanu, loča pakalpojumus un vilkšanas pakalpojumus izslēgt no regulas darbības jomas, pamatojoties uz to, ka minētie pakalpojumi atbilst vispārējas nozīmes pakalpojumu mērķim, t. i., vides drošības, drošuma un aizsardzības nodrošināšanai; aicina Komisiju jautājumā par ostas atkritumu uzņemšanas iekārtām novērst pretrunas ar pašreiz spēkā esošajām direktīvām, t. i., precizēt nošķiršanu. Priekšnoteikumus un prasības ostas atkritumu uzņemšanas iekārtām jau regulē Direktīva 2000/59/EK. Īpaši 8. panta noteikumi ir pretrunā tam, ka tirgum var brīvi piekļūt visi atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumu piedāvātāji. Ja ostas operators izvēlas atsevišķas ostas atkritumu uzņemšanas iekārtas un uz tām attiecina minētajā direktīvā minētās nodevas, jāpiemēro direktīvas 2004/17/EK noteikumi par konkursu;

14. pauž nožēlu, ka 2. pantā ("Definīcijas") nav iekļauta "kompetentās iestādes" definīcija, lai gan tai ir liela nozīme 8. un 9. pantā;

15. izsaka nožēlu par to, ka nav pietiekami atzīta vietējo un reģionālo pašvaldību loma attiecībā uz piemērojamiem tiesību aktiem vai ostas pakalpojumu sniegšanas obligāto prasību noteikšanu (4. panta 2. punkta d) apakšpunkts, 4. panta 4. punkts, 6. panta 4. punkts);

16. sagaida 8. pantā noteikto sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistību paplašināšanu, iekļaujot īpašus kritērijus attiecībā uz teritoriālo kohēziju, piemēram, nomaļu, salu un attālāko reģionu pieejamību;

17. izsaka neizpratni par to, kādēļ attiecībā uz ostas pakalpojumu sniedzēju skaita ierobežojuma procedūru, kas paredzēta 7. pantā, Komisija 10. pantā paredz nevis pienākumu, bet vienīgi iespēju personālam, ko iepriekš darbā pieņēmis vēsturiskais ostas pakalpojumu sniedzējs, nodrošināt tādas tiesības, kādas personāls būtu tiesīgs saņemt, ja būtu notikusi pārceļšana Direktīvas 2001/23/EK nozīmē;

18. nav pārliecināta, vai 12. pantā izklāstītās prasības par to, cik sīka informācija jāsniedz ostas vadības iestādēm par saņemtajiem publiskā sektora līdzekļiem, un pienākums uzturēt atsevišķu kontu nav nesamērīgas, it īpaši ņemot vērā ļoti atšķirīgās izmaksu struktūras atkarībā no ostu atrašanās vietas;

19. aicina Eiropas Komisiju precizēt, ko nozīmē 14. panta 5. punktā norādītie "kopējie tarifkācijas principi", uzskatot, ka visām pilnvarām, kuras piešķirtas Eiropas Komisijai pieņemt deleģētos tiesību aktus, vajadzētu būt noteiktām iespējami precīzi;

20. apšaubā par regulas piemērošanas uzraudzību un kontroli atbildīgo neatkarīgo uzraudzības struktūru izveides (19. apsvērums un 17. pants) pievienoto vērtību. Šāda institūcija varētu radīt papildus birokrātiskus šķēršļus ostu attīstības plānošanā, kā arī ietekmēt dalībvalstu budžetus;

21. izsaka šaubas arī par to, vai jāizveido neatkarīgo uzraudzības struktūru sadarbība, lai veicinātu regulas vienotu īstenošanu, ja regula pēc būtības ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs (18. pants).

II. IETEIKUMI GROZĪJUMIEM**Grozījums Nr. 1**

Nosaukums

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
Priekšlikums EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULAI , ar ko izveido tirgus piekļuves ostas pakalpojumiem un ostu finanšu pārredzamības sistēmu	Priekšlikums EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVAI REGULAI , ar ko izveido tirgus piekļuves ostas pakalpojumiem un ostu finanšu pārredzamības sistēmu

Pamatojums

Reģionu komiteja tomēr joprojām nav pārliecināta, vai regula ir labāka nekā direktīva, kā tas ir bijis Eiropas Komisijas agrāk izvirzītajiem priekšlikumiem vai saistītajiem tiesību aktiem (īpaši attiecībā uz koncesijām). Turklāt direktīva būtu piemērotāka, lai ņemtu vērā ES ostu plašo daudzveidību.

Grozījums Nr. 2

4. apsvēruma

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Lielākā daļa Savienības jūras satiksmes iet tranzītā caur Eiropas transporta tīkla jūras ostām. Lai sasniegtu šīs regulas mērķi, ievērojot proporcionalitātes principu un neradot nevajadzīgu slogu citām ostām, šī regula būtu jāpiemēro Eiropas transporta tīkla ostām, no kurām katrai ir nozīmīga loma Eiropas transporta sistēmā, jo vai nu tā apkalpo vairāk nekā 0,1 % no kopējā ES kravas apjoma vai pasažieru kopskaita, vai tāpēc, ka tā uzlabo salu vai perifēro apgabalu reģionālo pieejamību, tomēr neskarot iespēju dalībvalstīm izlemt piemērot šo regulu arī citās ostās. Loču pakalpojumi, ko veic atklātā jūrā, tieši neietekmē ostu efektivitāti, jo tos neizmanto tiešai ieešanai ostā un iziešanai no tās, un tādēļ tie nav jāiekļauj šajā regulā.</p>	<p>Lielākā daļa Savienības jūras satiksmes iet tranzītā caur Eiropas transporta tīkla jūras ostām. Lai sasniegtu šīs ~~regulas~~ <u>direktīvas</u> mērķi, ievērojot proporcionalitātes principu un neradot nevajadzīgu slogu citām ostām, šī ~~regula~~ <u>direktīva</u> būtu jāpiemēro Eiropas transporta tīkla ostām, no kurām katrai ir nozīmīga loma Eiropas transporta sistēmā, jo vai nu tā apkalpo vairāk nekā 0,1 % no kopējā ES kravas apjoma vai pasažieru kopskaita, vai tāpēc, ka tā uzlabo salu, ~~vai~~ <u>vai attālāko</u> perifēro apgabalu reģionālo pieejamību, tomēr neskarot iespēju dalībvalstīm izlemt piemērot šo ~~regulu~~ <u>direktīvu</u> arī citās ostās. ~~Loču Tehniskie un navigācijas pakalpojumi, kas atbilst vispārējās nozīmes pakalpojumu mērķim, ko veic atklātā jūrā, tieši neietekmē ostu efektivitāti, jo tos neizmanto tiešai ieešanai ostā un iziešanai no tās, un tādēļ tie nav jāiekļauj šajā regulā.~~ <u>Tehniskie un navigācijas pakalpojumi, kas atbilst vispārējās nozīmes pakalpojumu mērķim, ko veic atklātā jūrā, tieši neietekmē ostu efektivitāti, jo tos neizmanto tiešai ieešanai ostā un iziešanai no tās, un tādēļ tie nav jāiekļauj šajā direktīvā regulā.</u></p>

Pamatojums

Grozījums saistīts ar 1. panta grozījumu (piemērošanas joma).

Grozījums Nr. 3

19. apsvēruma

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Dalībvalstīm būtu jāpatur tiesības nodrošināt pienācīgu sociālās aizsardzības līmeni ostu pakalpojumu sniegšanas uzņēmuma darbiniekiem. Šī regula neskar dalībvalstu sociālo un darba tiesību normas. Gadījumos, kad ostas pakalpojumu sniedzēju skaits ir ierobežots, ja ostas pakalpojumu līguma slēgšana var izraisīt ostas pakalpojumu sniedzēja maiņu, ir jāparedz iespēja kompetentajām iestādēm lūgt izraudzītajam pakalpojumu sniedzējam piemērot Padomes Direktīvu 2001/23/EK par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz darbinieku tiesību aizsardzību uzņēmumu, uzņēmējdarbību vai uzņēmumu vai uzņēmējdarbību daļu īpašnieka maiņas gadījumā.</p>	<p>Dalībvalstīm būtu jāpatur tiesības nodrošināt pienācīgu sociālās aizsardzības līmeni ostu pakalpojumu sniegšanas uzņēmuma darbiniekiem. Šī ~~direktīva~~ <u>regula</u> neskar dalībvalstu sociālo un darba tiesību normas. Gadījumos, kad ostas pakalpojumu sniedzēju skaits ir ierobežots, ja ostas pakalpojumu līguma slēgšana var izraisīt ostas pakalpojumu sniedzēja maiņu, ~~ir jāparedz iespēja kompetentajām iestādēm lūgt izraudzītajam pakalpojumu sniedzējam piemērot izraudzītais pakalpojumu sniedzējs piemēro~~ <u>ir jāparedz iespēja kompetentajām iestādēm lūgt izraudzītajam pakalpojumu sniedzējam piemērot izraudzītais pakalpojumu sniedzējs piemēro</u> Padomes Direktīvu 2001/23/EK par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz darbinieku tiesību aizsardzību uzņēmumu, uzņēmējdarbību vai uzņēmumu vai uzņēmējdarbību daļu īpašnieka maiņas gadījumā.</p>

Pamatojums

Grozījums saistīts ar 10.2. panta grozījumu.

Grozījums Nr. 4

29. apsvēruma

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Lai papildinātu un grozītu dažus nebūtiskus šīs regulas elementus un jo īpaši lai veicinātu maksas iekasēšanas atkarībā no vides raksturlielumiem vienotu piemērošanu, nostiprinātu maksas iekasēšanas atkarībā no vides raksturlielumiem koherenci Savienības mērogā un nodrošinātu vienotus iekasēšanas principus tuvsatiksmes kuģošanas veicināšanai, pilnvaras pieņemt tiesību aktus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 290. pantu būtu jādeleģē Komisijai attiecībā uz vispārīgu klasifikāciju kuģiem, degvielām un darbības veidiem, saskaņā ar ko var noteikt dažādu maksu par infrastruktūras izmantošanu, un ostu infrastruktūras lietošanas maksas kopējiem tarifkācijas principiem. (...)</p>	<p>Lai papildinātu un grozītu dažus nebūtiskus šīs <u>direktīvas</u> ~~regulas~~ elementus un jo īpaši lai veicinātu maksas iekasēšanas atkarībā no vides raksturlielumiem vienotu piemērošanu, nostiprinātu maksas iekasēšanas atkarībā no vides raksturlielumiem koherenci Savienības mērogā un nodrošinātu vienotus iekasēšanas principus tuvsatiksmes kuģošanas veicināšanai, pilnvaras pieņemt tiesību aktus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 290. pantu būtu jādeleģē Komisijai attiecībā uz vispārīgu klasifikāciju kuģiem, degvielām un darbības veidiem, saskaņā ar ko var noteikt <u>diferencētu dažādu</u> maksu par ostu infrastruktūras izmantošanu, ~~un ostu infrastruktūras lietošanas maksas kopējiem tarifkācijas principiem.~~ (...)</p>

Pamatojums

Grozījums saistīts ar 14.5. panta grozījumu. Attiecībā uz vispārīgu klasifikāciju kuģiem, degvielām un darbības veidiem ir panākta vienošanās. Lēmumu par izmaiņām ostu pakalpojumu tarīfos var pieņemt tikai attiecīgā ostas vadības iestāde.

Grozījums Nr. 5

1. pants. – Priekšmets un piemērošanas joma

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>1. Ar šo regulu nosaka:</p> <p>(a) skaidru sistēmu piekļuvei ostu pakalpojumu tirgum;</p> <p>(b) kopīgus noteikumus par finanšu pārredzamību un maksājumiem, ko piemēro pārvaldes iestādes vai ostas pakalpojumu sniedzēji.</p> <p>2. Šo regulu piemēro šādu kategoriju ostas pakalpojumiem, kas tiek sniegti ostas iekšienē vai ūdens pievadceļā uz ostu un no tās:</p> <p>(a) degvielas uzņemšana;</p> <p>(b) kravu apstrāde;</p> <p>(c) bagarēšana;</p> <p>(d) pietauvošana;</p> <p>(e) pasažieriem sniegtie pakalpojumi;</p> <p>(f) ostas atkritumu uzņemšanas iekārtas;</p> <p>(g) loča pakalpojumi; un</p> <p>(h) vilkšana.</p>	<p>1. Ar šo <u>direktīvu</u> ~~regulu~~ nosaka:</p> <p>(a) skaidru sistēmu piekļuvei ostu pakalpojumu tirgum;</p> <p>(b) kopīgus noteikumus par finanšu pārredzamību un maksājumiem, ko piemēro pārvaldes iestādes vai ostas pakalpojumu sniedzēji.</p> <p>2. Šo <u>direktīvu</u> ~~regulu~~ piemēro šādu kategoriju ostas pakalpojumiem, kas tiek sniegti ostas iekšienē vai ūdens pievadceļā uz ostu un no tās:</p> <p>(a) degvielas uzņemšana;</p> <p>(b) kravu apstrāde;</p> <p>~~(c) bagarēšana;~~</p> <p>~~(d) pietauvošana;~~</p> <p>~~(e) (c)~~ pasažieriem sniegtie pakalpojumi;</p> <p>~~(f) (d)~~ ostas atkritumu uzņemšanas iekārtas;</p> <p>~~(g)~~ loča pakalpojumi; un</p> <p>~~(h)~~ vilkšana.</p>

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
3. Šo regulu piemēro visām Eiropas transporta tīkla jūras ostām, kā noteikts Regulas xxx [regulas par TEN-T pamatnostādņēm] I pielikumā.	3. Šo ~~direktīvu regulu~~ regulu piemēro visām Eiropas transporta tīkla jūras ostām, kā noteikts Regulas xxx [regulas par TEN-T pamatnostādņēm] I pielikumā.
4. Dalībvalstis šo regulu var piemērot arī citām jūras ostām. Ja dalībvalstis pieņem lēmumu piemērot šo regulu citām jūras ostām, tās savu lēmumu paziņo Komisijai.	4. Dalībvalstis šo ~~direktīvu regulu~~ regulu var piemērot arī citām jūras ostām. Ja dalībvalstis pieņem lēmumu piemērot šo ~~direktīvu regulu~~ regulu citām jūras ostām, tās savu lēmumu paziņo Komisijai.

Pamatojums

- Loča pakalpojumi, vilkšanas un pietauvošanas pakalpojumi ir ostu sniegti vispārējas nozīmes pakalpojumi (kuru mērķis ir saglabāt kuģošanas drošību un aizsargāt vidi), ko stingri reglamentē dalībvalstis un kam nevar piemērot tirgus pieeju.
- Bagarēšanas pakalpojumu iekļaušana regulā uzskatāma par ostu īpašumtiesību aizskārumpu, jo ostas šādā gadījumā būtībā vairs nedrīkstētu pašas apkopt savus ūdensceļus un ostas baseinus. Turklāt bagarēšanas darbi ostas teritorijā ir pielīdzināmi kuģu piestātņu un slūžu apkopes darbiem, bet ne citiem ostas pakalpojumiem, kas tieši saistīti ar konkrētu kuģu ienākšanu ostā un par kuriem aprēķina noteiktu maksu par katru kuģi.

Grozījums Nr. 6

2. pants, jauns 2.a) punkts – Definīcijas

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
	<u>“kompetenta iestāde” ir jebkura dalībvalsts vai dalībvalstu valsts iestāde vai valsts iestāžu grupa, kam ir pilnvaras attiecīgajā ģeogrāfiskajā apgabalā iejaukties ostu sniegtajos pakalpojumos, vai jebkura šādi pilnvarota struktūra;</u>

Pamatojums

Termins “kompetenta iestāde” ir lietots Regulā (EK) 1370/2007 par sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojumiem, izmantojot dzelzceļu un autoceļus, kur tā ir definēta šādi: “kompetenta iestāde” ir jebkura dalībvalsts vai dalībvalstu valsts iestāde vai valsts iestāžu grupa, kam ir pilnvaras attiecīgajā ģeogrāfiskajā apgabalā iesaistīties sabiedriskā pasažieru transporta pakalpojumos, vai jebkura šādi pilnvarota struktūra” (2. panta b) apakšpunkts). Minētā definīcija sekmētu ES tiesību aktu konsekveni un palielinātu tiesību aktu pārredzamību, lai izstrādātu saskaņotu definīciju, kas attiecas ne tikai uz pasažieriem sniegtajiem pakalpojumiem.

Grozījums Nr. 7

2. panta 14. punkts – Definīcijas

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
“sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistības” ir prasība, kas definēta vai noteikta, lai nodrošinātu tos vispārējas nozīmes ostas pakalpojumus, ko operators, ja tas ņemtu vērā savas komerciālās intereses, neuzņemtos vai neuzņemtos tādā pašā mērā vai ar tādiem pašiem nosacījumiem;	“sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistības” ir prasība, <u>kuru definē vai nosaka kompetenta iestāde</u> ~~kas definēta vai noteikta~~ , lai nodrošinātu tos vispārējas nozīmes ostas pakalpojumus, ko operators, ja tas ņemtu vērā savas komerciālās intereses, neuzņemtos vai neuzņemtos tādā pašā mērā vai ar tādiem pašiem nosacījumiem <u>bez jebkādas kompensācijas;</u>

Pamatojums

Grozījumā atspoguļots 16. apsvērumš, proti, “šī regula neliedz kompetentajām iestādēm iespēju piešķirt kompensāciju par sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistību izpildi, ar nosacījumu, ka tā atbilst piemērojamajiem valsts atbalsta noteikumiem”.

Grozījums Nr. 8

2. panta 15. punkts – Definīcijas

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
“tuvsatiksmes kuģošana” ir kravas un pasažieru pārvietošana pa jūru starp ostām, kas atrodas Eiropas ģeogrāfiskajās robežās, vai starp šīm ostām un ostām, kas atrodas valstīs ārpus Eiropas, kurām ir slēgtas jūras piekrastes līnija, kas robežojas ar Eiropu;	“tuvsatiksmes kuģošana” ir kravas un pasažieru pārvietošana pa jūru starp ostām, kas atrodas Eiropas ģeogrāfiskajās robežās, vai starp šīm ostām un ostām, kas atrodas valstīs ārpus Eiropas, kurām ir slēgtas jūras piekrastes līnija, kas robežojas ar Eiropu <u>vai – tālāko reģionu gadījumā – starp ostām, kas atrodas tiem ģeogrāfiski tuvās valstīs;</u>

Pamatojums

Nav pamatoti “tieša tuvuma” jēdzienu ierobežoti saistīt tikai ar pašu ES. Tas jāizvērs, ietverot visu ES teritoriju neatkarīgi no tās ģeogrāfiskā izvietojuma, īpaši attālākos reģionus, kur Eiropas Komisija sekmē stratēģiju ar mērķi stiprināt to integrāciju ģeogrāfiski tuvos apvidos.

Grozījums Nr. 9

2. panta 16. punkts – Definīcijas

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
“jūras osta” ir zemes un ūdens teritorija, ko veido tādas būves un iekārtas, lai principā būtu iespējama kuģu pieņemšana, to iekraušana un izkraušana, preču uzglabāšana, šo preču pieņemšana un piegāde, un pasažieru iekāpšana un izkāpšana, un cita infrastruktūra, kas nepieciešama transporta darbībām ostas teritorijā;	“jūras osta” ir zemes un ūdens teritorija, ko veido tādas būves un iekārtas, lai principā būtu iespējama kuģu pieņemšana, to iekraušana un izkraušana, preču uzglabāšana, šo preču pieņemšana un piegāde, un pasažieru iekāpšana un izkāpšana, ~~un cita infrastruktūra, kas nepieciešama transporta darbībām ostas teritorijā;~~

Pamatojums

Ierosināts svītrot “jūras ostas” definīcijas pēdējo daļu. Tā ir jauna salīdzinājumā ar iepriekšējām ierosinātajām definīcijām, bet nav definēts ostas teritorijas jēdziens. Tas varētu radīt iespēju sajaukt ar transporta infrastruktūrām, ko nodrošina vietējās un reģionālās pašvaldības, lai nodrošinātu ostu savienojumus ar iekšzemi.

Grozījums Nr. 10

2. panta 16.a punkts (jauns punkts) – Definīcijas

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
	“Tehniskie un navigācijas pakalpojumi” ir vispārējas nozīmes ostas pakalpojumi, ko ostas sniedz, lai saglabātu kuģošanas drošību un aizsargātu vidi, piemēram, pietauvošana, loča pakalpojumi un vilkšana.

Pamatojums

Izriet no 2. un 18. panta grozījumiem.

Grozījums Nr. 11

II nodaļa – Virsraksts

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
II nodaļa – Piekļuve tirgum	II nodaļa – ~~Piekļuve tirgum~~ <u>Principi, ko piemēro ostu pakalpojumu sniegšanai un to pieejamībai</u>

Pamatojums

Pašreizējais nodaļas virsraksts liek domāt, ka Komisijas mērķis ir tirgus liberalizācija, taču nodaļā konkrēti izklāstīti noteikumi par ostu pakalpojumiem, kas ne vienmēr ir atvērti tirgum.

Grozījums Nr. 12

4. pants – Ostas pakalpojumu sniegšanas obligātās prasības

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>1. Ostas vadības iestāde var pieprasīt, lai ostas pakalpojumu sniedzēji atbilst obligātajām prasībām, lai veiktu attiecīgo ostas pakalpojumu.</p> <p>2. Obligātās prasības, kas minētas 1. punktā, attiecīgā gadījumā var attiekties tikai uz: (...)</p> <p>(d) atbilstību vietējām, valsts, Savienības un starptautiskajām vides prasībām.</p> <p>(...)</p> <p>4. Ja obligātās prasības ietver īpašas vietējās zināšanas vai vietējo apstākļu pārzināšanu, ostas vadības iestāde nodrošina pietiekamu piekļuvi attiecīgajai apmācībai ar pārredzamiem un nediskriminējošiem nosacījumiem, ja vien šādu apmācību nenodrošina dalībvalsts.</p>	<p>1. Ostas vadības iestāde, <u>apspriežoties ar attiecīgajām kompetentajām iestādēm</u>, var pieprasīt, lai ostas pakalpojumu sniedzēji atbilst obligātajām prasībām, lai veiktu attiecīgo ostas pakalpojumu.</p> <p>2. Obligātās prasības, kas minētas 1. punktā, attiecīgā gadījumā var attiekties tikai uz: (...)</p> <p>(d) atbilstību vietējām, <u>reģionālajām</u>, valsts, Savienības un starptautiskajām vides prasībām.</p> <p>(...)</p> <p>4. Ja obligātās prasības ietver īpašas vietējās zināšanas vai vietējo apstākļu pārzināšanu, ostas vadības iestāde nodrošina pietiekamu piekļuvi attiecīgajai apmācībai ar pārredzamiem un nediskriminējošiem nosacījumiem, ja vien šādu apmācību nenodrošina <u>attiecīgā kompetentā iestāde dalībvalsts</u>.</p>

Pamatojums

Šā grozījuma mērķis ir pastiprināt vietējo un reģionālo pašvaldību lomas atzīšanu attiecībā uz piemērojamajiem tiesību aktiem vai obligāto prasību noteikšanu saistībā ar ostas pakalpojumu sniegšanu.

Grozījums Nr. 13

6. panta 4. punkts – Ostas pakalpojumu sniedzēju skaita ierobežojumi

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Ja ostas vadības iestāde ostas pakalpojumus sniedz pati vai, izmantojot juridiski patstāvīgu struktūru, kuru tā tieši vai netieši kontrolē, dalībvalsts var uzticēt lēmuma par ostas pakalpojumu sniedzēju skaita ierobežojumu pieņemšanu struktūrai, kas ir neatkarīga no ostas vadības iestādes. Ja dalībvalsts neuztic lēmuma par ostas pakalpojumu sniedzēju skaita ierobežojumu pieņemšanu šādai struktūrai, tad ostas pakalpojumu sniedzēju skaits nedrīkst būt mazāks par diviem.</p>	<p>Ja ostas vadības iestāde ostas pakalpojumus sniedz pati vai, izmantojot juridiski patstāvīgu struktūru, kuru tā tieši vai netieši kontrolē, ~~dalībvalsts~~ <u>attiecīgā kompetentā iestāde</u> var uzticēt lēmuma par ostas pakalpojumu sniedzēju skaita ierobežojumu pieņemšanu struktūrai, kas ir neatkarīga no ostas vadības iestādes. <u>Ostas vadības iestāde sniedz pierādījumus, ka tirgus stāvokļa dēļ iespējams minētais ierobežojums. Šāds ierobežojums ir īslaicīgs.</u> Ja ~~dalībvalsts~~ <u>attiecīgā kompetentā iestāde</u> neuztic lēmuma par ostas pakalpojumu sniedzēju skaita ierobežojumu pieņemšanu šādai struktūrai, tad ostas pakalpojumu sniedzēju skaits nedrīkst būt mazāks par diviem.</p>

Grozījums Nr. 14

7. pants

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>1. Jebkuru ostas pakalpojumu sniedzēju skaita ierobežojumu atbilstīgi 6. pantam veic saskaņā ar pārredzamu atlases procedūru, kurā bez diskriminācijas var piedalīties visas ieinteresētās personas.</p> <p>2. Ja ostas pakalpojumu paredzamā vērtība pārsniedz 3. punktā minētās robežvērtības, tad tiek piemēroti noteikumi par līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūru, procesuālās garantijas un koncesiju maksimālais ilgums, kā noteikts Direktīvā.../... [koncesija].</p> <p>3. Ostas pakalpojumu vērtības robežvērtības un noteikšanas metode ir norādītas Direktīvas.../... [koncesija] piemērojamos noteikumos.</p> <p>4. Izvēlētais(-ie) pakalpojumu sniedzējs(-i) un ostas vadības iestāde noslēdz ostas pakalpojumu līgumu.</p> <p>5. Šīs regulas nolūkos ostas pakalpojumu līguma būtiskas izmaiņas Direktīvas.../... [koncesija] nozīmē tā darbības laikā uzskata par jaunu ostas pakalpojumu līgumu un rīko jaunu procedūru, kas minēta 2. punktā.</p>	<p>1. Jebkuru ostas pakalpojumu sniedzēju skaita ierobežojumu atbilstīgi 6. pantam veic saskaņā ar pārredzamu atlases procedūru, kurā bez diskriminācijas var piedalīties visas ieinteresētās personas.</p> <p>2. Ja ostas pakalpojumu paredzamā vērtība pārsniedz 3. punktā minētās robežvērtības, tad tiek piemēroti ~~noteikumi par līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūru, procesuālās garantijas un koncesiju maksimālais ilgums, kā noteikts Direktīvā.../... [koncesija].~~</p> <p>3. ~~Ostas pakalpojumu vērtības robežvērtības un noteikšanas metode ir norādītas Direktīvas.../... [koncesija] piemērojamos noteikumos.~~</p> <p>2.4. Izvēlētais(-ie) pakalpojumu sniedzējs(-i) un ostas vadības iestāde noslēdz ostas pakalpojumu līgumu.</p> <p>5. ~~Šīs regulas nolūkos ostas pakalpojumu līguma būtiskas izmaiņas Direktīvas.../... [koncesija] nozīmē tā darbības laikā uzskata par jaunu ostas pakalpojumu līgumu un rīko jaunu procedūru, kas minēta 2. punktā.~~</p>

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
6. Šā panta 1. līdz 5. punktu nepiemēro gadījumos, kas minēti 9. pantā.	~~3.6.~~ Šā panta 1. ~~un 2. līdz~~ 5. punktu nepiemēro gadījumos, kas minēti 9. pantā.
7. Šī regula neskar Direktīvu.../... [koncesija][1], Direktīvu.../... [komunālie pakalpojumi] [2] un Direktīvu.../... [publiskais iepirkums] [3].	~~4.7.~~ Šī regula neskar Direktīvu.../... [koncesija][1], Direktīvu.../... [komunālie pakalpojumi] [2] un Direktīvu.../... [publiskais iepirkums] [3]. <u>4.a) Ostu pakalpojumu līgumu termiņš ir saistīts ar veiktajiem ieguldījumiem.</u>

Grozījums Nr. 15

8. pants – Sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistības

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
1. Dalībvalstis var pieņemt lēmumu uzlikt sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistības ostas pakalpojumu sniedzējiem, lai nodrošinātu: a) pakalpojumu pieejamību bez pārtraukuma visu dienu, nakti, nedēļu un gadu; b) pakalpojumu pieejamību visiem lietotājiem; c) pakalpojumu cenas pieejamību dažu kategoriju lietotājiem.	1. ~~Dalībvalstis~~ <u>Kompetentās iestādes</u> var pieņemt lēmumu uzlikt sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistības ostas pakalpojumu sniedzējiem, lai nodrošinātu: a) pakalpojumu pieejamību bez pārtraukuma visu dienu, nakti, nedēļu un gadu; b) pakalpojumu pieejamību visiem lietotājiem; c) pakalpojumu cenas pieejamību dažu kategoriju lietotājiem; <u>d) kritērijus attiecībā uz teritoriālo kohēziju, piemēram, nomaļu, vai salu un attālāko reģionu pieejamību;</u> <u>e) īpašu nosacījumu izpildi, kas vajadzīgi, tostarp, drošības vai vides aspektu dēļ un kurus ekonomisku apsvērumu dēļ nevar nodrošināt ostas pakalpojumu sniedzēji.</u>
2. Šā panta 1. punktā minētās saistības ir skaidri definētas, pārskatāmas, nediskriminējošas, pārbaudāmas un garantē vienlīdzīgu pieeju visiem ostas pakalpojumu sniedzējiem, kas veic uzņēmējdarbību Savienībā.	2. Šā panta 1. punktā minētās saistības ir skaidri definētas, pārskatāmas, nediskriminējošas, pārbaudāmas un garantē vienlīdzīgu pieeju visiem ostas pakalpojumu sniedzējiem, kas veic uzņēmējdarbību Savienībā.
3. Dalībvalstis izraugās kompetentās iestādes savā teritorijā, lai uzliktu šādas sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistības. Ostas vadības iestāde var būt kompetentā iestāde. (...)	3. Dalībvalstis izraugās kompetentās iestādes savā teritorijā, lai uzliktu šādas sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistības. Ostas vadības iestāde, <u>ja tā ir publiska iestāde</u> , var būt kompetentā iestāde. (...)

Pamatojums

- Ierosināts paplašināt sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistības, attiecinot tās arī uz teritoriālo kohēziju, kā ierosināts regulas projekta paskaidrojuma rakstā (sk. 1.4. iedaļas beigu daļu). Būtu jāņem vērā arī kritēriji, kuri ir īpaši svarīgi ostas darbības nodrošināšanai un vides aizsardzībai, bet kuru izpilde nav ekonomiski izdevīga.
- Tā kā ostas vadības iestāde var būt privāta struktūra un saņemt publisko finansējumu, 8. panta 3. punktā paredzētā iespēja, ka minētā struktūra varētu būt kompetentā iestāde, kas nosaka sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistības, jāattiecinā tikai uz tām vadības iestādēm, kuras ir valsts iestādes.

Grozījums Nr. 16

9. pants – Iekšējais operators

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>1. Gadījumos, kas paredzēti 6. panta 1. punkta b) apakšpunktā, kompetentā iestāde var nolemt pati sniegt ostas pakalpojumus saskaņā ar sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistībām vai tieši noteikt šādus pienākumus juridiski patstāvīgai struktūrai, kuru tā kontrolē līdzīgi, kā tā kontrolē savas struktūrvienības. Šādā gadījumā šīs regulas nolūkos ostas pakalpojumu sniedzēju uzskata par iekšējo operatoru.</p> <p>(...)</p> <p>4. Ja kompetentā iestāde nolemj piemērot 1. punktu visās dalībvalsts jūras ostās, uz kurām attiecas šī regula, tā par to informē Komisiju.</p> <p>(...)</p>	<p>1. Gadījumos, kas paredzēti 6. panta 1. punkta b) apakšpunktā, kompetentā iestāde var nolemt pati sniegt ostas pakalpojumus ~~saskaņā ar sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistībām~~ vai tieši noteikt šādus pienākumus ~~uzdot to darīt~~ juridiski patstāvīgai struktūrai, kuru tā kontrolē līdzīgi, kā tā kontrolē savas struktūrvienības. Šādā gadījumā šīs ~~direktīvas regulas~~ nolūkos ostas pakalpojumu sniedzēju uzskata par iekšējo operatoru.</p> <p>(...)</p> <p>4. Ja kompetentā iestāde nolemj piemērot 1. punktu visās dalībvalsts jūras ostās, uz kurām attiecas šī ~~direktīva-regula~~, tā par to informē Komisiju.</p> <p>(...)</p>

Pamatojums

Jāšaubās, vai situācija, kad ostas pakalpojumu sniedzējs uzskatāms par "iekšējo operatoru", attiecināma tikai uz sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas saistībām. Var būt patiesi komerciāli iemesli, kuru dēļ ostas vadības iestāde (kas var būt privāta struktūra) varētu nolemt pati sniegt attiecīgo pakalpojumu, nenosakot to par sabiedrisku pakalpojumu.

Grozījums Nr. 17

10. panta 2. punkts – Darbinieku tiesību aizsardzība

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Neskarot valsts un Savienības tiesību aktus, tostarp koplīgumus starp sociālajiem partneriem, ostas vadības iestādes var prasīt, lai izraudzītais ostas pakalpojumu sniedzējs, kas izraudzīts saskaņā ar procedūru, kas noteikta 7. pantā, gadījumā, ja šis pakalpojumu sniedzējs nav vēsturiskais ostas pakalpojumu sniedzējs, personālam, ko iepriekš darbā pieņēmis vēsturiskais ostas pakalpojumu sniedzējs, nodrošina tādas tiesības, ko personāls būtu tiesīgs saņemt, ja būtu notikusi pārceļšana Direktīvas 2001/23/EK nozīmē.</p>	<p>Neskarot valsts un Savienības tiesību aktus, tostarp koplīgumus starp sociālajiem partneriem, ostas vadības iestādes ~~var prasīt~~ <u>pieprasa</u>, lai izraudzītais ostas pakalpojumu sniedzējs, kas izraudzīts saskaņā ar procedūru, kas noteikta 7. pantā, gadījumā, ja šis pakalpojumu sniedzējs nav vēsturiskais ostas pakalpojumu sniedzējs, personālam, ko iepriekš darbā pieņēmis vēsturiskais ostas pakalpojumu sniedzējs, nodrošina tādas tiesības, ko personāls būtu tiesīgs saņemt, ja būtu notikusi pārceļšana Direktīvas 2001/23/EK nozīmē.</p>

Pamatojums

Nav saprotams, kāpēc Komisija paredz tikai iespēju un nevis pienākumu nodrošināt personālam, ko iepriekš darbā pieņēmis vēsturiskais ostas pakalpojumu sniedzējs, tādas tiesības, ko personāls būtu tiesīgs saņemt, ja būtu notikusi pārceļšana Direktīvas 2001/23/EK nozīmē.

Grozījums Nr. 18

10. panta 3. punkts – Darbinieku tiesību aizsardzība

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Ja ostas vadības iestādes prasa ostas pakalpojumu sniedzējiem, lai tie atbilstu konkrētiem sociāliem standartiem attiecībā uz attiecīgajiem ostu pakalpojumiem, konkursa dokumentos un ostas pakalpojumu līgumos ir iekļauts attiecīgā personāla saraksts un norādīta pārredzama sīki izklāstīta informācija par personāla līgumtiesībām un par nosacījumiem, saskaņā ar kuriem uzskata, ka darbinieki ir saistīti ar ostas pakalpojumiem.</p>	<p>Ja ostas vadības iestādes prasa ostas pakalpojumu sniedzējiem, lai tie atbilstu konkrētiem sociāliem standartiem attiecībā uz attiecīgajiem ostu pakalpojumiem, konkursa dokumentos un ostas pakalpojumu līgumos ir iekļauts attiecīgā personāla saraksts un ~~norādīta pārredzama sīki izklāstīta informācija par personāla līgumtiesībām un par nosacījumiem~~ <u>norādīts personāla līgumtiesību statuss un nosacījumi</u>, saskaņā ar kuriem uzskata, ka darbinieki ir saistīti ar ostas pakalpojumiem.</p>

Pamatojums

“Pārredzamas sīki izklāstītas informācijas par personāla līgumtiesībām” publicēšana varētu būt personas datu aizsardzības tiesību pārkāpums.

Grozījums Nr. 19

12. panta 2. punkts – Finansiālo attiecību pārredzamība

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Ja ostas vadības iestāde, kas saņem publiskā sektora līdzekļus, pati sniedz ostas pakalpojumus, tā ved uzskaiti par katru ostas pakalpojumu darbību atsevišķi no citām savām darbībām tādējādi, ka:</p> <p>(a) tiek pareizi piešķirtas un sadalītas visas izmaksas un ieņēmumi, pamatojoties uz konsekventi ievērotiem un objektīvi pamatotiem izmaksu uzskaites principiem; kā arī</p> <p>(b) ir skaidri definēti izmaksu uzskaites principi, saskaņā ar ko kārtoti atsevišķo grāmatvedību.</p>	<p>Ja ostas vadības iestāde, kas saņem publiskā sektora līdzekļus, pati sniedz ostas pakalpojumus, tā ved uzskaiti par katru ostas pakalpojumu darbību atsevišķi no citām savām darbībām ~~tādējādi, ka: tā, lai būtu iespējams uzraudzīt, vai tiek ievērots aizliegums vienai darbības jomai saņemt valsts līdzekļus nodot citai darbības jomai, un uzraudzīt, kā tiek izmantoti ieņēmumi no infrastruktūras maksām un peļņa no citas komercdarbības.~~</p> <p>(a) ~~tiek pareizi piešķirtas un sadalītas visas izmaksas un ieņēmumi, pamatojoties uz konsekventi ievērotiem un objektīvi pamatotiem izmaksu uzskaites principiem; kā arī~~</p> <p>(b) ~~ir skaidri definēti izmaksu uzskaites principi, saskaņā ar ko kārtoti atsevišķo grāmatvedību.~~</p>

Pamatojums

Grāmatvedības prasību vienkāršojums, kas gūts no Direktīvas 2012/34/ES, ar ko izveido vienotu Eiropas dzelzceļa telpu, 6. panta.

Grozījums Nr. 20

14. panta 4. punkts

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>4. Neskarot 3. punktu, ostas infrastruktūras lietošanas maksa var atšķirties saskaņā ar tirdzniecības praksi attiecībā uz regulārajiem lietotājiem, vai lai veicinātu ostu infrastruktūras efektīvāku izmantošanu, tuvsatiksmes kuģošanu vai uzlabotu ekoloģiskos raksturlielumus, transporta darbību energoefektivitāti un oglekļa dioksīda emisiju efektivitāti. Kritēriji, ko izmanto šādu atšķirību noteikšanai, ir atbilstīgi, objektīvi, pārredzami un nediskriminējoši, un pienācīgi tiek ievēroti konkurences noteikumi. Rezultātā dažādās maksas jo īpaši ir pieejamas visiem attiecīgajiem ostas pakalpojumu lietotājiem ar vienādiem nosacījumiem.</p>	<p>4. Neskarot 3. punktu, ostas infrastruktūras lietošanas maksa var atšķirties saskaņā ar tirdzniecības praksi attiecībā uz regulārajiem lietotājiem, vai lai veicinātu ostu infrastruktūras efektīvāku izmantošanu, tuvsatiksmes kuģošanu vai uzlabotu ekoloģiskos raksturlielumus, transporta darbību energoefektivitāti un oglekļa dioksīda emisiju efektivitāti, <u>vai teritoriālās kohēzijas iemeslu, piemēram, attālāko reģionu pieejamības, dēļ.</u> Kritēriji, ko izmanto šādu atšķirību noteikšanai, ir atbilstīgi, objektīvi, pārredzami un nediskriminējoši, un pienācīgi tiek ievēroti konkurences noteikumi. Rezultātā dažādās maksas jo īpaši ir pieejamas visiem attiecīgajiem ostas pakalpojumu lietotājiem ar vienādiem nosacījumiem.</p>

Pamatojums

Grozījuma mērķis ir noteikumi, kas ļauj maksu noteikt pēc citiem kritērijiem, kuros ņemts vērā attālāko reģionu pieejamības trūkums un nepieciešamība kompensēt papildu izdevumus par transportu, lai attālākajiem reģioniem būtu tādi paši nosacījumi kā visiem lietotājiem, kā norādīts LESD 349. punktā.

Grozījums Nr. 21

14. pants – Maksa par ostas infrastruktūras lietošanu

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>(...)</p> <p>5. Komisija ir pilnvarota vajadzības gadījumā pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 21. pantā minēto procedūru par kuģu, degvielas un darbības veidu kopīgu klasifikāciju, saskaņā ar kuru var atšķirties infrastruktūras lietošanas maksas, un kopējiem ostu infrastruktūras lietošanas maksas tarififikācijas principiem.</p> <p>(...)</p> <p>7. Ostas vadības iestāde neatkarīgajai kompetentajai uzraudzības struktūrai un Komisijai pēc pieprasījuma dara pieejamu informāciju, kas minēta 4. punktā, un sīki izklāsta izmaksas un ieņēmumus, kas kalpoja par pamatu, lai noteiktu ostas infrastruktūras lietošanas maksas struktūru un apjomu, noteikšanai izmantoto metodiku, ņemot vērā aprikojumu un pakalpojumus, par kuriem paredzēta šī ostas pakalpojumu maksa.</p>	<p>(...)</p> <p>5. Komisija ir pilnvarota vajadzības gadījumā pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 21. pantā minēto procedūru par kuģu, degvielas un darbības veidu kopīgu klasifikāciju, saskaņā ar kuru var atšķirties infrastruktūras lietošanas maksas, ~~un kopējiem ostu infrastruktūras lietošanas maksas tarififikācijas principiem.~~</p> <p>(...)</p> <p>7. Ostas vadības iestāde ~~neatkarīgajai kompetentajai uzraudzības struktūrai un~~ Komisijai pēc pieprasījuma dara pieejamu informāciju, kas minēta 4. punktā, un sīki izklāsta izmaksas un ieņēmumus, kas kalpoja par pamatu, lai noteiktu ostas infrastruktūras lietošanas maksas struktūru un apjomu, noteikšanai izmantoto metodiku, ņemot vērā aprikojumu un pakalpojumus, par kuriem paredzēta šī ostas pakalpojumu maksa.</p>

Pamatojums

Šādi principi nedrīkst ierobežot ostas vadības iestāžu komerciālo brīvību (tarifikācija un maksas noteikšana ir konkurences jomas). Bez tam ikvienam Eiropas Komisijai piešķirtam pilnvarojumam par deleģētu aktu pieņemšanu vajadzētu būt iespējami precīzām un ierobežotām.

Grozījums Nr. 22

17. pants

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p style="text-align: center;">Neatkarīga uzraudzības iestāde</p> <p>1. Dalībvalstis nodrošina, ka neatkarīga uzraudzības struktūra pārrauga un uzrauga šīs regulas piemērošanu visās jūras ostās, uz kurām attiecas šī regula katras dalībvalsts teritorijā.</p> <p>2. Neatkarīgā uzraudzības struktūra ir juridiski nošķirta un funkcionāli neatkarīga no jebkuras ostas vadības iestādes vai ostas pakalpojumu sniedzējiem. Dalībvalstis, kas patur īpašumtiesības vai kontroli pār ostu vai ostas vadības iestādēm nodrošina efektīvu strukturālu nodalījumu starp uzdevumiem, kas saistīti ar šīs regulas uzraudzību un kontroli, un darbībām, kas saistītas ar šīm īpašumtiesībām vai kontroli. Neatkarīgā uzraudzības struktūra īsteno savas pilnvaras objektīvi un pārredzami, kā arī pienācīgi ņemot vērā tiesības brīvi veikt uzņēmējdarbību.</p> <p>3. Neatkarīgā uzraudzības struktūra izskata visas sūdzības, ko iesniedz puses, kurām ir likumīgas intereses, un risina strīdus, kas rodas saistībā ar šīs regulas piemērošanu.</p> <p>4. Gadījumā, ja rodas strīds starp pusēm, kuras veic uzņēmējdarbību dažādās dalībvalstīs, tad tās dalībvalsts ostas, kurā, kā uzskata, radies strīds, neatkarīgā uzraudzības struktūra ir kompetenta izskatīt strīdu.</p> <p>5. Neatkarīgajai uzraudzības struktūrai ir tiesības pieprasīt, lai ostu vadības iestādes, ostas pakalpojumu sniedzēji un ostas lietotāji sniedz informāciju, kas vajadzīga, lai nodrošinātu uzraudzību un kontroli, piemērojot šo regulu.</p> <p>6. Neatkarīgā uzraudzības struktūra pēc dalībvalsts kompetentās iestādes pieprasījuma var sniegt atzinumus par visiem jautājumiem saistībā ar šīs regulas piemērošanu.</p> <p>7. Neatkarīgā uzraudzības struktūra sūdzību un strīdu gadījumos var apspriesties ar attiecīgās ostas lietotāju padomdevēju komiteju.</p> <p>8. Neatkarīgās uzraudzības struktūras lēmumi ir saistoši, neskarot iespēju tiesu iestādēm pārskatīt lietu.</p> <p>9. Dalībvalstis paziņo Komisijai neatkarīgās uzraudzības struktūras identitāti vēlākais līdz 2015. gada 1. jūlijam un pēc tam visus grozījumus. Komisija publicē un atjaunina neatkarīgo uzraudzības struktūru sarakstu savā tīmekļa vietnē.</p>	<p style="text-align: center;">Neatkarīga uzraudzības iestāde</p> <p>1. Dalībvalstis nodrošina, ka neatkarīga uzraudzības struktūra pārrauga un uzrauga šīs regulas piemērošanu visās jūras ostās, uz kurām attiecas šī regula katras dalībvalsts teritorijā.</p> <p>2. Neatkarīgā uzraudzības struktūra ir juridiski nošķirta un funkcionāli neatkarīga no jebkuras ostas vadības iestādes vai ostas pakalpojumu sniedzējiem. Dalībvalstis, kas patur īpašumtiesības vai kontroli pār ostu vai ostas vadības iestādēm nodrošina efektīvu strukturālu nodalījumu starp uzdevumiem, kas saistīti ar šīs regulas uzraudzību un kontroli, un darbībām, kas saistītas ar šīm īpašumtiesībām vai kontroli. Neatkarīgā uzraudzības struktūra īsteno savas pilnvaras objektīvi un pārredzami, kā arī pienācīgi ņemot vērā tiesības brīvi veikt uzņēmējdarbību.</p> <p>3. Neatkarīgā uzraudzības struktūra izskata visas sūdzības, ko iesniedz puses, kurām ir likumīgas intereses, un risina strīdus, kas rodas saistībā ar šīs regulas piemērošanu.</p> <p>4. Gadījumā, ja rodas strīds starp pusēm, kuras veic uzņēmējdarbību dažādās dalībvalstīs, tad tās dalībvalsts ostas, kurā, kā uzskata, radies strīds, neatkarīgā uzraudzības struktūra ir kompetenta izskatīt strīdu.</p> <p>5. Neatkarīgajai uzraudzības struktūrai ir tiesības pieprasīt, lai ostu vadības iestādes, ostas pakalpojumu sniedzēji un ostas lietotāji sniedz informāciju, kas vajadzīga, lai nodrošinātu uzraudzību un kontroli, piemērojot šo regulu.</p> <p>6. Neatkarīgā uzraudzības struktūra pēc dalībvalsts kompetentās iestādes pieprasījuma var sniegt atzinumus par visiem jautājumiem saistībā ar šīs regulas piemērošanu.</p> <p>7. Neatkarīgā uzraudzības struktūra sūdzību un strīdu gadījumos var apspriesties ar attiecīgās ostas lietotāju padomdevēju komiteju.</p> <p>8. Neatkarīgās uzraudzības struktūras lēmumi ir saistoši, neskarot iespēju tiesu iestādēm pārskatīt lietu.</p> <p>9. Dalībvalstis paziņo Komisijai neatkarīgās uzraudzības struktūras identitāti vēlākais līdz 2015. gada 1. jūlijam un pēc tam visus grozījumus. Komisija publicē un atjaunina neatkarīgo uzraudzības struktūru sarakstu savā tīmekļa vietnē.</p>

Pamatojums

Ir šaubas par pievienoto vērtību, kāda būtu neatkarīgai uzraudzības iestādei (tās izveidošanai), kas atbild par šīs regulas piemērošanas uzraudzību un kontroli. Atbildību par šādu uzraudzību var uzņemties jau esošās kompetentās iestādes (arī vietējā un reģionālajā līmenī). Turklāt ierosinātā regula "uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs", un tāpēc nav vajadzīgi pasākumi, lai veicinātu vienotu tās īstenošanu. Katrā gadījumā 19. pantā ir paredzētas pārsūdzības tiesības.

Grozījums Nr. 23

18. pants – Sadarbība neatkarīgo uzraudzības struktūru starpā

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Sadarbība neatkarīgo uzraudzības struktūru starpā</p> <p>1. Neatkarīgās uzraudzības struktūras apmainās ar informāciju par savu darbu un lēmumu pieņemšanas principiem, kā arī praksi, lai nodrošinātu vienotu šīs regulas īstenošanu. Šajā nolūkā tās piedalās un sadarbojas tīklā, kura sanāksmes notiek regulāri un vismaz reizi gadā. Komisija piedalās, koordinē un atbalsta tīkla darbu.</p> <p>2. Neatkarīgās uzraudzības struktūras cieši sadarbojas ar mērķi savstarpēji palīdzēt savu uzdevumu veikšanā, tostarp veicot izmeklēšanu par sūdzībām un strīdiem lietās, kas attiecas uz ostām dažādās dalībvalstīs. Šajā nolūkā neatkarīga uzraudzības struktūra pēc pamatota pieprasījuma dara pieejamu citai šādai struktūrai vajadzīgo informāciju, kas ļaus struktūrai izpildīt savus pienākumus saskaņā ar šo regulu.</p> <p>3. Dalībvalstis nodrošina, ka neatkarīgas uzraudzības struktūras pēc pamatota lūguma sniedz Komisijai informāciju, kas tai vajadzīga, lai veiktu savus uzdevumus. Komisijas pieprasītā informācija ir proporcionāla minēto uzdevumu izpildei.</p> <p>4. Ja neatkarīgā uzraudzības struktūra uzskata informāciju par konfidencialu saskaņā ar Savienības vai attiecīgās valsts noteikumiem par uzņēmējdarbības konfidencialitāti, tad citas valstu uzraudzības struktūras un Komisija nodrošina šādu konfidencialitāti. Šo informāciju var izmantot tikai tam mērķim, kuram tā pieprasīta.</p> <p>5. Pamatojoties uz neatkarīgo uzraudzības struktūru pieredzi un tīkla darbībām, kas minēts 1. punktā, un lai nodrošinātu efektīvu sadarbību, Komisija var pieņemt kopējus principus par informācijas apmaiņas mehānismiem starp neatkarīgajām uzraudzības struktūrām. Šos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 22. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru;</p>	<p>Sadarbība neatkarīgo uzraudzības struktūru starpā</p> <p>1. Neatkarīgās uzraudzības struktūras apmainās ar informāciju par savu darbu un lēmumu pieņemšanas principiem, kā arī praksi, lai nodrošinātu vienotu šīs regulas īstenošanu. Šajā nolūkā tās piedalās un sadarbojas tīklā, kura sanāksmes notiek regulāri un vismaz reizi gadā. Komisija piedalās, koordinē un atbalsta tīkla darbu.</p> <p>2. Neatkarīgās uzraudzības struktūras cieši sadarbojas ar mērķi savstarpēji palīdzēt savu uzdevumu veikšanā, tostarp veicot izmeklēšanu par sūdzībām un strīdiem lietās, kas attiecas uz ostām dažādās dalībvalstīs. Šajā nolūkā neatkarīga uzraudzības struktūra pēc pamatota pieprasījuma dara pieejamu citai šādai struktūrai vajadzīgo informāciju, kas ļaus struktūrai izpildīt savus pienākumus saskaņā ar šo regulu.</p> <p>3. Dalībvalstis nodrošina, ka neatkarīgas uzraudzības struktūras pēc pamatota lūguma sniedz Komisijai informāciju, kas tai vajadzīga, lai veiktu savus uzdevumus. Komisijas pieprasītā informācija ir proporcionāla minēto uzdevumu izpildei.</p> <p>4. Ja neatkarīgā uzraudzības struktūra uzskata informāciju par konfidencialu saskaņā ar Savienības vai attiecīgās valsts noteikumiem par uzņēmējdarbības konfidencialitāti, tad citas valstu uzraudzības struktūras un Komisija nodrošina šādu konfidencialitāti. Šo informāciju var izmantot tikai tam mērķim, kuram tā pieprasīta.</p> <p>5. Pamatojoties uz neatkarīgo uzraudzības struktūru pieredzi un tīkla darbībām, kas minēts 1. punktā, un lai nodrošinātu efektīvu sadarbību, Komisija var pieņemt kopējus principus par informācijas apmaiņas mehānismiem starp neatkarīgajām uzraudzības struktūrām. Šos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 22. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru;</p>

Pamatojums

Līdzīga argumentācija kā 17. panta grozījumam: nav skaidrs, kāpēc ir vajadzīga neatkarīgo uzraudzības iestāžu sadarbība. Vēl vairāk tas ir neskaidrs, ja ņem vērā Komisijas izvirzīto pamatojumu regulas projekta izvēlei, jo regula pēc būtības "uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs" un "tai vajadzētu novērst papildu administratīvo slogu dalībvalstīm un Komisijai", tātad nav vajadzīgi pasākumi, lai veicinātu vienotu tās īstenošanu. Katrā gadījumā 19. pantā ir paredzētas pārsūdzības tiesības.

Grozījums Nr. 24

19. pants – Pārsūdzības

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>1. Jebkurai pusei, kurai ir likumīgas intereses, ir tiesības pārsūdzības struktūrā, kas ir neatkarīga no iesaistītajām pusēm, iesniegt pārsūdzību par kompetentās iestādes, ostas vadības iestādes vai neatkarīgās uzraudzības struktūras lēmumiem vai atsevišķiem pasākumiem, kas veikti saskaņā ar šo regulu. Pārsūdzības struktūra var būt arī tiesa.</p> <p>2. Ja 1. punktā minētā pārsūdzības struktūra pēc būtības nav tiesu iestāde, tā savu lēmumu iemeslus norāda rakstveidā. Tās lēmumus var pārsūdzēt valsts tiesā.</p>	<p>1. Jebkurai pusei, kurai ir likumīgas intereses, ir tiesības pārsūdzības struktūrā, kas ir neatkarīga no iesaistītajām pusēm, iesniegt pārsūdzību par kompetentās iestādes, <u>vai</u> ostas vadības iestādes ~~vai neatkarīgās uzraudzības struktūras~~ lēmumiem vai atsevišķiem pasākumiem, kas veikti saskaņā ar šo regulu. Pārsūdzības struktūra var būt arī tiesa.</p> <p>2. Ja 1. punktā minētā pārsūdzības struktūra pēc būtības nav tiesu iestāde, tā savu lēmumu iemeslus norāda rakstveidā. Tās lēmumus var pārsūdzēt valsts tiesā.</p>

Pamatojums

Izriet no 17. un 18. panta grozījumiem.

Briselē, 2013. gada 28. novembrī

*Reģionu komitejas
priekšsēdētājs*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Reģionu komitejas atzinums “Romu integrācijas stratēģijas”

(2014/C 114/12)

I. IETEIKUMI POLITIKAS JOMĀ

REĢIONU KOMITEJA

Vispārīgās piezīmes: integrācijas sekmēšana un diskriminācijas novēršana

1. atzinīgi vērtē Komisijas paziņojumu kā reālu apstiprinājumu ES centieniem, izmantojot valstu integrācijas stratēģijas, sekmēt romu kopienu⁽¹⁾ integrāciju un apkarot diskrimināciju, ar kuru viņi bieži saskaras;
2. norāda, ka Eiropā ir 10-12 miljoni romu (no tiem seši miljoni dzīvo ES), un tā ir lielākā etniskā minoritāte Eiropā. Lielākā daļa romu ir ES pilsoņi;
3. romu skaits un viņu sociālais un ekonomiskais stāvoklis katrā reģionā un dalībvalstī ir atšķirīgs, tādēļ valstu pieejas romu iekļaušanai būtu jāpiemēro konkrētajiem vietējiem apstākļiem un vajadzībām, tostarp pieņemot vai turpinot īstenot politiku, kas marginalizētām un nelabvēlīgos apstākļos esošām grupām, piemēram, romiem, pievēršas plašākā kontekstā;
4. uzskata, ka ES iestādes un dalībvalstis ir kopīgi atbildīgas par to, lai uzlabotu romu sociālo iekļaušanu un integrāciju. Atgādina, ka diskriminācijas, aizspriedumu un sociālās atstumtības novēršana ir noteikta Līgumā, atzīta ar likumu⁽²⁾ un attiecas uz tādas diskriminācijas apkarošanu, kuras pamatā ir dzimums, rases vai etniska izcelsme, reliģija vai uzskati, invaliditāte, vecums vai seksuālā orientācija. Tādēļ stingri nosoda jebkādu pret romu kopienām vērstu diskrimināciju;
5. norāda, ka valsts politikas jomās, kas vērstas uz pamatotu mērķi, kāds ir likumības principa veicināšana un aizstāvēšana romu iedzīvotāju vidū, nekādā gadījumā nevar apšaubīt vai pat liegt šiem cilvēkiem, kas ir kādas dalībvalsts pilsoņi (un nav bezvalstnieki), Eiropas pilsonības tiesības; ir sarūgtināta par neskaidru izraidīšanas procedūru izmantošanu, kas *a priori* liedz uzņemšanu un noraida integrācijas mērķi; aicina ES ieviest skaidrību šajā jautājumā;
6. nosoda stereotipus un sabiedrisko pakalpojumu pieejamības ierobežošanu kultūras atšķirību dēļ. Atkārtoti pauž atbalstu Komisijas centieniem risināt romu kopienu problēmas (nabadzība, šķēršļi iekļuvei darba tirgū, mājokļu pieejamība un veselības aprūpe), pievēršoties integrācijas stratēģiju veiksmīgas īstenošanas priekšnoteikumiem; minētās problēmas līdz šim risinātas nepietiekami, tāpēc iesaka šos centienus pastiprināt, arī palielinot reģionālo un vietējo pašvaldību atbildību;
7. uzsver, ka integrācija ir divvirzienu process. Tāpēc organizācijām, kas pārstāv romus, būtu romu kopienas jāinformē par priekšrocībām, kuras tām var sniegt laba integrācija uzņēmējvalstī, un par pienākumiem, kas izriet no uzturēšanās attiecīgajā valstī;
8. atbalsta Komisijas noteiktās prioritātes vairākiem strukturāliem priekšnoteikumiem, kas ir būtiski integrācijas stratēģiju sekmīgai īstenošanai, proti, ciešākai sadarbībai ar vietējām un reģionālajām pašvaldībām, kā arī samērīgu finanšu resursu piešķiršanai;

ES stratēģijas īstenošana

9. aicina Eiropas Komisiju definēt skaidrus un izmērāmus mērķus un rādītājus tām dalībvalstīm, kurās ir romu kopienas, uzraugot progresu visos četros pīlāros, arī sadarbību ar vietējām un reģionālajām pašvaldībām;

⁽¹⁾ Saskaņā ar paziņojumu termins “romi” tiek attiecināts uz dažādām grupām (piemēram, romiem, čigāniem, ēģiptiešiem, *Sinti, Kale, Romanichels, Boyash, Ashkali, Yenish, Dom, Lom*), kā arī ceļotājiem.

⁽²⁾ Padomes Direktīva 2000/43/EK (2000. gada 29. jūnijs), ar ko ievieš vienādas attieksmes principu pret personām neatkarīgi no rasu vai etniskās piederības.

10. atgādina, ka dalībvalstīm ir svarīgi pieņemt vispusīgu, uz vairākām nozarēm orientētu un koordinētu integrācijas stratēģiju. Galvenās politikas jomas, kas noteiktas ES pamatstratēģijā, ir savstarpēji papildinošas. Visas problēmas ES un dalībvalstīs nespēs atrisināt ar lejupejošām, romu kopienas “no augšas” koriģējošām stratēģijām, tāpēc ir jāsadarbojas ar visām iesaistītajām pusēm visos līmeņos;

11. aicina Eiropas Komisiju izstrādāt stingrāku uzraudzības mehānismu efektīvākai progresa novērtēšanai saistībā izvirzīto mērķu īstenošanu tajās dalībvalstīs, kurās ir romu kopienas, kā arī ierosināt praktiskus pasākumus šajās dalībvalstīs;

12. pauž nožēlu, ka Komisijas dokumentā ļoti maz uzmanības veltīts jautājumam par romu integrēšanu visjaunākajā ES dalībvalstī, kā arī ES kandidātvalstīs un potenciālajās kandidātvalstīs. Dažās no tām ir visai daudz romu, kuriem ļoti vajadzīgs atbalsts, un šos apstākļus radījusi vai pastiprinājusi atstumtība un diskriminācija;

13. aicina ES kandidātvalstis un potenciālās kandidātvalstis turpināt pieņemt pret diskrimināciju vērstus tiesību aktus un izstrādāt/pārskatīt valstu stratēģijas romu integrācijai, piedaloties vietējo un reģionālo pašvaldību pārstāvjiem, kā arī iekļaut izmērāmus mērķus un noteikt pienākumu regulāri publicēt informāciju par sasniegto;

14. atzinīgi vērtē ierosinājumu izveidot valstu kontaktpunktu tīklu romiem, lai atvieglotu daudzpusēju labas prakses apmaiņu, mācīšanos no līdzbiedriem un sadarbību; aicina šajā tīklā iekļaut vietējo un reģionālo pašvaldību pārstāvjus, kā arī pilsoniskās sabiedrības organizācijas. Šādā platformā būtu jāiekļauj pārstāvji no ES kandidātvalstīm un potenciālajām kandidātvalstīm;

15. atzīst Vietējo un reģionālo pašvaldību kongresa (Eiropas Padome) paveikto, īpaši rezolūciju “Romu stāvoklis Eiropā: izaicinājums vietējām un reģionālajām pašvaldībām”⁽³⁾. Aicina ES iestādes ciešāk sadarboties ar Eiropas Padomi, lai uzlabotu romu stāvokli, un atbalstīt nesen izveidoto Eiropas pilsētu un reģionu aliansi romu iekļaušanai, kā arī ļoti veiksmīgo “Dosta!” kampaņu;

16. aicina dalībvalstis nodrošināt romu aizsardzību saskaņā ar starptautiskajiem noteikumiem, īpaši ņemot vērā Mazākumtautību aizsardzības pamatkonvenciju⁽⁴⁾;

17. aicina izstrādāt politikas un stratēģijas, kā arī piešķirt finansējumu, lai noteikti iekļautu ne vien pastāvīgi dzīvojošos romus, bet arī romus-migrantus, kuri ierodas no citām dalībvalstīm un trešām valstīm;

18. ierosina Eiropas Komisijai aicināt dalībvalstis un vietējās un reģionālās pašvaldības izstrādāt konsultāciju sistēmas, lai veidotu saikni starp romiem un valsts iestādēm, kā arī paplašinātu romu darba iespējas;

19. uzsver, ka ir svarīgi, lai pilsoniskā sabiedrība neaprobežotos ar vienkāršu padomdevējas lomu, bet būtu valsts stratēģiju īstenošanas un pārraudzības aktīva dalībiece;

20. atkārtoti norāda, cik būtiski ir iesaistīt romu kopienu pārstāvjus visos pārvaldības līmeņos, izstrādājot romu integrācijai nozīmīgas politikas un stratēģijas;

21. atzīst, ka romu sievietes cieš no dažāda veida diskriminācijas, un stingri aicina vietējās un reģionālās pašvaldības sadarboties ar valsts aģentūrām un pilsoniskās sabiedrības organizācijām, lai risinātu šo jautājumu, nosakot arī stratēģijas, kas aktīvi iekļauj šīs sievietes preventīvajās un integrācijas programmās, kā arī palielina viņu atbildību;

Finansējums

22. ļoti atzinīgi vērtē Komisijas ierosinājumu, kas paredz jautājumu par romu integrāciju noteikti iekļaut partnerattiecību nolīgumos 2014.-2020. gada plānošanas periodam;

⁽³⁾ Kongresa rezolūcija Nr. 333, 2011. gada oktobris (<https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?id=1855297>).

⁽⁴⁾ Eiropas Padome, 1995. g. (www.coe.int/t/dghl/monitoring/minorities/).

23. aicina izmantot "dinamiskāku pieeju" līdzekļu piešķiršanā, lai labāk apmierinātu atšķirīgās vajadzības dažādās Eiropas daļās, nodrošinot efektīvu atbalstu teritorijām, kurās ir skaitliski lielāks romu iedzīvotāju īpatsvars un/vai būtisks romu pieplūdums; aicina arī sniegt nepārprotamu, ilgstošu un dinamisku atbalstu tām reģionālajām un vietējām pašvaldībām, kuras jau īsteno vai plāno īstenot īpašus plānus romu attīstībai un popularizēšanai;
24. atkārtoti norāda, ka ir jānodrošina pietiekami līdzekļi vietējām un reģionālajām pašvaldībām, kurām, pateicoties īstenotajām politikām bērnu aizsardzības un mazu bērnu aprūpes jomā, kā tiesību uz izglītību nodrošināšanā, ir stratēģiska loma saistībā ar romu bērnu iekļaušanu pirmsskolas iestāžu un skolu sistēmās;
25. uzskata, ka pilsoniskās sabiedrības organizācijām, kas pārstāv vai aizstāv romus, būtu jāpaver labākas iespējas piekļūt valsts finansējumam (arī ES līdzekļiem), kurš paredzēts integrācijas politikas izstrādei un īstenošanai;
26. ierosina efektīvāk koordinēt resursus, kas romu integrācijas sekmēšanai pieejami no dažādiem avotiem. Šāda tematiska pieeja būtu ļoti noderīga tām vietējām un reģionālajām pašvaldībām, kurās ir daudz romu, lai efektīvi risinātu jaunas problēmas un savlaicīgi novērstu viņu atstumtību, kā arī sekmētu saikni ar vietējām kopienām;
27. uzsver, ka universāli piemērojama politika var būt neproduktīva. Iedarbīgāka būs tāda romu politika, kuras pamatā ir cilvēks un kurā uzmanība pievērsta individuālu iniciatīvu – sevišķi nodarbinātības un pašnodarbinātības – veicināšanai, stimulēšanai un atalgošanai. Šādas iniciatīvas ir, piemēram, sistemātiska personu un ģimeņu profilēšana un apmācība, atbalsts jauniem uzņēmumiem un izglītībai, īpašas uzmanības pievēršana talantīgiem romu studentiem;

Bērni un izglītība: būtisks aspekts integrācijā

28. atzīst, ka romi ir gados jauni; 35,7 % ir jaunāki par 15 gadiem, salīdzinot ar 15,7 % no visiem ES iedzīvotājiem, turklāt romu vidējais vecums ir 25 gadi, savukārt visā ES – 40 gadi. Lielākajai daļai darbības vecuma romu nav tādas izglītības, lai atrastu ilgtspējīgu darbu, un tas liecina, ka ir svarīgi ieguldīt līdzekļus romu bērnu izglītībā, lai dotu iespēju sekmīgi iekļauties darba tirgū un integrēties sabiedrībā;
29. uzskata: lai sekmīgi īstenotu jebkuru integrācijas programmu, mērķtiecīgai vairākuma izglītošanai ir tikpat svarīga nozīme kā minoritāšu izglītībai;
30. atkārtoti uzsver, ka jāīsteno visaptverošāka pieeja integrācijai, un ierosina gādāt, lai vecākiem būtu elementāra prasme lasīt, rakstīt un rēķināt, jo tas ir galvenais faktors, kas ļauj iegūt šīs prasmes romu un citu bērnu izglītībā;
31. aicina izbeigt nošķiršanas praksi un romu bērnu ievietošanu mācību iestādēs audzēkņiem ar īpašām vajadzībām, kā arī segregāciju vispārīgajās skolās;
32. uzskata, ka pozitīvas diskriminācijas prakse ieviešama vienīgi ar vislielāko rūpību un ierobežotā apmērā, lai neapdraudētu tiesību un iespēju vienlīdzības principu;
33. uzskata, ka ir jāveic pasākumi, lai veicinātu skolotāju un skolēnu apmācību par to, kā kļūt iecietīgākiem pret romiem;
34. uzsver, ka skolās nebūtu pieļaujama segregācija un ka par normu skolā jāklūst integrētai izglītībai, lai novērstu atstumtību un nošķiršanu no vairākuma. Arī pašiem romiem aktīvi jā piedalās naidīguma barjeru nojaukšanā, iesaistot vecākus izglītībā un agrīnā izglītībā;
35. uzskata: lai novērstu romu bērnu marginalizāciju un atstumtību, jau no agras bērnības ir jāīsteno pasākumi un jānodrošina izglītība un aprūpe pirmsskolas vecuma bērniem;

36. uzskata, ka, nodarbinot vairāk romu izcelsmes skolotāju un skolotāja palīgu, skolās varētu aktīvi mazināt etnisko spriedzi;
37. piekrīt bažām, ka romu bērni vairāk nekā jebkura cita etniskā mazākumtautība Eiropā ir pakļauti dziļas un ārkārtējas nabadzības riskam;
38. aicina dalībvalstis pieņemt iedarbīgas stratēģijas ar mērķi izskaust bērnu darbu, bērnu iesaistīšanu piespiedu ubagošanā, norunātas laulības, kā arī laulības ar nepilngadīgām personām, un efektīvāk cīnīties pret cilvēku tirdzniecību;
39. atgādina par iepriekšējiem atzinumiem⁽⁵⁾, kuros uzsvērtā vietējo un reģionālo pašvaldību un romu kopienu vispārēja iesaistīšanās valsts integrācijas politikas un sociālās iekļaušanas politikas izstrādē;

Vietējo un reģionālo pašvaldību loma un iesaistīšanās

40. atkārtoti norāda, ka vietējās un reģionālās pašvaldības ir tas pārvaldības līmenis, kuram ir vislielākā atbildība par romu iekļaušanu;
41. uzsver, ka efektīvas romu integrācijas stratēģijas var izstrādāt vienīgi tad, ja tiek veidotas stabilas visu iesaistīto pušu partnerattiecības, iesaistot pilsoniskās sabiedrības organizācijas un vietējās un reģionālās pašvaldības. Uzskata, ka pašreizējā lejupējā pieeja nedod pozitīvu rezultātu;
42. norāda, ka romu migrācija maina romu kopienu raksturīgās iezīmes un viņu pieredzi sociālās atstumtības jomā vietējās teritorijās; ir vajadzīgi atšķirīgi iekļaušanas modeļi, lai īstenotu iekļaušanu, tādēļ jāšaubās, vai centralizēta, visiem gadījumiem piemērota stratēģija izrādīsies sekmīga. Tāpēc uzskata, ka jautājuma risināšanā efektīvāka būtu decentralizētāka pieeja;
43. iesaka romu integrācijas stratēģijas saskaņot ar ES stratēģijām nabadzības, kā arī sociālās un ekonomiskās atstumtības samazināšanas jomā, bet reģionālajā un vietējā līmenī šajā sakarā izstrādāt un īstenot īpašas programmas un iniciatīvas, kuru pamatā ir konkrēti un izmērāmi mērķi;
44. pauž nožēlu, ka tikai 20 dalībvalstis ir iesaistījušas vietējās un reģionālās pašvaldības strukturētā dialogā par romu stratēģiju īstenošanu; tikai 12 dalībvalstis ir sekmējušas pieredzes apmaiņu un vietējo pašvaldību sadarbību, un tikai 15 dalībvalstis ir piešķirušas vietējām un reģionālajām pašvaldībām līdzekļus romu integrācijai. Tādēļ aicina dalībvalstu valdības aktīvāk iesaistīt vietējās un reģionālās pašvaldības romu integrācijas stratēģiju izstrādē;
45. uzsver, ka ir aktīvāk jāvērstas pret diskrimināciju un rasismu pret romiem, gan palielinot valstu pilsoniskās sabiedrības informētību par romu iekļaušanas sociālajām un ekonomiskajām priekšrocībām, gan pašu romu izpratni par viņu tiesībām un pienākumiem;
46. uzskata, ka ikvienā shēmā un iniciatīvā, kas saistīta ar publiskā sektora subsīdijām, jāietver sankcijas, piemēram, finansiālu priekšrocību zaudēšana. Sankcijas būtu jāpiemēro tikai tad, ja nav ievēroti darbības modeļi, par kuriem bijusi vienošanās, vai ja ir pārkāpts likums. Ir jāveicina centieni mazināt ilgtermiņa atkarību no valsts, uzlabojot romu nodarbinātību un vienlaikus stimulējot viņus apmaksātā darbā gūt ienākumus, kas ir lielāki par bezdarbnieku pabalstiem;
47. aicina Eiropas Komisiju atklāt konkrētākus datus par vietējo un reģionālo pašvaldību iesaistīšanos romu integrācijas stratēģiju īstenošanā;
48. aicina katrā dalībvalstī izveidot vietējo un reģionālo pašvaldību kontaktpunktu, lai stiprinātu dialogu un nodrošinātu iesaistīšanos;
49. aicina valsts iestādes atbalstīt un veicināt pieaugušo izglītības un apmācības programmas, lai romu iedzīvotāji varētu apgūt specifiskas prasmes, pēc kurām ir pieprasījums. Šādu apmācības programmu sagatavošanā un īstenošanā būtu jāiesaista privātais sektors. Piemēram, sezonas darba līgumi var būt efektīvs un likumīgs veids, kā romu minoritātes pārstāvjiem nodrošināt darbvietas brīvajā tirgū;

(5) "ES programma attiecībā uz romu integrācijas valsts stratēģijām līdz 2020. gadam" (CdR 247/2011 fin); "Romu sociālā un ekonomiskā integrācija Eiropā" (CdR 178/2010 fin).

50. atkārtoti uzsver, cik svarīgi ir nodrošināt atbilstošus finanšu un cilvēkresursus vietējām pašvaldībām, lai tās varētu efektīvi piedalīties visos romu integrācijas stratēģijas īstenošanas posmos;

Subsidiaritāte un proporcionalitāte

51. iepriekšējā atzinumā⁽⁶⁾ atbilstību subsidiaritātes un proporcionalitātes principam (kā tie definēti Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā) RK novērtēja šādi:

- Komisijas priekšlikums atbilst subsidiaritātes principam, jo Eiropas romu kopienas pārvalstu raksturs un kopīgie aspekti, kādi piemīt sociālajai atstumtībai, kurai minētā kopiena pakļauta dažādos Eiropas reģionos, nozīmē, ka ierosinātos pasākumus vislabāk var īstenot ES līmenī,
- ar ierosinātajiem pasākumiem netiek ieviesti jauni tiesiskie instrumenti, jo, pirmkārt, tiem piemēro atvērto koordinācijas metodi un, otrkārt, vairāki no tiem ir balstīti uz spēkā esošajiem tiesību aktiem, un tādējādi tie atbilst proporcionalitātes principam.

II. IETEIKUMI GROZĪJUMIEM PADOMES IETEIKUMA PRIEKŠLIKUMĀ (COM(2013) 460 final)

Grozījums Nr. 1

4.2. punkts

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
Tām būtu jāiesaista reģioni, vietējās iestādes un vietējā pilsoniskā sabiedrība valsts stratēģiju pārskatīšanā, pārvaldībā, īstenošanā un uzraudzībā. Leinteresētās personas būtu jāiesaista tādu partnerības nolīgumu un darbības programmu izstrādē, kuras līdzfinansē no Eiropas strukturālajiem un investīciju fondiem. Centrālajām un vietējām iestādēm, īstenojot minētās stratēģijas, būtu pastāvīgi jāsadarbojas. Šajā nolūkā dalībvalstīm būtu jāpiešķir pietiekams finansējums vietējām publiskajām iestādēm, lai vietējā līmenī palīdzētu īstenot mērķtiecīgu politikas pasākumu kopumus.	Tām būtu jāiesaista reģioni, vietējās iestādes un vietējā pilsoniskā sabiedrība valsts stratēģiju pārskatīšanā, pārvaldībā, īstenošanā un uzraudzībā. Leinteresētās personas būtu jāiesaista tādu partnerības nolīgumu un darbības programmu <u>izstrādē un īstenošanā</u> , kuras līdzfinansē no Eiropas strukturālajiem un investīciju fondiem. ~~Centrālajām Valstu, reģionālajām~~ un vietējām iestādēm, īstenojot minētās stratēģijas, būtu pastāvīgi jāsadarbojas. Šajā nolūkā dalībvalstīm būtu jāpiešķir pietiekams finansējums <u>reģionālajām un/vai</u> vietējām publiskajām iestādēm, lai <u>reģionālajā un/vai</u> vietējā līmenī palīdzētu īstenot mērķtiecīgu politikas pasākumu kopumus.

Pamatojums

Grozījums Nr. 2

4.7. punkts.

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
Dalībvalstīm būtu jāpiešķir Valsts kontaktpunktiem romu integrācijai attiecīgās pilnvaras, finanšu resursi un cilvēkresursi, lai tie varētu efektīvi koordinēt romu integrācijas politikas virzienu pārnozaru īstenošanu un uzraudzību valsts un vietējā līmenī. Tām būtu jānodrošina, lai lēmumu pieņemšanas procesā notiktu apspriedes ar Valsts kontaktpunktiem romu integrācijai par attiecīgo politikas virzienu noteikšanu, finansēšanu un īstenošanu. Valsts kontaktpunktiem romu integrācijai būtu jāveicina romu pilsoniskās sabiedrības līdzdalība un iesaistīšana romu integrācijas valsts stratēģiju un vietējo darbības plānu īstenošanā.	Dalībvalstīm būtu jāpiešķir Valsts kontaktpunktiem romu integrācijai attiecīgās pilnvaras, finanšu resursi un cilvēkresursi, lai tie varētu efektīvi koordinēt romu integrācijas politikas virzienu pārnozaru īstenošanu un uzraudzību valsts, <u>reģionālajā</u> un vietējā līmenī. Tām būtu jānodrošina, lai lēmumu pieņemšanas procesā notiktu apspriedes ar Valsts kontaktpunktiem romu integrācijai par attiecīgo politikas virzienu noteikšanu, finansēšanu un īstenošanu. Valsts kontaktpunktiem romu integrācijai būtu jāveicina romu pilsoniskās sabiedrības līdzdalība un iesaistīšana romu integrācijas valsts stratēģiju un <u>reģionālo vai</u> vietējo darbības plānu īstenošanā. <u>Valsts kontaktpunktiem romu integrācijai jābūt skaidri atpazīstamiem, arī internetā.</u>

Pamatojums

⁽⁶⁾ CdR 247/2011 fin.

Grozījums Nr. 3

5.4. punkts

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
Pamatojoties uz minēto, Komisija cieši uzraudzīs situāciju un trīs gadus pēc tā pieņemšanas novērtēs vajadzību pārskatīt un atjaunināt šo ieteikumu.	Pamatojoties uz minēto, Komisija cieši uzraudzīs situāciju un <u>30 mēnešus</u> ~~trīs gadus~~ pēc tā pieņemšanas novērtēs vajadzību pārskatīt un atjaunināt šo ieteikumu.

Pamatojums

Ja Eiropas Komisijas rīcībā ir tikai viens gads, t.i., līdz 2016. gada jūnijam, lai novērtētu minētā ieteikuma īstenošanu, pastāv bažas, ka iespējamie secinājumi netiks iekļauti struktūrfondu regulu termiņa vidusposma pārskatīšanā.

Briselē, 2013. gada 28. novembrī

*Reģionu komitejas
priekšsēdētājs*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Reģionu komitejas atzinums “Direktīva par e-rēķiniem un pilnīgu e-iegākumu”

(2014/C 114/13)

I. IETEIKUMI POLITIKAS JOMĀ

REĢIONU KOMITEJA

Vispārīgas piezīmes par direktīvu

1. pieņem zināšanai, ka Komisija, izstrādājot priekšlikumu direktīvai par elektronisko rēķinu ieviešanu publiskā iepirkuma procedūrās, vēlas panākt, lai Eiropas Standartizācijas komiteja (CEN) izstrādātu jaunu Eiropas līmeņa standartu attiecībā uz elektroniskajiem rēķiniem un lai dalībvalstis nodrošinātu, ka līgumslēdzējas iestādes un līgumslēdzēji nevar atteikties pieņemt elektroniskos rēķinus, kuri atbilst šim standartam. Saskaņā ar Komisijas priekšlikumu minētie nosacījumi stāsies spēkā 48 mēnešus pēc direktīvas stāšanās spēkā. Tomēr Reģionu komiteja ierosina, ka tiem jāstājas spēkā 30 mēnešus pēc tam, kad ir publicēts Eiropas standarts saskaņā ar direktīvas 3. panta 2. punktu;
2. norāda, ka priekšlikums uzskatāms par svarīgu soli pārejā uz “bezpapīra” publisko pārvaldi. Tā kā elektronisko rēķinu izmantošana sniedz plaši atzītas priekšrocības, vairākas ES dalībvalstis ir pieprasījušas elektronisko rēķinu iesniegšanu publiskā iepirkuma procedūrās visā publiskajā sektorā vai daļā no tā. Taču šādas iniciatīvas bieži vien balstās uz valstu līmeņa standartiem, kuri nav savietojami;
3. norāda, ka pēdējos gados vairāki dalībnieki ir aicinājuši Eiropas līmenī rīkoties, lai veicinātu e-rēķinu ieviešanu, pat ierosinot to noteikt par obligātu. Piemēram, Eiropas Parlaments 2012. gada 20. aprīļa rezolūcijā ir norādījis uz tirgus fragmentāciju, ko rada valstu līmeņa noteikumi e-rēķinu jomā, un uz to, ka e-rēķinu sagatavošanā nepieciešami sadarbspējīgi risinājumi, kuri balstās uz kopīgām juridiskām prasībām un tehniskiem standartiem;
4. jau iepriekš⁽¹⁾ ir atzinīgi novērtējusi elektronisko informācijas apmaiņu un elektronisko līdzekļu izmantošanu dažādās iepirkuma procedūrās, neraugoties uz to, ka dažādo nosacījumu dēļ un it sevišķi ņemot vērā mazos uzņēmumus, attiecīgai sagatavošanai jāparedz zināms laiks;
5. uzskata, ka ir loģiski, ka arī rēķinu sagatavošanas process kā iepirkuma procedūras noslēguma posms var tikt veikts elektroniski, tādējādi paaugstinot efektivitāti un samazinot administratīvās izmaksas;
6. uzskata, ka priekšlikums direktīvai ļaus nodrošināt labākus priekšnosacījumus sadarbspējai un iekšējā tirgus darbībai. Pateicoties priekšlikumam, tiks atvieglots līgumslēdzēju iestāžu un līgumslēdzēju, kā arī pakalpojumu sniedzēju darbs, un saglabāts zems izmaksu līmenis. Vienlaikus jākonstatē, ka pašreizējā pārrobežu tirdzniecība ir neliela un, raugoties no šīs perspektīvas, pastāv risks, ka apskatāmā direktīva radīs nesamērīgi lielu finansiālu ietekmi;
7. norāda, ka saskaņā ar direktīvas priekšlikumu atbildīgā Eiropas Standartizācijas komiteja ir pilnvarota izstrādāt elektroniskā pamatrēķina semantisko datu modeli. Tādējādi aplūkojamā direktīvas priekšlikumā paredzēts uzticēt saturu struktūrai, kas nav likumdevējs. Tikai pamatojoties uz šo izstrādājamā standarta konkrēto saturu, kura vēl nav, varēs novērtēt īstenošanas iespējamību, nepieciešamos pielāgojumus, kā arī pilnībā novērtēt izmaksas. Tāpēc pašreiz vēl nevar novērtēt, vai priekšlikums atbilst proporcionalitātes principam;

⁽¹⁾ Reģionu komiteja jau ir izstrādājusi atzinumus par Eiropas Parlamenta un Padomes priekšlikumu direktīvai par iepirkumu, ko īsteno subjekti, kuri darbojas ūdensapgādes, enerģētikas, transporta un pasta pakalpojumu nozarēs, COM(2011) 895 final, un par Eiropas Parlamenta un Padomes priekšlikumu direktīvai par publisko iepirkumu, COM(2011) 896 final.

8. atzinīgi vērtē to, ka līgumslēdzējas iestādes un līgumslēdzēji arī pēc kopīga Eiropas standarta ieviešanas drīkstēs pieņemt arī rēķinus citos standarta formātos un pat papīra formā, ja vien attiecīgajos valsts tiesību aktos nav noteikts citādi. Minētais nodrošina elastību gan līgumslēdzējām iestādēm un līgumslēdzējiem, gan pakalpojumu sniedzējiem, kuri pašreiz izmanto citus standartus. Prasība līgumslēdzējām iestādēm un līgumslēdzējiem, kuri jau ir ieviesuši e-rēķinus saskaņā ar konkrētiem standartiem, pāriet uz jaunu kopīgu standartu, rada papildu izmaksas gan līgumslēdzējām iestādēm un līgumslēdzējiem, gan arī pakalpojumu sniedzējiem. Tāpēc atbilstoši direktīvas priekšlikumam Reģionu komiteja uzskata, ka pašreizējiem formātiem jāļauj pastāvēt arī turpmāk, vienlaikus veicot pakāpenisku pāreju uz arvien plašāku Eiropas standarta piemērošanu. Kopīga semantiska datu modeļa izstrāde atvieglos arī pāreju starp dažādiem tehniskiem formātiem. Saturu, kam atbilstoši valstu tiesību aktiem jāietilpst rēķinos līdzās pamata saturam, būtu jāatļauj konkrētās nozarēs un attiecīgajos rēķinos iekļaut arī pašreiz izmantotajos formātos, kuri bieži vien atbilst šīm specifiskajām prasībām;

9. taču vienlaikus norāda, ka ir būtiski, lai ierosinātais Eiropas standarts netraucētu un neapgrūtinātu līgumslēdzēju iestāžu un līgumslēdzēju, kā arī pakalpojumu sniedzēju darbu; tāpat norāda uz augstajām izmaksām, ko radītu prasība līgumslēdzējām iestādēm un līgumslēdzējiem pieņemt elektroniskos rēķinus visos tehniskajos formātos, kuri atbilst semantiskajam datu modelim;

10. tādēļ ierosina direktīvas priekšlikumā precizēt, kādas prasības jāizpilda līgumslēdzējām iestādēm un līgumslēdzējiem. Būtu jānosaka, ka tām jāpieņem nevis visi dalībvalstīs pastāvošie un aizsargātie tehniskie formāti, bet gan vienīgi ierobežots skaits šo formātu. Drīzāk būtu jānosaka, ka līgumslēdzējas iestādes nedrīkst atteikties pieņemt e-rēķinus, kuri balstās uz semantiskā datu modeļa Eiropas standartu un tehniskiem formātiem, kuru pamatā ir Eiropas Savienībā atzīto standartizācijas organizāciju (piemēram, CEN, ISO, UN/CEFACT, OASIS) starptautiskie standarti. Šai sakarā var uzskatīt, ka direktīva vienkāršo starptautiskās normas, vienlaikus nosakot, ka rēķinu pamata saturam jāatbilst Eiropas prasībām atbilstīgi kopīgiem tiesību aktiem u. c.;

11. uzskata: semantiska modeļa izstrāde, balstoties uz starptautiskajās standartizācijas organizācijās jau pastāvošiem modeļiem, kā arī atļauto tehnisko formātu ierobežošana ļautu uzlabot sadarbību un vienlaikus samazināt izmaksas. Tādējādi tiktu radīti vienoti priekšnosacījumi komerciālajiem dalībniekiem, kuri, balstoties uz standartu, attīsta labu praksi;

12. uzsver, ka ir ļoti svarīgi, lai Komisija apsvērtu elektronisko rēķinu sagatavošanas veicināšanu arī Nolīgumā par valsts iepirkumu (GPA). Tādējādi tiktu nodrošināts, ka noteikumi attiektos uz lielāko daļu PTO dalībvalstu, tostarp visām ES dalībvalstīm. Minētais ir vēl viens iemesls, kāpēc starptautiskajiem standartiem būtu jābūt Komisijas noteiktā standarta pamatā. Tādējādi šis standarts kļūtu nevis vienīgi par Eiropas, bet par starptautisku standartu, kurā ievērotas un iekļautas Eiropas prasības un vajadzības, balstoties uz kopīgām tiesību normām u. c.;

13. uzsver, ka ir būtiski arī ņemt vērā standartizācijas jomā jau aizsākto darbu, it sevišķi CEN veikto darbu, lai izstrādātu informācijas prasības attiecībā uz e-uzņēmējdarbības ziņojumiem publiskā iepirkuma jomā un procesu šādu ziņojumu apmaiņai starp pusēm. Šajā darbā jau piedalās pārstāvji no vairākām dalībvalstīm⁽²⁾. Minētā darba rezultātus arī turpmāk būtu jāizmanto Komisijas uzsāktajos projektos, piemēram, e-SENS⁽³⁾ un OpenPeppol⁽⁴⁾ ietvaros;

14. uzskata, ka ir svarīgi, lai apskatāmā standarta izstrādē, kā arī jau uzsāktā darba turpmākajā procesā uzmanība tiktu pievērsta tam, lai šis standarts būtu viegli piemērojams un to pārbaudītu pirms tālākas ieteikšanas. Būtu lietderīgi nodrošināt noteiktu sertifikāciju, lai apliecinātu, ka rēķini, kuri teorētiski balstās uz šo standartu, patiešām tam arī atbilst. To dalībvalstu pieredze, kurās jau darbojas attiecīgi standarti, liecina, ka ir nepieciešamas zināmas juridiskas vadlīnijas, lai katrai līgumslēdzējai iestādei un līgumslēdzējam nebūtu jāpamato, kāpēc tie nevar pieņemt konkrēto elektronisko rēķinu. Šāda sistēma būtu jāizstrādā arī iepriekš minētajās starptautiskajās standartizācijas organizācijās;

⁽²⁾ Sk. www.cenbii.eu.

⁽³⁾ Sk. www.esens.eu.

⁽⁴⁾ Sk. www.peppol.eu.

15. norāda, ka ir būtiski, lai standarta izstrādē tiktu iesaistīti vietējo un reģionālo pašvaldību pārstāvji, kā arī citas publiskās administrācijas iestādes un struktūras, ko finansē no valsts budžeta;

16. uzsver: notiekošajās sarunās par priekšlikumu jaunai datu aizsardzības regulai jāparedz, ka tās nosacījumi atbalsta elektronisko rēķinu sagatavošanu;

17. uzsver: atbilstīgi noteikumiem par elektronisko rēķinu sagatavošanu, kas iekļauti Direktīvā 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu, elektroniskie rēķini ir izmantojami, ja tos pieņem saņēmējs. Kā direktīvas priekšlikumā jau uzsvērts, minētais jāņem vērā arī jauno noteikumu izstrādē;

18. secina, ka lielākā daļa līgumslēdzēju iestāžu un līgumslēdzēju šobrīd nespēj pieņemt un apstrādāt elektroniskos rēķinus. Tāpēc Reģionu komiteja uzskata, ka pirms direktīvas stāšanās spēkā ir svarīgi veikt atbilstošu iepriekšēju sagatavošanu. Direktīvas stāšanās spēkā jāsaskaņo ar pārējo publiskā iepirkuma tiesību aktu kopumā iekļauto elektronisko iepirkuma procedūru stāšanās spēkā. Komiteja uzskata, ka direktīva varētu stāties spēkā noteiktā termiņā, piemēram, 30 mēnešus pēc tam, kad Komisija publicējusi standartu. Tādējādi tiktu nodrošināta standarta ieviešana programmatūrā, un līgumslēdzējas iestādes un līgumslēdzēji paspētu iegādāties attiecīgus risinājumus, kas savietojami ar šo standartu. Komiteja uzskata arī, ka dalībvalstīm būtu jānodrošina apmācība un atbalsts līgumslēdzējām iestādēm, lai direktīvas priekšlikumā paredzētos noteikumus varētu ieviest noteiktā termiņā;

19. atgādina, ka elektronisko rēķinu ieviešana nozīmēs to, ka daudzām līgumslēdzējām iestādēm un līgumslēdzējiem būs jāievieš atbilstoši IT risinājumi, kā arī kopumā jāpaplašina savas zināšanas elektronisko rēķinu pārvaldības jomā. Tādēļ dažādās dalībvalstīs nepieciešamajos pasākumos jāparedz atbalsts elektronisko rēķinu saņemšanai vajadzīgo IT risinājumu izstrādei, iespējams, vispārīgas centrālas vienošanās formā, uz kuru attiecīgās iestādes varētu atsaukties, piešķirot līguma slēgšanas tiesības, un kura tām kalpotu par atbalstu, nosakot prasības attiecībā uz iestāžu iekšējo risinājumu izstrādi elektronisko rēķinu sagatavošanai;

20. uzskata: dalībvalstīs paralēli līgumslēdzējām iestādēm un līgumslēdzējiem paredzētiem atbalsta, tālākizglītības un citiem pasākumiem jāsteno arī pasākumi, lai uzlabotu uzņēmumu, it sevišķi mazo un vidējo uzņēmumu, kompetences;

21. ņemot vērā to, ka, rīkojoties atsevišķi, dalībvalstis nevar apmierinoši sasniegt direktīvas priekšlikuma mērķi, proti, rast risinājumu sadarbības problēmai pārrobežu tirdzniecības jomā, un, tā kā direktīvas projekts ir piemērots instruments, uzskata, ka priekšlikums ir subsidiaritātes un samērīguma principam atbilstošs;

22. uzsver, ka Komiteja e-rēķinu ieviešanu publiskā iepirkuma procedūrās ir izvirzījusi par vienu no sava 2013. gada subsidiaritātes darba plāna piecām prioritātēm un šajā sakarā par subsidiaritātes jautājumiem apspriedusies ar partneriem no Subsidiaritātes uzraudzības tīkla un subsidiaritātes ekspertu grupas.

23. aicina Eiropas Komisiju pašai rādīt labu piemēru un nodrošināt, ka izsolēs, kas notiek ES atbalsta programmu ietvaros, akceptē elektroniskos rēķinus;

Vispārīgas piezīmes par paziņojumu

24. ņemot vērā to, ka lielākā daļa līgumslēdzēju iestāžu un līgumslēdzēju pašreiz nepieņem elektroniskos rēķinus, atzinīgi vērtē Komisijas priekšlikuma 5.3. punktā uzskaitītās galvenās darbības, kuras, citstarp, paredz, ka dalībvalstīm jāpieņem valsts stratēģija un sīki izstrādāts rīcības plāns pilnīgam e-iekirkumam;

25. uzsver, ka arī uzņēmumiem, it sevišķi MVU, jāuzlabo kompetence elektronisko rēķinu sagatavošanas jomā. Tāpat, domājams, ka daudzās dalībvalstīs ir nepieciešami pasākumi infrastruktūras jomā. Tādēļ Komiteja uzskata, ka Komisijas priekšlikums piedāvā vienu no veidiem, kā risināt šīs problēmas, proti, ka dalībvalstis apsvērs iespēju izmantot struktūrfondus mācību (jo īpaši MVU paredzētu) finansēšanai, administratīvo spēju nostiprināšanai un infrastruktūras veidošanai, attiecīgi iekļaujot šīs prioritātes savās darbības programmās;

26. uzskata, ka ar infrastruktūru saistītajiem jautājumiem ir būtiska nozīme elektronisko rēķinu sagatavošanas projekta īstenošanā, un tāpēc pauž viedokli, ka 5.2. punkta 4. apakšpunktā minētais Komisijas priekšlikums finansēt un atbalstīt pilnīga e-ierpirkuma (tostarp e-rēķinu) infrastruktūras attīstību visā Eiropā, izmantojot ierosināto Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumentu (CEF), var palīdzēt izveidot labi funkcionējošu infrastruktūru e-uzņēmējdarbības ziņojumiem. Reģionu komiteja uzskata, ka infrastruktūras jomā, iespējams, būs nepieciešami papildu pasākumi, jo apstākļi dalībvalstīs ievērojami atšķiras;

27. atzinīgi vērtē Komisijas ieceri finansēt projektus sadarbspējīgu risinājumu (e-SENS) izstrādes veicināšanai;

28. atzinīgi vērtē Komisijas priekšlikumu turpināt Eiropas ieinteresēto personu foruma elektronisko rēķinu sagatavošanas jomā darbu, taču vienlaikus aicina Komisiju nodrošināt, lai tajā būtu pārstāvēts vietējais un reģionālais līmenis.

II. IETEIKUMI GROZĪJUMIEM

Grozījums Nr. 1

COM(2013) 449 final

7. apsvēruma

Komisijas teksts	RK grozījums
<p>Eiropas standartā elektroniskā pamatrēķina semantiskajam datu modelim būtu jāietver spēkā esošās specifikācijas, tostarp tās, kuras izstrādājušas Eiropas vai starptautiskas organizācijas, piemēram, CEN (CWA 16356 un CWA 16562), ISO (Finanšu rēķins, pamatojoties uz ISO 20022 metodi) un UN/CEFACT (CII v. 2.0). Tam nebūtu jāpieprasa elektroniskie paraksti. Šādam Eiropas standartam būtu jādefinē semantiskie datu elementi, kuri atsaucas jo īpaši uz pārdevēja un pircēja papildu datiem, procesa identifikatoriem, rēķina papildu elementiem, rēķina vienības raksturojumu, piegādes informāciju, maksājuma informāciju un termiņiem. Tam arī būtu jābūt saderīgam ar spēkā esošajiem maksājumu standartiem, lai maksājumus varētu automātiski apstrādāt.</p>	<p>Eiropas standartā elektroniskā pamatrēķina semantiskajam datu modelim būtu jāietver spēkā esošās specifikācijas, tostarp tās, kuras izstrādājušas Eiropas vai starptautiskas organizācijas, piemēram, CEN (~~CWA 16356 un CWA 16562~~), ISO, (~~Finanšu rēķins, pamatojoties uz ISO 20022 metodi~~) un UN/CEFACT (~~CII v. 2.0~~) un OASIS. Tam nebūtu jāpieprasa elektroniskie paraksti. Šādam Eiropas standartam būtu jādefinē semantiskie datu elementi, kuri atsaucas jo īpaši uz pārdevēja un pircēja papildu datiem, procesa identifikatoriem, rēķina papildu elementiem, rēķina vienības raksturojumu, piegādes informāciju, maksājuma informāciju un termiņiem. Tam arī būtu jābūt saderīgam ar spēkā esošajiem maksājumu standartiem, lai maksājumus varētu automātiski apstrādāt.</p>

Pamatojums

Komisijas priekšlikumā minētas vairākas specifikācijas. Rēķinu standarti tiek ik pa laikam mainīti, un ne visi minētie standarti ir tikuši izmantoti. Turklāt trūkst arī norādes uz dažiem starptautiskajiem standartiem, kurus šobrīd izmanto vairākās dalībvalstīs. Tāpēc lietderīgāk būtu norādīt uz to rēķinu standartu specifikācijām, kurus izstrādājušas tādas Eiropas vai starptautiskas organizācijas kā CEN, ISO, UN/CEFACT un OASIS. Pēdējā organizācija Komisijas priekšlikumā nav minēta, taču tā nodarbojas ar tā dēvētajiem *de facto* standartiem, kurus šobrīd izmanto valsts pārvaldē daudzās dalībvalstīs.

Grozījums Nr. 2

4. pants

Komisijas teksts	RK grozījums
<p><i>Elektroniskie rēķini, kas atbilst Eiropas standartam</i></p> <p>Dalībvalstis nodrošina, ka līgumslēdzējas iestādes un līgumslēdzēji neatsakās saņemt elektroniskos rēķinus, kuri atbilst Eiropas standartam, atsauce uz kuru ir publicēta saskaņā ar 3. panta 2. punktu.</p>	<p><i>Elektroniskie rēķini, kas atbilst Eiropas standartam</i></p> <p>Dalībvalstis nodrošina, ka līgumslēdzējas iestādes un līgumslēdzēji neatsakās saņemt elektroniskos rēķinus, kuri atbilst Eiropas standartam, atsauce uz kuru ir publicēta saskaņā ar 3. panta 2. punktu, <u>un kuri balstās uz tehnisko formātu, ko izstrādājušas Eiropas Savienībā atzītās starptautiskās standartizācijas organizācijas.</u></p>

Pamatojums

Ja līgumslēdzējām iestādēm un līgumslēdzējiem būs pienākums pieņemt elektroniskos rēķinus visos tehniskajos formātos, kas atbilst semantiskajam datu modelim, ievērojami pieaugs izmaksas. Viens no veidiem, kā ierobežot tehnisko formātu skaitu, ir noteikt prasību, ka elektroniskajiem rēķiniem jāatbilst Eiropas standartam par elektroniskā pamatrēķina semantisko datu modeli un jābalstās uz tehnisko formātu (sintaksi), ko noteikušas Eiropas Savienībā atzītās starptautiskās standartizācijas organizācijas (CEN, UN/CEFACT, ISO un OASIS).

Grozījums Nr. 3

6. pants

Komisijas teksts	RK grozījums
<p><i>Transponēšana</i></p> <p>Ne vēlāk kā 48 mēnešus pēc šīs direktīvas stāšanās spēkā dalībvalstīs stājas spēkā normatīvie un administratīvie akti, kas vajadzīgi, lai izpildītu šīs direktīvas prasības. Dalībvalstis nekavējoties dara Komisijai zināmus minēto noteikumu tekstus.</p> <p>Kad dalībvalstis pieņem minētos noteikumus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu vai arī tādu atsauci pievieno to oficiālajai publikācijai. Dalībvalstis nosaka, kā izdarāma šāda atsauce.</p> <p>Dalībvalstis dara Komisijai zināmus to tiesību aktu galvenos noteikumus, ko tās pieņem jomā, uz kuru attiecas šī direktīva.</p>	<p><i>Transponēšana</i></p> <p>Dalībvalstis ~~ne vēlāk kā 48 mēnešus pēc šīs direktīvas stāšanās spēkā aktīvi tiecas~~ nodrošināt, ka <u>līgumslēdzējas iestādes un līgumslēdzēji neatsakās saņemt elektroniskos rēķinus, kuri atbilst Eiropas standartam, atsauce uz kuru ir publicēta saskaņā ar 3. panta 2. punktu, un kuri atbilst balstās uz tehniskajam formātam, kas balstās uz Eiropas un starptautiskajiem standartiem, ko izstrādājušas Eiropas Savienībā atzītās starptautiskās standartizācijas organizācijas.</u></p> <p>~~Šo nosacījumu izpildes gadījumā dalībvalstis nodrošina to, ka stājas spēkā normatīvie un administratīvie akti, kas vajadzīgi, lai izpildītu šīs direktīvas prasības. Dalībvalstis 4830 mēnešus pēc tam, kad Komisija publicējusi atsauci uz Eiropas standartu atbilstīgi 3. panta 2. punktam, šīs direktīvas stāšanās spēkā nodrošina, ka stājas spēkā normatīvie un administratīvie akti, kas vajadzīgi, lai direktīvu īstenotu.~~ Dalībvalstis nekavējoties dara Komisijai zināmus minēto noteikumu tekstus.</p> <p>Kad dalībvalstis pieņem minētos noteikumus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu vai arī tādu atsauci pievieno to oficiālajai publikācijai. Dalībvalstis nosaka, kā izdarāma šāda atsauce.</p> <p>Dalībvalstis dara Komisijai zināmus to tiesību aktu galvenos noteikumus, ko tās pieņem jomā, uz kuru attiecas šī direktīva.</p>

Pamatojums

Piemērotāk būtu īstenošanas termiņu noteikt uz konkrētu laiku pēc tam, kad Komisija būs publicējusi atsauci uz standartu. Tādējādi tiktu nodrošināts laiks IT risinājumu ieviešanai un standarta izmēģināšanai, kā arī līgumslēdzējiem pusēm un līgumslēdzējiem būtu pietiekami laika iegādāties risinājumus, kas balstās uz šo standartu. Piemērots termiņš varētu būt 30 mēneši pēc brīža, kad Komisija publicējusi atsauci uz standartu atbilstīgi 3. panta 2. punktam. Svarīgi arī nodrošināt, lai dalībvalstis sniegtu līgumslēdzējiem iestādēm un līgumslēdzējiem nepieciešamo atbalstu, lai tās uzlabotu savas kompetences elektronisko rēķinu sagatavošanas jomā un, iespējams, izstrādātu IT risinājumus elektronisko rēķinu saņemšanai un pārvaldībai. Attiecīgajos pasākumos būtu jāiekļauj arī apmācības pasākumi uzņēmumiem, it sevišķi MVU. Ierosinātais teksts rada labākus priekšnosacījumus tam, lai elektroniskos rēķinus būtu iespējams pieņemt atbilstīgi noteiktajam standartam un ierosinātajā laika posmā.

Briselē, 2013. gada 28. novembrī

*Reģionu komitejas
priekšsēdētājs*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Reģionu komitejas atzinums “Ciešāka sadarbība starp valstu nodarbinātības dienestiem”

(2014/C 114/14)

I. IETEIKUMI POLITIKAS JOMĀ

REĢIONU KOMITEJA

1. stingri atbalsta Eiropas Komisijas priekšlikumu pastiprināt un formalizēt Eiropas valstu nodarbinātības dienestu (VND) sadarbību, kam, uzlabojot VND veiktspēju, būtu jāveicina Lisabonas līguma 3. pantā noteiktā mērķa (pilnīgas nodarbinātības sekmēšana) sasniegšana, jaunatnes bezdarba likvidēšana un stratēģijā “Eiropa 2020” izvirzīto mērķu nodarbinātības jomā sasniegšana;
2. uzsver Pamattiesību hartas 29. pantā ietverto noteikumu par to, ka “īkvienai personai ir tiesības izmantot bezmaksas darbā iekārtošanas pakalpojumus” un tāpēc ir pārsteigta, ka Eiropas Komisijas iesniegtajā lēmuma priekšlikumā nav atsaucies uz šo noteikumu;
3. atgādina, ka valsts nodarbinātības dienests ir vispārējas tautsaimnieciskas nozīmes pakalpojums un tāpēc uz to attiecas Līguma par Eiropas Savienības darbību 14. pants, kā arī Pamattiesību hartas 36. pants;
4. uzsver, ka VND struktūra, darbības modeļi un veiktie pasākumi katrā dalībvalstī atšķiras, turklāt VND darbojas atšķirīgos darba tirgus apstākļos un tiem ir dažāds pieejamo resursu līmenis;
5. apstiprina saistības, ko pieņēma konferences par jaunatnes bezdarbu, kura notika 3. jūlijā Berlīnē, dalībnieki, jo īpaši Eiropas VND pārstāvju doto solījumu uzņemties galveno lomu jaunatnes nodarbinātības veicināšanā Eiropā, paaugstināt sava darba efektivitāti un sekmēt sadarbību ar pārējām ieinteresētajām pusēm;

VND tīkla līdzšinējā darbība

6. norāda, ka Eiropas VND neoficiāls padomdevēju tīkls pastāv kopš 1997. gada un tajā ir darba grupas par tādiem tematiem kā, piemēram, “Jaunas prasmes jaunām darbvietām”, VND efektivitāte, Savstarpējās mācīšanās programma un “Dialogs starp valstu nodarbinātības dienestiem”;
7. atzīst, ka VND tīkls ir sniedzis ievērojamu ieguldījumu ES līmeņa politikā, nodrošinot speciālistu atsauksmes par tādiem jautājumiem kā elastdrošība, VND loma ierosmē “Panākt, lai pāreja atmaksātos” un garantija jauniešiem;
8. konstatē, ka minētais tīkls ir bijis ļoti lietderīgs, rentabls forums VND labākās prakses piemēru savstarpējai apmaiņai un nozīmīgs savstarpējās mācīšanās un inovācijas avots ļoti daudzās jomās, piemēram, digitālajos pakalpojumos un klientu profilēšanā;
9. atzīst, ka tīklā gūtās atziņas ir uzlabojušas pakalpojumus un to sniegšanu vairākās dalībvalstīs;

Plašāks tīkls, kam ir juridiskais pamats

10. uzsver, ka ar šo tiesību akta priekšlikumu tiktu izveidots VND tīkls, lai paplašinātu, pastiprinātu un konsolidētu pašreizējās ierosmes nolūkā vēl vairāk paaugstināt VND efektivitāti un uzlabot darba tirgus darbību;
11. uzsver, ka Komisijas iesniegtais lēmuma priekšlikums nepārkāpj Līguma par Eiropas Savienības darbību 149. pantā noteiktās koordinācijas un atbalsta kompetences un līdz ar to atbilst subsidiaritātes principam;
12. atzīst, ka ar priekšlikuma starpniecību tīkls iegūs lielāku atpazīstamību, leģitimitāti un skaidrākas politiskās pilnvaras, tomēr joprojām uzskata, ka tā galvenajai funkcijai ir jābūt padomdevēja funkcijai;
13. uzskata, ka ar šo tiesību aktu VND būs piešķirta lielāka līdzdalība tīklā, un vajadzības gadījumā VND varēs darboties saskaņoti;

14. vērš uzmanību uz to, ka visi VND tīklā nav iesaistīti vienādā pakāpē, kas kaitē tīkla darbības rezultātu kvalitātei un vājina tīkla politisko reakciju;
15. atkārtoti uzsver: tīkla formāla atzīšana nodrošinās, ka būs iesaistītas visas dalībvalstis un tām vajadzēs sistemātiski sniegt pierādījumus par to, kā tās īsteno pārmaiņas atbilstoši ES politikā pieņemtajiem lēmumiem, tādējādi palīdzot apzināt neapmierinošu darbību un ar to saistītās strukturālās problēmas;
16. uzsver, ka efektīvi VND ir izšķirošs faktors “garantijas jauniešiem” īstenošanā un ka ir ļoti svarīgi, lai visi VND pilnībā pārzinātu jauniešu bezdarba struktūru, jauniešu stiprās un vājās puses, nodarbinātības iespējas, kā arī konkrētās profesionālās prasības;
17. uzskata, ka tīkla uzdevumam jābūt ļoti skaidri definētam, lai nodrošinātu, ka tīkla darbība nedublējas ar, piemēram, Nodarbinātības komitejas (EMCO) un tās apakšgrupu darbību, kā arī ar citu grupu kā, piemēram, Eiropas Mūžilga karjeras atbalsta politikas tīkls un EURES, darbību, bet vienlaikus norāda, ka paplašinātajam tīklam attiecīgā gadījumā būtu jācenšas veidot sinerģiju ar minētajām grupām;
18. uzsver, ka paplašinātā tīkla darbības rezultātos būtu jāiekļauj informācija par nodarbinātības politikas attīstību ES līmenī, jo īpaši par EMCO un Nodarbinātības, sociālās politikas, veselības un patērētāju aizsardzības padomes (EPSCO) darbu;
19. atzīst, ka pieaugošās darba tirgu sarežģītības apstākļos ir vajadzīga ciešāka sadarbība un partnerība darbā ar sociālajiem partneriem un pārējām publiskā un privāta sektora un bezpeļņas organizāciju ieinteresētajām personām, un tas būtu jāatspoguļo paplašinātajā tīklā;

Salīdzinošā vērtēšana/salīdzinošā mācīšanās

20. piekrīt, ka iespējams paplašināt salīdzinošās vērtēšanas mehānisma piemērošanas jomu, kas ir salīdzinošās mācīšanās priekšnosacījums, tomēr uzskata, ka minētais jāveic pārdomāti un piesardzīgi, pilnībā ņemot vērā valstu vai reģionālās atšķirības;
21. atzīmē, ka Komisijas priekšlikums saskaņā ar 8. pantu pilnvaros Komisiju pieņemt deleģētos aktus salīdzinošās vērtēšanas un savstarpējās mācīšanās iniciatīvu īstenošanai. Šajā sakarā Reģionu komiteja norāda, ka ar deleģēto aktu nevajadzētu radīt būtisku administratīvo slogu vietējām un reģionālajām pašvaldībām;
22. ir pārliecināta, ka nekādā gadījumā nevajadzētu veidot “rangu tabulu” vai izvirzīt mērķus, bet gan veicināt uz kopīgu metodoloģiju bāzētu mācīšanos; saskaņā ar LESD 14. pantu tikai valsts iestāžu un/vai reģionālo un vietējo pašvaldību ziņā ir izvērtēt savas valsts nodarbinātības dienestus, pamatojoties uz noteiktiem kvalitatīviem un kvantitatīviem rādītājiem;
23. uzsver, ka salīdzinošās vērtēšanas/salīdzinošās mācīšanās darbā galvenais ir nevis kvantitāte, bet gan kvalitāte;
24. uzskata, ka tīkla darbības rezultātiem jābalstās uz precīziem neatkarīgiem pētījumiem, kuros izmantoti labākie pieejamie pierādījumi;
25. ierosina, ka jaunajā tiesību aktā būtu jāparedz iespēja turpmāk izvērst tīkla darbību tiešsaistē, lai informētu par tā darbu un iesaistītu ieinteresētās personas;
26. piekrīt, ka paplašinātā tīkla izveides rezultāts būs arī tā pastiprinātā spēja piemērot holistiskāku pieeju, aptverot VND pamatkompetences un cieši saistītās jomas, piemēram, mācekliību, uzņēmumu dibināšanu un izglītību uzņēmējdarbības jomā, un norāda, ka būtu jāuzsver ES finansējuma nozīmīgums un efektivitāte minētajās jomās;

Vietējā un reģionālā dimensija

27. norāda, ka dažās dalībvalstīs vietējās un reģionālās pašvaldības ir atbildīgas par VND, kam ir decentralizēta struktūra un lēmumu pieņemšanas mehānisms, turpretī daudzās citās dalībvalstīs VRP ir atbildīgas par tādiem pasākumiem kā mācekliības shēmas, prasmju pielāgošana un prognozēšana, apmācība, nodarbinātības subsīdijas, kuri ir vai nu cieši saistīti ar VND galveno darbu vai arī dažās dalībvalstīs tie ir VND pamatuzdevuma sastāvdaļa;

28. ir pārliecināta, ka laba prakse un paraugprakse bieži ir sastopama tieši vietējā un reģionālajā līmenī, tāpēc obligāti ir jāatzīst minētajā līmenī veiktais darbs. Tiklā būtu jāņem vērā un jāpopularizē paraugprakses piemēri;

29. norāda, ka tieši vietējais un reģionālais līmenis bieži ir vistuvāk darba meklētājiem un vairumam darba devēju un ka arī darba tirgus galvenokārt ir vietējā līmeņa tirgus;

30. aicina katras dalībvalsts pārstāvi pielikt visas pūles, lai nodrošinātu, ka tā darbībā tiek izmantoti vietējo un reģionālo VND viedokļi un gūtā pieredze un ka vietējie un reģionālie VND ir pilnībā informēti par minētā pārstāvja darbu. Svarīgi ir arī dzan uzsvērt, ka šo dalībvalstu pārstāvju uzdevums ir iekļaut tīkla darbībā arī to vietējā un reģionālā līmeņa dalībnieku viedokļus un pieredzi, kuri strādā ar personām, kas meklē darbu, un dialogā ar vietējā un reģionālā līmeņa nodarbinātības dienestiem izveidot attiecīgu struktūru;

31. lūdz iekļaut tīklā kā novērotāju RK ieceltu pārstāvi, lai nodrošinātu, ka tīklā ir atspoguļoti vietējā un reģionālā līmeņa uzskati, gūtā pieredze un prakses piemēri.

II. IETEIKUMI GROZĪJUMIEM

Grozījums Nr. 1

Preambula

Komisijas ierosinātais teksts	Grozījums
ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 149. pantu,	ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 149. un 14. pantu; ņemot vērā Pamattiesību hartu un jo īpaši tās 29. un 36. pantu;

Pamatojums

Grozījums atbilstoši atzinuma 2. un 3. punktam.

Grozījums Nr. 2

8. apsvēruma

Komisijas ierosinātais teksts	Grozījums
VND tīklam būtu jāstiprina savu dalībnieku sadarbība, jāizstrādā kopējas iniciatīvas, kuru mērķis ir informācijas un labākās prakses apmaiņa visās VND aptvertajās jomās, salīdzinošā analīze un konsultācijas, kā arī novatorisku pieeju sekmēšana nodarbinātības pakalpojumu sniegšanā. Izveidojot šo tīklu, būs iespējams salīdzināt visus VND iekļaujošā, uz pierādījumiem balstītā un uz sniegumu vērstā veidā, un tā rezultātā varēs noteikt labākās prakses. Pateicoties šiem rezultātiem, VND tīkla dalībniekiem būtu jāspēj izstrādāt nodarbinātības pakalpojumu struktūru un sniegšanu saskaņā ar savu specifisko atbildību. VND tīkla īstenotajām iniciatīvām būtu jāpalielina VND un valsts izdevumu efektivitāte.	VND tīklam būtu jāstiprina savu dalībnieku sadarbība, jāizstrādā kopējas iniciatīvas, kuru mērķis ir informācijas un labākās prakses apmaiņa visās VND aptvertajās jomās, salīdzinošā analīze un konsultācijas, kā arī novatorisku pieeju sekmēšana nodarbinātības pakalpojumu sniegšanā. ~~Izveidojot šo tīklu, būs iespējams salīdzināt visus VND iekļaujošā, uz pierādījumiem balstītā un uz sniegumu vērstā veidā, un tā rezultātā varēs noteikt labākās prakses. Pateicoties šiem rezultātiem, VND tīkla dalībniekiem būtu jāspēj izstrādāt nodarbinātības pakalpojumu struktūru un sniegšanu saskaņā ar savu specifisko atbildību. VND tīkla īstenotajām iniciatīvām būtu jāpalielina VND un valsts izdevumu efektivitāte.~~

Pamatojums

Komisijas ierosinātais 8. apsvēruma formulējums lielā mērā atkārtō 4. apsvērumā pausto. Tomēr pirmajā un pēdējā teikumā kodolīgi rezumēts tas, kādam vajadzētu būt tīkla mērķim un kā tas darbosies.

Grozījums Nr. 3

1. pants

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>Tiek izveidots ES mēroga valsts nodarbinātības dienestu (VND) tīkls, turpmāk "Tīkls", kura darbības termiņš ir no 2014. gada 1. janvāra līdz 2020. gada 31. decembrim.</p> <p>Šis Tīkls īstēnos 3. pantā noteiktās iniciatīvas.</p> <p>Tīklā ietilpst:</p> <p>a) dalībvalstu izraudzītie valsts nodarbinātības dienesti un</p> <p>b) Komisija.</p> <p>Dalībvalstīs, kurās ir autonomi reģionālie valsts nodarbinātības dienesti, nodrošina to atbilstīgu pārstāvību Tīkla īpašajās iniciatīvās.</p>	<p>Tiek izveidots ES mēroga valsts nodarbinātības dienestu (VND) tīkls, turpmāk "Tīkls", kura darbības termiņš ir no 2014. gada 1. janvāra līdz 2020. gada 31. decembrim.</p> <p>Šis Tīkls īstēnos 3. pantā noteiktās iniciatīvas.</p> <p>Tīklā ietilpst:</p> <p>a) dalībvalstu izraudzītie valsts nodarbinātības dienesti un</p> <p>b) Komisija.</p> <p>Dalībvalstīnīs, kurās ir autonomi reģionālie <u>un decentralizēti vai vietējie</u> valsts nodarbinātības dienesti, <u>ir pienākums nodrošināt minēto dienestu</u> atbilstīgu pārstāvību Tīkla īpašajās iniciatīvās.</p>

Pamatojums

Šā grozījuma mērķis ir nodrošināt, ka gadījumā, ja ir daļēji vai pilnībā decentralizēts VND, tīkla juridisks pienākums ir nodrošināt, ka minētie dienesti ir adekvāti atspoguļoti tīkla konkrētajās iniciatīvās.

Grozījums Nr. 4

2. pants

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p style="text-align: center;">Mērķi</p> <p>Šajā lēmumā paredzētais veicināšanas pasākums ar Tīkla palīdzību sekmē:</p> <p>(a) stratēģijas gudrai, ilgtspējīgai un iekļaujošai izaugsmei "Eiropa 2020" un tās galveno mērķu īstenošanu, jo īpaši nodarbinātības jomā;</p> <p>(b) ES darba tirgu darbības uzlabošanu;</p> <p>(c) darba tirgu integrācijas uzlabošanu;</p> <p>(d) ģeogrāfiskās un profesionālās mobilitātes palielināšanu;</p> <p>(e) sociālās atstumtības apkarošanu un no darba tirgus atstumto personu integrāciju.</p>	<p style="text-align: center;">Mērķi</p> <p>Šajā lēmumā paredzētais veicināšanas pasākums ar Tīkla palīdzību sekmē:</p> <p>a) stratēģijas gudrai, ilgtspējīgai un iekļaujošai izaugsmei "Eiropa 2020" un tās galveno mērķu īstenošanu, jo īpaši nodarbinātības jomā;</p> <p>b) <u>kvalitatīvu un ilgtspējīgu nodarbinātību;</u></p> <p>c) ES darba tirgu darbības uzlabošanu;</p> <p>e d) darba tirgu integrācijas uzlabošanu;</p> <p>đ e) ģeogrāfiskās un profesionālās mobilitātes palielināšanu <u>bez negodīgas konkurences starp darba nēmējiem saskaņā ar attiecīgajiem Savienības tiesību aktiem;</u></p> <p>e f) sociālās atstumtības apkarošanu un no darba tirgus atstumto personu integrāciju.</p>

Pamatojums

Pašsaprojami.

Grozījums Nr. 5

4. pants

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
Sadarbība	Sadarbība
1. Tikls sadarbojas ar darba tirgus ieinteresētajām personām, tostarp citiem nodarbinātības pakalpojumu sniedzējiem, tos iesaistot attiecīgajos Tikla pasākumos un sanāksmēs un apmainoties ar informāciju un datiem.	1. Tikls sadarbojas ar darba tirgus ieinteresētajām personām, tostarp citiem nodarbinātības pakalpojumu sniedzējiem, tos iesaistot attiecīgajos Tikla pasākumos un sanāksmēs un apmainoties ar informāciju un datiem. 2. <u>Tikls atļauj Reģionu komitejas ieceltam pārstāvim piedalīties tā darbā novērotāja statusā.</u>

Pamatojums

Tāpat kā iepriekšējā grozījumā, šis papildinājums ir svarīgs, ciktāl tas atspoguļo to, ka daudzās dalībvalstīs vietējās un reģionālās pašvaldības ir vai nu pilnībā atbildīgas par VND, vai arī veic tādu darbību kā apmācība, profesionālā ievirze, konsultācijas, nodarbinātības subsīdijas, prasmju prognozēšana utt., kas ir cieši saistīta ar VND darbu (vai dažās dalībvalstīs tā ir VND pamatuzdevuma sastāvdaļa).

Grozījums Nr. 6

7. pants

Komisijas ierosinātais teksts	Grozījums
Komisija ir pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 8. pantu attiecībā uz salīdzinošās vērtēšanas un savstarpējas mācīšanās iniciatīvu īstenošanas vispārējo sistēmu, kā to paredz 3. panta 1. punkts, tostarp metodiku, kvantitatīvos un kvalitatīvos pamatrādītājus VND snieguma novērtēšanai, integrētas savstarpējas mācīšanās programmas mācību instrumentus un nosacījumus dalībai šajās iniciatīvās.	Komisija ir pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 8. pantu attiecībā uz salīdzinošās vērtēšanas un savstarpējas mācīšanās iniciatīvu īstenošanas vispārējo sistēmu, kā to paredz 3. panta 1. punkts, tostarp metodiku, kvantitatīvos un kvalitatīvos pamatrādītājus VND snieguma darbības novērtēšanai, integrētas savstarpējas mācīšanās programmas mācību instrumentus un nosacījumus dalībai šajās iniciatīvās.

Pamatojums

Terminoloģisks labojums, lai būtu konsekvence ar 21. pantu.

Briselē, 2013. gada 28. novembrī

Reģionu komitejas
priekšsēdētājs

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Reģionu komitejas atzinums “Viedrobežu tiesību aktu kopums”

(2014/C 114/15)

I. VISPĀRĪGI IETEIKUMI

REĢIONU KOMITEJA

Vispārīgas piezīmes

1. atzinīgi vērtē neseno pieņemto “Šengenas zonas pārvaldības” tiesību aktu kopumu, kas ietver jaunu novērtēšanas un uzraudzības mehānismu, ar kuru paredzēts kontrolēt, kā tiek piemērots Šengenas *acquis*⁽¹⁾ un kopīgie noteikumi par robežkontroles pagaidu atjaunošanu pie iekšējām robežām ārkārtas apstākļos⁽²⁾;
2. atzīst, ka Šengenas zonas efektīva darbība ir atkarīga no savstarpējas uzticēšanās un dalībvalstu spējas atbilstīgi kopīgiem noteikumiem kontrolēt ārējās robežas;
3. pozitīvi vērtē dalībvalstu un Komisijas kopīgas atbildības ieviešanu saistībā ar jauno Šengenas novērtēšanas mehānismu, kas vairs nav vienīgi starpvaldību līmeņa instruments, jo tādējādi ir iespējams sekmēt nepilnību novēršanu un savstarpēju uzticēšanos un šo mehānismu attiecināt uz visiem Šengenas *acquis* aspektiem, tostarp uz kontroles neesamību uz iekšējām robežām, lai nepieļautu nelikumīgu kontroli, ar kuru tiek pārkāpts personu brīvas pārvietošanās princips;
4. uzsver, ka jebkādas robežkontroles atjaunošana uz iekšējām robežām ir jāaskaņo ES līmenī, lai nepieļautu vienpusējus lēmumus, kas varētu ierobežot personu brīvas pārvietošanās tiesību īstenošanu telpā, kurā nav iekšējo robežu;
5. uzskata, ka migrācijas plūsmas uz ārējām robežām pašas par sevi nerada sabiedriskās kārtības vai iekšējās drošības apdraudējumu, kas pamatotu robežkontroles atjaunošanu uz iekšējām robežām;
6. atgādina, ka saskaņā ar Eiropas solidaritātes principu gadījumos, kad uz kādas dalībvalsts ārējās robežas radusies ārkārtas situācija, jāmobilizē visi valstu un ES tehniskās un finansiālās palīdzības līdzekļi, kā arī Eiropas Savienības struktūru, piemēram, FRONTEX un EASO (Eiropas Patvēruma atbalsta birojs), palīdzība;
7. atzinīgi vērtē pasākumus, lai nodrošinātu stingrāku robežkontroli, labāku tiesībsardzību, veicinātu cīņu pret teroristu nodarījumiem un citiem smagiem noziedzīgiem nodarījumiem un samazinātu nelikumīgo migrāciju;
8. tāpēc uzskata, ka attiecībā uz robežkontroles pagaidu atjaunošanu uz iekšējām robežām, lai novērstu nopietnas un pastāvīgas nepilnības uz ārējām robežām, ir jāveic objektīvas novērtēšanas procedūra, un šo atjaunošanu var atļaut tikai kā ārkārtas pasākumu galējas nepieciešamības gadījumā;
9. iesaka pilnībā iesaistīt vietējās un reģionālās pašvaldības uz ārējām robežām konstatēto nopietno un pastāvīgo nepilnību izvērtēšanā un apzināšanā, lai nodrošinātu, ka robežkontrole uz iekšējām robežām tiek atjaunota tikai pēc reālās situācijas pienācīgas novērtēšanas, balstoties uz dažādiem informācijas avotiem un dažādu dalībnieku ieguldījumu;
10. atzīst, ka kontrolei uz ES ārējām robežām ir svarīga nozīme ne tikai, lai garantētu drošību, bet arī mobilitāti šīs zonas robežās⁽³⁾;
11. pauž gandarījumu par neseno izveidoto Eiropas Robežu uzraudzības sistēmu (EUROSUR), kas ir līdzeklis kontroles stiprināšanai uz ārējām robežām un kura darbības pamatā ir operatīvās informācijas apmaiņa un sadarbība starp valstu ārējo jūras un sauszemes robežu uzraudzības iestādēm un FRONTEX; uzsver, ka šim mehānismam pirmām kārtām ir jānovērš cilvēku bojāeja jūrā, bet papildus – jā rūpējas par nelegālo imigrantu atklāšanu un iekšējās drošības palielināšanu, veicot preventīvus pasākumus pārrobežu noziedzības, piemēram, cilvēku tirdzniecības un narkotiku nelegālas tirdzniecības novēršanai;

⁽¹⁾ COM(2011) 559 final.⁽²⁾ COM(2011) 560 final.⁽³⁾ Skatīt Reģionu komitejas atzinumu par Stokholmas programmu, ziņotāja: Anna Terrón i Cusi. OV C 79, 27.3.2010., 52. lpp.

12. vienlaikus brīdina, ka šī sistēma nedrīkst kaitēt cilvēktiesību aizsardzībai un tā nevar būt prioritāra salīdzinājumā ar patvēruma pieprasījuma tiesībām un aizsardzību pret izraidīšanu, kas garantētas Pamattiesību hartas 18. pantā un 19. panta 2. punktā ⁽⁴⁾;

13. pauž bažas par vērojamo tendenci atgūt rīcības brīvību ES kompetences jomās, piemēram, brīvas pārvietošanās jomā, un pauž satraukumu par dažu dalībvalstu nesen ierosināto priekšlikumu paredzēt plašākas iespējas ierobežot personu brīvas pārvietošanās tiesības, kas ir viens no Savienības pilsonības pamatprincipiem;

14. vēlreiz uzsver, ka personu brīva pārvietošanās telpā, kurā nav iekšējo robežu, ir viens no ES pamatprincipiem un viena no reālākajām un būtiskākajām priekšrocībām iedzīvotājiem, tāpēc to nedrīkst ierobežot;

15. uzskata, ka viedrobežu tiesību aktu kopums, kas ietver priekšlikumus šādām regulām: ieceļošanas/izceļošanas sistēmas (IIS) izveide, kas paredzēta trešo valstu valstspiederīgo ieceļošanas ES teritorijā un izceļošanas reģistrēšanai ⁽⁵⁾, Reģistrēto ceļotāju programmas (RCP) ieviešana ⁽⁶⁾, kā arī Šengenas Robežu kodeksa grozīšana nolūkā nodrošināt abu sistēmu ieviešanu ⁽⁷⁾, jāskata brīvības, drošības un tiesiskuma telpas darbības vispārējā kontekstā;

II. IETEIKUMI POLITIKAS JOMĀ

Īpašas piezīmes par viedrobežu tiesību aktu kopumu

16. atzīst, ka jaunajām tehnoloģijām ir svarīga nozīme, lai garantētu robežu pārvaldības efektivitāti un risinātu problēmas, kas saistītas ar ārējās robežas šķērsojošo personu skaita būtisku palielināšanos, kā arī nodrošinātu ārējo robežu kontroles drošību, kā tas jau tiek darīts vairākās dalībvalstīs;

17. norāda, ka IIS izveides mērķis ir pašreizējo sistēmu – ieceļošanas un izceļošanas spiedogu iespiešanu pasē aizstāt ar elektronisku reģistru, kurā norādīts trešo valstu valstspiederīgo ieceļošanas un izceļošanas datums un vieta īslaicīgas uzturēšanās (līdz trim mēnešiem) gadījumā Šengenas zonā; tas ļautu automātiski aprēķināt personu skaitu, kuru uzturēšanās ES ir legāla;

18. atzinīgi vērtē RCP ļoti pozitīvo mērķi vienkāršot ES ārējo robežu šķērsošanu tiem trešo valstu valstspiederīgajiem, kuri ceļo bieži un kuriem ir iepriekš veikta drošības un dokumentu pārbaude, pārejot uz automatizētām robežšķērsošanas sistēmām, kas vienkāršo ieceļošanu ES telpā personām, kuru uzturēšanās tajā ir regulāra un godprātīga;

Piezīmes par viedrobežu tiesību aktu kopuma ietekmi uz pamattiesībām

19. vēlreiz pauž bažas par IIS ieviešanu un tās iespējamo ietekmi uz pamattiesībām, īpaši personas datu aizsardzību ⁽⁸⁾;

20. atzīst, ka personas datu, to skaitā biometrisku datu, vākšana lielā apjomā rada zināmu spriedzi starp šīm sistēmām un pamattiesībām, jo īpaši privātuma un personas datu aizsardzības jomā, kurā paredzēta prasība stingri ierobežot šādu datu izmantošanu un pārbaudīt to nepieciešamību un proporcionalitāti;

⁽⁴⁾ Skatīt arī Reģionu komitejas atzinumu par tematu "Vispārēja pieeja migrācijai un mobilitātei", ziņotāja: *Nichi Vendola*.

⁽⁵⁾ COM(2013) 95 final.

⁽⁶⁾ COM(2013) 97 final.

⁽⁷⁾ COM(2013) 96 final.

⁽⁸⁾ Reģionu komitejas atzinums "Stokholmas programma: problēmas un iespējas saistībā ar jauno daudzgadu programmu par ES brīvības, drošības un tiesiskuma telpu", OV C 79, 27.3.2010., 56. punkts.

21. atkārtoti pauž atbalstu augstam personas datu aizsardzības līmenim un bažas par to, ka informācijas un komunikācijas tehnoloģiju attīstības rezultātā būtiski pieaug ar iedzīvotājiem saistīta digitālā informācija⁽⁹⁾;

22. brīdina, ka, vērtējot no nediskriminācijas principa un personas datu aizsardzības viedokļa, ierosinātās sistēmas ir iemesls nopietnām bažām, ņemot vērā to ietekmi uz pamattiesībām, it īpaši trešo valstu valstspiederīgo un patvēruma meklētāju, kas cenšas ieceļot ES teritorijā, pamattiesībām;

Piezīmes par viedrobežu tiesību aktu kopuma pievienoto vērtību, lietderību un samērīgumu

23. tā kā abās viedrobežu tiesību aktu kopumā ierosinātajās sistēmās paredzēta datu, tostarp biometrisku datu, vākšana plašos apmēros, uzskata, ka ir pārliecinoši jāpierāda šo sistēmu nepieciešamība, likumība un samērīgums un fakts, ka tām izvirzītos mērķus nav iespējams sasniegt ar izmaksu ziņā lētākām sistēmām, kas mazāk apdraud privātumu;

24. ņem vērā Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītāja (EDAU) nostāju: viņš kritiski vērtējis un apšaubījis viedrobežu tiesību aktu kopuma nepieciešamību un samērīgumu, jo trūkst neapstrīdamu pierādījumu, kas apliecinātu jauno sistēmu ieviešanas pamatotību. Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītājs uzskata, ka ar IIS tiek pārkāptas tiesības uz privātās dzīves aizsardzību un ka šaubas rada sistēmas izmaksu efektivitāte gan no finanšu, gan no pamattiesību viedokļa⁽¹⁰⁾;

25. norāda, ka arī Eiropas Parlaments, 29. panta datu aizsardzības darba grupa un pilsoniskās sabiedrības pārstāvju vairākums ir izteikuši šaubas par IIS nepieciešamību un pievienoto vērtību⁽¹¹⁾;

26. atzīst, ka IIS izveides nepieciešamību un proporcionālītāti jo īpaši var apstrīdēt, jo nav pārliecinošu pierādījumu par tās efektivitāti to mērķu sasniegšanā, kas izvirzīti saistībā ar efektīvu robežkontroli, nelegālās imigrācijas apkarošanu un aktīvāku cīņu pret smagu organizētu noziedzību;

27. norāda, ka IIS galvenais mērķis ir identificēt trešo valstu valstspiederīgos, kuri legāli ieceļo Šengenas zonā ar īstermiņa vīzām vai bez tām un kuri tajā uzturas ilgāk nekā atļauts. Šajā nolūkā elektroniski tiek aprēķināts atļautās uzturēšanās termiņš un valstu iestādēm tiek nosūtīts brīdinājums par personām, kuras šo termiņu ir pārkāpušas. Tas ļauj aizturēt nelegālos imigrantus un sākt atpakaļnosūtīšanas procedūru;

28. uzskata, ka IIS pievienotā vērtība šā mērķa sasniegšanai nav pārliecinoša, jo nelegālas uzturēšanās brīdinājuma sistēma balstīta uz pieņēmumu, ka personām, kas ieceļo ES teritorijā ar īstermiņa vīzu vai bez vīzas, ir obligāts pienākums izceļot no ES, nepārsniedzot trīs mēnešu termiņu. Īpašie apstākļi, piemēram, patvēruma pieprasīšana vai uzturēšanās atļaujas noformēšana atbilstīgi konkrētās valsts tiesībām šajā gadījumā nav ņemti vērā;

29. norāda, ka IIS nepieciešamība un samērīgums ir jāizvērtē vēl jo vairāk tāpēc, ka, nepastāvot aizturēšanai par nelikumīgu uzturēšanos, sistēma varēs identificēt nelegālos imigrantus tikai tad, kad viņi izceļos no Šengenas zonas. Līdz ar to IIS ir "izmaksu ziņā ļoti dārgs mehānisms statistikas datu vākšanai imigrācijas jomā"⁽¹²⁾;

30. atzīmē, ka IIS nevar identificēt imigrantus, kuri ir saņēmuši uzturēšanās atļauju atbilstīgi tiesību aktiem patvēruma tiesību jomā vai konkrētās valsts noteikumiem imigrācijas jomā. Šīm personām draud nelikumīga apcietinājuma risks, balstoties uz IIS nosūtīto brīdinājumu, kura pamatā ir uzturēšanās termiņa automātisks aprēķins, kurā nav un nevar tikt ņemti vērā iepriekš minētie apstākļi;

⁽⁹⁾ Reģionu komitejas atzinums "Stokholmas programma: problēmas un iespējas saistībā ar jauno daudzgadu programmu par ES brīvības, drošības un tiesiskuma telpu" OV C 79, 27.3.2010., 37. punkts.

⁽¹⁰⁾ Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītāja atzinums ir publicēts vietnē: https://secure.edps.europa.eu/EDPSWEB/webdav/site/mySite/shared/Documents/Consultation/Opinions/2013/13-07-18_Smart_borders_EN.pdf. Skatīt arī Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītāja dokumentu (2008) "Sākotnējās piezīmes par priekšlikumu saistībā ar viedrobežu tiesību aktu kopumu", 2008. gada 3. marts, 4. lpp., publicēts tīmekļa vietnē <http://www.edps.europa.eu>. Skatīt arī EDAU atzinumu par Stokholmas programmu: OV C 276, 17.11.2009., 71. punkts.

⁽¹¹⁾ Komisijas darba dokuments "Ietekmes novērtējums, kas pievienots priekšlikumam Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par ieceļošanas/izceļošanas sistēmas izveidi", SWD(2013) 47 final, Briselē, 28.2.2013.

⁽¹²⁾ Bigo, Didier, Carrera, Sergio un citi (2012), "Evaluating current and forthcoming proposals on JHA data bases and a smart borders system at EU external borders", Eiropas Parlamenta sagatavots pētījums, 37. lpp.

31. uzskata, ka saistībā ar IIS rodas arī jautājums par robežkontroles procedūru ilgumu, ņemot vērā, ka sistēmā jāievada liels skaits burtciparu un biometrisku datu. Līdz ar to ceļotājiem būs ilgāk jāgaida, lai izietu robežkontroli, un tas negatīvi ietekmēs pārrobežu mobilitāti, ko savukārt nevarēs efektīvi kompensēt RCP. Vajadzētu arī noskaidrot, vai RCP izmaksas ir samērīgas ar ierobežoto personu skaitu (5 miljoni jeb 0,7% no ik gadus ES ārējās robežas šķērsojošo personu kopskaita (ap 700 miljoniem)), kas saskaņā ar Komisijas aplēsēm katru gadu izmantos šos sistēmu⁽¹³⁾. Dažās valstīs ieviestās bieži ceļojošo pasažieru programmas liecina, ka tās ir īstenojamas arī bez IIS. Vairākas dalībvalstis jau ir izstrādājušas automatizētas kontroles sistēmas ES pilsoņiem, kuriem ir biometriskās pases;

32. norāda, ka vajadzētu apskatīt arī jautājumus par šo sistēmu izmaksu samērīgumu un legitimitāti, jo tiek lēsts, ka to izmaksas būs 1,1 miljards *euro*, ko ir paredzēts segt no iekšējās drošības fonda līdzekļiem 4,6 miljardu *euro* apmērā laikposmā no 2014. līdz 2020. gadam. Atgādina, ka šī summa ir daudz lielāka nekā Komisijas 2008. gadā lēstā summa, turklāt nav garantijas, ka tā būs pietiekama, kā to norādīja EDAU⁽¹⁴⁾;

33. apšaubā, ka tik apjomīgs ieguldījums robežkontroles jomā būtu efektīvākais līdzeklis, lai būtiski un ilgtermiņā apkarotu nelegālo imigrāciju⁽¹⁵⁾;

34. atzīst, ka izmaksu un ieguvumu novērtējumā jāņem vērā augstās izmaksas un administratīvais slogs, ko šīs sistēmas var radīt dalībvalstīm salīdzinājumā ar ierobežoto ceļotāju skaitu, kas šķērso ārējās robežas;

Reģionu un vietējās varas struktūru loma ārējo robežu pārvaldības integrētas sistēmas pakāpeniskā ieviešanā

35. uzskata, ka saskaņota ES pieeja ārējo robežu kontroles jomā jāīsteno vairākos līmeņos, un tāpēc virkne uzdevumu attiecas uz valstu kompetentajām iestādēm, kuras rīkojas sadarbībā ar dažādiem reģionālajiem un vietējiem dalībniekiem;

36. pauž nožēlu, ka ES politikajās debatēs par Šengenas zonu nav pietiekami ņemta vērā daudzlīmeņu pārvaldības dimensija, lai gan tieši subsidiaritātes principa pareizas piemērošanas nolūkā ir jānodrošina sistemātiskāka vietējās un reģionālās dimensijas ievērošana;

37. aicina plaši iesaistīt vietējās un reģionālās pārvaldes iestādes un Reģionu komiteju, lai garantētu šajā jomā augšupēju pieeju, kas sekmētu minēto pašvaldību pieredzes un problēmu vērā ņemšanu dažādos ES lēmumu pieņemšanas procedūras posmos, jo īpaši attiecībā uz kontroles atjaunošanu uz iekšējām robežām, Savienības finansējuma efektivitāti un pievienoto vērtību, viedrobiežu tiesību aktu kopuma daudzlīmeņu pārvaldības aspektu;

38. aicina iestādes, kas atbildīgas par Šengenas Robežu kodeksa īstenošanu vietējā līmenī, veicināt apmācības pasākumus un izpratnes veidošanas kampaņas par ES tiesību aktiem saistībā ar robežām un pilsoņu tiesībām, lai iesaistītu vietējās un reģionālās pārvaldes iestādes un galvenos vietējā līmeņa dalībniekus, veicināt savstarpēju uzticēšanos un novērst negatīvu ietekmi uz brīvas pārvietošanās telpu un pamattiesībām;

39. norāda, ka vietējām un reģionālajām pārvaldes iestādēm var būt svarīga loma pamattiesību aizstāvības veicināšanā dažādos līmeņos⁽¹⁶⁾, tostarp uz ES iekšējām un ārējām robežām;

40. secina, ka ārējo robežu pārvaldībai paredzētais ES finansējums galvenokārt virzīts uz drošību, neņemot vērā pamattiesību jautājumu, un tāpēc iesaka ES budžeta prioritāšu noteikšanā robežu pārvaldības, imigrācijas un patvēruma politikas finansēšanas jomā lielāku nozīmi piešķirt vietējām un reģionālajām pārvaldes iestādēm, lai panāktu, ka finanšu resursi tiek virzīti uz infrastruktūru un robežpakalpojumiem, kuriem šajā jomā visvairāk ir vajadzīgs atbalsts;

41. iesaka arī noteikt stingrāku prasību par valstu valdību konsultēšanos ar vietējām un reģionālajām pārvaldes iestādēm jautājumā par ES finansējuma plānošanu šajā jomā;

⁽¹³⁾ Komisijas darba dokuments "Ietekmes novērtējums, kas pievienots priekšlikumam Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par iecelšanas/izceļošanas sistēmas izveidi", SWD(2013) 50 final, Briselē, 28.2.2013.

⁽¹⁴⁾ Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītājs (2008.g.), Sākotnējās piezīmes par priekšlikumu saistībā ar viedrobiežu tiesību aktu kopumu, 2008. gada 3. marts, 4. lpp., publicēts tīmekļa vietnē <http://www.edps.europa.eu>.

⁽¹⁵⁾ Atzinums "ES finanšu instrumenti saistībā ar iekšlietām", ziņotājs: Samuel Azzopardi, CdR 12/2012, 47. punkts.

⁽¹⁶⁾ Skatīt Reģionu komitejas atzinumu "Stratēģija Pamattiesību hartas efektīvai īstenošanai Eiropas Savienībā", OV C 9, 11.1.2012.

42. vēlreiz aicina plašāk iesaistīt vietējās un reģionālās pašvaldības migrācijas un patvēruma politikas īstenošanā “atbilstīgi to pilnvarām valstī, šim nolūkam izmantojot instrumentus Eiropas Savienības finansējuma piešķiršanai – arī bez centrālo valdības iestāžu līdzdalības un ņemot vērā atšķirības dažādās dalībvalstīs”⁽¹⁷⁾;

43. uzskata, ka IIS un RCP sistēmu vajadzībām valstu iestāžu apkopoto datu kontroles un izmantošanas kompetence būs pakāpeniski jānodod ES iestādēm, bet tas ietekmēs subsidiaritāti;

44. šā iemesla dēļ iesaka plašāk konsultēties ar vietējām un reģionālajām pārvaldes iestādēm un Reģionu komiteju par šo sistēmu izstrādi, ņemot vērā to ietekmi uz pārrobežu reģioniem un to, ka robežu pārvaldības koncepcija vietējā līmenī var neatbilst interesēm, kas pamato valstu centrālo iestāžu izvēli, jo tām vairāk rūp valsts drošība, nevis pārrobežu pārvietošanās veicināšana, kas vairāk interesē pārrobežu reģionus;

Ieteikumi saistībā ar viedrobežu tiesību aktu kopumu

45. mudina Eiropas Parlamentu un Padomi sīki analizēt IIS un RCP izdevumu un ieguvumu attiecību šajos ekonomikas lejupslīdes un budžeta ierobežojumu apstākļos un pirms attiecīgo sarunu turpināšanas izvērtēt to nepieciešamību, samērīgumu un efektivitāti;

46. ja tiks virzīta iecelšanas/izceļošanas sistēmas ieviešana, aicina Eiropas Parlamentu un Padomi nodrošināt šai sistēmai garantijas, lai nepieļautu brīdinājumus, kuru dēļ varētu tikt nepamatoti apcietinātas personas, kuras sistēma ir identificējusi kā tādas, kas nelegāli uzturas ES, bet patiesībā ir saņēmušas kādas dalībvalsts uzturēšanās atļauju un viņām ir tiesības brīvi pārvietoties ES telpā, kurā nav robežu;

47. norāda, ka budžeta ierobežojumu apstākļos jāgarantē, lai jebkura sistēma, ko paredzēts ieviest, būtu sadarbspējīga ar pašreizējām valstu sistēmām, netraucētu to darbību un velti neizšķērdētu valstu veiktos ieguldījumus;

48. iesaka ieviest stabilas nediskriminācijas garantijas un pietiekamas tiesiskās garantijas datu aizsardzības un privātuma aizsardzības jomā, kā arī attiecībā uz trešo valstu valstspiederīgo tiesībām iesniegt tiesā pārsūdzību, tostarp lai nepieļautu nepamatotu repatriāciju, pamatojoties uz sistēmas izdotu kļūdainu brīdinājumu;

49. šīs sistēmas ieviešanas gadījumā iesaka veicināt apmācības pasākumus, kas orientēti uz personu tiesībām, un speciālistu izpratnes veidošanas kampaņas valstu, reģionālajā un vietējā līmenī, īpaši par risku un pareizu/nepareizu sistēmas izmantošanu, lai tādējādi novērstu nelikumīgu un diskriminējošu lietošanu.

III. IETEIKUMI GROZĪJUMIEM

Grozījums Nr. 1

COM(2013) 95 final

8. pants

Komisijas ierosinātais teksts	Grozījums
Katra kompetentā iestāde, kurai saskaņā ar šo regulu ir atļauts piekļūt IIS, nodrošina, ka IIS izmantošana ir nepieciešama, atbilstīga un samērīga ar kompetento iestāžu uzdevumu pildīšanu.	Katra kompetentā iestāde, kurai saskaņā ar šo regulu ir atļauts piekļūt IIS, nodrošina, ka IIS izmantošana ir nepieciešama, atbilstīga un samērīga ar kompetento iestāžu uzdevumu pildīšanu <u>un ka tiek ievēroti visi ES un valstu noteikumi par personas datu aizsardzību.</u>

⁽¹⁷⁾ Reģionu komitejas atzinums “Vispārējā pieeja migrācijai un mobilitātei”, 96. plenārsesija 2012. gada 18. un 19. jūlijā.

Pamatojums

Šīs regulas pamatprincipam jābūt noteikumam, ka “kompetentās iestādes” ievēro attiecīgos tiesību aktus par datu aizsardzību.

Briselē, 2013. gada 28. novembrī

*Reģionu komitejas
priekšsēdētājs*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Reģionu komitejas atzinums “Regula par oficiālajām kontrolēm”

(2014/C 114/16)

I. IETEIKUMI POLITIKAS JOMĀ

REĢIONU KOMITEJA

Vispārīgas piezīmes

1. pieņem zināšanai Komisijas priekšlikumu par oficiālajām kontrolēm un citām oficiālām darbībām, kuras veic, lai nodrošinātu, ka tiek piemēroti dzīvnieku barības un pārtikas aprites tiesību akti, noteikumi par dzīvnieku veselību un labturību, augu veselību, augu reproduktīvo materiālu un augu aizsardzības līdzekļiem, ņemot vērā regulas galvenos mērķus, proti, augstā līmenī nodrošināt cilvēku veselības aizsardzību un garantēt labu iekšējā tirgus darbību;
2. atzinīgi vērtē to, ka Komisija atzīst vajadzību pilnveidot dalībvalstu atbildīgajām iestādēm pieejamos instrumentus (kontroles, inspekcijas un testus), kas paredzēti, lai pārbaudītu atbilstību ES tiesību aktiem;

Atsauces uz kopējo lauksaimniecības politiku

3. apstiprina, ka ES lauksaimniecības produktu kvalitāte ir viens no svarīgākajiem faktoriem, kas nosaka kopējās lauksaimniecības politikas pievienoto vērtību un ir viena no Eiropas galvenajām priekšrocībām pasaules tirgū. Efektīvi uzraugot atbilstību noteikumiem par dzīvnieku barības un pārtikas apriti un citiem noteikumiem par dzīvnieku veselību un labturību, augu veselību, augu reproduktīvo materiālu un augu aizsardzības līdzekļiem, tiek veicināta stabila tirgus veidošanās, kura pamatā ir sabiedrības uzticēšanās šiem produktiem;
4. konkurētspēju gan vietējā, gan pasaules līmenī būs iespējams nodrošināt tikai tad, ja Eiropas lauksaimniecības pārtikas tirgū pastāvīgi tiks veikti uzlabojumi. Tāpēc Komiteja atzinīgi vērtē šo iniciatīvu, kas ļaus nodrošināt lauksaimniecības produktu kvalitāti, veicot dažādas oficiālas kontroles un citas oficiālas darbības;
5. uzskata, ka regula atbilst vajadzībai nodrošināt to pārtikas ķēdes uzņēmumu konkurētspēju plašā nozīmē, kuri ir pakļauti kompetentu iestāžu oficiālai kontrolei;

Subsidiaritāte, proporcionālitate un labāks regulējums

6. norāda, ka priekšlikumā regulai Komisija pilnvarota pieņemt deleģētus tiesību aktus praktiski visās regulējuma jomās (skatīt 15.–24. pantu). Komiteja jo īpaši neatbalsta likumdošanas iniciatīvas 15. līdz 25. pantā, kā arī 110., 132. un 133. pantā paredzētās pilnvaras pieņemt deleģētus tiesību aktus ar īpašiem noteikumiem attiecībā uz oficiālo kontroļu veikšanu. Tā uzskata, ka ir ļoti svarīgi, lai visi noteikumi, kas būtiski ietekmē pārraudzību un budžetus dalībvalstīs, būtu iekļauti tieši regulā. Saistībā ar deleģēto tiesību aktu pieņemšanu, kas paredzēta 139. pantā, lūdz Komisiju arī precizēt, kā tā iecerējusi īstenot 81. apsvērumā minēto pieeju. Minētajā apsvērumā paredzēts, ka sagatavošanas procesā Komisijai jāveic atbilstošas konsultācijas, arī ar ekspertiem. Komiteja uzskata, ka dalībvalstu ekspertu piesaistīšana būtu jāparedz pašā 139. pantā;
7. piekrīt, ka ir lietderīgi un svarīgi saskaņot noteikumus par oficiālajām kontrolēm, lai nodrošinātu pārtikas un dzīvnieku barības pietiekamu nekaitīguma līmeni un preču brīvu apriti iekšējā tirgū, lai iekšējo tirgu, brīvu konkurenci, patērētāju intereses un informēšanu efektīvi aizsargātu pret krāpšanu un tādu produktu pieplūdumu, kas neatbilst ES prasībām, kā arī saglabātu uzticēšanos precēm, ko eksportē no Eiropas Savienības vai ved (tranzīts) cauri tās teritorijai;
8. atzinīgi vērtē to, ka regulā paredzēta virkne pasākumu, kas attiecas uz oficiālajām kontrolēm lauksaimniecības un pārtikas ķēdē. To vīdū ir pasākumi aizsardzībai pret augiem kaitīgiem organismiem, noteikumi, kuri reglamentē augu reproduktīvā materiāla audzēšanu laišanai tirgū, un noteikumi par dzīvnieku izcelsmes blakusproduktiem;
9. piekrīt, ka ES lauksaimniecības un pārtikas produktus visefektīvāk var aizsargāt, visiem Eiropas Savienībā pārdotajiem produktiem neatkarīgi no to izcelsmes piemērojot vienas un tās pašas vai līdzvērtīgas kontroles veselības, pārtikas nekaitīguma un kvalitātes jomā. Komiteja uzskata, ka regulā nav paredzēts konkrētos gadījumos ierobežot dalībvalstu tiesības rīkoties, lai nodrošinātu augstāku patērētāju aizsardzības līmeni, veicot oficiālas kontroles;

10. atzinīgi vērtē noteikumu vienkāršošanu šādās jomās: robežkontroles punktu izveide un to darbība, pamatojoties uz vienotiem noteikumiem; vienotā sanitārā ieviešanas dokumenta (VSID) ieviešana, tam aizstājot pašreizējo sistēmu, kurā katrā kontrolētajā nozarē izmanto atšķirīgus dokumentus; dokumentu standartizēšana un uzticamības garantija attiecībā uz to autentiskumu; oficiālo kontroļu ES uzraudzības sistēmas ieviešana un tās digitalizācija;

11. norāda, ka spēkā esošie oficiālajām kontrolēm piemērojamie noteikumi par veterināro zāļu atliekām tiek aizstāti ar noteikumiem, kuri vairāk balstīti uz riska novērtējumu, taču tajos joprojām liela nozīme piešķirta atbilstošu veselības aizsardzības apstākļu nodrošināšanai;

Stingrāka kontrole produktiem, ko ieved no trešām valstīm

12. atzinīgi vērtē Komisijas priekšlikumu, kurā, citstarp, ietverti noteikumi ar mērķi stingrāk kontrolēt no trešām valstīm ievestos produktus, lai risinātu problēmas, kas rodas pārtikas ķēdē un ar tām saistītos ES iedzīvotāju drošības apdraudējumus;

13. atzinīgi vērtē noteikumu vienkāršošanu, kas ietver robežinspekcijas punktu (kas paredzēti dzīvniekiem un dzīvnieku izcelsmes blakusproduktiem), nozīmētu ieviešanas vietu (kas paredzētas pārtikai un augu izcelsmes dzīvnieku barībai) un ieviešanas vietu (kas paredzētas augiem un augu izcelsmes produktiem) aizstāšanu ar robežkontroles punktiem, uz kuriem attiecas vienots noteikumu kopums. Šāda pieeja uzlabos Eiropas tirgus aizsardzību pret prasībām neatbilstošu lauksaimniecības un pārtikas produktu pieplūdumu;

14. atzinīgi vērtē, ka "administratīvās palīdzības" sniegšanai ir izveidoti mehānismi, kas valstu kontroles iestādēm ļaus sadarboties, lai panāktu noteikumu vienotu un saskaņotu pārrobežu piemērošanu. Komiteja vērs uzmanību uz to, ka ES noteikumu pārkāpumi tiks izmeklēti ne tikai dalībvalstī, kurā pārkāpums konstatēts, bet arī dalībvalstī, kurā tas izdarīts;

Vietējā un reģionālā ietekme

15. norāda, ka uz riska novērtējumu balstītā jaunā pieeja kontrolēm ļauj ātri rīkoties un pieņemt lēmumus par dažādām produktu grupām atbilstoši pašreizējam zināšanu līmenim;

16. konstatē, ka pienākums par katru veikto oficiālo kontroli izstrādāt ziņojumu un nodot to kontrolētā uzņēmuma rīcībā ir saistīts ar ievērojamu papildu slogu atbildīgajām iestādēm. Ņemot vērā birokrātisko slogu un no tā izrietošo lielo varbūtību, ka varētu tikt izmantoti tiesiskās aizsardzības līdzekļi, tas ir noraidāms.

Ja Komisija minēto prasību neatsauks, jāizstrādā padziļināts ietekmes novērtējums, lai varētu kvantificēt papildu administratīvo un finanšu slogu. Turklāt tāpēc Komisijas priekšlikuma 34. pantā papildus vajadzētu precizēt, ka minētais otrs eksperta atzinums attiecas uz jau notiekošu procedūru, ar kuru paņem salīdzinošo paraugu/otru paraugu, ko uzņēmums pēc tam pieprasa pārbaudīt, nevis tiek sākta jauna procedūra;

17. principā piekrīt Komisijas viedoklim, ka, nosakot maksas lielumu, jāievēro mazo uzņēmumu intereses. Taču priekšlikumā regulai paredzētais vispārējais atbrīvojums no maksu kārtošanas visiem tiem uzņēmumiem, kuros nodarbināti mazāk nekā 10 cilvēki un kuru gada kopējais apgrozījums vai gada kopējā bilance nepārsniedz 2 miljonus *euro*, ir pretrunā 76. pantā minētajiem principiem, kam jānodrošina personāla atbilstoša komplektēšana un pietiekami finanšu resursi. Komiteja ierosina izmaksu regulējumā iekļaut Regulas (EK) Nr. 882/2004 27. panta 6. punktam līdzīgus noteikumus, lai dalībvalstis pašas varētu regulēt izņēmumu veidu un apmēru;

18. 80. pantā paredzētas priekšrocības operatoriem, kas pastāvīgi ievēro noteikumus, ja ar kontrolēm saistītā maksa tiek iekasēta pēc vienotas likmes saskaņā ar 79. panta 1. punkta a) apakšpunktu. Būtu jārikojas citādi un izmaksu regulējumā jāiekļauj Regulas (EK) Nr. 882/2004 27. panta 6. punktam atbilstoši noteikumi, lai dalībvalstis pašas varētu lemt par izņēmumu veidu un apmēru, tai skaitā arī attiecībā uz mikrouzņēmumiem;

19. vērs uzmanību uz to, ka jānodrošina efektīvs (atbilstošs) to datu un informācijas aizsardzības līmenis, kas iekļauti sistēmās, kuras izveidotas saistībā ar noteikumiem par pārklāšanos un neatļautu piekļuvi, vienlaikus ņemot vērā kompetento iestāžu vajadzību informēt sabiedrību par svarīgiem notikumiem lauksaimniecības un pārtikas ķēdē un pienākumu to darīt. Tā kā atsevišķās dalībvalstīs pārtikas ķēdes kontrole ir vairāku struktūru kompetencē, obligāts nosacījums, lai izverstu informācijas sistēmas, ir apkopot vienotā dokumentā dažādās oficiālās kontroles darbības, līdztekus izveidojot un attīstot integrētu sistēmu, lai pārvaldītu informāciju, kas iegūta oficiālās kontroles laikā;

20. Komiteja atzinīgi vērtē pašreizējo disciplināro pasākumu piemērošanas paplašināšanu, kā arī minimālo atbilstīguma periodu ieviešanu attiecībā uz tādu pasākumu īstenošanu, kas ietver tādus stimulus kā atbrīvošana no oficiālajiem maksājumiem vai to samazināšana operatoriem, kuri pastāvīgi ievēro noteikumus par pārtiku un dzīvnieku barību un citus noteikumus par pārtikas ķēdi. Taču dalībvalstu kompetencē būtu jāatstāj lēmumi par obligātajām maksām, kas saistītas ar regulārām pārbaudēm;

21. norāda, ka daudzās pilnvaras pieņemt deleģētus tiesību aktus ierobežo dalībvalstu līdzdalības iespējas un dalībvalstis nevar paredzēt, vai jāreķinās ar papildu izdevumiem par personālu un papildu finansiālām izmaksām.

II. IETEIKUMI GROZĪJUMIEM

1. grozījums

1. panta 1. punkts

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>1. Šajā regulā ir paredzēti noteikumi attiecībā uz</p> <p>a) dalībvalstu kompetento iestāžu veikto oficiālo kontroļu un citu oficiālo darbību īstenošanu;</p> <p>b) oficiālo kontroļu finansēšanu;</p> <p>c) administratīvo palīdzību un sadarbību starp dalībvalstīm, lai nodrošinātu 2. punktā minēto noteikumu pareizu piemērošanu;</p> <p>d) Komisijas kontroļu veikšanu dalībvalstīs un trešās valstīs;</p> <p>e) to nosacījumu pieņemšanu, kam jāatbilst dzīvniekiem un precēm, kurus ievē Savienībā no trešās valsts;</p> <p>f) ar oficiālām kontrolēm saistītās informācijas un datu pārvaldībai paredzētas datorizētas informācijas sistēmas izveidi.</p>	<p>1. Šajā regulā ir paredzēti noteikumi attiecībā uz</p> <p>a) dalībvalstu kompetento iestāžu veikto oficiālo kontroļu un citu oficiālo darbību īstenošanu;</p> <p>b) oficiālo kontroļu finansēšanu;</p> <p>c) administratīvo palīdzību un sadarbību starp dalībvalstīm, lai nodrošinātu 2. punktā minēto noteikumu pareizu piemērošanu;</p> <p>d) Komisijas kontroļu veikšanu dalībvalstīs un trešās valstīs;</p> <p>e) to nosacījumu pieņemšanu, kam jāatbilst dzīvniekiem un precēm, kurus ievē Savienībā no trešās valsts;</p> <p>f) ar oficiālām kontrolēm saistītās informācijas un datu pārvaldībai paredzētas datorizētas informācijas sistēmas izveidi, ietverot datu aizsardzības mehānismus saskaņā ar piemērojamajiem noteikumiem, proti, Direktīvu 95/46/EK un ierosināto Regulu COM (2012)11 final, un ierosināto Direktīvu COM (2012)10 final.</p>

Pamatojums

Datu aizsardzībai jābūt vienam no jautājumiem, kam jāpievērš uzmanība, jo sistēma ir izveidota ES līmenī, un viena no tās galvenajām funkcijām ir datu par veiktajam oficiālajām kontrolēm kopīgs lietojums.

2. grozījums

13. panta 2. punkta d) apakšpunkts

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
novērtē procedūras attiecībā uz labu ražošanas praksi (GMP), labu higiēnas praksi (GHP), labu lauksaimniecības praksi, kā arī riska analīzi un kritisko kontrolpunktu noteikšanu (HACCP);	novērtē procedūras attiecībā uz labu ražošanas praksi (GMP), labu higiēnas praksi (GHP), labu lauksaimniecības praksi (GAP), kā arī riska analīzi un kritisko kontrolpunktu noteikšanu (HACCP) un arī citām analogām sistēmām, kuru piemērošana ir obligāta atbilstoši 1. panta 2. punkta noteikumiem;

Pamatojums

Noteikuma piemērošanas jomu vajag paplašināt, tajā ietverot principus (sistēmas), kas var kļūt obligāti.

3. grozījums

82. pants

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
Maksu kompensācijas un mikrouzņēmumu atbrīvojums	Maksu kompensācijas un mikrouzņēmumu atbrīvojums
<p>1. Šīs regulas 77. pantā paredzētās maksas ne tieši, ne netieši nekompensē, ja vien tās nav iekasētas nepamatoti.</p> <p>2. Uzņēmumi, kuros nodarbināti mazāk nekā 10 cilvēki un kuru gada kopējais apgrozījums vai gada kopējā bilance nepārsniedz EUR 2 miljonus, no 77. pantā paredzēto maksu kārtošanas ir atbrīvoti.</p> <p>2. Uzņēmumi, kuros nodarbināti mazāk nekā 10 cilvēki un kuru gada kopējais apgrozījums vai gada kopējā bilance nepārsniedz EUR 2 miljonus, no 77. pantā paredzēto maksu kārtošanas ir var būt atbrīvoti.</p>	<p>1. Šīs regulas 77. pantā paredzētās maksas ne tieši, ne netieši nekompensē, ja vien tās nav iekasētas nepamatoti.</p> <p>3. Šīs regulas 77., 78. un 79. pantā minētajās izmaksās neietilpst izmaksas, kas radušās sakarā ar oficiālo kontroļu veikšanu 2. punktā minētajos uzņēmumos.</p> <p>3. Šīs regulas 77., 78. un 79. pantā minētajās izmaksās neietilpst Dalībvalstis var paredzēt citus noteikumus attiecībā uz izmaksasām, kas radušās sakarā ar oficiālo kontroļu veikšanu 2. punktā minētajos uzņēmumos, ja vien minētie noteikumi nenonāk pretrunā ES konkurences politikas principiem, kas noteikti Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 101.-109. pantā.</p>

Pamatojums

Jādod iespēja valstu valdībām paredzēt īpašus noteikumus šajā jomā, ņemot vērā ES valstīs pastāvošās ievērojamās atšķirības uzņēmumu iedalījumā pēc lieluma. Tas jo īpaši attiecas uz valstīm, kuru ekonomiku raksturo izteikta sadrumstalotība (liels mikrouzņēmumu skaits).

4. grozījums

131. pants

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
<p>IMSOC:</p> <p>a) dod iespēju veikt tādu informācijas, datu un dokumentu datorizētu apstrādi un apmaiņu, kas vajadzīgi oficiālo kontroļu veikšanai un izriet no oficiālo kontroļu veikšanas vai oficiālo kontroļu veikšanas vai rezultātu pierakstīšanas, visos gadījumos, kad 1. panta 2. punktā minētie noteikumi un 15.–24. pantā minētie deleģētie akti paredz šādas informācijas, datu un dokumentu apmaiņu starp kompetentajām iestādēm, starp kompetentajām iestādēm un Komisiju un – attiecīgā gadījumā – ar citām iestādēm un operatoriem;</p> <p>b) nodrošina mehānismu datu un informācijas apmaiņai saskaņā ar IV sadaļas normām;</p> <p>c) nodrošina rīku, ar ko savākt un pārvaldīt Komisijai iesniegtos dalībvalstu ziņojumus par oficiālajām kontrolēm;</p> <p>d) dod iespēju sagatavot, apstrādāt un nosūtīt – arī elektroniskā veidā – Regulas (EK) Nr. 1/2005 5. panta 4. punktā minēto pārvadājuma žurnālu, ierakstus, kas iegūti ar Regulas (EK) Nr. 1/2005 6. panta 9. punktā minēto navigācijas sistēmu, oficiālos sertifikātus un šīs regulas 54. pantā minēto vienoto sanitāro ievēšanas dokumentu.</p>	<p>IMSOC:</p> <p>a) dod iespēju veikt tādu informācijas, datu un dokumentu datorizētu apstrādi un apmaiņu, kas vajadzīgi oficiālo kontroļu veikšanai un izriet no oficiālo kontroļu veikšanas vai oficiālo kontroļu veikšanas vai rezultātu pierakstīšanas, visos gadījumos, kad 1. panta 2. punktā minētie noteikumi un 15.–24. pantā minētie deleģētie akti paredz šādas informācijas, datu un dokumentu apmaiņu starp kompetentajām iestādēm, starp kompetentajām iestādēm un Komisiju un – attiecīgā gadījumā – ar citām iestādēm un operatoriem;</p> <p>b) nodrošina mehānismu datu un informācijas apmaiņai saskaņā ar IV sadaļas normām;</p> <p>c) nodrošina rīku, ar ko savākt un pārvaldīt Komisijai iesniegtos dalībvalstu ziņojumus par oficiālajām kontrolēm;</p> <p>d) dod iespēju sagatavot, apstrādāt un nosūtīt – arī elektroniskā veidā – Regulas (EK) Nr. 1/2005 5. panta 4. punktā minēto pārvadājuma žurnālu, ierakstus, kas iegūti ar Regulas (EK) Nr. 1/2005 6. panta 9. punktā minēto navigācijas sistēmu, oficiālos sertifikātus un šīs regulas 54. pantā minēto vienoto sanitāro ievēšanas dokumentu.;</p> <p>e) ir iekļauts datu aizsardzības mehānisms saskaņā ar piemērojamajiem noteikumiem, proti, Direktīvu 95/46/EK, un ierosināto Regulu COM(2012)11 final un ierosināto Direktīvu COM(2012)10 final.</p>

Pamatojums

Datu aizsardzībai vajadzētu būt vienam no jautājumiem, kam jāvelta uzmanība, jo sistēma pastāv ES līmenī un viens no tās galvenajiem uzdevumiem ir dalīties ar datiem par veiktajām oficiālajām kontrolēm.

Briselē, 2013. gada 29. novembrī

Reģionu komitejas
priekšsēdētājs

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

ISSN 1977-0952 (elektroniskais izdevums)
ISSN 1725-5201 (papīra izdevums)

Eiropas Savienības Publikāciju birojs
2985 Luksemburga
LUKSEMBURGA

LV